

I. STALIN

OPERE

4

ORIGINALUL IN LIMBA RUSĂ
A FOST TIPĂRIT ÎN URMA DECIZIEI
COMITETULUI CENTRAL AL
PARTIDULUI COMUNIST [BOLȘEVIC]
AL UNIUNII SOVIETICE

Proletari din toate țările, uniți-vă!

INSTITUTUL MARX — ENGELS — LENIN
de pe lângă C. C. al P. C. (b) al UNIUNII SOVIETICE

I. V. STALIN

OPERE

EDITURA PARTIDULUI MUNCITORESC ROMÂN
1949

I. V. STALIN

VOL.

4

NOEMBRIE 1917-1920

Scanare efectuată de Paradigma Muncitorească

Instagram

Telegram

YouTube

Traducerea în limba română apare în urma deciziei C.C. al P.M.R.
Ea a fost întocmită sub îngrijirea unei Comisii a C.C. al P.M.R.

P R E F A Ț Ă

Volumul al patrulea al Operelor lui I. V. Stalin cuprinde lucrările scrise după Revoluția din Octombrie, între Noembrie 1917 și Decembrie 1920.

Lucrările scrise în această perioadă sunt consacrate problemelor consolidării orânduirii de stat socialiste, politicii naționale a Puterii Sovietice, problemelor creării și întăririi Armatei Roșii, strategiei și tacticii militare în anii intervenției militare străine și al războiului civil.

Problemele construcției de stat și ale politicii naționale a Puterii Sovietice sunt dezvoltate în cuvântările ținute de I. V. Stalin la al III-lea Congres al Sovietelor din întreaga Rusie, în convorbirea despre „Organizarea Republicii Federative Ruse”, în „Principiile generale ale Constituției R.S.F.S.R.”, în articolele „Revoluția din Octombrie și problema națională”, „Politica Puterii Sovietice în legătură cu problema națională în Rusia” și în alte lucrări.

Mai multe lucrări (articolele „Nodul ucrainian”, „Despre Regiunea Donului și Caucazul de Nord”, „Lumina vine dela Răsărit” și altele) înfățișează lupta popoarelor din Ucraina, Caucaz și Țările Baltice împotriva coteritorilor străini, pentru instaurarea Puterii Sovietice.

Analizei situației de pe fronturile războiului civil îi sunt consacrate : „Darea de seamă a Comisiei C.C. al partidului și a Consiliului Apărării către tovarășul Lenin cu privire la cauzele căderii orașului Perm în Decembrie 1918“, proiectul de scrisoare al C.C. al P.C. (b) din Rusia „Către toate organizațiile de partid“, articolele „Despre situația militară din Sud“, „Noua campanie a Antantei împotriva Rusiei“, cronicile militare asupra situației de pe frontul dela Târișan, Petrograd și de pe frontul de Sud-Vest, precum și mai multe scrisori și telegrame adresate lui V. I. Lenin.

Bilanțul luptei și victoriei poporului sovietic în războiul civil îl fac rapoartele lui I. V. Stalin „Cu privire la situația politică a Republicii“ și „Trei ani de dictatură proletară“.

Volumul de față cuprinde articolul „Lenin, organizatorul și conducătorul P.C. din Rusia“, și discursul ținut la ședința Comitetului din Moscova al P.C. (b) din Rusia cu ocazia celei de a 50-a aniversări a nașterii lui V. I. Lenin, discurs ce înfățișează figura marelui Lenin.

În acest volum sunt publicate pentru întâia oară : o scrisoare din Târișan a lui I. V. Stalin către V. I. Lenin (Iulie 1918), o scrisoare privitoare la situația de pe frontul de Vest (August 1919), memoriul și comunicarea adresate C.C. al partidului cu privire la crearea rezervelor militare ale Republicii (August 1920), precum și alte documente.

În volumul de față n’au fost incluse numeroase telegrame, scrisori, textele convorbirilor prin fir direct, ordine de zi și alte documente privitoare la operațiunile militare și nici salaturile adresate unor unități militare, ostași și comandanți ai Armatei Roșii.

Toate datele anterioare adoptării stilului nou (14 Februarie 1918) sunt după stilul vechiu.

*Institutul Marx-Engels-Lenin
de pe lângă
C.C. al P.C. (b) al U. R. S. S.*

NOEMBRIE 1917~1920

CUVÂNTARE ȚINUTĂ LA CONGRESUL DELA HELSINGFORS AL PARTIDULUI MUNCITORESC SOCIAL-DEMOCRAT FINLANDEZ

14 Noembrie 1917

Tovarăși !

Sunt delegat să vă salut în numele revoluției muncitorești din Rusia, care sdruncină din temelie bazele orânduirii capitaliste. Am venit la voi spre a saluta congresul vostru în numele guvernului de muncitori și țărani al Rusiei, în numele Consiliului Comisarilor Poporului, care a luat ființă în focul acestei revoluții.

Dar n'am venit la voi numai spre a vă saluta. Aș voi, înainte de toate, să vă împărtășesc vestea îmbucurătoare a victoriilor revoluției ruse, a stărilor de desorganizare a dușmanilor ei, să vă spun că, în atmosfera războiului imperialist pe cale de a lua sfârșit, șansele revoluției cresc pe zi ce trece.

A fost sfărâmat jugul moșieresc : la sate puterea a trecut în mâinile țăranilor. A fost distrusă puterea generalilor : în armată puterea e concentrată în mâinile soldaților. S'a pus frâu capitaliștilor : se institue rapid controlul muncitoresc asupra fabricilor, uzinelor și băncilor. Toată țara, orașele și satele, spatele frontului și frontul sunt împânzite de comitetele revoluționare ale muncitorilor, soldaților și țăranilor, care iau în mână frânele conducerii.

Au vrut să ne sperie cu revenirea lui Cherenschi și cu generalii contrarevoluționari, însă Cherenschi a fost alungat, iar generalii sunt asediați de soldați și Cazaci, care sunt și ei solidari cu revendicările muncitorilor și țăranilor.

Au vrut să ne sperie cu spectrul foamei, au proorocit că Puterea Sovietică își va găsi sfârșitul în ghla-rele crizei alimentare. A fost însă destul să punem frâu speculanților, a fost destul să ne adresăm țăranilor, că au și început să curgă spre oraș sute de mil de puduri de cereale.

Au vrut să ne sperie cu desorganizarea aparatului de stat, cu sabotajul funcționarilor de stat etc. Știam noi și singuri că un guvern nou, socialist, nu va reuși cu una cu două să facă din vechiul aparat de stat bur-ghez un aparat al său. A fost însă destul să pornim la reînnoirea vechiului aparat, la curățirea lui de elemen-te antisociale, și sabotajul a început să dispară.

Au vrut să ne sperie cu „surprizele” războiului, cu eventualele complicații pe care le-ar putea provoca ellice imperialiste în legătură cu propunerea noastră de pace democratică. Și, într'adevăr, a existat acest pericol, un pericol de moarte. Dar a existat după ocu-parea insulei Ösel¹, când guvernul Cherenschi se pre-gătea să fugă la Moscova și să cedeze Petrogradul, iar imperialiștii anglo-germani duceau între ei trata-tive pentru a încheia o pace în dauna Rusiei. Încheind o asemenea pace, imperialiștii ar fi putut, într'adevăr, să zădărnicească opera revoluției ruse, ba poate chiar și a revoluției internaționale. Dar Revoluția din Octom-brie a venit la timp. Ea a luat în propriile ei mâini chestiunea păcii, a smuls din mâna imperialismului

internațional arma cea mai periculoasă, ferind astfel revoluția de acest pericol de moarte. Bătrânilor lupi ai imperialismului nu le rămăsese decât să aleagă: ori să se supună mișcării revoluționare care se extindea în toate țările, acceptând pacea, ori să lupte mai departe pe calea continuării războiului. Dar a continua războiul în al patrulea an al lui, când întreaga lume se sufocă în ghiarele războiului, când „aproplata” campanie de iarnă provoacă în rândurile soldaților din toate țările o furtună de indignare, când mârșavele tratate secrete au fost date publicității, — a continua războiul în asemenea condițiuni înseamnă a merge la un eșec sigur. De data aceasta bătrânii lupi ai imperialismului și-au greșit socotelile. Și tocmai deaceea nu ne sperie „surprizele” imperialiștilor.

Au vrut să ne sperie, în fine, cu desagregarea Rusiei, cu lărmănișarea ei în numeroase state independente, pretinzând totodată că proclamarea de către Consiliul Comisariilor Poporului a dreptului națiunilor la autodeterminare ar fi o „greșală fatală”. Țin însă să declar în modul cel mai categoric că noi n'am fi fost democrați (fără a mai vorbi de socialism!) dacă n'am fi recunoscut popoarelor din Rusia dreptul la libera autodeterminare. Declar că noi am fi trădat socialismul dacă n'am fi luat toate măsurile pentru restabilirea încrederii frățești între muncitorii din Finlanda și din Rusia. Dar oricine știe că a restabili această încredere fără a recunoaște categoric poporului finlandez dreptul la libera autodeterminare este un lucru imposibil. Și ceeace importă aici nu este numai recunoașterea verbală, fie chiar și oficială, a acestui drept. Important e că această recunoaștere verbală va fi confirmată de

Consiliul Comisarilor Poporului în fapt, că va fi aplicată în fapt, fără șovăire. Căci timpul vorbelor a trecut. A sosit momentul ca vechea lozincă „Proletari din toate țările, uniți-vă !” să fie înlăptuită.

Libertate deplină poporului finlandez, ca și celorlalte popoare din Rusia, de a-și organiza viața ! Alianță liber consimțită și cinstită între poporul finlandez și poporul rus ! Niciun fel de tutelă, niciun fel de supraveghere exercitată de sus asupra poporului finlandez ! Acestea sunt principiile călăuzitoare ale politicii Consiliului Comisarilor Poporului.

Numai pe baza unei astfel de politici se poate crea încrederea reciprocă între popoarele din Rusia. Numai pe baza unei asemenea încrederi poate fi realizată unirea strânsă, într-o singură armată, a popoarelor din Rusia. Numai pe baza unei astfel de uniri pot fi consolidate cuceririle Revoluției din Octombrie și poate fi dusă mai departe cauza revoluției socialiste internaționale.

Iată de ce zâmbim de câte ori ni se spune că realizarea ideii dreptului națiunilor la autodeterminare va duce în mod inevitabil la desagregarea Rusiei.

Acestea sunt greutățile cu care dușmanii au vrut și mai încearcă încă să ne sperie, dar pe care noi le învingem pe măsură ce crește revoluția.

Tovarăși ! Noi am aflat că țara voastră trece printr-o criză de regim oarecum la fel cu aceea pe care a trăit-o Rusia în ajunul Revoluției din Octombrie. Noi am aflat că și pe voi vor să vă sperie cu foametea, cu sabotajul etc. Dați-mi voie să vă spun, pe baza experienței mișcării revoluționare din Rusia, că aceste primejdii, chiar dacă sunt reale, nu sunt deloc de neîn-

vins. Aceste primejdii pot fi învinse dacă se acționează hotărît, fără șovăire. În atmosfera războiului și ruinei, în atmosfera mișcării revoluționare ce se extinde tot mai mult în Occident și a victoriilor tot mai mari ale revoluției muncitorești din Rusia, nu există pericole și greutăți care să poată rezista asaltului vostru. Într'o asemenea atmosferă nu se poate menține și nu poate învinge decât o singură putere, puterea socialistă. Într'o asemenea atmosferă nu e bună decât o singură tactică, aceea a lui Danton : îndrăsneală, îndrăsneală și iar îndrăsneală !

Și dacă veți avea nevole de ajutorul nostru, vi-l vom da, întinzându-vă mâna frățește.

Puteți fi siguri de aceasta.

*„Pravda” Nr. 191
din 16 Noembrie 1917.*

RĂSPUNS TOVARĂȘILOR UCRAINIENI DIN SPATELE FRONTULUI ȘI DE PE FRONT

De când s'au înăspriț raporturile cu Rada ucrainiană², primesc numeroase rezoluții și scrisori de la tovarăși ucrainieni, cu privire la conflictul cu Rada. Socotesc că este imposibil și inutil să răspund la fiecare rezoluție și scrisoare în parte, deoarece rezoluțiile și scrisorile acestea repetă aproape întotdeauna acelaș lucru. Deaceea am hotărît să aleg din ele problemele întâlnite mai des și să răspund cu o precizie care să nu lase loc vreunei îndoieli. E vorba de lucruri cunoscute de toată lumea :

- 1) cum a luat naștere conflictul,
- 2) în jurul căror puncte a luat naștere conflictul,
- 3) care sunt măsurile necesare pentru rezolvarea conflictului pe cale pașnică,
- 4) se va vărsa, oare, sângele unor popoare frățești ?

Urmează apoi convingerea generală că acest conflict dintre cele două popoare înrudite va fi rezolvat pe cale pașnică, fără vărsare de sânge între frați.

Înainte de toate trebuie relevată o oarecare confuzie de noțiuni la tovarășii ucrainieni. Ei prezintă une-

ori conflictul cu Rada ca un conflict între poporul ucrainian și poporul rus. Dar aceasta nu este adevărat. Între poporul ucrainian și poporul rus nu există și nici nu poate exista vreun conflict. Popoarele ucrainian și rus, ca și celelalte popoare din Rusia, sunt alcătuite din muncitori și țărani, din soldați și marinari. Cu toții laolaltă au luptat împotriva țarismului și împotriva regimului Cherenschi, împotriva moșierilor și capitaliștilor, împotriva războiului și imperialismului. Cu toții laolaltă au sângerat pentru pământ și pace, pentru libertate și socialism. În lupta împotriva moșierilor și capitaliștilor, toți sunt frați și tovarăși. În lupta pentru interesele lor vitale nu există și nu poate exista între ei vreun conflict. Se înțelege că dușmanilor celor ce muncesc le convine să prezinte conflictul cu Rada ca un conflict între poporul ucrainian și cel rus, deoarece, prezentând în acest fel conflictul, le va fi foarte ușor să ațâțe pe muncitorii și țăranii popoarelor înrudite, unul împotriva altora, spre bucuria asupritorilor acestor popoare. Dar este oare greu pentru muncitorii și țăranii conștienți să înțeleagă că ceea ce convine asupritorilor popoarelor este dăunător popoarelor?

Conflictul n'a luat naștere între popoarele din Rusia și din Ucraina, ci între Consiliul Comisarilor Poporului și Secretariatul general al Radei.

În jurul căror probleme a luat naștere conflictul?

Se spune că acest conflict ar fi luat naștere în legătură cu problema centralismului și a autodeterminării, că Consiliul Comisarilor Poporului ar împiedica poporul ucrainian să ia puterea în mână și să-și hotărască liber soarta. Este aceasta adevărat? Nu, nu este a-

devărat. Consiliul Comisarilor Poporului luptă tocmai pentru ca întreaga putere în Ucraina să aparțină poporului ucrainian, adică muncitorilor și soldaților, țăranilor și marinarilor ucrainieni. Puterea Sovietică, adică puterea muncitorilor și țăranilor, a soldaților și marinarilor, fără moșieri și capitaliști, tocmai aceasta și este acea putere populară pentru care luptă Consiliul Comisarilor Poporului. Secretariatul general nu dorește o asemenea putere, deoarece nu vrea să se lipsească de moșieri și capitaliști. Acesta, și nu centralismul, este nodul problemei.

Din primul moment, Consiliul Comisarilor Poporului a stat și continuă să stea pe punctul de vedere al liberei autodeterminări. El nu se opune ca poporul ucrainian să se constituie chiar într'un stat independent. Consiliul Comisarilor Poporului a făcut în mai multe rânduri declarații oficiale în acest sens. Dar când se confundă autodeterminarea unui popor cu autocrația lui Caledin, când Secretariatul general al Radei încearcă să prezinte fărădelegile contrarevoluționare ale unor generali ai Cazacilor ca o manifestare a autodeterminării poporului, Consiliul Comisarilor Poporului nu poate să nu constate că Secretariatul general se joacă de-a autodeterminarea, încercând să disimuleze prin acest joc alianța sa cu Caledin și Rodzianco. Noi suntem pentru autodeterminarea popoarelor, dar nu putem admite ca, sub masca autodeterminării, să se introducă prin contrabandă autocrația lui Caledin, care până mai ieri cerea sugrumarea Finlandei.

Se spune că conflictul ar fi luat naștere în legătură cu problema Republicii Ucrainiene, că Consiliul Comisarilor Poporului nu recunoaște Republica Ucraina-

nă. Este adevărat? Nu, nu este adevărat. Consiliul Comisarilor Poporului a recunoscut oficial Republica Ucrainiană în „ultimatumul” și „răspunsul” către statul-major ucrainian din Petrograd³. El este gata să recunoască drept republică orice regiune națională din Rusia, dacă populația muncitoare din acea regiune dorește acest lucru. El este gata să admită organizarea pe baze federative a vieții politice a țării noastre, dacă populația muncitoare din ținuturile Rusiei va dori acest lucru. Când însă republica populară este confundată cu dictatura militară a lui Caledin, când Secretariatul general al Radei încearcă să prezinte pe monarhiștii Caledin și Rodzianco drept stâlpi ai republicii, Consiliul Comisarilor Poporului nu poate să nu spună că Secretariatul general se joacă de-a republica, căutând să disimuleze prin acest joc totala lui dependență față de bogătanii monarhiști. Noi suntem pentru Republica Ucrainiană, dar nu putem admite ca steagul republicii să servească drept paravan dușmanilor de moarte ai poporului, monarhiștilor Caledin și Rodzianco, care până mai ieri cereau restaurarea vechiului regim și pedeapsa cu moartea pentru soldați.

Nu, problema centralismului și cea a autodeterminării nu au nimic de-a-face cu conflictul cu Rada. Liti-giul nu s'a iscat în jurul acestor probleme. Centralismul și autodeterminarea sunt aduse aci în discuție în mod artificial de către Secretariatul general, ca un viclesug strategic, prin care se urmărește să se ascundă masse-lor ucrainiene adevăratele cauze ale conflictului.

Conflictul n'a luat naștere în legătură cu problema centralismului și a autodeterminării, ci în legătură cu următoarele trei probleme concrete :

Prima problemă. Conflictul a început cu ordinele date frontului de Petliura, membru în Secretariatul general, ordine care au creat primejdia unei totale desorganizări a frontului. Nesocotind Marele Cartier General și Interesele frontului, nesocotind tratativele de pace și cauza păcii în general, Petliura s'a apucat, prin ordinele pe care le-a dat, să recheme în Ucraina toate unitățile ucrainiene din armata de uscat și din flotă. E lesne de înțeles că frontul s'ar fi prăbușit într-o clipă, dacă unitățile ucrainiene s'ar fi supus ordinelor lui Petliura: unitățile ucrainiene dela Nord ar fi pornit spre Sud, cele dela Sud neucrainiene — spre Nord, celelalte unități naționale ar fi pornit și ele „acasă“, căile ferate ar fi fost ocupate numai cu transportul soldaților și al echipamentului, aprovizionarea frontului cu produse alimentare ar fi fost întreruptă, deoarece n'ar mai fi existat mijloace de transport al produselor, — și din front n'ar fi rămas decât o amintire. În felul acesta ar fi fost compromisă cu totul cauza armistițiului și a păcii. Nu încapă nici o îndoială că în timpuri normale locul unui ostaș ucrainian este, în primul rând, la el acasă, în Ucraina. Fi-rește că „naționalizarea“ armatei este un lucru admisibil și de dorit. Consiliul Comisarilor Poporului a declarat aceasta oficial în mai multe rânduri. Dar în condițiunile războiului, când chestiunea păcii nu este rezolvată, iar frontul nu este alcătuit după criteriul național, când, din cauza insuficienței mijloacelor noastre de transport, a proceda imediat la „naționalizarea“ armatei înseamnă a crea primejdia ca, soldații plecând, frontul să se prăbușească și să se compromită cauza păcii și a armistițiului, — în asemenea condițiuni, fi-

rește, nici vorbă nu putea fi de plecarea imediată a unităților naționale. Nu știu dacă Petliura își dădea seama că prin ordinele lui absurde sparge frontul și subminează cauza păcii. Dar soldații și marinarii ucrainieni au înțeles imediat acest lucru, pentru că toți, cu rare excepții, au refuzat să se supună lui Petliura, rămânând la postul lor până la încheierea păcii. Astfel ostașii ucrainieni au salvat cauza păcii, iar problema ordinelor nechibzuite ale lui Petliura și-a pierdut pentru moment acuitatea ei excepțională.

A doua problemă. Conflictul provocat de ordinele lui Petliura a fost agravat de politica Secretariatului general al Radei, care a pornit la desarmarea Sovietelor de deputați ai Ucrainei. Detașamentele Secretariatului general au atacat la Chiev, în timpul nopții, trupele sovietice și le-au desarmat. S'au făcut încercări asemănătoare și la Odesa și Harcov, dar aceste încercări au dat greș, întâmpinând rezistență. Știm însă în mod cert că Secretariatul general concentrează trupe spre a le trimite împotriva Odesei și Harcovului cu scopul de a desarma trupele sovietice. Știm însă în mod cert că, într-o serie întreagă de alte orașe de mai mică importanță, trupele sovietice au și fost desarmate și „lăsate la vatră”. Așa dar, Secretariatul general al Radei și-a propus să înlăptuiască programul lui Cornilov și Caledin, Alexeev și Rodzianco cu privire la desarmarea Sovietelor. Dar Sovietele sunt reazimul și speranța revoluției. Cine desarmează Sovietele desarmează revoluția, compromite cauza păcii și a libertății, trădează cauza muncitorilor și țăranilor. Sovietele au scăpat Rusia de jugul lui Cornilov. Sovietele au scăpat Rusia de rușinea regimului Cherenschi. Sovie-

tele au dat popoarelor din Rusia pământ și armistițiu. Sovietele, și numai ele, sunt în măsură să ducă revoluția populară până la victoria deplină. Deaceea cel care ridică mâna împotriva Sovietelor, ajută pe moșieri și capitaliști să asuprească pe muncitorii și țăranii din întreaga Rusie, îi ajută pe Caledini și Alexeevi să-și consolideze puterea „de fier” asupra soldaților și Cazacilor.

Să nu ni se spună că în Secretariatul general sunt socialiști, că prin urmare ei nu pot trăda cauza poporului. Socialist își zice și Cherenschi, și cu toate acestea el a condus trupele împotriva Petrogradului revoluționar. Socialist își zice și Goț, și cu toate acestea el a ridicat pe iuncheri și ofițeri împotriva soldaților și marinarilor din Petrograd. Socialiști își zic și Savincov și Avxentiev, și cu toate acestea ei au introdus pedeapsa cu moartea pentru soldații de pe front. Socialiștii trebuesc judecați nu după spusele lor, ci după faptele lor. Secretariatul general desorganizează și desarmează Sovietele din Ucraina, înlesnind lui Caledin instaurarea unui regim sângeros în regiunea Donului și în bazinul carbonifer — acesta e un fapt pe care nu-l poți ascunde sub niciun fel de stindarde socialiste. Tocmai deaceea susține Consiliul Comisarilor Poporului că politica Secretariatului general este o politică contrarevoluționară. Tocmai deaceea Consiliul Comisarilor Poporului nădăjduște că muncitorii și soldații ucrainieni, care au luptat în primele rânduri în Rusia pentru Puterea Sovietică revoluționară, vor ști să cheme la ordine Secretariatul lor general ori să aleagă altul, în interesul păcii dintre popoare.

Se vorbește despre un „schimb” de unități militare între Ucraina și Rusia, despre delimitare și altele. Consiliul Comisarilor Poporului își dă perfect de bine seama de necesitatea delimitării. Dar delimitarea trebuie efectuată în spirit frățesc, amiabil, prin bună înțelegere, și nu prin silnicie, nu după „principiul” : „pune mâna pe ce poți lua”, „desarmează pe cine poți desarma”, așa cum face astăzi Secretariatul general, punând mâna pe provizii, acaparând material, condamnând armata la foamete și frig.

A treia problemă. Conflictul a atins punctul culminant atunci când Secretariatul general a refuzat categoric să permită trecerea trupelor revoluționare ale Sovietelor trimise împotriva lui Caledin. Detașamentele Secretariatului general opresc trenurile cu trupe revoluționare, demontează șinele de cale ferată, amenință trăgând focuri de armă, declarând că nu pot lăsa să treacă peste teritoriul lor trupe „străine”. Soldații ruși, care până ieri au luptat împreună cu cei ucrainieni împotriva generalilor călăi care căutau să strivească Ucraina, aceiași soldați ruși au devenit astăzi „străini” ! Și aceasta în timp ce același Secretariat general permite să treacă liber peste teritoriul său, spre Rostov, unități de Cazaci ai lui Caledin și ofițeri contrarevoluționari, care se scurg din toate părțile spre Caledin !

Oamenii lui Cornilov și Caledin îi ridică în vârful sulitelor pe ostașii gărzilor roșii din Rostov, iar Secretariatul general al Radei ne împiedică să venim în ajutorul tovarășilor noștri din Rostov ! Tovarășii noștri din mine sunt împușcați de ofițerii lui Caledin, iar Secretariatul general ne împiedică să întindem o mână de ajutor tovarășilor mineri ! Mai e de mirare că acest

Caledin, care abia ieri fusese învins, înaintează astăzi tot mai departe spre Nord, ocupând bazinul Donețului și amenințând Țarițânui? Nu este oare clar că Secretariatul general este aliat cu Caledin și Rodzianco? Nu este oare clar că Secretariatul general preferă alianței cu Consiliul Comisarilor Poporului alianța cu oamenii lui Cornilov?

Se vorbește despre necesitatea unui acord între Consiliul Comisarilor Poporului și Secretariatul general al Radei. Dar este oare greu de înțeles că un acord cu actualul Secretariat general înseamnă un acord cu Caledin și Rodzianco? Este oare greu de înțeles că Consiliul Comisarilor Poporului nu poate accepta sinuciderea? Noi am început revoluția împotriva moșierilor și capitaliștilor nu pentru a o termina printr'o alianță cu niște călăi de teapa lui Caledin. Nu pentru a se da pe mâna unor Alexeev și Rodzianco și-au vărsat sângele muncitorii și soldații.

Una din două :

ori Rada va rupe cu Caledin, va întinde mâna Sovietelor și va deschide drum trupelor revoluționare spre a merge împotriva cuibului contrarevoluționarilor dela Don, — și atunci muncitorii și soldații din Ucraina și din Rusia vor întări alianța lor revoluționară printr'un nou val de fraternizare ;

ori Rada nu va voi să rupă cu Caledin, nu va deschide drum trupelor revoluționare, — și atunci Secretariatul general al Radei va ajunge la ceeace zadarnic au căutat să obțină dușmanii poporului, adică la o vărsare de sânge între popoarele surori.

Depinde de gradul de conștiință și de spiritul revoluționar al muncitorilor și soldaților ucrainieni ca

Secretariatul lor general să fie chemat la ordine sau să fie ales altul în locul lui, pentru ca acest primejdios conflict să poată fi rezolvat pe cale pașnică.

De fermitatea și hotărîrea muncitorilor și soldaților ucrainieni depinde ca Secretariatul general să fie obligat să se pronunțe precis pentru care alianță este acum : pentru alianța cu Caledin și Rodzianco împotriva revoluției, sau pentru alianța cu Consiliul Comisarilor Poporului împotriva contrarevoluției cadeților și generalilor.

Soluționarea conflictului pe cale pașnică stă în mâinile poporului ucrainian.

Comisar al Poporului, *I. Stalin*

12 Decembrie 1917.

„Pravda” Nr. 213
din 13 Decembrie 1917.

DESPRE RADA UCRAINIANĂ

*Discurs ținut în ședința C. E. C. al Sovietelor
din Rusia la 14 Decembrie 1917*

Poate părea ciudat că Consiliul Comisarilor Poporului, care a apărut întotdeauna cu fermitate principiul autodeterminării, a intrat în conflict cu Rada, care deasemenea se conduce după principiul autodeterminării. Pentru a înțelege originea acestui conflict, trebuie să punem problema fizionomiei politice a Radei.

Rada se conduce după principiul împărțirii puterii între burghezie, pe de o parte, și proletariat și țărănime, pe de altă parte, în timp ce Sovietele resping o asemenea împărțire, dând întreaga putere poporului, fără burghezii. Iată pentru ce lozincii „Toată puterea Sovietelor” (adică poporului), Rada îi opune lozinca sa „Toată puterea administrației autonome a orașelor și a zemstvelor” (adică poporului și burgheziei).

Se zice că acest conflict a luat naștere în legătură cu problema autodeterminării. Nu e adevărat. Rada propune să se institue în Rusia un sistem federativ. Consiliul Comisarilor Poporului merge însă mai departe decât Rada, chiar până la dreptul de despărțire. Prin urmare, nu această problemă formează

obiectul divergențelor dintre Consiliul Comisarilor Poporului și Radă. Cu totul greșită este, deasemenea, și afirmația Radei că centralismul ar fi punctul de divergență. Centrele regionale, constituite după tipul Consiliului Comisarilor Poporului (Siberia, Belorusia, Turchestan), s'au adresat Consiliului Comisarilor Poporului, cerând directive. Consiliul Comisarilor Poporului a dat următorul răspuns: voi înșivă sunteți puterea locală, așa că tot voi trebuie să vă elaborați și directivele, — prin urmare nu de aici provine divergența. În realitate, litigiul dintre Consiliul Comisarilor Poporului și Radă s'a iscat în jurul următoarelor trei puncte:

Prima problemă: concentrarea unităților ucrainiene pe frontul de Sud. Nu încapă îndoială că trupele naționale sunt în stare să-și apere cel mai bine teritoriul. În momentul de față însă, frontul nostru nu e alcătuit după criteriul național. Reorganizarea frontului pe naționalități, atunci când transportul este desorganizat, ar duce la totala prăbușire a frontului. Cauza păcii ar fi astfel subminată. Ostașii ucrainieni s'au dovedit a fi mai clarvăzători și mai cinstiți decât Secretariatul general, știut fiind că cea mai mare parte din trupele ucrainiene au refuzat să se supună ordinelor Radei.

A doua problemă: desarmarea trupelor sovietice din Ucraina. Apărând interesele moșierimii și burgheziei ucrainiene, Rada ucrainiană, prin desarmarea trupelor sovietice, lovește în revoluție. În această privință, acțiunea Radei nu se deosebește în fond cu nimic de acțiunea lui Cornilov-Caledin. E dela sine înțeles că Consiliul Comisarilor Poporului va lupta din

toate puterile împotriva acestei politici contrarevoluționare a Radei.

În fine, a treia problemă: împiedicarea trecerii trupelor sovietice trimise împotriva lui Caledin, în jurul căruia s'au strâns toate forțele contrarevoluționare din Rusia. Împiedicarea trecerii trupelor sovietice a fost motivată de Rada prin „neutralitatea” ei în ceea ce privește „autodeterminarea” lui Caledin. Rada însă substitue aici autodeterminării căzăcimii muncitoare, autocrația lui Caledin. Împiedicând trecerea trupelor sovietice, Rada îl ajută pe Caledin să înainteze spre Nord. În același timp Rada permite unităților căzăcești ale lui Caledin să treacă nestânjenite spre Don. Atunci când tovarășii noștri sunt împușcați la Rostov și în bazinul Donețului, Rada ne împiedică să le trimitem ajutoare. Nici vorbă nu poate fi că această comportare trădătoare a Radei nu trebuie tolerată.

Consiliul Comisarilor Poporului nu poate renunța la lupta împotriva lui Caledin. Cuibul contrarevoluționar al lui Caledin trebuie distrus. E un lucru inevitabil. Dacă Rada va pune piedici înaintării noastre împotriva lui Caledin, acoperindu-l, loviturile îndreptate împotriva lui Caledin vor cădea asupra Radei. Consiliul Comisarilor Poporului nu va ezita să angajeze o luptă hotărâtă împotriva Radei, deoarece pentru ei nu e un secret faptul că Rada e în alianță secretă cu Caledin. Consiliul Comisarilor Poporului a interceptat o telegramă cifrată din care reiese că Rada are legături directe cu misiunea franceză, în scopul de a târăgăna încheierea păcii până la primăvară, iar prin misiunea franceză cu Caledin. Această alianță este

îndreptată împotriva păcii și a revoluției. Această alianță trebuie să fie și va fi distrusă.

Ni se reproșează că ducem o politică hotărâtă împotriva Radei. Dar tocmai această politică hotărâtă a deschis ochii muncitorilor și țăranilor ucrainieni, dând la iveală caracterul burghez al Radei. Acest lucru se vede și din telegrama referitoare la formarea în Ucraina a unei noi puteri revoluționare ucrainiene⁴, care recunoaște Puterea Sovietică și acționează împotriva Radei burgheze. (A p l a u z e)

*„Izvestia” Nr. 254
din 17 Decembrie 1917.*

CE ESTE RADA UCRAINIANĂ?

Cititorul va găsi mai jos o telegramă cifrată, interceptată de Puterea Sovietică, care demască adevăratul caracter al Radei și adevăratele planuri ale misiunilor militare ale „aliaților noștri” în problema păcii. Din telegramă se vede că s'a și ajuns la un fel de alianță între misiunea franceză și Radă, „membril misiunii franceze lucrând în legătură directă cu Rada”. Din telegramă relese, mai departe, că această alianță are drept scop „să mențină o aparență de front rusesc până în Februarie sau Martie și să târăgăneze încheierea definitivă a armistițiului până la primăvară”. Din telegramă se vede, în fine, că misiunea franceză a ajuns la „un acord cu adunarea generală a Cazacilor” (adică cu „guvernul” lui Caledin) cu privire la „aprovizionarea cu cărbuni și alimente a frontului românesc și celui de Sud-Vest” (care, potrivit planului, urmează să fie ocupate de Rada ucrainiană. I. St.).

Pe scurt: există deci o alianță între Radă, Caledin și misiunea franceză, care tinde să torpileze cauza păcii, „să târăgăneze” încheierea păcii „până la primăvară”. Misiunea militară franceză nu acționează

din proprie inițiativă, ci conform „Instrucțiunilor urgente ale guvernului francez”.

Nu vrem să discutăm aici comportarea misiunilor militare ale „aliaților noștri”. Asupra rolului lor suntem îndeajuns de lămuriți : în August ei au dat ajutor lui Cornilov, în Noembrie Radei și lui Caledin, în Decembrie îi aprovizionează pe rebeli cu automobile blindate. Toate acestea în interesul „războiului până la capăt”. Nu ne îndoim că încercarea „aliaților” de a forța lucrurile va fi zădărnicită de lupta popoarelor din Rusia pentru o pace democratică. Misiunile se comportă ca în Africa Centrală. Dar în scurt timp „aliații” vor putea să se convingă că Rusia nu este Africa Centrală... Pe noi ne interesează aici, în primul rând, rolul mizerabil pe care și l-a asumat Rada.

Știm acum pentru ce concentrează Rada trupe ucrainiene pe frontul românesc și de Sud-Vest : sub eticheta „naționalizării” armatei, ea încearcă să camufleze acordul ei cu misiunea franceză pentru a târăgăna încheierea armistițiului până la primăvară.

Știm acum pentru ce nu permite Rada trecerea trupelor sovietice trimise împotriva lui Caledin : sub eticheta „neutralității” față de Caledin, ea caută să camufleze alianța ei cu Caledin împotriva Sovietelor.

Știm acum pentru ce protestează Rada împotriva „amestecului” Consiliului Comisarilor Poporului în viața internă a Ucrainei : îndărătul frazelor despre neintervenție, ea caută să ascundă amestecul real al guvernului francez în viața Ucrainei și a întregii Rusii cu scopul de a lichida cuceririle revoluției.

Tovarășii ucrainieni mi se adresează mereu, punându-mi întrebarea : ce este Rada ?

Iată răspunsul meu :

Rada, sau, mai exact, Secretariatul ei general, este un guvern de trădători ai socialismului, care, pentru a înșela masele, își zic socialiști. Intocmai ca guvernul lui Cherenschi și Savincov, care și ei își ziceau socialiști.

Rada, sau, mai exact, Secretariatul ei general, este un guvern burghez, care luptă, în alianță cu Caledin, împotriva Sovietelor. Mai înainte, guvernul Cherenschi, în alianță cu Cornilov, desarma Sovietele din Rusia. Acum, guvernul Radei, în alianță cu Caledin, desarmează Sovietele din Ucraina.

Rada, sau, mai exact, Secretariatul ei general, este un guvern burghez, care luptă, în alianță cu capitaliștii anglo-francezi, împotriva păcii. Mai înainte, guvernul Cherenschi trăgăna încheierea păcii, rezervând milioanele de soldați rolul de carne de tun. Acum, guvernul Radei se străduiește să torpileze cauza păcii, „trăgănind încheierea armistițiului până la primăvară“.

Guvernul Cherenschi a fost pentru aceasta răsturnat, prin eforturile comune ale muncitorilor și soldaților din Rusia.

Nu ne îndoim că guvernul Radei va fi și el răsturnat prin eforturile muncitorilor și soldaților din Ucraina.

Numai o nouă Radă, o Radă a Sovietelor de muncitori, soldați și țărani din Ucraina, va putea apăra interesele poporului Ucrainei împotriva Caledinilor și Cornilovilor, împotriva moșierilor și capitaliștilor.

Comisar al Poporului, *I. Stalin*

· DESPRE INDEPENDENȚA FINLANDEI
Raport prezentat în ședința C. E. C. al Sovietelor
din Rusia la 22 Decembrie 1917
(Dare de seamă apărută în presă)

Zilele trecute reprezentanții Finlandei ne-au cerut să recunoaștem imediat independența deplină a Finlandei și să ratificăm despărțirea ei de Rusia. Drept răspuns, Consiliul Comisarilor Poporului a hotărât să satisfacă această cerere și să dea un decret prin care să recunoască independența deplină a Finlandei, decret care a și fost publicat în ziare.

Iată textul deciziei Consiliului Comisarilor Poporului :

„Ca răspuns la nota guvernului finlandez cu privire la recunoașterea independenței Republicii Finlandeze, Consiliul Comisarilor Poporului, în deplin acord cu principiul dreptului națiunilor la autodeterminare, decide să propună Comitetului Executiv Central : a) să recunoască independența de stat a Republicii Finlandeze și b) să institue, de acord cu guvernul finlandez, o comisiune specială (formată din reprezentanți ai ambelor părți) în vederea elaborării măsurilor practice care trebuiesc luate în legătură cu despărțirea Finlandei de Rusia“.

Se înțelege că Consiliul Comisarilor Poporului nu putea proceda altfel, deoarece, dacă un popor, prin

reprezentanții săi, cere recunoașterea independenței sale, un guvern proletar care a adoptat principiul de a se acorda popoarelor dreptul la autodeterminare, trebuie să satisfacă această cerere.

Presa burgheză susține că noi am fi dus țara la o totală desagregare, că am pierdut un șir întreg de țări, printre care și Finlanda. Dar, tovarăși, noi nu puteam pierde Finlanda, deoarece de fapt ea n'a fost niciodată proprietatea noastră. Dacă am fi reținut Finlanda cu forța, aceasta n'ar fi însemnat deloc că am dobândit-o.

Știm foarte bine cum „dobândește” Wilhelm state întregi prin violență și samavolnicie și ce fel de teren se creează, în felul acesta, pentru raporturile dintre popor și asupritorii lui.

Principiile social-democrației, lozincile și năzuințele ei tind la crearea mult așteptatei atmosfere de încredere reciprocă între popoare, și numai pe această bază este realizabilă lozinca „Proletari din toate țările, uniți-vă!”. Toate acestea sunt lucruri vechi și cunoscute de toată lumea.

Dacă vom cerceta cu mai multă luare aminte felul în care Finlanda a căpătat independența, vom vedea că de fapt, fără să vrea, Consiliul Comisarilor Poporului a dat libertatea nu poporului, nu reprezentanților proletariatului, ci burgheziei finlandeze, care, printr'un ciudat concurs de împrejurări, a pus mâna pe putere și a căpătat independența din mâinile socialiștilor din Rusia. Muncitorii și social-democrații finlandezi s'au pomenit în situația de a fi nevoiți să primească libertatea nu direct din mâinile socialiștilor din Rusia, ci cu ajutorul burgheziei finlandeze. Vă-

zând în aceasta o tragedie a proletariatului finlandez, noi nu putem să nu relevăm faptul că numai din nehotărîre și dintr'o inexplicabilă lașitate, social-democrații finlandezi n'au întreprins o acțiune energică pentru a lua ei singuri puterea și a smuige independența lor din mîna burgheziei finlandeze.

Poți ocări Consiliul Comisarilor Poporului, poți avea o atitudine critică față de el, dar nu există om care să poată afirma despre Consiliul Comisarilor Poporului că nu-și ține promisiunile, căci nu există putere în lume care să determine Consiliul Comisarilor Poporului să-și calce promisiunile. Dovadă este faptul că am luat o atitudine absolut nepărtinitoare față de cererea burgheziei finlandeze de a acorda Finlandei independența și am procedat de îndată la publicarea decretului privitor la independența Finlandei.

Fie ca independența Finlandei să înlesnească eliberarea muncitorilor și țăranilor din Finlanda și să creeze o bază solidă pentru prietenia dintre popoarele noastre.

*„Pravda” Nr. 222
din 23 Decembrie 1917.*

DESPRE „ARMENIA TURCEASCĂ“

Aşa numita „Armenie turcească“ este, pare-mi-se, singura țară ocupată de Rusia „în virtutea dreptului războiului“. Este acel „colțișor de rai“ care ani de-a-rândul a fost (și mai continuă să fie) obiectul nesățioaselor poftes ale diplomației Occidentului și al unor sângeroase exerciții administrative din partea Orientului. Pogromurile contra Armenilor și măcelărirea acestora, pe de o parte, „protecția“ fariseică a diplomaților din toate țările ca paravan pentru noi masacre, pe de altă parte, iar ca rezultat o Armenie însângerată, înșelată și aservită, — cine nu cunoaște aceste aspecte „obișnuite“ ale „artei“ diplomatice a statelor „civilizate“ ?

Fiii Armeniei, apărători croici ai patriei lor, dar departe de a fi oameni politici clarvăzători, nu odată s'au lăsat înșelați de rechini diplomației imperialiste; ei nu pot să nu vadă acum că vechea cale a combinațiilor diplomatice nu este calea eliberării Armeniei. Devine clar că drumul eliberării popoarelor asuprite trece prin revoluția muncitorească începută în Rusia în Octombrie. Acum e limpede pentru toată lumea

că soarta popoarelor din Rusia, îndeosebi soarta poporului armean, este strâns legată de soarta Revoluției din Octombrie. Revoluția din Octombrie a sfărâmat lanțurile asupririi naționale. Ea a rupt în bucăți tratatele secrete țariste, care încătușau popoarele de mâini și de picioare. Ea, și numai ea, va putea duce până la capăt opera de eliberare a popoarelor din Rusia.

Plecând dela aceste considerațiuni, Consiliul Comisarilor Poporului a hotărât să dea un decret special cu privire la libera autodeterminare a „Armeniei turcești”. Lucrul acesta e necesar mai ales în momentul de față, când autoritățile germano-turcești, consecutive caracterului lor imperialist, nu-și ascund dorința de a reține prin forță sub puterea lor regiunile ocupate. Să știe popoarele din Rusia că revoluției ruse și guvernului ei le sunt străine tendințele de cotropire. Să știe întreaga lume că politici imperiale de asuprire națională, Consiliul Comisarilor Poporului îi opune o politică de eliberare deplină a popoarelor asuprite.

Comisar al Poporului, *I. Stalin*

„Pravda” Nr. 227
din 31 Decembrie 1917.

DISCURS ROSTIT LA ȘEDINȚA COMITETULUI CENTRAL AL P. M. S. D. (b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA PĂCII CU NEMȚII

*11 Ianuarie 1918
(Extras din procesul-verbal)*

Tovarășul Stalin socotește că, adoptând lozincă războiului revoluționar, am face jocul intereselor imperialismului. Poziția lui Troțchi nu poate fi numită poziție. În Apus nu există o mișcare revoluționară, nu sunt fapte care să arate existența unei mișcări revoluționare, ea există numai potențial; or, în practica noastră nu ne putem bizui numai pe ceva potențial. Dacă Nemții vor deslănțui ofensiva, la noi se va întâri contrarevoluția. Germania va putea să pornească ofensiva, pentru că dispune de trupe de felul acelor ale lui Cornilov — „garda”. În Octombrie noi am vorbit despre războiul sfânt împotriva imperialismului, pentru că ni se spunea că simplul cuvânt „pace” va deslănțui revoluția în Apus. Dar așteptările acestea n’au fost îndreptățite. Înfăptuirea reformelor noastre socialiste pune în mișcare Apusul; dar pentru acest lucru avem nevoie de timp. Acceptând politica lui Troțchi, am crea cele mai proaste condițiuni pentru mișcarea revoluționară din Apus. Deaceia tovarășul Stalin propune să se adopte propunerea tovarășului Lenin de a se încheia pacea cu Nemții.

*Publicat pentru prima oară în cartea:
Procese-verbale ale Comitetului Central al
P. M. S. D. R., August 1917 — Februarie 1918, M.-L., 1920.*

DESPRE RADA BURGHEZĂ DELA CHIEV

Ziarele burgheze răspândesc cu insistență șvonul că „ar fi început tratative între Radă și Consiliul Comisarilor Poporului”. Cercurile din anturajul contra-revoluționarilor colportează aceste șvonuri, subliniind „deosebita” lor importanță. Șvonurile lor au mers atât de departe, încât numeroși tovarăși sunt gata să dea crezare basmului despre tratativele cu Rada dela Chiev; mulți dintre ei mi-au și scris, întrebându-mă dacă e adevărat.

Declar spre cunoștința tuturor că :

1) Consiliul Comisarilor Poporului nu duce și nu intenționează să ducă niciun fel de tratative cu Rada dela Chiev.

2) Cu Rada dela Chiev, care s'a legat definitiv de Căledin și duce tratative mișelești cu imperialiștii austro-germani fără știrea popoarelor din Rusia, — cu o astfel de Radă, Consiliul Comisarilor Poporului nu înțelege să ducă decât o luptă necruțătoare până la victoria deplină a Sovietelor din Ucraina.

3) Pacea și liniștea în Ucraina nu vor fi posibile decât dacă se va lichida complet Rada burgheză

dela Chiev, dacă va fi înlocuită printr'o nouă Radă a Sovietelor, socialistă, al cărei nucleu s'a și format la Harcov.

Comisar al Poporului, *I. Stalin*

*„Pravda” Nr. 9
din 13 Ianuarie 1918.*

DISCURSURI ROSTITE LA AL III-LEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DE DEPUTAȚI AI MUNCITORILOR, SOLDAȚILOR ȘI ȚĂRANILOR DIN RUSIA

10—18 Ianuarie 1918⁵

1. RAPORT ASUPRA PROBLEMEI NAȚIONALE

15 Ianuarie

(Dare de seamă apărută în presă)

Una din problemele — arată raportul — care frământă îndeosebi în momentul de față Rusia, este problema națională. Această problemă este cu atât mai serioasă, cu cât Velicorușii nu formează majoritatea absolută a populației din Rusia și sunt înconjurați de alte popoare, „nepredominante în stat”, care populează regiunile periferice ale țării.

Față de seriozitatea problemei naționale, guvernul țarist a căutat să promoveze în chestiunile naționale o politică de forță. El a dus o politică de rusificare forțată a popoarelor din regiunile periferice, folosind ca metodă de acțiune interzicerea limbii materne, pogromurile și alte persecuții.

Guvernul de coaliție al lui Cherenschi a desființat aceste restricții naționale, însă n'a putut, dat fiind caracterul său de clasă, să soluționeze problema națională în întregime. Guvernul din prima perioadă a revoluției nu numai că n'a pășit pe calea eliberării depline a națiunilor, dar în multe cazuri n'a ezitat să recurgă la măsuri represive pentru a înnăbuși mișcarea națională, așa cum a procedat față de Ucraina și Finlanda.

Numai Puterea Sovietică este aceea care a proclamat deschis dreptul tuturor națiunilor la autodeterminare până la despărțirea completă de Rusia. Noua putere s'a dovedit a fi mai radicală în această privință decât înseși grupurile naționale din sânul unor națiuni.

Și totuși, între Consiliul Comisarilor Poporului și regiunile dela periferii s'a produs o serie întreagă de conflicte. Aceste conflicte, însă, nu s'au ivit în jurul problemelor cu caracter național, ci tocmai în jurul problemei puterii. Oratorul dă mai multe exemple de felul cum guvernele burghezo-naționaliste înghebate în pripă în regiunile periferice, guverne alcătuite din reprezentanții păturilor de sus ale claselor avute, au căutat, sub pretextul soluționării problemelor lor naționale, să lupte împotriva organizațiilor revoluționare sovietice și a altor organizații revoluționare. Toate conflictele care s'au produs între regiunile periferice și Puterea Sovietică Centrală își au origina în problema puterii. Și dacă cercurile burgheze din unele regiuni au căutat să dea acestor conflicte un colorit național, au făcut-o numai pentru că aceasta le convenea, pentru că era comod să îmbrace în haină națională lupta împotriva puterii masselor muncitoare din cuprinsul ținutului lor.

Oratorul se ocupă pe larg de cazul Radei și arată în mod convingător cum au folosit cercurile burghezo-șovine din Ucraina, pentru scopurile lor imperialiste de clasă, principiul autodeterminării.

Toate acestea dovedesc necesitatea de a interpreta principiul autodeterminării în sensul că dreptul la autodeterminare nu aparține burgheziei, ci masselor mun-

citoare ale națiunii respective. Principiul autodeterminării trebuie să fie un mijloc de luptă pentru socialism și trebuie subordonat principiilor socialismului.

În problema organizării federale a Republicii Ruse, oratorul arată că organul suprem al Federației Sovietice trebuie să fie Congresul Sovietelor. În intervalele dela un congres la altul, funcțiunile congresului vor fi exercitate de C.E.C.

2. PROIECT DE REZOLUȚIE ASUPRA INSTITUȚIILOR FEDERALE ALE REPUBLICII RUSE

1) Republica Sovietică Socialistă Rusă se insti-tue pe baza uniunii liber consimțite a popoarelor din Rusia, ca o Federație de Republici Sovietice a acestor popoare.

2) Organul suprem al puterii în cuprinsul Federației este Congresul General al Sovietelor de deputați ai muncitorilor, soldaților și țăranilor din Rusia, care va fi convocat cel puțin odată la trei luni.

3) Congresul General al Sovietelor de deputați ai muncitorilor, soldaților și țăranilor din Rusia alege Comitetul Executiv Central din Rusia. În perioadele dintre congrese, organul suprem este Comitetul Executiv Central din Rusia.

4) Guvernul Federației, Consiliul Comisarilor Poporului, se alege și se înlocuește în întregime sau în parte de către Congresul General al Sovietelor sau Comitetul Executiv Central din Rusia.

5) Modul de participare la guvernul federal al republicilor sovietice ale diferitelor regiuni care se

deosebesc prin felul de viață și prin compoziția națională, precum și delimitarea sferei de activitate a instituțiilor federale și regionale ale Republicii Ruse, se stabilește îndată după formarea republicilor sovietice regionale, de către Comitetul Executiv Central din Rusia și Comitetele Executive Centrale ale acestor republici.

3. CUVÂNT DE ÎNCHEIERE LA RAPORTUL ASUPRA PROBLEMEI NAȚIONALE

15 Ianuarie

(Dare de seamă apărută în presă)

Cuvântul de încheiere în legătură cu rezoluția propusă asupra instituțiilor federale ale Republicii Ruse a fost rostit de tovarășul Stalin.

El a arătat că rezoluția propusă nu este o lege, ci trasează numai principiile generale ale viitoarei Constituții a Republicii Federative Ruse.

Atât timp cât lupta dintre cele două tendințe politice : a contrarevoluției naționaliste, pe de o parte, și a Puterii Sovietice, pe de alta, n'a luat încă sfârșit, nu poate fi vorba de o Constituție pusă la punct în mod amănunțit, care să determine clar și precis toate detaliile organizării de stat a republicilor sovietice.

Rezoluția nu conține decât principiile generale ale Constituției, care urmează a fi dezvoltate amănunțit de Comitetul Executiv Central și prezentate spre confirmare definitivă celui mai apropiat congres al Sovietelor.

Răspunzând la reproșurile cu privire la asprimea excesivă de care dă dovadă Puterea Sovietică în lupta

cu Rada burgheză, tovarășul Stalin arată că aici este vorba de o luptă împotriva contrarevoluției burgheze, care a îmbrăcat o formă național-democrată.

Tovarășul Stalin subliniază că steagul democratic al unor anumiți oameni politici (ca Vinnicenco) care stau în fruntea Radei, nu constituie încă garanția unei politici cu adevărat democratice.

Noi nu judecăm Rada după vorbele ei, ci după faptele ei.

Prin ce s'a manifestat socialismul „socialiștilor” din Radă ?

În vorbe, ei au declarat în universal⁶ că sunt pentru trecerea tuturor pământurilor în posesia poporului, dar în fapt, prin lămurirea pe care au publicat-o, ei au limitat această reformă, declarând inviolabilă o parte din pământurile moșierești, care urmează a nu fi predată poporului.

În vorbe, ei s'au declarat leali față de Soviete, dar în fapt au dus o luptă înverșunată împotriva acestora, desarmând trupele sovietice, arestând pe activiștii sovietici și tăind Sovietelor orice posibilitate de a-și continua existența.

În vorbe, ei își arătau devotamentul față de revoluție, în fapt însă s'au dovedit a fi cei mai crânceni dușmani ai ei.

Ei vorbeau de neutralitate în lupta împotriva celor din regiunea Donului, dar în fapt au dat un concurs direct și activ generalului Caledin, ajutându-l să tragă asupra trupelor sovietice și împiedicând trecerea transporturilor de cereale spre Nord.

Toate acestea sunt cunoscute de toată lumea, iar faptul că Rada are în fond un caracter bur-

ghez și antirevoluționar este în afară de orice îndoială.

Atunci despre care luptă a Sovietelor împotriva democrației vorbește aici Martov ?

Oratorii din dreapta, și mai ales Martov, aduc laude Radei și o apără, probabil pentru că în politica ei văd oglindirea propriei lor politici. În Rada care reprezintă o coaliție a tuturor claselor, atât de dragă inimii d-lor conciliatori, ei văd prototipul Adunării Constituante. Auzind discursurile reprezentanților sectorului de dreapta, Rada nu va precupeți, probabil, la rândul ei, laudele la adresa lor. Nu degeaba se spune : pescarul îl vede pe pescar de departe. (R â s e t e, a p l a u z e.)

Mai departe oratorul se oprește asupra autodeținerii Caucazului și demonstrează, pe bază de date precise, că Comisariatul Caucazului⁷ duce o politică vădit agresivă împotriva organizațiilor sovietice din Caucaz și a Sovietului frontului, fiind în același timp în contact cu generalul Prjevalschi, eroul mișcării contra-revoluționare din Caucaz.

Ținând seama de toate acestea, suntem nevoiți să continuăm așa numitul război civil, care, în fond, nu este altceva decât o luptă între curentul care urmărește să instaureze în regiunile periferice un guvern de coaliție, conciliatorist, și celălalt curent, care luptă pentru instaurarea puterii socialiste, pentru puterea Sovietelor maselor muncitoare — Sovietele de deputați ai muncitorilor, soldaților și țăranilor.

Acesta este conținutul și semnificația istorică a conflictelor acute care se produc între Consiliul Comisarilor Poporului, pe de o parte, și guvernele de coaliție burghezo-naționaliste din regiunile de periferie, pe de

altă parte. Faptul că aceste guverne pretind că duc lupta pentru apărarea independenței naționale nu este altceva decât disimularea ipocrită a campaniei duse împotriva poporului muncitor. (Aplauze furtunoase.)

Răspunzând reproșului făcut de Martov Puterii Sovietice cum că se contrazice atunci când cere puterea proletariatului în regiunile rusești dela periferie și se mulțumește cu un referendum pentru Curlanda, Lituania, Polonia etc., pe care Troțchi l-a susținut la Brest, tovarășul Stalin observă că ar fi cu totul absurd să se ceară în regiunile apusene Puterea Sovietică, de vreme ce în aceste regiuni nici nu există încă Soviete, de vreme ce acolo nu s'a produs încă revoluția socialistă.

— Dacă ar fi — spune oratorul — să se procedeze după rețeta lui Martov, atunci ar trebui să născocim Sovietele acolo unde ele nu numai că nu există, dar nici calea spre ele nu este încă deschisă. În asemenea condițiuni, a vorbi despre autodeterminare prin Soviete este culmea absurdității.

În încheiere, raportorul se mai oprește odată asupra principalei divergențe dintre aripa dreaptă și stângă a democrației. În timp ce aripa stângă luptă pentru dictatura păturilor de jos, pentru puterea majorității asupra minorității, aripa dreaptă ne recomandă să ne tărâm îndărăt, spre etapa depășită a parlamentarismului burghez. Experiența parlamentarismului din Franța și America a arătat limpede că un guvern în aparență democratic, care ia naștere pe baza sufragiului universal, este în realitate o coaliție cu capitalul financiar, foarte străină și depărtată de democrația adevărată. În Franța, în această țară a democrației burgheze, depu-

tații sunt aleși de întregul popor, iar miniștrii sunt furnizați de Crédit Lyonnais. În America, alegerile se fac pe bază de vot universal, dar la putere sunt oamenii miliardarului Rockefeller.

— Oare acesta nu este un fapt real? — întreabă oratorul. — Da, noi am înmormântat parlamentarismul burghez, și zadarnic ne trag Martovii spre perioada martoviană a revoluției. (Râsete, aplauze.) Noi, reprezentanții muncitorimii, avem nevoie ca poporul nu numai să voteze, ci să și guverneze. Puterea n'o au aceia care aleg și votează, ci aceia care guvernează. (Aplauze furtunoase.)

*„Pravda” Nr. 12 și 13
din 17 și 18 Ianuarie 1918.*

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI DIN PETERSBURG AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA

Sfătuim Comisia Executivă a Comitetului din Petersburg și toate comitelele de sector ale Partidului Bolșevic ca, fără a pierde o clipă, să pună în mișcare pe toți muncitorii și, potrivit hotărîrii ce urmează a fi adoptată astă seară de Sovietul din Petersburg, să organizeze zeci de mii de muncitori și să trimită absolut toată burghezia, sub controlul muncitorilor, să sape tranșee în apropierea Petersburgului. Acum, când revoluția e în primejdie, numai aceasta poate fi salvarea ei. Linia tranșeeilor va fi fixată de militari. Pregătiți arme și — lucrul cel mai important — organizați-vă și mobilizați-vă cu toții.

*Lenin
Stalin*

21 Februarie 1918.

*Publicată pentru prima oară
în „I. Stalin, Opere”, Vol. 4,
Editura de Stat pentru literatură
politică, Moscova 1947.*

TELEGRAMĂ CĂTRE SECRETARIATUL POPORULUI AL REPUBLICII SOVIETICE UCRAINIENE ⁸

Acum cinci zile, generalul Hofmann ne-a declarat că termenul tratatului de armistițiu ⁹ a expirat, și o zi mai târziu a deschis ostilitățile. Nu s'a dat încă niciun răspuns la declarația prin care Consiliul Comisarilor Poporului arăta că este dispus să reia tratativele de pace. Se vede că guvernul german nu se grăbește cu răspunsul, intenționând să prade până la capăt țara și abia după aceea să înceapă tratativele de pace. Nemții au ocupat Dvinsk, Rovno, Minsk, Volmar, Gapsal și înaintează spre Petrograd și Chiev. Evident, ofensiva nu urmărește numai ocuparea de teritorii, ci, mai cu seamă, înăbușirea revoluției și a cuceririlor ei.

Consiliul Comisarilor Poporului a hotărât să organizeze respingerea dușmanului dela Petrograd, să mobilizeze întreaga populație muncitorească, precum și burghezia, dispunând totodată ca, în cazul când aceasta ar refuza să sape tranșee, să fie scoasă cu forța și pusă la săpatul tranșeeilor, sub controlul muncitorilor.

Părerea unanimă a tovarășilor este că voi, cetățeni ai Chievului, aveți deasemenea datoria să organizați, fără a pierde o clipă, respingerea dela Chiev a

dușmanului din apus, să mobilizați tot ce este viu, să scoateți artileria, să săpați tranșee, să scoateți burghezii să sape tranșee sub controlul muncitorilor, să proclamați starea de asediu și să procedați cu toată severitatea. Sarcina generală este apărarea Petrogradului și a Chievului, stăvilirea bandelor germane cu orice preț.

Situația este mai serioasă decât ar putea să vi se pară ; pentru noi nu mai încapse îndoială că bandele germane vor să facă o plimbare dela Petrograd la Chiev, pentru ca acolo, numai acolo, în aceste capitale, să deschidă vorba despre tratativele de pace. Cred că încă n'ați anulat tratatul vechi Rade cu Nemții^{ro}. Dacă lucrurile stau așa, noi credem că nu ar fi cazul să vă grăbiți a o face.

Încă odată : fără a pierde niciun moment, treceți la acțiune fără a sta la discuție și arătați tuturor că Puterea Sovietică este în stare să se apere.

Toate speranțele ni le punem în muncitori, dat fiind că așa zisa armată, în curs de demobilizare, s'a dovedit a fi bună numai pentru panică și fugă.

Aștept răspuns imediat.

Din însărcinarea Consiliului
Comisarilor Poporului, **I. Stalin**

Petrograd,

21 Februarie 1918.

Publicat pentru prima oară în cartea :

*Documente privitoare la zdrobirea ocupanților
germani în Ucraina în 1918,*

Editura de Stat pentru literatură politică, Moscova 1942.

NOTĂ PRIN FIR DIRECT CĂTRE SECRETARIATUL POPORULUI AL REPUBLICII SOVIETICE UCRAINIENE

Din însărcinarea Consiliului Comisarilor Poporului, Comisarul Poporului, Stalin.

Alaltăieri, 22 Februarie, am primit din partea guvernului german condițiuni grele, se poate spune foarte crunte, de pace, Nemții cerând totodată ca aceste condiții să fie acceptate în 48 de ore. În acelaș timp, detașamentele germane înaintează asupra Revelului și a Pscovului, amenințând Petrogradul, iar trupele noastre refuză cu desăvârșire să opună rezistență. Nu știu dacă aceste condițiuni vă sunt cunoscute. Noi le-am difuzat peste tot prin radio. Vă comunic cele mai importante dintre ele.

„Punctul patru. Rusia încheie imediat pace cu Republica Populară Ucrainiană. Trupele rusești și Garda Roșie evacuează fără întârziere Ucraina și Finlanda.” „Vasele de război rusești din Marea Neagră etc. trebuie să fie aduse fără întârziere în porturi rusești și lăsate acolo până la încheierea păcii generale, sau să fie desarmate.” „Navigația comercială în Marea Neagră și în celelalte mări se rela conform prevederilor tratatului de armistițiu. Curățirea de mine începe imediat.”

„Punctul trei. Trupele rusești și Garda Roșie evacuează imediat Letonia și Estonia, care vor fi ocupate de poliția germană până când organizarea țării va garanta acolo securitatea publică și ordinea de stat. Toți locuitorii arestați pentru motive politice trebuiesc puși imediat în libertate.”

„Punctul cinci. Rusia va face tot ce-i va sta în putință pentru a asigura fără întârziere Turciei restituirea sistematică a provinciilor răsăritene din Anatoția și va recunoaște desființarea capitulațiilor turcești.”

Mai departe urmează puncte cu privire la un tratat comercial, la baza căroră stă tratatul încheiat de vechea Radă cu Austro-Ungaria, tratat care vă este cunoscut.

În general, trebuie spus, condițiunile sunt neînchipuit de crunte. Noi credem că punctul cu privire la Ucraina nu înseamnă restabilirea puterii lui Vinnicenco, care nu prezintă pentru Nemți o valoare în sine, ci că acest punct reprezintă o presiune cât se poate de reală asupra noastră, prin care se urmărește ca noi împreună cu voi să acceptăm tratatul încheiat de vechea Radă cu Austro-Ungaria, căci nu de Vinnicenco au nevoie Nemții, ci de schimbul de produse fabricate, contra cereale și minereuri.

Actuala situație, având în vedere ofensiva Nemților și fuga trupelor noastre, noi o vedem în felul următor: răsturnând pe imperialiștii noștri, noi, datorită ritmului lent al mișcării revoluționare din Apus, a șovăelii trupelor noastre și nemaipomenitei rapacități a imperialiștilor nemți, am căzut temporar în ghiarele Imperialismului străin, împotriva căruia trebuie să pregătim imediat forțe pentru organizarea unui război de

apărare a patriei, contând pe declanșarea forțelor revoluționare din Apus, care, după părerea noastră, este inevitabilă. Pentru o asemenea pregătire e nevoie de un răgaz minim, pe care ni l-ar putea da chiar o pace cruntă. În niciun caz, să nu ne facem iluzii. Trebuie să avem curajul să privim realitatea în față și să recunoaștem că am căzut temporar în ghiarele imperialismului german. De aceste considerente s'a și condus Comitetul Executiv Central al Sovietelor din Rusia, care astăzi, la orele 3 noaptea, a luat hotărîrea să încheie pacea în aceste condiții crunte și a însărcinat Consiliul Comisarilor Poporului să trimită o delegație la Brest, ceea ce s'a și făcut în cursul zilei de astăzi. C.E.C. a socotit că numai în aceste condiții se va putea menține Puterea Sovietică. Iar până una-alta să ne pregătim și încă odată să ne pregătim pentru organizarea războiului sfânt împotriva imperialismului german.

Noi toți suntem de părere că Secretariatul Poporului trebuie să trimită o delegație proprie la Brest, pentru a declara acolo că, dacă aventura lui Vinnicenco nu va fi susținută de Austro-Germani, Secretariatul Poporului nu va face obiecțiuni împotriva punctelor esențiale ale tratatului încheiat de vechea Radă dela Chlev. Un astfel de gest din partea voastră ar sublinia, în primul rând, frăția ideologică și politică dintre Sovietele din Sud și cele din Nord; în al doilea rând, ar menține Puterea Sovietică în Ucraina, ceea ce ar constitui un imens avantaj pentru întreaga revoluție internațională. Am dori foarte mult să ne înțelegeți și să fiți de acord cu noi în problemele cardinale ale acestei păci nenorocite.

Aștept răspuns imediat la două chestiuni : dacă veți trimite chiar astăzi delegați la Petrograd sau, și mai simplu, direct la Brest, pentru a duce împreună tratativele cu Nemții — aceasta este prima chestiune. A doua : dacă împărtășiți părerea noastră că este acceptabil tratatul lui Vinnicenco fără Vinnicenco și banda lui. Aștept răspuns la aceste chestiuni, pentru a pregăti mandatul și a organiza plecarea voastră la Brest.

Comisar al Poporului, *I. Stalin*

Petrograd,
24 Februarie 1918.

*Publicat pentru întâia oară
în : „I. Stalin, Opere”, Vol. 4,
Editura pentru literatură
politică, Moscova 1947.*

NODUL UCRAINIAN

La sfârșitul lui Februarie, încă înainte de a se încheia pacea cu Germania, Secretariatul Poporului al Republicii Sovietice Ucrainiene a trimis o delegație la Brest spre a declara că el consimte să semneze tratatul încheiat de fosta Radă dela Chiev cu coaliția germană.

Reprezentantul comandamentului german din Brest, faimosul Hofmann, nu a primit delegația Secretariatului Poporului, declarând că nu vede necesitatea de a duce tratative de pace cu aceasta din urmă.

Concomitent cu aceasta, unitățile de șoc germane și austro-ungare, împreună cu detașamentele de haidamaci ale lui Petliura-Vinnicenco, au întreprins o invazie în Ucraina Sovietică.

Nu pace, ci război împotriva Ucrainei Sovietice, — acesta este sensul răspunsului lui Hofmann.

Conform tratatului semnat de fosta Radă dela Chiev, Ucraina urmează să livreze Germaniei, până la sfârșitul lunii Aprilie, 30 de milioane puduri de grâu. Nu mai vorbim aici de „exportul liber de minereuri” pe care l-a pretins Germania.

Secretariatul Poporului al Ucrainei Sovietice are, fără îndoială, cunoștință de acest punct al tratatului, și el își dădea seama ce face când se declara în mod oficial de acord să semneze pacea acceptată de Vinnicenco.

Cu toate acestea, guvernul german, reprezentat de Hofmann, a refuzat să înceapă tratative de pace cu Secretariatul Poporului, recunoscut de toate Sovietele din Ucraina, orășenești și satești. Unui tratat de pace cu Secretariatul Poporului, care este recunoscut de poporul ucrainian și singurul în stare să dea „cantitatea necesară” de grâu, guvernul german l-a preferat o alianță cu cei morți, o alianță cu Rada dela Chiev, răsturnată și izgonită.

Aceasta înseamnă că invazia austro-germană nu are ca scop numai obținerea grâului, ci și, în primul rând, răsturnarea Puterii Sovietice în Ucraina și restaurarea vechiului regim burghez.

Aceasta înseamnă că Nemții nu urmăresc numai să pompeze din Ucraina milioane de puduri de grâu, ci încearcă și să priveze pe muncitorii și țăranii ucrainieni de drepturile lor, prin smulgerea puterii obținută cu prețul sângelui și predarea ei moșterilor și capitaliștilor.

Imperialiștii austriaci și germani aduc în vârful baionetelor lor un nou jug infam, întru nimic mai bun decât cel vechi, tătarăsc, — acesta este sensul invaziei dinspre Apus.

Aceasta o simte, după cât se vede, poporul ucrainian, care se pregătește cu înfrigurare pentru a respinge atacul. Formarea Armatei Roșii țărănești, mobilizarea Gărzii Roșii muncitorești, o serie de ciocniri în-

cununate de succes, după primele momente de panică, cu cotropitorii „civilizați”, recucerirea orașelor Bahmaci, Conotop și Nejin și apropierea de Chiev, entuziasmul mereu crescând al masselor care pornesc cu miile la luptă împotriva cotropitorilor — iată răspunsul Ucrainei populare la invazia agresorilor.

Jugului străin ce vine dela Apus, Ucraina Sovietică îi opune războiul liberator patriotic — iată care este sensul evenimentelor care se desfășoară în Ucraina.

Aceasta înseamnă că Germanii vor fi nevoiți să obțină fiecare pud de grâu și fiecare bucată de metal prin luptă, printr'o încălțerare crâncenă cu poporul ucrainian.

Aceasta înseamnă că Nemții vor trebui să cucească Ucraina în toată regula, pentru a putea obține grâu și întrona pe Petliura și Vinnicenco.

„Lovitura rapidă” prin care Nemții plănuiau să ucidă doi iepuri deodată (să obțină grâul și să înfrângă Ucraina Sovietică) are toate șansele să se transforme într'un război de lungă durată al cotropitorilor străini cu poporul ucrainian, un popor de douăzeci de milioane de suflete, căruia vor să-i răpească pâinea și libertatea.

Mai e oare nevoie să adăugăm că muncitorii și țăranii ucrainieni nu-și vor precupeți forțele, pentru a lupta eroic împotriva cotropitorilor „civilizați”?

Mai e oare nevoie să demonstrăm că războiul patriotic, odată început în Ucraina, are toate șansele să conleze pe tot sprijinul întregii Rusii Sovietice?

Dar dacă războiul din Ucraina, luând caracterul unui război de lungă durată, se va transforma, în cele

din urmă, într'un război a tot ce este cinstit și nobil în Rusia împotriva noului jug dela Apus ?

Dar dacă, în cursul unui asemenea război, muncitorii și soldații germani vor înțelege, în sfârșit, că dirigitorii Germaniei nu sunt animați de țelul „apărării patriei germane“, ci pur și simplu de lăcomia nesătioasă a fiarei imperialiste îmbuibate, și, înțelegând lucrul acesta, vor trage cuvenitele concluzii practice ?

Oare din aceasta nu rezultă clar că acolo, în Ucraina, se formează acum nodul principal al întregii situații internaționale actuale — nodul revoluției muncitorești începute în Rusia și al contrarevoluției imperialiste ce vine dela Apus ?

Fiara imperialistă îmbuibată frângându-și gâtul în Ucraina Sovietică, — oare nu într'acolo duce logica implacabilă a evenimentelor ?...

„Izvestia“ Nr. 47

din 14 Martie 1918.

Semnat : I. Stalin .

DESPRE REPUBLICA SOVIETICĂ TĂTARO-BAŞCHIRĂ

Au trecut două luni dela cel de al III-lea congres al Sovietelor, care a proclamat organizarea federativă a Republicii Ruse, dar regiunile periferice, care tot mai sunt preocupate de instaurarea Puterii Sovietice în diferitele localităţi, nu s'au pronunţat încă până acum clar şi precis asupra formelor concrete ale federalizării. Abstracţie făcând de Ucraina, care în momentul de faţă este chinuită în mod barbar de cotropitorii „civilizaţi”, de Crimeea şi regiunea Donului, care s'au pronunţat pentru legături federative cu Rusia, Tătaro-Başchiria este, pare-se, singura regiune ale cărei organizaţii revoluţionare au trasat în linii precise planul de federalizare cu Rusia Sovietică. Ne referim la schema generală de organizare a Republicii Sovietice Tătaro-Başchire, conturată cu multă precizie, despre care vorbeşte acum toată lumea şi care a fost elaborată de organizaţiile sovietice foarte influente ale Tătarilor şi Başchirilor.

Pentru a satisface doleanţele masselor revoluţionare tătaro-başchire şi bazat pe hotărîrea celui de al III-lea congres al Sovietelor, care a proclamat Rusia

Federație a Republicilor Sovietice, Comisariatul Poporului pentru problemele naționalităților, conform directivei Consiliului Comisarilor Poporului, a elaborat legea de mai jos cu privire la Republica Sovietică Tătaro-Bașchiră din Federația Sovietică Rusă. Congresul constitutiv al Sovietelor din republica Tătaro-Bașchiră, care urmează să se întrunească în curând, va elabora formele și detaliile concrete ale acestei legi. Comitetul Executiv Central și Consiliul Comisarilor Poporului vor ratifica — nu avem motive să ne îndoim de acest lucru — rezultatele lucrărilor acestui congres.

Comisar al Poporului, *I. Stalin*

„Pravda” Nr. 53
din 23 Martie 1918.

CONTRAREVOLUȚIONARI DIN TRANSCAUCAZIA SUB MASCA SOCIALISMULUI

Cred că, dintre toate regiunile periferice ale Federației Ruse, Transcaucazia reprezintă colțul cel mai caracteristic în ce privește bogăția și diversitatea componenței naționale. Georgieni și Ruși, Armeni, Tătari din Azerbaidjan, Turci și Lesghini, Oseți și Abhazieni — iată tabloul, departe de a fi complet, al diversității naționale a populației de șapte milioane de suflete din Transcaucazia.

Niciunul din aceste grupuri naționale nu are un teritoriu național precis delimitat ; toate sunt amestecate unele cu altele, și aceasta nu numai la orașe, ci și la sate. Astfel se și explică, propriu zis, faptul că lupta comună a grupurilor naționale din Transcaucazia împotriva centrului din Rusia a fost mereu pusă în umbră de lupta înverșunată dintre ele. Iar această împrejurare creează condițiuni foarte „favorabile” pentru disimularea luptei de clasă prin steaguri și zorzoane naționale.

Altă trăsătură, nu mai puțin caracteristică, a Transcaucaziei este înapolerea ei economică. Abstracție făcând de Bacu, această oază industrială a regiunii, va-

lorificată mai ales de capitalul străin, Transcaucazia este o țară agricolă, cu o viață comercială mai mult sau mai puțin dezvoltată în părțile marginase, la țărmurile mărilor, și cu rămășițe încă puternice de orânduire pur feudală la centru. În guberniile Tiflis, Elizavetpol și Bacu mai sunt și azi numeroși bei tătari și principii feudali georgieni, care posedă latifundii imense, dispun de bande anume înarmate și țin în mână soarta țăranilor armeni, georgieni și tătari. Astfel se și explică, de fapt, formele acute ale „desordinilor” țăărănești pe care le iau acolo adeseori nemulțumirile țăranilor. Tot aici trebuie căutată și cauza slăbiciunii mișcării muncitorești din Transcaucazia și faptul că aceasta nu este încă cristallizată (abstracție făcând de Bacu), mișcare pusă mereu în umbră de „desordinile” țăărănești. Toate acestea creează un teren favorabil coalizării politice a claselor avute și a așa zisei intelectualități „socialiste”, în majoritatea ei formată din nobilime, împotriva revoluției muncitorești-țăărănești care se desfășoară în prezent în țară.

Revoluția din Februarie n'a adus schimbări esențiale în situația claselor truditoare din regiune. Soldații, cele mai revoluționare elemente dela sate, se aflau încă pe front. Iar muncitorii, slabi în general ca clasă, din cauza înapoierii economice a regiunii, și încă neînchegați ca unitate organizată, erau amețiți de pe urma libertăților politice dobândite, fără a avea de gând, după cât se vede, să meargă mai departe. Intreaga putere rămânea în mâna claselor avute. Acestea se cramponau de putere și stăteau în expectativă, lăsându-i bucuroși pe strategii socialiști-revoluționari și menșevici să adoarmă pe muncitori și țărani cu discursuri

înțelepte despre caracterul burghez al revoluției ruse, despre imposibilitatea unei revoluții socialiste etc.

Revoluția din Octombrie a schimbat radical situația. Dintr'o singură lovitură, ea a răsturnat toate raporturile, punând problema trecerii puterii în mâna claselor truditoare. Lozinca „Toată puterea muncitorilor și țăranilor!” a răsunat dela un capăt la altul al țării, punând pe picioare masele asuprite. Și când lozinca aceasta, lansată în Nordul Rusiei, a început a fi adusă acolo la îndeplinire, clasele avute din Transcauzia au văzut cu ochii lor că Revoluția din Octombrie și Puterea Sovietică înseamnă pentru ele moarte inevitabilă. Deaceea lupta împotriva Puterii Sovietice a devenit pentru ele o problemă de viață și de moarte. Iar intelectualitatea „socialistă”, adică socialist-revoluționaro-menșevică, care, după ce gustase din mărul cunoașterii puterii era pusă acum în fața perspectivei de a o pierde, a ajuns în mod automat în situația de aliată a claselor avute.

Așa s'a format coaliția antisovietică în Transcauzia.

Comisariatul Transcauziei, cu beii lui tătari, de felul lui Han-Hoi și Hosmamedov, pe de o parte, și intelectualii nobili georgieni, de felul lui Jordania și Gheghericori, pe de altă parte, constituie întruchiparea vie a acestei coaliții antisovietice.

În vederea coalizării claselor înăuntrul grupelor naționale, se organizează „Societățile naționale”: georgian, tătar și armean. Inspiratorul lor e menșevicul Jordania.

În vederea coalizării păturilor avute aparținând tuturor naționalităților principale din Transcauzia,

se înființează Comisariatul Transcaucaziei. Conducătorul lui este menșevicul Gheghecicori.

Pentru a uni „întreaga populație” a regiunii în lupta împotriva Puterii Sovietice, se organizează așa numita „dietă a Transcaucaziei”, alcătuită din reprezentanții socialiștilor-revoluționari, a menșevicilor, a hanilor și dașnacilor în Adunarea Constituantă a Transcaucaziei. Edecul dietei, adică președintele ei, este menșevicul Ciheidze.

Aici găsești și „socialism”, și „autodeterminare națională”, și încă ceva, mai real decât aceste zorzoane învechite, și anume: alianța reală a păturilor avute împotriva puterii muncitorești-tărănești.

Dar numai cu zorzoane n'o poți duce multă vreme. Alianța cere „acțiune”. Și „acțiunea” n'a întârziat să apară pe scenă de îndată ce a apărut prima primejdie reală. Ne referim la soldații revoluționari care se întorceau de pe frontul turcesc după începerea tratativelor de pace. Soldații aceștia trebuiau să treacă prin Tiflis, capitala coaliției antisovietice. În mâna bolșevicilor ei puteau constitui o serioasă primejdie pentru existența Comisariatului Transcaucaziei. O primejdie cât se poate de reală. Și în fața acestei primejdii au căzut toate zorzoanele „socialiste”. Caracterul contrarevoluționar al coaliției iese la iveală. Comisariatul și „Sovietele naționale” desarmează unitățile care se întorc de pe front, deschizând mișelește focul asupra lor, și înarmează sălbăticele horde „naționale”. Pentru a-și consolida mai mult „acțiunea” și a se asigura dinspre Nord, Comisariatul Transcaucaziei cade la învoladă cu Caraulov și Caledin, îi trimite acestuia din urmă vagoane întregi de cartușe, îl ajută să desarmeze unită-

țile pe care nu le-a putut desarma singur și, în general, îl susține prin toate mijloacele în lupta împotriva Puterii Sovietice. A pune clasele avute din Transcaucazia la adăpost de violențele soldaților revoluționari, indiferent prin ce mijloace, — iată care este esența acestei „politici” josnice. Asmuțirea detașamentelor musulmane înarmate și inconștiente împotriva soldaților ruși, atragerea acestora în curse de mai înainte pregătite, schingiurile și execuțiile — iată care sunt mijloacele de care se servește această „politică”. Cea mai bună ilustrare a acestei infame „politici” de desarmare o constituie împușcarea, la Șamhor, între Elizavetpol și Tiflis, a soldaților ruși care veneau de pe frontul turcesc și mergeau împotriva lui Caledin. Iată ce scrie despre acestea „Bachinschii Rabocii”¹¹ :

„În prima jumătate a lunii ianuarie 1918, pe linia de cale ferată dintre Tiflis și Elizavetpol, bande de mii de musulmani înarmați, în frunte cu membrii Comitetului național musulman din Elizavetpol și cu ajutorul unui tren blindat trimis de Comisarlatul Transcaucaziei, au procedat la desarmarea prin forță a unei serii de unități militare ce plecau în Rusia. Au fost uciși și schilodiți mii de soldați ruși, cu ale căror cadavre e presărată linia de cale ferată. Li s'au luat circa 15.000 de arme, 70 de mitraliere și douăzeci de tunuri.”

Acestea sunt faptele.

Existența unei alianțe a moșierilor și a burgheziei împotriva soldaților revoluționari din Transcaucazia, alături ce acționează sub steagul menșevismului oficial — iată tălcul acestor fapte.

Găsim nimerit să cităm aici pasaje din articolele apărute în „Bachinschii Rabocii”, care aruncă lumină asupra evenimentelor dela Elizavetpol și Șamhor.

„Adevărul asupra evenimentelor dela Elizavetpol menșevicii caută să-l ascundă. Până și «Znamia Truda», ziarul aliaților lor de ieri, socialiștii-revoluționari din Tiflis, constată încercările menșevicilor de «a mușamaliza afacerea» și cere ca această chestiune să fie supusă la centrul regional unei discuții deschise.

Noi salutăm această cerere a socialiștilor-revoluționari, deoarece soarta revoluției în Transcaucazia depinde în mare măsură de faptul dacă vor fi sau nu demascați oficial cei ce poartă vina tragediei dela Șamhor, dacă se va face sau nu lumină completă asupra evenimentelor din 6-12 Ianuarie.

Declarăm că printre cei ce poartă vina evenimentelor dela Elizavetpol trebuie numit, în primul rând, conducătorul de altădată al social-democrației caucaziene, astăzi așa numitul «părinte al națiunii georgiene» — Noe Nicolaevici Jordania. Sub președinția lui, prezidiul centrului regional a hotărât să fie desarmate eșaloanele în trecere și să fie înarmate cu armele acestora regimentele naționale. Sub semnătura lui a fost expediată Comitetului național musulman din Elizavetpol telegrama pentru desarmarea eșaloanelor concentrate lângă Șamhor. El, Noe Jordania, a trimis din Tiflis delegații cu aceeași însărcinare de a desarma eșaloanele. Lucrul acesta a fost declarat oficial de unul din membrii delegației, soldatul Crupco, în ședința comitetului cetățenesc din Elizavetpol, la care a asistat multă lume. Noe Jordania și ajutorul său, N. Ramișvili, ca întotdeauna zelos peste măsură, au trimis un tren blindat sub comanda lui Abhazava, care a distribuit musulmanilor arme, ajutându-i să impuște mii de soldați și să desarmeze eșaloanele.

Noe Jordania caută să se justifice, susținând că n'ar fi semnat telegrama. Zeci de oameni, Armeni și Musulmani, afirmă că telegrama îi poartă semnătura și că această telegramă există. Jordania declară că el, aflând despre complicațiile survenite, a vorbit la telefon cu Abhazava, rugându-i să nu desarmeze cu forța eșaloanele și să le lase să treacă. Abhazava a fost ucis; această declarație nu poate fi controlată, dar admitem că această convorbire a avut loc...

Dacă lăsăm pe cel mort, pe seama căruia, cum se spune, poți pune orice, există martori vii care desmint cele afirmate de Jordania și care confirmă atât adresa telegramei, cât și semnă-

tura lui Jordania și faptul trimiterii de delegații cu însărcinarea de a proceda la desarmare etc.

Dece Jordania nu-l trage la răspundere, dacă ei afirmă lucruri neadevărate? Dece el și prietenii lui vor «să mușamalizeze afacerea»?

Cetățeni Jordania, Ramișvili & Co., pe umerii voștri apasă greaua răspundere pentru sângele mililor de soldați uciși în zilele de 7-12 Ianuarie.

Vă puteți oare desvinovăți de această crimă gravă? Dar aici nu este vorba de o desvinovățire personală.

Jordania ne interesează în cazul de față nu ca individ, ci ca un conducător de partid care face politică în Transcaucazia, ca reprezentantul cel mai autorizat și de cea mai mare răspundere al puterii din Transcaucazia.

El își ducea acțiunea criminală, în primul rând, în baza deciziei date de prezidiul centrului regional și de Sovietul internațional și, în al doilea rând, ceea ce poate fi afirmat în mod cert, cu știrea Comisariatului Transcaucaziei. Acuzația pe care i-o aruncăm în față lui Jordania vizează întreg partidul menșevic, centrul regional și Comisariatul Transcaucaziei, unde domnii Cihencheli și Gheghecicori, uniți într'un bloc strâns și lășiș cu beii și hanli musulmani, fac totul pentru a distruge revoluția. Noi vorbim despre Jordania și Ramișvili, întrucât numele lor sunt legate de telegrame, de ordine, de trimiterea trenului blindat «banditesc». Cu ei trebuie să se înceapă ancheta pentru stabilirea adevărului.

Dar mai sunt nume care trebuie rostite, mai este un cuib de criminali care trebuie măturat. Acest cuib este Comitetul național musulman din Elizavetpol, alcătuit în întregime din beii și hani reacționari, care în seara zilei de 7 Ianuarie, pe baza telegramelor lui Jordania, a hotărât desarmarea «cu orice preț» a eșaloanelor, și în zilele de 9-12 Ianuarie și-a adus la îndeplinire hotărârea cu o nerușinare și cruzime nemaipomenită.

Presa menșevică, vorbind despre evenimentele dela Elizavetpol, prezintă lucrurile ca și cum ar fi vorba de un atac «banditesc» asupra căii ferate, lucru obișnuit în Transcaucazia. Este cea mai nerușinată minciună!

Nu bandiți, ci mii de oameni din populația pașnică musulmană, conduși în mod oficial de Comitetul național musulman, ispitiți de prada bogată și siguri că lucrul acesta se face din ordinul cărmuitorilor Transcaucaziei, au săvârșit crimele dela Șamhor și Dalliar. Comitetul național musulman a concentrat în mod fățiș la Elizavetpol mii de musulmani, i-a înarmat, i-a imbarcat în trenuri în gara Elizavetpol și i-a trimis la Șamhor. Și odată reputată «victoria», după spusele martorilor oculari, «socialist-revoluționarul» Safichiurdșchi, însoțit de alți eroi din Comitetul musulman, și-a făcut intrarea triumfală în oraș, călare pe un tun capturat dela «inamic».

Așa stând lucrurile, despre ce atacuri banditești «este vorba?» („Bachinschi Rabocii“ Nr. 30 și 31.)

Aceștia sunt eroii principali ai acestei aventuri criminale.

Iată și documentele care demască pe autorii aventurii:

Telegrama președintelui centrului regional al Sovietului de deputați ai muncitorilor, soldaților și țăranilor, N. Jordania, către toate Sovietele, cu privire la desarmarea eșaloanelor.

„Către toate Sovietele din Transcaucazia.

Din Tiflis. Nr. 505 a. Primită la 6.1.1918, exped. Nr. 56.363. Primit Naumov. Cuvinte 59. Prezentată 5—28—24. Circulară.

Dat fiind că unitățile militare care pleacă în Rusia iau cu ele și armamentul și că, în caz că nu se reușește a se încheia armistițiul, unitățile naționale ar putea rămâne fără suficient armament pentru apărarea frontului, centrul regional al Sovietului de deputați ai muncitorilor, soldaților și țăranilor a hotărât să ceară tuturor Sovietelor să ia măsuri pentru luarea armelor dela unitățile care se retrag, aducând fiecare caz la cunoștința centrului regional.

Președintele Centrului Regional, Jordania“.

Telegrama căpitanului de cavalerie Abhazava către comandantul regimentului de cavalerie tătar, Magalov.

„Elizavetpol.

Către comandantul regimentului de cavalerie tătar, Magalov din Dzegam. Nr. 42. Primită 7.1.1918 dela Ju Nr. 1.857. Primit Vata. Cuvinte 30. Prezentată la 7, orele 15.

Vor trece cinci eşaloane înarmate, cu un tun, au pus mâna pe reprezentanții Sovietului; pornesc cu un tren blindat împotriva lor. Cer ajutor cu toate felurile de arme.

Căpitan de cavalerie, Abhazava.

Ds. Șatirașvili."

(„Bachinschi Rabocii" Nr. 33.)

Acestea sunt documentele.

Astfel au căzut, în cursul evenimentelor, zorzoanele „socialiste", făcând loc „acțiunii" contrarevoluționare a Comisariatului Transcaucaziei. Ciheldze, Gheghecicori și Jordania nu fac decât să acopere cu steagul lor de partid mârșăviile Comisariatului Transcaucaziei. Logica lucrurilor este mai puternică decât oricare altă logică.

Desarmând pe soldații ruși care se întorc de pe front și luptând astfel împotriva revoluționarilor „din afară", Comisariatul contrarevoluționar din Transcaucazia spera să prindă doi iepuri deodată : pe de o parte, să distrugă o importantă forță revoluționară, armata revoluționară rusă, pe care se putea, cel mai mult, sprijini comitetul bolșevic al regiunii ; pe de altă parte, să obțină pe această cale armele „necesare" pentru înarmarea regimentelor naționale georgiene, armene și musulmane, care constituiesc principalul sprijin al comisariatului menșevic contrarevoluționar. Războiul împotriva revoluționarilor „din afară" avea deci menirea de a asigura „pacea civilă" în interiorul Transcaucaziei. Și cu atât mai hotărât a fost dusă această politică perfidă de către domnii Gheghecicori și Jordania, cu

cât ei se simțeau mai asigurați dinspre „spatele frontului”, adică dinspre Caucazul de Nord, unde operau alde Caledin și Filimonov.

Mersul evenimentelor a răsturnat însă toate socotelile contrarevoluționarilor din Transcaucazia.

Căderea Rostovului și a Novocercascului, care serviseră de refugiu lui Caledin—Cornilov, a sdruncinat din temelie „spatele frontului de Nord”. Curățirea definitivă a întregii linii a Caucazului de Nord, până la Bacu, l-a redus la zero. Valul revoluției sovietice, venind dinspre Nord, a pătruns fără menajamente în împărăția coaliției transcaucaziene, amenințându-i existența.

O situație tot atât de „defavorabilă” s'a creat și în Transcaucazia însăși.

Soldații transcaucazieni întorși de pe front au adus la sate revoluția agrară. Conacurile moșierilor musulmani și georgieni au început a fi cuprinse de flăcări. Temelile rămășițelor feudale au fost supuse unui asalt hotărât din partea soldaților-țărani „bolșevizați”. După cât se vede, promisiunile goale ale Comisariatului Transcaucaziei cu privire la trecerea pământului în posesia țăranilor nu mai puteau satisface pe țăranii cuprinși de valul revoluției agrare. Comisariatului i se cereau fapte, dar nu contrarevoluționare, ci revoluționare.

N'au rămas și nici nu puteau rămâne în urma evenimentelor nici muncitorii. În primul rând, revoluția care venea dinspre Nord și aducea muncitorilor nolle cuceriri, ridica, firește, proletariatul transcaucazian din nou la luptă. Până și muncitorii din somnoroșul Tiflis, reazim al contrarevoluției menșevice, au început să se depărteze de Comisariatul Transcaucaziei, pronunțându-se pentru Puterea Sovietică. În al doilea rând, după

triumful Sovietelor în Caucazul de Nord, care în timpul lui Caledin—Filimonov furnizase grâu Tiflisului, lipsa de alimente nu putea să nu devină mai acută, ceeace, firește, a provocat o serie de „desordini” : revoluționarul Caucaz de Nord refuză categoric să hrănească Tiflisul contrarevoluționar. În al treilea rând, lipsa monetei de hârtie (bonurile n'o pot înlocui !) desorganiza viața economică și, în primul rând, transportul feroviar, ceeace, fără îndoială, a sporit nemulțumirea păturilor de jos dela orașe. În sfârșit, Bacu-ul proletar și revoluționar, care încă din primele zile ale Revoluției din Octombrie a recunoscut Puterea Sovietică și care luptă neîncetat împotriva Comisariatului Transcaucaziei, nu lăsa proletariatul transcaucazian să doarmă, fiind pentru acesta un exemplu contagios și un adevărat far care luminează drumul spre socialism.

Toate acestea, luate împreună, nu puteau să nu ducă la revoluționarea întregii situații politice din Transcaucazia. În cele din urmă, lucrurile au ajuns până acolo, că până și regimentele naționale „cele mai sigure” au început „să se descompună”, trecând de partea bolșevicilor.

Comisariatul Transcaucaziei a fost pus în fața unei dileme :

Ori să meargă cu muncitorii și țăranii împotriva moșierilor și capitaliștilor, ceeace ar fi însemnat năruirea coaliției.

Ori să lupte cu hotărîre împotriva țăranilor și mișcării muncitorești, pentru menținerea coaliției cu moșierii și capitaliștii.

Domnii Jordania și Ghegheicori au ales cea de a doua cale.

Mai întâi, Comisariatul Transcaucaziei a declarat mișcarea agrară a țăranilor georgieni și tătari drept „banditism” și „huliganism”, arestând și împușcând pe „instigatori”.

Pentru moșieri împotriva țăranilor !

Apoi Comisariatul a suspendat toate ziarele bolșevice din Tiflis, arestând și împușcând pe muncitorii care protestau împotriva acestei infamii.

Pentru capitaliști împotriva muncitorilor !

În sfârșit, lucrurile au ajuns până acolo, că domnii Jordania și Gheghehicori, cu scopul, după cât se vede, de „a abate furtuna”, recurg la încurajarea masacrelor dintre Armeni și Tătari, — mârșăvie până la care nu s’au coborât până în prezent nici cadeții !

Comisariatul Transcaucaziei, dieta Transcaucaziei și „Sovietele naționale” împotriva muncitorilor și țăranilor — iată care este înțelesul acestei orientări „noi”.

În felul acesta, contrarevoluționarii din Transcauzia au complectat și au transformat lupta împotriva revoluționarilor „din afară”, lupta împotriva soldaților ruși, într’o luptă împotriva revoluționarilor dinăuntru, în lupta împotriva „propriilor lor” muncitori și țărani.

Pentru caracterizarea acestei „cotituri” în politica coalițiilor transcaucazieni, un deosebit interes prezintă scrisoarea primită zilele trecute de Consiliul Comisarilor Poporului din partea unui tovarăș din Caucaz, martor ocular al fărâdelegilor contrarevoluționare ale domnilor Gheghehicori și Jordania. O citez în întregime, fără nicio schimbare :

„În cursul ultimelor zile s’au petrecut aici evenimente noi, și situația este astăzi foarte serioasă. În dimineața zilei de 9 Februarie au fost arestați patru tovarăși de-ai noștri, printre care

și un membru al noului comitet bolșevic, F. Calandadze. S'au emis mandate de arestare și pentru alți tovarăși: Filip Maharadze, Nazaretian, Șaverdov și alți membri ai comitetului regional. L-au cruțat numai pe Mih Țhacal, probabil din cauza boalei lui. Toți au trecut în ilegalitate. Au fost suspendate, în același timp, ziarele noastre: «Cavcazski Rabocii», «Brdzola» (georgian) și «Banvori Criv» (armean), iar tipografia noastră a fost sigilată.

Aceasta a provocat indignarea muncitorilor. În aceeași zi, adică tot în 9, s'a ținut la atelierele căilor ferate un meeting, la care au luat parte circa 3.000 de muncitori. Meetingul a hotărât în unanimitate, minus numai patru abțineri, să se declare grevă, cerând să fie puși în libertate tovarășii și să se permită apariția ziarelor. S'a luat hotărârea ca greva să fie continuată până vor fi satisfăcute aceste revendicări. Greva însă a fost incompletă: banda ticăloasă a menșevicilor, care n'a obiectat nimic la meeting și n'a votat împotriva, n'a stat cu mâinile în sân. În aceeași zi a avut loc o adunare a zefarilor și a celorlalți muncitori tipografi, care cu 226 voturi contra 190 au hotărât să declare grevă de protest pe o zi, cu același obiectiv. Cu o mai mare majoritate de voturi au hotărât să declare grevă electricienii, pielarii, croitorii, atelierele arsenalului, uzinele Tolle, Zargarian și altele.

Indignarea a fost împărtășită și de ceilalți locuitori ai orașului. Dar a doua zi, la 10 Februarie, s'a produs un eveniment care a pus în umbră chestiunea arestărilor și a ziarelor.

Comitetul de grevă al muncitorilor dela căile ferate și dela alte întreprinderi fixase pentru această zi, adică pentru dimineața zilei de 10 Februarie, un meeting de protest în parcul Alexandru. În ciuda tuturor măsurilor luate pentru împiedicarea meetingului, au participat peste 3.000 de muncitori și soldați (aceștia din urmă erau în număr mic, deoarece eșaloanele se află la 15 km de oraș). La meeting s'au prezentat și tovarăși care se ascundeau — Cavtaradze, Maharadze, Nazaretian și alții. În cursul meetingului au intrat în parc milițieni și „gardii roșii” (aproximativ două companii). Cu steaguri roșii în mâini și făcând semne liniștitoare, ei s'au furișat până la cei adunați acolo.

O parte a participanților la meeting, care intenționau să se împrăștie, au mai rămas și, crezând că cei ce se apropie sunt de-ai noștri, începuseră chiar să-l salute cu strigăte de „ura”. Președin-

tele Cavtaradze era gata să-l întrerupă pe orator pentru a le spune celor sosiți un cuvânt de bun venit. În acel moment noli veniți s'au risipit repede în trăgători, au înconjurat pe cel de față și au deschis un foc turbat, trăgând cu puștile și cu mitralierele asupra lor. Ținteau în special asupra prezidiului, care se afla pe estradă. Au fost uciși 8 oameni, răniți peste 20. Cu 10 gloanțe a fost omorât un tovarăș care semăna cu Cavtaradze și era îmbrăcat la fel cu el, și „gardii roșii” strigau unul către alții că a fost ucis Cavtaradze. O parte din asistență a fugit, ceilalți s'au trântit la pământ. Focul a durat cam un sfert de oră.

Toemai în acest moment s'a deschis prima ședință a dietei lărgite a Transcaucaziei, iar Ciheidze și-a ținut cuvântarea în acompaniamentul puștilor și mitralierelor, ale căror delunături răpăiau nu departe de palat.

Acest masacru, săvârșit fără nicio somație și într'un mod atât de mișelesc, a provocat un nou val de indignare în rândurile muncitorilor, îndepărtându-i, cred, în mod definitiv de menșevici.

Nazaretian și Ținjadze au fost prinși după meeting și duși să fie împușcați, dar i-a salvat socialistul-revoluționar Merhalev. Socialiștii-revoluționari „sunt indignați”, protestează etc. Sunt indignați și dașnacșacanii și în general întreg orașul. Nu se poate însă face nimic. Ei au adus dela țară „gardii roșii” înarmați și divizia sălbatică musulmană, și-și fac de cap. Pe toți tovarășii frunțași îi amenință fățiș cu împușcarea. În ziua masacrării celor dela meeting și-au făcut apariția în oraș numeroși ofițeri cu brasarde albe — gardii albi—care cutreierau orașul și căutau pe bolșevici. Pe unul, care li s'a părut că seamănă cu Șaumian, l-au dat jos din tramvai și au tras în el, — strigând că este Șaumian, dar au rămas desamăgiți.

Ieri, în ziua de 11, s'a ținut un meeting la eșaloane, cu participarea tovarășilor noștri. Vreo șase mil de soldați, fără artilerie, au hotărât să ceară punerea în libertate a tovarășilor arestați, autorizarea reapariției ziarelor și anchetarea evenimentelor din ziua de 10 (împușcarea participanților la meeting, când, printre alții, a fost omorât și unul dintre soldații din aceste eșaloane). Chiar ieri au trimis o delegație cu un ultimatum, dând un termen de 24 ore pentru răspuns.

Astăzi termenul expiră; se spune că Comisariatul își concentrează forțele pentru rezistență. Amănunte nu cunosc deocamdată. Tovarășii responsabili dela eșaloane nu se întorc deocamdată, le-mându-se să nu fie arestați pe drum: ei au fost aleși acolo în Comitetul militar-revoluționar al eșaloanelor. Aștept informații mai precise.

Pentru mâine s'a fixat ședința dumei orășenești. Socialiștii-revoluționari și dașnacy vor protesta; vor lua parte și reprezentanții noștri. În oraș e o stare de spirit foarte agitată. În fața dumei a avut loc astăzi o manifestație a femeilor din cauza foametei care începe. Pretutindeni în oraș se țin meetinguri sburătoare. Sub influența soldaților georgieni veniți din Rusia, care sunt cu toții sau bolșevici, sau cu stare de spirit bolșevică, în întreaga Georgie începe mișcarea țărănească. Menșevicii declară pogromistă, banditească această mișcare și trimit „gardii roșii” pentru reprimarea ei. La Gori au fost arestați tovarășii de-ai noștri. Astăzi s'a comunicat de acolo că soldații noștri au fost desarmați și execuțiile au și început. S'a comunicat din Cutais că orașul este în mâna bolșevicilor în frunte cu Budu Mdivani. Au fost concentrate într'acolo, din toate părțile, forțele menșevicilor; n'am primit însă până acum răspuns dela trimișii noștri. Aștept să sosească din clipă în clipă. Ieri a fost arestat la Muhrani un bolșevic, bătrânul Terțvadze, care venise acolo în legătură cu demonstrația țăranilor — așteptată pentru ziua de ieri — împotriva prinților din Muhrani și a domeniilor princiare.

Acum sunt arestați și stau la Meteh 9 inși. În urma acestor arestări, garda roșie socialist-revoluționară, care păzea până acum închisoarea, a părăsit posturile și ne-a oferit serviciile ei.

Comitetul de grevă, compus din reprezentanții întreprinderilor pe care le-am enumerat la început, a lansat ieri un manifest, chemând muncitorii la grevă generală. Astăzi, această problemă este discutată pretutindeni. Vom vedea cum se va manifesta proletariatul din Tiflis.

La deschiderea dietei, care a avut loc în ziua de 10 Februarie, n'au luat parte decât menșevicii (numărul acestora e de 37) și un musulman. Altcineva n'a fost. Deputatul musulman a cerut amânarea pentru ziua de 13, ceea ce s'a și făcut. Vor trimite probabil delegații și dașnacy și socialiștii-revoluționari.

Acesta este „tabloul”.

Cât timp va mai dăinui acest comisariat contrarevoluționar, căruia istoria i-a și dat sentința de moarte, — e greu de spus. În orice caz, aceasta se va lămuri într'un viitor apropiat. Un lucru însă este sigur : ultimele evenimente au smuls definitiv social-contrarevoluționarilor menșevici masca socialismului, și acum întreaga lume revoluționară poate să se convingă cu ochii ei că Comisariatul Transcaucaziei și anexele lui „dileto-naționale” reprezintă cel mai îndârjit bloc contrarevoluționar, îndreptat împotriva muncitorilor și țăranilor din Transcaucazia.

Acestea sunt faptele.

Cine nu știe însă că vorbele și zorzoanele pier, iar faptele rămân...

*„Pravda” Nr. 55 și 56
din 26 și 27 Martie 1918.
Semnat : I. Stalin.*

ORGANIZAREA REPUBLICII FEDERATIVE RUSE

*Convorbire cu un colaborator
al ziarului „Pravda“*

În legătură cu discuția ivită în ultimele zile în presa sovietică, cu privire la principiile și mijloacele de organizare a Federației Ruse, un colaborator al nostru s'a adresat tovarășului Stalin, comisarul poporului pentru problemele naționalităților, rugându-l să-și spună părerea în această problemă.

La întrebările puse de colaboratorul nostru, tovarășul Stalin a dat următorul răspuns.

FEDERAȚIILE BURGHEZO-DEMOCRATICE

Dintre toate uniunile federative existente, cele mai caracteristice pentru orânduirea burghezo-democratică sunt federațiile americană și elvețiană. Istoriceste, ele s'au format din state independente — trecând dela confederație la federație; în realitate ele s'au transformat în state unitare, păstrând doar forma de federalism. Întreg procesul acesta de dezvoltare dela independență la unitarism a fost însoțit de violențe, asupriri și războaie naționale. E destul să ne aducem aminte de războiul dintre statele de Sud și de Nord ale Americii¹² și de războiul Sönderbund-ului¹³ cu celelalte cantoane din Elveția. Trebuie menționat că

atât cantoanele Elveției, cât și statele Americii nu s'au format pe baza criteriului național și nici măcar după cel economic, ci în mod cu totul întâmplător: în urma ocupării întâmplătoare a unor anumite teritorii de către emigranții coloniști sau de către comunitățile sătești.

PRIN CE SE DEOSEBEȘTE DE ELE FEDERAȚIA RUSĂ ÎN CURS DE CONSTITUIRE

Federația care e în curs de constituire acum în Rusia reprezintă, trebuie să reprezinte, cu totul alt tablou.

În primul rând, regiunile care s'au format în Rusia reprezintă unități perfect determinate din punctul de vedere al felului de trai și al componenței naționale. Ucraina, Crimeea, Polonia, Transcaucazia, Turchestanul, Regiunea Volgii de mijloc și ținutul Chirghiziei nu se deosebesc de centru numai prin situația lor geografică (regiuni periferice!), ci sunt și teritorii economice unitare, cu un anumit fel de trai și cu o anumită componență națională a populației.

În al doilea rând, regiunile acestea nu sunt teritorii libere și independente, ci unități integrate cu forța în organismul politic al Rusiei, unități care caută acum să-și capete libertatea de acțiune necesară, sub forma relațiilor federative sau a independenței totale. Istoria „unirii” acestor teritorii ne oferă tabloul unor violențe și asupriri continue, exercitate de vechile autorități rusești. Instaurarea orânduirii federative în Rusia va însemna eliberarea acestor teritorii și a popoarelor care le locuiesc de vechiul jug imperia-
list. Dela unitarism la federalism!

În al treilea rând, acolo — în federațiile din Apus — organizarea vieții de stat se află sub conducerea burgheziei imperialiste. Nu e de mirare deci că „unirea” nu s’a putut face acolo fără violențe. Dimpotrivă, aici în Rusia, organizarea politică se află sub conducerea proletariatului, dușmanul de moarte al imperialismului. Deaceia în Rusia poate și trebuie să fie stabilită orânduirea federativă pe baza unei libere uniuni a popoarelor.

Aceasta este deosebirea esențială dintre federația din Rusia și federațiile din Apus.

PRINCIPIILE DE ORGANIZARE A FEDERAȚIEI RUSE

De aici se vede clar — continuă tovarășul Stalin — că Federația Rusă nu reprezintă o uniune de diferite orașe independente (cum cred caricaturiștii din presa burgheză), sau de regiuni în general (cum își închipuie unii dintre tovarășii noștri), ci o uniune de teritorii determinate, formate istoricește, care diferă atât prin felul deosebit de trai, cât și prin componența națională. Aici nu este nicidecum vorba de așezarea geografică a diferitelor regiuni și nici măcar de faptul că unele teritorii sunt despărțite de centru prin întinderi de apă (Turchestanul), printr’un lanț muntos (Siberia) sau prin stepe (acelaș Turchestan). Acest federalism geografic, preconizat de Lațis, nu are nimic comun cu federalismul proclamat de cel de al III-lea congres al Sovietelor. Polonia și Ucraina nu sunt despărțite de centru printr’un lanț muntos sau printr’o întindere de apă. Cu toate acestea, nimeni nu-i trece prin minte să afirme că lipsa acestor caractere geo-

grafice exclude dreptul menționatei ținuturi la liberă autodeterminare.

Pe de altă parte, nu încapc îndoiială — spune tovarășul Stalin — că federalismul sui generis al regionalistilor din Moscova, care caută să unească în mod artificial în jurul Moscovei 14 gubernii, n'are deasemenea nimic comun cu cunoscuta hotărîre a celui de al III-lea congres al Sovietelor privitoare la federație. Nu încapc îndoiială că regiunea textilă centrală, care cuprinde numai câteva gubernii, constituie oarecum o unitate economică completă și, ca atare, va fi fără îndoiială administrată de un organ regional propriu, ca o unitate autonomă a Consiliului superior al economiei naționale. Ce poate fi însă comun între sărăcica Caluga și industrialul Ivanovo-Voznesensc și după care criteriu le „unește“ actualul consiliu regional al comisariilor poporului, — aceasta nu e de înțeles.

COMPONENTA REPUBLICII FEDERATIVE RUSE

Evident că obiecte ale federalizării trebuie să fie și pot fi nu orice regiuni, unități și nici orice teritoriu geografic, ci numai anumite regiuni care întrunesc în mod firesc anumite particularități ale felului de trai, specificul componenței naționale și o oarecare integritate minimală a teritoriului economic. Așa sunt: Polonia, Ucraina, Finlanda, Crîmeea, Transcaucazia (nefiind exclusă eventualitatea ca Transcaucazia să se împartă în mai multe unități național-teritoriale determinate: georgiană, armeană, azerbaidjano-tătară etc.), Turchestanul, ținutul Chirghiziei, teritoriul tătaro-bașchir, Siberia etc.

DREPTURILE REGIUNILOR ÎN CURS DE FEDERALIZARE. DREPTURILE MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

Intinderea drepturilor acestor regiuni în curs de federalizare se va preciza în modul cel mai concret în cursul organizării Federației Sovietice în ansamblul ei, dar în linii generale aceste drepturi pot fi schițate chiar acum. Chestiunile militare și cele ale marinei de război, afacerile externe, căile ferate, poșta și telegraful, moneda, tratatele comerciale, politica economică, financiară și bancară în general — toate acestea vor constitui domeniul de activitate al Consiliului central al Comisarilor Poporului. Toate celelalte chestiuni și, înainte de toate, formele de aplicare a decretelor cu caracter general, școala, justiția, administrația etc. vor fi în competența consiliilor regionale ale comisarilor poporului. Niciun fel de limbă „de stat” obligatorie — nici în justiție, nici în școală ! Fiecare regiune își alege limba sau limbile care corespund componenței populației din acea regiune, asigurându-se depline drepturi egale pentru toate limbile, atât ale minorităților cât și ale majorităților, în toate instituțiile sociale și politice.

STRUCTURA PUTERII CENTRALE

Structura puterii centrale, formele ei de constituire sunt determinate de particularitățile Federației Ruse. În America și Elveția federalismul a dus în fapt la sistemul bicameral : pe de o parte — parlamentul, ales în baza principiului sufragiului universal, pe de altă parte — consiliul federal, alcătuit din reprezentanți ai statelor sau cantoanelor. Este același sistem bi-

cameral care în practică duce la obișnuita târăgâneală legislativă burgheză. E de prisos să mai spunem că masele muncitoare din Rusia nu se vor împăca cu un asemenea sistem bicameral. Nu mai vorbim de faptul că acest sistem nu corespunde deloc cerințelor elementare ale socialismului.

Credem — continuă tovarășul Stalin — că organul suprem al puterii în Federația Rusă va fi congresul Sovietelor, ales de totalitatea maselor muncitoare din Rusia, sau Comitetul Executiv Central care îl înlocuiește. Totodată va trebui să se renunțe la prejudecata burgheză a infailibilității „principiului” sufragiului universal. Dreptul de vot va fi, probabil, acordat numai păturilor exploatate ale populației sau care, în orice caz, nu exploatează munca altora. Aceasta decurge în mod firesc din faptul existenței dictaturii proletariatului și a sărăciei satelor.

ORGANUL EXECUTIV AL PUTERII

Cât despre organul puterii executive a Federației Ruse — Consiliul central al Comisarilor Poporului — acesta va fi ales de către congresele Sovietelor dintre candidații propuși, socotim noi, de centru și regiunile în curs de federalizare. Astfel între C.E.C. și Consiliul Comisarilor Poporului nu va exista și nici nu trebuie să existe așa numita a doua cameră. Fără îndoială, practica poate crea și, probabil, va crea alte forme, mai adecvate și mai elastice, de îmbinare a intereselor regiunilor cu ale centrului, în domeniul organizării puterii. Un lucru însă este neîndoios: oricare ar fi formele create de practică, ele nu vor readuce la

viață sistemul bicameral, care și-a trăit traiul și a fost înmormântat de revoluția noastră.

ROLUL TRANZITORIU AL FEDERALISMULUI

Acestea sunt, după părerea mea — continuă interlocutorul nostru —, contururile generale ale Federației Ruse care se formează sub ochii noștri. Multă lume înclină să considere organizarea federativă ca ceva mai stabil și chiar ideal, citând adesea exemplul Americii, al Canadei și Elveției. Istoria însă nu justifică această slăbiciune exagerată pentru federalism. În primul rând, nici America, nici Elveția nu mai reprezintă federații: ele erau federații în al șaptelea deceniu al veacului trecut; în fapt, ele s'au transformat în state unitare încă dela sfârșitul veacului trecut, când întreaga putere a fost trecută dela state și cantoane în mâna guvernului federal central.

Istoria a arătat că federalismul Americii și Elveției reprezintă o treaptă de tranziție dela independența statelor și a cantoanelor la unirea lor completă. Federalismul s'a dovedit a fi o formă cât se poate de potrivită ca treaptă de tranziție dela independență la unitarismul imperialist; el însă s'a dovedit a fi perimat și a fost dat la o parte de îndată ce s'au copt condițiile necesare pentru unirea statelor și a cantoanelor într'un singur tot statal.

PROCESUL ORGANIZĂRII POLITICE A FEDERAȚIEI RUSE. FEDERALISMUL DIN RUSIA — TREAPTĂ DE TRANZIȚIE CĂTRE UNITARISMUL SOCIALIST

În Rusia, organizarea politică urmează o ordine inversă. Aici unitarismul forțat al țarismului este în-

locuît printr'un federalism liber consimțit, pentru ca federalismul să facă loc, cu timpul, unei uniri, deosemena liber consimțite și frățești, a masselor muncitoare aparținând tuturor națiunilor și neamurilor din Rusia. Federalismului din Rusia — a încheiat tovarășul Stalin — îi este sortit, ca și celui din America și Elveția, să joace un rol de tranziție către viitorul unitarism socialist.

*„Pravda” Nr. 62 și 63
din 3 și 4 Aprilie 1918.*

O PROBLEMĂ LA ORDINEA ZILEI

Ultimele două luni de dezvoltare a revoluției din Rusia, mai cu seamă în perioada de după încheierea păcii cu Germania și înăbușirea contrarevoluției burgheze în interiorul Rusiei, pot fi caracterizate ca o perioadă de consolidare a Puterii Sovietice în Rusia și de început al reorganizării sistematice, pe baze noi, socialiste, a orânduirii social-economice care dispare treptat din viață. Naționalizarea pe scară tot mai mare a fabricilor și uzinelor, controlul — care ia o dezvoltare din ce în ce mai mare — asupra ramurilor principale ale comerțului, naționalizarea băncilor, activitatea bogată și variată desfășurată zi cu zi de Consiliul superior al economiei naționale, această celulă organizatorică a societății socialiste care nu mai e departe, — toate acestea arată cât de adânc pătrunde Puterea Sovietică în porii vieții sociale. La centru, puterea a și devenit o putere într'adevăr populară, crescută din adâncul masselor muncitoare. În aceasta stă viigoarea și forța Puterii Sovietice. Lucrul acesta îl simt, după cât se vede, până și acei intelectuali burghezi foști dușmani ai Puterii Sovietice, tehnicieni și ingineri, funcționari și, în general, oameni cu cunoștințe

de specialitate, care până mai ieri sabotau Puterea Sovietică, iar astăzi sunt gata să se pună la dispoziția ei.

În regiunile periferice însă, populate cu elemente înapoiate din punct de vedere cultural, Puterea Sovietică n'a reușit încă să devină în aceeași măsură populară. Revoluția, începută la centru, s'a extins înspre periferii, mai cu seamă spre cele răsăritene, cu oarecare întârziere. Condițiunile de trai și de limbă din aceste regiuni periferice, care în plus sunt și înapoiate din punct de vedere economic, au complicat acolo întrucâtva consolidarea Puterii Sovietice. Pentru ca acolo puterea să devină populară, iar masele celor ce muncesc să devină socialiste, este nevoie, între altele, de metode speciale pentru atragerea maselor muncitoare și exploatate din aceste regiuni periferice în procesul dezvoltării revoluționare. E necesar ca masele să se ridice până la Puterea Sovietică, iar cei mai buni reprezentanți ai maselor să se identifice cu această putere. Or, lucrul acesta nu e cu puțință fără autonomia acestor regiuni, adică fără organizarea școalei locale, a justiției locale, a administrației locale, a organelor locale ale puterii, a instituțiilor social-politice și culturale locale, cu garantarea dreptului deplin de a se folosi limba locală, maternă a maselor muncitoare ale ținutului, în toate sferele de activitate politico-socială.

Tocmai pentru aceste considerațiuni, cel de al treilea congres al Sovietelor a proclamat organizarea federativă a Republicii Sovietice Ruse.

Grupurile autonome burgheze, care au luat ființă, în Noembrie și Decembrie trecut, în ținuturile periferice ale Tătarilor, Bașchirilor și Chirghizilor dela

Volga și în ținutul Turchestanului, sunt treptat demascate în cursul revoluției. Pentru a rupe definitiv de ele „propriile lor masse” și a uni strâns pe acestea din urmă în jurul Sovietelor, e necesar ca acestor grupuri să le fie „luată” autonomia, curățind-o în prealabil de toată spurcăciunea burgheză, și să fie transformată din autonomie burgheză în autonomie sovietică. Grupurile burghezo-naționaliste revendică autonomia pentru a o transforma într'un instrument de aservire a „propriilor lor” masse. Tocmai deaceia, „recunoscând Puterea Sovietică centrală”, ele refuză în acelaș timp să recunoască Sovietele locale, cerând să nu se amestece nimeni în „treburile” lor „interne”. Din această cauză, unele Soviete locale au luat hotărîrea de a respinge complet orice autonomie, preferând „să soluționeze” problema națională cu ajutorul armelor. Calea aceasta nu este însă deloc indicată pentru Puterea Sovietică. Această cale poate să ducă numai la unirea strânsă a masselor în jurul vârfurilor burghezo-naționale, făcând ca aceste vârfuri să apară ca salvatori ai „patriei”, ca apărători ai „națiunii”, ceea ce în niciun caz nu convine Puterii Sovietice. Nu negarea autonomiei, ci recunoașterea ei constituie în momentul de față problema la ordinea zilei pentru Puterea Sovietică. E nevoie numai ca această autonomie să fie clădită pe baza Sovietelor locale. Numai pe această cale puterea poate deveni populară și scumpă masselor. E nevoie, prin urmare, ca autonomia să asigure puterea nu vârfurilor națiunii respective, ci păturilor ei de jos. Aceasta este esențialul.

Tocmai pentru aceste motive proclamă Puterea Sovietică autonomia teritoriului tătaro-bașchir. Din ace-

leași motive se proiectează proclamarea autonomiei teritoriului chirghiz, a ținutului Turchestanului etc. Toate acestea pe baza recunoașterii Sovietelor locale județene, orășenești și de plasă din aceste regiuni.

Trebue adunate date și material de tot felul, pentru stabilirea caracterului și formei de autonomie a acestor teritorii. Trebuie instituite comisii pentru convocarea congreselor constitutive ale Sovietelor și organelor sovietice ale popoarelor respective, care (congrese) trebuie să stabilească limitele geografice ale acestei autonomii. Trebuie convocate aceste congrese. Această muncă pregătitoare necesară trebuie făcută chiar acum, pentru ca viitorul congres general al Sovietelor din Rusia să poată elabora o Constituție a Federației Sovietice Ruse.

Sovietele și comisariatele musulmane din teritoriul tătaro-bașchir de pe lângă aceste Soviete, au și pornit la lucru. Între 10 și 15 Aprilie se va întruni la Moscova o conferință a reprezentanților Sovietelor și ai comisariatelor musulmane din Cazan, Ufa, Orenburg și Ecaterinburg în vederea instituirii unei comisii pentru convocarea congresului constitutiv al Sovietelor din Tătaro-Bașchiria.

În ținutul Chirghiziei și în Turchestan, această muncă abia începe. Sovietele din aceste regiuni periferice trebuie să se pună fără întârziere la lucru, antrenând în muncă toate elementele sovietice și revoluționare ale popoarelor respective. Nu trebuie admisă niciun fel de împărțire pe colegii naționale, niciun fel de reprezentanță a „minorităților” și „majorităților” naționale, cum propun unele grupuri burghezo-naționaliste. O asemenea împărțire n’ar face decât să înte-

leşcă vrajba naţională, să întărească barierele dintre masele muncitoare de diferite naţionalităţi şi să închidă popoarelor înapoiate calea spre lumină, spre cultură. Baza alegerilor pentru congresele constitutive şi fundamentul autonomiei trebuie să fie nu fărâmiţarea masselor muncitoare şi democratice de diferite naţionalităţi în detaşamente naţionale izolate, ci unirea lor strânsă în jurul organismelor sovietice respective.

Aşa dar, strângerea materialului privitor la autonomia regiunilor periferice, constituirea unor comisariate socialist-naţionale pe lângă Soviete, înfiinţarea unor comisii pentru convocarea congreselor sovietice constitutive ale regiunilor autonome, convocarea acestor congrese, apropierea de organele Puterii Sovietice din diferitele regiuni a păturilor muncitoare ale popoarelor care au păşit pe calea autodeterminării, — iată sarcina Sovietelor.

Comisariatul Poporului pentru problemele naţionalităţilor va lua toate măsurile pentru înlesnirea acestei munci anevoioase şi de răspundere a Sovietelor locale.

Comisar al Poporului, *I. Stalin*

„Pravda” Nr. 67
din 9 Aprilie 1918.

PRINCIPIILE GENERALE ALE CONSTITUȚIEI REPUBLICII SOVIETICE FEDERATIVE SOCIALISTE RUSE

*Proiect adoptat de comisia C. E. C. al Sovietelor
din Rusia pentru elaborarea Constituției
Republicii Sovietice* ¹⁴

Sarcina principală a Constituției Republicii Sovietice Federative Socialiste Ruse, adecvată actualului moment de tranziție, constă în instaurarea dictaturii proletariatului dela orașe și sate și a țăranilor sărace, dictatură reprezentată prin vigoarea Putere Sovietică a Rusiei, în scopul de a reprima complet burghezia, de a desființa exploatarea omului de către om și de a instaura socialismul, orânduie în care nu va mai exista împărțirea în clase și nici puterea de stat.

1. Republica Rusă este o societate socialistă liberă a tuturor oamenilor muncii din Rusia, uniți în Sovietele de deputați dela orașe și sate.

2. Sovietele de deputați ale regiunilor care se deosebesc printr'un fel de trai și o componență națională aparte, se unesc în uniuni regionale autonome, în fruntea cărora se află congresele regionale ale Sovietelor de deputați și organele lor executive.

3. Uniunile sovietice regionale se unesc, pe bază de federalizare, în Republica Socialistă Rusă, în frun-

tea căreia se află: Congresul General al Sovietelor de deputați din Rusia, iar în perioada dintre congrese — Comitetul Executiv Central al Sovietelor din Rusia.

*„Izvestia” Nr. 82
din 25 Aprilie 1918.*

TELEGRAMĂ TRIMISĂ CELUI DE AL V-LEA CONGRES AL SOVIETELOR DIN ȚINUTUL TURCHESTANULUI¹⁵

Puteți fi siguri, tovarăși, că Consiliul Comisarilor Poporului va susține autonomia ținutului vostru pe baze sovietice. Salutăm inițiativa voastră și suntem profund convinși că veți împânzi tot ținutul cu Soviete și veți lucra în strâns contact cu Sovietele existente. Vă rugăm să îndrumați către noi, la Moscova, comisia pentru convocarea congresului constitutiv al Sovietelor, a cărei organizare ați întreprins-o, în vederea examinării în comun a problemelor privitoare la raporturile dintre organul cu depline puteri al ținutului vostru și Consiliul Comisarilor Poporului.

Salutăm congresul vostru și nădăjduim că își va îndeplini cu vrednicie sarcinile pe care i le pune istoria.

Lenin
Stalin

22 Aprilie 1918:

„Izvestia” Nr. 83
din 26 Aprilie 1918.

TRATATIVELE DE PACE CU UCRAINA

*Convorbire cu un colaborator
al ziarului „Izvestia“*

În convorbirea avută cu un colaborator al nostru, tovarășul Stalin, președintele delegației sovietice de pace, care a sosit la Moscova dela Cursc fiind chemat de Consiliul Comisarilor Poporului pentru a face un raport, a declarat următoarele:

ÎNCHEIEREA ARMISTIȚIULUI

În fața delegației de pace sovietice a stat, în primul rând, sarcina încheierii armistițiului pe front, la granița cu Ucraina. În acest sens delegația noastră de pace a și început să ducă tratative cu comandamentul germano-ucrainian. Am obținut încetarea ostilităților pe fronturile Cursc, Briancsc și Voronej. Acum urmează problema încetării ostilităților și pe frontul de Sud. Astfel încheierea armistițiului și stabilirea unei linii de demarcație constituie, după părerea noastră, primul stadiu al tratativelor de pace.

CONTINUAREA TRATATIVELOR

Sarcina noastră următoare — începerea tratativelor de pace propriu zise — s'a complicat prin faptul că delegația Radei centrale și-a întârziat mult sosirea.

Iar când delegația a sosit la Vorobja s'a primit știrea despre lovitura de stat din Ucraina și despre înlăturarea Radei mici și a celei mari, ceeace, desigur, a îngreunat încheierea armistițiului și stabilirea contactului preliminar pentru fixarea timpului și locului deschiderii tratativelor.

În vederea îndeplinirii acestei ultime sarcini, noi am trimis un parlamentar special la Conotop, locul propus de comandamentul germano-ucrainian, unde se află statul-major central al acestui comandament. Delegatul nostru i s'au dat cele mai largi împuterniciri în ceeace privește fixarea locului de deschidere a tratativelor.

INFLUENȚA LOVITURII DE STAT DIN UCRAINA

E foarte greu de spus ceva precis în legătură cu influența pe care o poate avea lovitura de stat din Ucraina asupra soartei tratativelor de pace, întrucât nu se cunoaște punctul de vedere al noului guvern ucrainian în chestiunea tratativelor de pace. În proclamația hatmanului Scoropadschi nu se spune nimic despre acest lucru. Înainte de lovitura de stat, am avut în fața noastră un anumit program de pace al Radei ucrainiene. Dar programul teritorial al noului guvern ucrainian nu ne este cunoscut.

În general, lovitura de stat din Ucraina nu a avut deocamdată repercusiuni negative asupra tratativelor de pace. Dimpotrivă, e de presupus că lovitura de stat din Ucraina nu exclude posibilitatea încheierii păcii între Puterea Sovietică și guvernul ucrainian. E de remarcat că după lovitura de stat au încetat ezitățile și

tărăgănelile Ucrainenilor în ceea ce privește lucrările preliminare în vederea tratativelor de pace.

CAUZELE LOVITURII DE STAT

La sfârșitul convorbirii, tovarășul Stalin a atins problema cauzelor care au provocat lovitura de stat din Ucraina.

După părerea mea, această lovitură de stat era inevitabilă. Cauzele ei rezidă în poziția contradictorie a Radei centrale, care, pe de o parte, se juca de-a socialismul, iar pe de alta a chemat trupe străine pentru a lupta împotriva muncitorilor și țăranilor din Ucraina. Rada centrală s'a pus într'o situație de dependență financiară și militară față de Germania și în acelaș timp a făcut o sumedenie de promisiuni muncitorilor și țăranilor ucrainieni, împotriva cărora a pornit curând un aprig război. Prin acest din urmă pas, Rada ucrainiană și-a creat astfel de condițiuni, încât în momentul critic al asaltului cercurilor burghezo-moșierești împotriva ei n'a avut pe cine să se sprijine.

Și în fond, în virtutea legii luptei de clasă, Rada centrală nu putea rămâne mult timp la putere, deoarece în cursul mișcării revoluționare numai elementele sprijinite de o anumită clasă se pot înscăuna temeinic la putere. Deaceea, în Ucraina nu erau de conceput decât două soluții: sau dictatura muncitorilor și țăranilor, lucru pe care nu-l putea favoriza Rada centrală din cauza naturii sale mic-burgheze, sau dictatura cercurilor burghezo-moșierești, ceea ce deasemenea nu putea admite Rada. Ea a preferat o poziție echivocă, și prin aceasta s'a sortit singură pieirii.

*„Izvestia” Nr. 90
din 9 Mai 1918.*

CUVÂNTĂRI ȚINUTE LA CONFERINȚA PENTRU CONVOCAREA CONGRESULUI CONSTITUTIV AL REPUBLICII SOVIETICE TĂTARO-BAȘCHIRE

10 — 16 Mai 1918 ¹⁶

1. CUVÂNTARE ȚINUTĂ LA DESCHIDEREA CONFERINȚEI

10 Mai

Tovarăși ! Această conferință a fost convocată din inițiativa Comisariatului pentru problemele naționalităților de acord cu Consiliul Comisarilor Poporului, reprezentat prin președintele consiliului.

Scopul conferinței este de a forma o comisie pentru convocarea congresului constitutiv al Sovietelor din regiunea menționată. Scopul viitorului congres este de a stabili hotărârile și caracterul republicii autonome tătaro-bașchire. Ideea de autonomie decurge din însăși esența Revoluției din Octombrie, care a dat libertate naționalităților. Declarația drepturilor popoarelor din Rusia, dată în zilele din Octombrie de către Consiliul Comisarilor Poporului, și cunoscuta rezoluție a celui de al III-lea congres al Sovietelor, prin care Rusia a fost declarată o federație de regiuni autonome care se deosebesc prin specificul felului lor de viață și prin componența lor națională, nu sunt decât expresia formală a esenței Revoluției din Octombrie.

Congresul al III-lea a fixat principiile generale ale Constituției Republicii Sovietice, cerând elementelor muncitoare ale popoarelor din Rusia să se pronunțe

asupra formelor politice concrete pe care ar dori să le organizeze în regiunile lor și asupra raporturilor în care ar dori să fie cu centrul. Dintre toate regiunile, numai Finlanda și Ucraina, mi se pare, s'au pronunțat precis... s'au pronunțat pentru independență. Și de îndată ce Consiliul Comisarilor Poporului s'a convins că nu numai burghezia acestor țări, ci și elementele proletare revendică independența, aceste țări au obținut fără dificultate cele cerute.

Cât despre celelalte regiuni, elementele muncitoare respective au dat dovadă de oarecare inerție în problemele mișcării naționale. Pe cât era însă de mare inerția lor, pe atât de activă era burghezia. Aproape peste tot, în toate regiunile s'au creat grupuri autonome burgheze care au organizat „Soviete naționale”, au divizat regiunile lor în colegii naționale separate, cu regimente naționale, buget național etc., făcând astfel din țara lor o arenă de luptă națională și de șovinism. Aceste grupuri autonome (mă refer la „Sovietele naționale” tătare, bașchire, chirghize, georgiene, armene etc.), toate aceste „Soviete naționale” urmăreau un singur lucru: să obțină autonomia, pentru ca puterea centrală să nu se amestece în treburile lor, să nu le controleze. „Dați-ne autonomia, și atunci vom recunoaște Puterea Sovietică centrală; Sovietele locale însă nu le putem recunoaște, acestea nu trebuie să se amestece în treburile noastre, noi ne organizăm cum vrem, cum știm, vom proceda cu muncitorii și țăranii noștri naționali, așa cum socotim de cuviință”. Iată autonomia, burgheză în esența ei, pe care o vor burghezii care pretind să aibă putere deplină asupra truditivilor „lor”, în cadrul autonomiei.

Se înțelege dela sine că Puterea Sovietică nu poate cădea de acord cu o asemenea autonomie. Să acorde autonomie pentru ca întreaga putere, în cadrul autonomiei, să aparțină burgheziei naționale care cere ca Sovietele să nu se amestece, să lase muncitorii tătari, bașchiri, georgieni, chirghizi, armeni etc. pradă burghezilor tătari, georgieni, armeni etc., — nu, Puterea Sovietică nu poate consimți la așa ceva.

Autonomia este o formă. Intreaga problemă este de a ști ce conținut de clasă are această formă. Puterea Sovietică nu este nicidecum împotriva autonomiei; ea este pentru autonomie, dar pentru o autonomie în cadrul căreia întreaga putere să fie în mâna muncitorilor și țăranilor, iar burghezia de toate naționalitățile să fie înlăturată nu numai dela putere, ci și dela participarea la alegerea organelor de guvernare.

Autonomia pe baze sovietice va fi tocmai o astfel de autonomie.

Există două tipuri de autonomie. Autonomia de primul tip e pur naționalistă. Această autonomie nu e legată de ideea de teritoriu și e clădită pe temelurile naționalismului. „Soviete naționale”, regimente naționale în jurul acestor Soviete, împărțirea populației pe colegii naționale, discordii de ordin național, inevitabile în asemenea condițiuni, — iată rezultatele acestui tip de autonomie. Acest tip de autonomie duce inevitabil la dispariția Sovietelor de deputați ai muncitorilor și țăranilor. Acesta e tipul de autonomie pe care căuta s'o obțină Rada burgheză. Firește că pentru a crește și a se desvolta, Rada a fost nevoită să poarte război cu

Sovietele muncitorești și țărănești. La acelaș rezultat a dus în Transcaucazia existența Sovietelor naționale armene, georgiene și tătare. Gheghecicori a avut dreptate când a declarat Sovietelor de deputați și Comisariatului din Transcaucazia: „Aveți oare cunoștință că Sovietele de deputați și Comisariatul au devenit o ficțiune, întrucât întreaga putere a trecut de fapt în mâna Sovietelor naționale, care dispun de propriile lor regimente naționale?”.

Tipul acesta de autonomie noi îl respingem principal.

Noi propunem un alt tip de autonomie, tipul de autonomie regională pentru regiunile în care precumpănesc una sau mai multe naționalități. Niciun colegiu național, nicio barieră națională! Autonomia trebuie să fie sovietică, să se sprijine pe Sovietele de deputați. Aceasta înseamnă că împărțirea locuitorilor dintr-o regiune trebuie să se facă nu după criteriul național, ci după cel de clasă. Sovietele de deputați de clasă ca bază a autonomiei, autonomia ca formă de exprimare a voinței acestor Soviete de deputați — aceasta este caracterul autonomiei sovietice propuse de noi.

Lumea burgheză a creat o anumită formă de raporturi între regiunile autonome și centru. Mă refer la America de Nord, Canada și Elveția. Acolo, în aceste țări, puterea centrală este alcătuită dintr'un parlament al întregului stat, ales de întreaga populație a statelor (sau a cantoanelor), și dintr'un consiliu federal, ales paralel de guvernele statelor (sau ale cantoanelor). Se creează, în felul acesta, un sistem bicameral, cu trăgăneala legislativă care-l caracteri-

zează și care duce la înăbușirea oricărei mișcări revoluționare.

Noi suntem împotriva unei asemenea structuri a puterii la noi în țară. Suntem împotriva ei nu numai pentru faptul că socialismul respinge în mod categoric un astfel de sistem bicameral, ci și din considerațiuni practice, dictate de momentul prin care trecem. În actualul moment de tranziție, când burghezia e înfrântă, dar nu e încă zdrobită; când ruina economică și în domeniul aprovizionării, agravată de uneltirile burgheziei, nu este încă lichidată; când vechea lume capitalistă e distrusă, iar cea nouă, socialistă, nu este încă pe deplin construită, — într'un asemenea moment țara are nevoie de o putere centrală viguroasă, în stare să zdrobească definitiv pe dușmanii socialismului și să organizeze o nouă economie, economia comunistă. Într'un cuvânt, avem nevoie de ceea ce se numește în mod obișnuit dictatura proletariatului orășenesc și sătesc. Într'un astfel de moment, crearea unor organe suverane ale puterii locale și regionale, paralele cu puterea centrală, ar însemna în realitate năruirea oricărei puteri și reîntoarcerea la capitalism. Tocmai deaceia toate funcțiunile ce interesează întreaga țară trebuiesc lăsate în mâna puterii centrale, iar organelor regionale trebuie să li se atribue mai cu seamă funcțiuni de ordin administrativ-politic și cultural, cu caracter pur regional: școala, justiția, administrația, luarea măsurilor politice necesare, găsirea formelor și metodelor de aplicare a decretelor cu caracter general la condițiile naționale și la felul de viață din regiunea respectivă, — toate acestea în limba maternă, accesibilă populației. Iată deci tipul, îndeobște

recunoscut, de formație regională având în frunte un C.E.C. regional este forma cea mai potrivită a unei astfel de autonomii.

Acesta este tipul de autonomie a cărui necesitate este dictată în actualul moment de tranziție atât de necesitatea întăririi dictaturii proletariatului, cât și de lupta generală a proletarilor aparținând tuturor națiunilor din Rusia împotriva naționalismului burghez, împotriva acestui ultim sprijin al imperialismului.

Toate acestea definesc destul de clar sarcinile conferinței noastre. Conferința dă ascultare rapoartelor prezentate de delegații din diferitele localități, pentru a avea un tablou general al revendicărilor maselor muncitoare ale naționalităților din regiunea respectivă. Ea trasează apoi o schemă preliminară, sumară a teritoriului a cărui populație muncitoare este chemată la alegerile pentru congresul constitutiv al Sovietelor din regiune, dreptul de a alege acordându-se atât maselor muncitoare organizate în Soviete din teritoriul autonom respectiv, cât și celor din raioanele învecinate. În sfârșit, conferința alege o comisie, căreia îi dă sarcina convocării congresului constitutiv al Sovietelor din regiune. Rezolvarea problemei autonomiei, determinarea competenței regiunii autonome și fixarea definitivă a granițelor acesteia sunt atribuite congresului constitutiv.

Acestea sunt sarcinile conferinței de față.

Deschizând conferința, îmi permit să-mi exprim convingerea că această conferință va face față cum se cuvine sarcinii.

2. CUVÂNTARE ȚINUTĂ LA ÎNCHIDEREA CONFERINȚEI

16 Mai

Fie-mi îngăduit să vă declar, în numele Puterii Sovietice centrale, că Consiliul Comisarilor Poporului a considerat întotdeauna și continuă să considere ca o datorie sfântă a lui să sprijine mișcarea de eliberare a masselor asuprite și exploatate ale popoarelor din Orient și, în primul rând, a celor din urgisitul Orient musulman. Intreg caracterul revoluției noastre, însăși natura Puterii Sovietice, întreaga situație internațională, în fine, chiar așezarea geografică a Rusiei între Europa imperialistă și Asia asuprită — toate acestea, fără îndoială, impun Puterii Sovietice o politică de sprijinire frățească a popoarelor asuprite din Orient în lupta lor de eliberare.

Dintre toate formele de asuprire existente astăzi, forma cea mai rafinată și mai primejdioasă o reprezintă asuprirea națională. Este rafinată, fiindcă ascunde în mod foarte comod chipul hrăpăreț al burgheziei. Este primejdioasă, fiindcă abate cu iscusință trăsnetul care amenință burghezia și provoacă conflicte naționale. Dacă fiarele hrăpărețe din Europa au reușit să arunce pe muncitori unii contra altora în arena măcelului mondial, dacă ei reușesc să întrețină și până azi acest măcel, — aceasta se explică, între altele, prin faptul că forța naționalismului burghez, care amețise capetele muncitorilor din Europa, n'a secat încă. Naționalismul este ultima poziție care trebuie smulsă burgheziei pentru a o învinge definitiv. A ocoli însă problema națională, a o ignora

și a o nega, cum fac unii dintre tovarășii noștri, nu înseamnă încă a distruge naționalismul. Departe de așa ceva ! Nihilismul național nu face decât să dăuneze socialismului, făcând jocul naționaliștilor burghezi. Pentru a distruge naționalismul trebuie, în primul rând, pusă și rezolvată problema națională. Pentru a rezolva însă problema națională deschis și în spirit socialist, ea trebuie pusă pe teren sovietic, subordonând-o în totul și definitiv intereselor maselor muncitoare organizate în Soviete. Așa și numai așa se poate smulge din mâinile burgheziei ultima ei armă spirituală. Republica Autonomă Tătaro-Başchiră, care ia ființă acum, oferă un exemplu de rezolvare practică a acestei probleme generale și importante pentru întreaga noastră revoluție. Fie ca această republică autonomă să servească popoarelor Orientului musulman ca un far viu, care să lumineze calea spre eliberarea de asuprire.

Dați-mi voie să declar închisă conferința pentru convocarea congresului constitutiv al Sovietelor din Republica Tătaro-Başchiră și să vă urez succes în opera de organizare a republicii voastre autonome.

*„Pravda” Nr. 96 și 101
din 18 și 24 Mai 1918.*

O NOUĂ MINCIUNĂ

În Nr. 97 al ziarului „Naše Vremia”¹⁷ (ediție de seară) a apărut textul unei radiograme germane din Constantinopol, transmisă de corespondentul special al ziarului, în care se relatează că „bolșevicii, primind întăriri puternice din Turchestan și Astrahan, au trecut la ofensivă și, cu toată rezistența eroică a musulmanilor, au cucerit orașul Bacu”.

Declar în mod public că această radiogramă provocatoare nu are nimic comun cu realitatea.

Din primele zile ale revoluției, Bacu a recunoscut și recunoaște până în ziua de azi Puterea Sovietelor. Nu a avut și nici nu putea să aibă loc niciun fel de ofensivă a bolșevicilor asupra orașului Bacu. A avut loc numai o ofensivă aventuroasă întreprinsă de o mână de moșieri și generali tătari și ruși, ofensivă ce s'a soldat cu un fiasco total în urma atitudinii categoric negative a muncitorilor și țăranilor musulmani și ruși față de aceștia. Între bolșevici și musulmani n'a avut loc niciun fel de luptă, și nici nu putea să aibă loc. Puterea Sovietului din Bacu a reprezentat și reprezintă puterea muncitorilor și țăranilor de toate naționalitățile

din Bacu și din regiune și, în primul rând, puterea
poporului musulman.

Comisar al Poporului, *I. Stalin*

„Pravda” Nr. 97
din 19 Mai 1918.

SITUAȚIA DIN CAUCAZ

I TRANSCAUCAZIA

Situația din Transcaucazia devine tot mai amenințătoare. Destinată să deslege mâinile „guvernului” din Tiflis, proclamarea independenței Transcaucaziei de către dietea (22 Aprilie) l-a împins în realitate în capcana rechinilor internaționali. Cum se vor termina așa numitele „tratative de pace” dela Batum ¹⁸, aceasta o va arăta viitorul apropiat. Un lucru e neîndoielnic: independența menșevicilor din Tiflis și a guvernului lor față de revoluția rusă se va transforma în mod inevitabil în dependență servilă față de „civilizații” rechini turco-germani. Va fi o alianță a menșevicilor din Tiflis dela putere cu imperialiștii turco-germani împotriva revoluției ruse. Menșevicul Cihencheli în rolul unui viitor Golubovici caucazian... E un tablou cât se poate de edificator, nu-i așa, domnilor Martovi și Dani ?...

Carcichian, membru al dietei, ne comunică din Tiflis :

„Tiflisul e în fierbere. Armenii au ieșit din guvern, muncitorii și țărani organizează demonstrații de stradă împotriva guvernului.”

lui, în urma declarării independenței Transcaucaziei. La Cutais, Honi, Lecihum, Gori și Dușet au loc manifestații, cerându-se un referendum în problema independenței."

Întreaga Armenie protestează împotriva „guvernului” uzurpator și impostor din Tiflis, cerând plecarea deputaților dietiști. Iar centrul musulmanilor, Bacu, citadela Puterii Sovietice din Transcaucazia, umind în jurul său toată Transcaucazia de Răsărit, dela Lencoran și Cuba până la Elizavetpol, susține cu arma în mână drepturile popoarelor din Transcaucazia, care se străduiesc din răzputeri să păstreze legăturile cu Rusia Sovietică. Nu mai vorbim despre eroica Abhazie¹⁹, de pe țărmul Mării Negre, care s'a ridicat ca un singur om împotriva bandelor negre ale „guvernului” din Tiflis, apărând cu arma în mână orașul Suhum împotriva lor. „Întreaga Abhazie — dela mic la mare — s'a răsculat împotriva bandei celor două mii de cotropitori dela Sud; sunt 8 zile de când apără căile de acces către Suhum, la 20 de kilometri Sud de Suhum”, — ne scrie Eșba, președintele comitetului militar-revoluționar. După unele date, ofensiva detașamentelor transcaucaziene este susținută de pe mare de o flotilă de vase de transport înarmate și de un grup de distrugătoare. Potrivit stipulațiilor păcii dela Brest și interpretării pe care i-o dau Germanii, reiese că noi nu numai că nu trebuie să venim dinspre mare în ajutorul Suhumului, dar nici nu avem dreptul să ne apărăm. Acesta este sprijinul real pe care „făuritorii de pace” germani îl dau cotropitorilor transcaucazieni. Aceasta fiind situația, nu e greu de înțeles că soarta Suhumului e aproape pecetluită. Populația din Transcaucazia este împotriva „guvernului” din Tiflis. Populația din Trans-

caucazia este împotriva despărțirii de Rusia. În opoziție cu o mână de dietiști, muncitorii și țăranii transcaucazieni sunt pentru un referendum, deoarece nimeni, absolut nimeni nu a împuternicit dieta să despartă Transcaucazia de Rusia.

Așa stau lucrurile.

Nu degeaba menșevicii mai scrupuloși — Jordania, Tereteli și chiar (chiar !) Ghegheicori — s'au spălat pe mâini, lăsând această ispravă murdară în seama menșevicilor mai puțin scrupuloși.

Ni se comunică din Tiflis că la predarea Carsului de către Armeni, comandantul corpului de armată turc de lângă Cars a declarat că socotește trimiterea de trupe turcești pentru ocuparea orașului Bacu și salvarea musulmanilor din regiunea Bacu drept ceva inevitabil, în caz că guvernul Transcaucaziei nu va reuși în scurt timp să facă aceasta, iar paralel „în scrisoarea lui Vehib-pașa către președintele guvernului transcaucazian se dădea de înțeles că lucrul acesta este inevitabil“.

Noi nu avem posibilitate de a verifica pe bază de documente aceste informațiuni; un lucru însă este neîndoios: dacă „salvatorii“ turci vor porni, într'adevăr, asupra orașului Bacu, vor întâmpina o vigoasă rezistență din partea păturilor largi ale populației și, în primul rând, din partea muncitorilor și țăranilor musulmani.

E de prisos să mai spunem că în această situație Puterea Sovietică va apăra cu toate forțele drepturile inalienabile ale maselor muncitoare din Transcaucazia împotriva tentativelor de cotorpărie.

II

CAUCAZUL DE NORD

Încă în anul 1917 o mână de generali în retragere, din Caucazul de Nord — alde Filimonov, Caraulov, Cermoev și Bammatorov —, proclamându-se drept uniunea Gorților, și-au arogat titlul de guvern al Caucazului de Nord, dela Marea Neagră până la Marea Caspică, și se pregăteau în ascuns în vederea unei acțiuni împreună cu Caledin. În Noembrie 1917, după victoria Puterii Sovietice în centrul Rusiei, acest — să-mi fie cu iertăciune — „guvern” a cochetat cu misiunile militare anglo-franceze, încercând să submineze armistițiul de pe frontul ruso-german. La începutul anului 1918, după eșuarea aventurii lui Caledin, acest „guvern” enigmatic a dispărut de pe orizontul politic, mărginindu-se să organizeze lovituri banditești asupra trenurilor și atacuri mișelești împotriva locuitorilor pașnici dela orașe și sate. Până în primăvara acestui an el a fost uitat de toată lumea, deoarece în Caucazul de Nord, în regiunile Cuban și Terec, s’au întărit Societele de deputați, cu adevărat populare, unind în jurul lor păturile largi ale tuturor neamurilor și popoarelor, fără excepție, din Caucazul de Nord. Cabardinii și Cazacii, Oseții și Georgienii, Rușii și Ucrainenii s’au unit în jurul Sovietului de deputați din regiunea Terec. Reprezentanții Cecenilor și Ingușilor, Cazacilor și Ucrainenilor, muncitorilor și țăranilor au umplut numeroasele Societe de deputați din regiunea Cubanului. Păturile largi muncitoare ale acestor neamuri și popoare au proclamat la congresele lor, în mod public, legătura lor indisolubilă cu Rusia Sovietică. Toate

acestea nu puteau să nu provoace dispariția de pe scena politică a „guvernului” impostor al Cermoevilor și Bammatovilor. Toată lumea a crezut că acest „guvern” straniu a fost îngropat pe veci. Ce-i drept, un prieten apropiat al Bammatovilor, așa numitul imam de Daghestan, încă din luna Martie și-a făcut simțită existența, organizând atacuri banditești asupra căii ferate de lângă Petrovsc și Derbent. Dar nu mai târziu decât la jumătatea lui Aprilie, aventura imamului a fost lichidată de detașamentele sovietice ale muncitorilor din Bacu și de Daghestanii înșiși, care l-au alungat pe imam cu suita lui de ofițeri ruși în munții Daghestanului.

Dar imperialismul n'ar fi imperialism dacă n'ar ști să aducă de pe „lumea cealaltă” umbrele morților pentru scopurile sale pământești. Numai cu o săptămână în urmă ne-a parvenit o declarație oficială semnată de Cermoev și Bammatov, înviați din morți, declarație în care se vorbește de formarea unui stat independent (nu râdeți!) al Caucazului de Nord, dela Marea Neagră la Marea Caspică (nici mai mult, nici mai puțin!).

„Uniunea Gorților din Caucaz” — se spune în proclamația acestui guvern impostor — „hotărăște să se despartă de Rusia și să formeze un stat independent.”

„Hotarele noului stat vor fi: la Nord — hotarele geografice pe care le aveau regiunile și provinciile Daghestan, Terec, Stavropol, Cuban și cele de pe țărmul Mării Negre ale fostului imperiu rus; la Vest — Marea Neagră; la Est — Marea Caspică; la Sud — un hotar care va fi stabilit în mod amănunțit de comun acord cu guvernul Transcaucaziei.”

Așa dar, „guvernul” Transcaucaziei intră în „relații” cu „eliberatorii” turco-germani, iar „guvernul” Caucazului de Nord cu guvernul Transcaucaziei. Ches-

tlunea e limpede. Aventurierii din Caucazul de Nord, desamăgiți de Anglo-Francezi, își pun acum speranțele în dușmanii acestora. Și cum pofta de cuceriri a Turco-Germanilor nu cunoaște margini, trebuie să credem că nu este exclusă posibilitatea unei „înțelegeri“ între căutătorii de aventuri din Caucazul de Nord și „eliberatorii“ turco-germani.

Nu ne îndoim că aceștia din urmă vor veni cu asigurări că sunt fideli tratatului cu Germanii, că sunt bucuroși să păstreze raporturi amicale etc. Întrucât însă în timpurile noastre se obișnuiește să se dea crezare faptelor, și nu vorbelor, iar faptele acestor domni sunt mai mult decât precise, Puterea Sovietică va fi nevoită să mobilizeze toate forțele pentru a apăra popoarele din Caucazul de Nord împotriva unor eventuale încercări de cotorpire.

Comisar al Poporului, *I. Stalin*

*„Pravda“ Nr. 100
din 23 Mai 1918.*

CU PRIVIRE LA SITUAȚIA DIN CAUCAZ

*Din partea Comisariatului Poporului
pentru problemele naționalităților*

În ziarele de duminică a apărut știrea că Englezii au ocupat Bacu și peninsula Apșeron. Această știre sună astfel :

„După cum anunță ziarele din Odesa, persoane sosite din Bacu povestesc că acum trei săptămâni au intrat în oraș trupe engleze în autocamioane, care au pătruns în Caucaz din Mesopotamia, prin Persia. E un detașament numeros, fiind, probabil, o avangardă. Circulă versiunea că Englezii ar stabili legături cu detașamentele lui Cornilov. Un alt ziar anunță că Englezii au ocupat peninsula Apșeron și Bacu, de unde înaintează în direcția: Tiflis, Alexandropol, Saricamâș, Cars, Erzerum. 24 Mai.”

În legătură cu aceasta, Comisariatul Poporului pentru problemele naționalităților declară că această știre provocatoare, care pornește de altfel din niște surse foarte misterioase, nu are nimic comun cu realitatea. Niciun fel de detașamente engleze n’au apărut la Bacu și nici nu puteau să apară, pentru simplul motiv că întreaga gubernie Bacu și tot Estul Transcaucaziei sunt păzite de trupe sovietice, gata la prima chemare să lupte împotriva forțelor din afară, indiferent de uniformă pe care ar purta-o. La 25 Mai comisarul

extraordinar Șaumian a comunicat că „Bacu și regiunea din jur nu sunt deocamdată amenințate de nimeni, dacă facem abstracție de moșierii tălari, care au organizat zilele trecute o incursiune în Adjicabul și au fost svârliți de unitățile sovietice departe spre Apus”.

Cât despre situația din Transcaucazia de Sud, acolo într'adevăr există un pericol, dar nu din partea Englezilor, ci din partea Turcilor, care-și croiesc drum pe linia Alexandropol—Giulfa în direcția Tabriz, „pentru a se opune Englezilor în Persia de Nord”.

Iată ce ne-a comunicat în această chestiune, la 20 Mai, Carcichian, membru al dietei Transcaucaziei:

„La 13 Mai Turcia a prezentat la Batum cererea ca trupele turcești să fie lăsate să treacă pe calea ferată Alexandropol—Giulfa în Persia, motivând aceasta prin faptul că Englezii exercită o presiune dinspre Mosul și că Turcii trebuie în cel mai scurt timp să ocupe Persia de Nord. Turcia își susține cererea prin forță. În dimineața zilei de 15 Mai ei au început să bombardeze Alexandropolul. Trupele noastre, luate prin surprindere, n'au putut opri ofensiva și, în ziua de 16, au cedat Alexandropolul. În ziua de 17 Turcii au cerut să se asigure libera trecere a trupelor lor spre Giulfa, promițând că nu se vor atinge de populație. Amenințau că, în caz contrar, își vor croi drum cu forța. Având în vedere că retragerea dela Alexandropol a desorganizat complet trupele și că, dacă ne-am fi împotrivit, toată populația din județele Surmalin și Ecimiadzin ar fi fost expusă la o adevărată calamitate, am fost nevoiți să admitem cererea Turcilor. Populația din județul Alexandropol a plecat în întregime și s'a concentrat în regiunea Bambac-Lori. La fel și populația din județul Surmalin. Astăzi am fost informat că populația din județul Ahalcalac și-a părăsit casele și se îndreaptă în direcția Talchi. Delegația dela Batum a protestat împotriva ultimatului, dar n'a făcut din aceasta un casus belli și a hotărât să continue tratativele.”

Comunicând toate acestea, Comisariatul Poporului pentru problemele naționalităților nu poate să nu constate că știrile mincinoase din Odesa au ca scop, după cât se vede, să acopere invazia turcească, care calcă toate drepturile, urmărind ocuparea liniei persane de cale ferată.

*„Pravda” Nr. 104
din 28 Mai 1918.*

DESPRE REGIUNEA DONULUI ȘI CAUCAZUL DE NORD

(Fapte și mașinațiuni)

La prima ședință a conferinței de pace dela Chiev ²⁰, delegația ucrainiană a declarat că posedă unele declarații ale „guvernelor” regiunii Donului, Caucazului de Nord etc., prin care acestea anunță că s'au despărțit de Rusia și că au stabilit raporturi de prietenie cu guvernul ucraino-german. „Noi nu suntem împotriva tratativelor cu reprezentanții Puterii Sovietice”—a declarat președintele delegației ucrainiene, d-l Șeluhin;—„am vrea însă să știm care sunt, propriu zis, regiunile asupra cărora se extinde puterea Federației Ruse, deoarece sunt în posesia declarațiilor guvernelor mai multor regiuni (a Donului, a Caucazului de Nord etc.) care nu doresc să mai facă parte din Rusia.”

Turcii și Germanii nu numai că nu obiectează împotriva acestei intervenții a Ucrainenilor, dar, dimpotrivă, în mai multe declarații oficiale susțin pretențiile menționatele „guverne” semilegale, cramponându-se de ele ca de un mijloc formal în vederea „auto-determinării” (adică ocupării) de noi teritorii...

Dar ce reprezintă „guvernele” acestea enigmatice, de unde au venit?

E ciudat, înainte de toate, faptul că tocmai guvernul hătmănesc ucrainian, care abia ieri a văzut lumina zilei din grația... în orice caz nu a poporului, apare ca protector al acestor „guverne” și inițiatorul oficial al acestei întregi campanii. Cu ce drept, strict vorbind, se încumetă delegația ucrainiană să se adreseze astfel Puterii Sovietice, care a fost liber aleasă de populația de zeci de milioane de oameni din Federația Rusă și care reunește în jurul ei, între altele, întinsele Soviete regionale din regiunile Don, Cuban, a Mării Negre, Terec, alese de populația de milioane de oameni a acestor regiuni? Ce greutate mai poate avea în asemenea situație cuvântul actualului guvern ucrainian, care nu numai că nu este ales de popor, dar nu are în spatele lui nici măcar vreo diletă censitară, fie chiar aranjată de el, cum ar fi, bunăoară, un landtag al păturilor de sus? În afară de aceasta, poate fi considerat cert faptul că dacă conferința de pace n'ar fi avut loc la Chiev, ci undeva pe un teritoriu neutru, Rada ucrainiană, răsturnată de curând, n'ar fi întârziat să declare că tratatul încheiat cu guvernul hătmănesc nu poate angaja poporul ucrainian, care nu recunoaște acest guvern. În această situație s'ar fi ridicat două probleme: 1) al cui mandat ar putea fi considerat în cazul acesta ca fiind mai legal: al guvernului hătmănesc sau al Radei ucrainiene, 2) cum s'ar fi putut într'un asemenea caz justifica delegația ucrainiană de astăzi, care pune atâta preț pe tot felul de „declarații”...

În al doilea rând, nu mai puțin ciudat e faptul că Germania, care sprijină declarația delegației ucrainiene și cochetează atât de asiduu cu „guvernele” a-

aventuriere din regiunea Donului și a Caucazului de Nord în vederea „autodeterminării”, nu suflă nicio vorbă despre autodeterminarea Poznaniei polone, a Schlesswig-Holsteinului danez și a Alsaciei și Lorenei franceze. Mai este necesar să demonstrăm că, în comparație cu protestele în masă ale Danezilor, Polonezilor și Francezilor din regiunile menționate, declarațiile aventuriere ale „guvernelor” din Sudul Rusiei, înjghebate în pripă și nerecunoscute de nimeni, pierd orice greutate, orice valoare, orice decență?...

Dar toate acestea nu sunt decât „chestiuni mărunte”. Să trecem la chestiunea esențială.

Care este, așa dar, origina „guvernelor” mitice din Sudul Rusiei?

„În ziua de 21 Octombrie 1917” — spune în „nota” sa „guvernul” regiunii Donului — „s'a semnat în orașul Vladicavcaz o convenție cu privire la formarea unui nou stat federal, uniunea de Sud-Est, în care au intrat: populația de pe teritoriile oștilor căzăcești dela Don, din Cuban și Astrahan, Gorții din Caucazul de Nord și cei de pe litoralul Mării Negre, precum și popoarele libere din Sud-Estul Rusiei.”

Aproape acelaș conținut îl are și radiograma reprezentanților „guvernului” din Caucazul de Nord, al lui Cermoev și Bammatorov, pe care am primit-o la 16 Mai :

„Popoarele din Caucaz au ales în mod legal adunarea națională, care, întrunindu-se în Mai și Septembrie 1917, a proclamat constituirea uniunii Gorților din Caucaz”, iar „uniunea Gorților din Caucaz hotărăște să se despartă de Rusia și să formeze un stat independent. Hotarele acestui stat vor fi, la Nord, hotarele geografice pe care le aveau regiunile și provinciile Daghestan, Terec, Stavropol, Cuban și regiunea Mării Negre ale fostului imperiu rus, la Vest — Marea Neagră, la Est — Marea Caspică”.

Așa dar, în ajunul victoriei Revoluției din Octombrie, care a răsturnat guvernul Cherenschi, diferite grupulețe de aventurieri legați de acest guvern s'au adunat, precum se vede, la Vladicavcaz, s'au proclamat guverne „cu depline puteri“, au proclamat despărțirea Sudului Rusiei de Rusia, fără a se mai ostent măcar să ceară consimțământul populației. Desigur, într'o țară liberă ca Rusia nu este interzis nimănui să se dedea unor visări separatiste, fiind totodată ușor de înțeles că Puterea Sovietică nu putea și nici nu trebuia să fie de acord cu asemenea declarații ale unor visători aventurieri, care nu sunt legați întru nimic de popoarele din Sudul Rusiei. Nu ne îndoim că dacă Germania ar acorda cetățenilor libertatea care există astăzi în Rusia, atunci Poznanția, Alsacia și Lorena, Polonia, Curlanda, Estonia etc. s'ar acoperi de o rețea de guverne naționale, care ar avea mult mai mult temei să se numească guverne decât guvernele unora ca Bogaevschi și Crasnov, Bammatorov și Cermoev, izgoniți de propriile lor popoare și actualmente în emigrație...

Aceasta este istoria apariției „guvernelor“ mitice din Sudul Rusiei.

„Nota“ „guvernului“ regiunii Donului și radiograma lui Cermoev ne vorbesc despre trecut, de Septembrie și Octombrie 1917 și despre Vladicavcaz ca loc de refugiu al generalilor în retragere. De atunci însă a trecut aproape un an. Între timp s'au format Soviete regionale populare în regiunile Don, Cuban, regiunea Mării Negre și Terec, care reunesc în jurul lor milioane de locuitori, Cazaci și necazaci, Abhazii și Ruși, Ceceni și Inguși, Oseți și Cabardini, Georgieni și Ar-

meni. Populația din aceste regiuni a recunoscut demult Puterea Sovietică, folosind din plin dreptul la autodeterminare care li s'a dat. Iar Vladicavcazul, fosta reședință a Caraulovilor și Bogaevschilor, a Cermoevilor și Bammatovilor, e declarat demult reședință a Sovietului popular din Terec. Se pune întrebarea: ce însemnătate pot avea generalii-fosile și declarațiile lor aventuriere din vara anului 1917 față de toate aceste fapte cunoscute de toată lumea? În Septembrie și Octombrie mai exista în Rusia guvernul Cherenschi, care tuna și fulgera atunci împotriva Partidului Bolșevic împins în ilegalitate și care astăzi e la putere. Dacă pentru delegația ucrainiană și guvernul german lunile Septembrie și Octombrie 1917 au o atât de sacră importanță, de ce n'ar invita la conferința de pace și rămășițele guvernului Cherenschi, care pe atunci mai exista, așa cum procedează cu rămășițele „guvernului” Cermoevilor și Caraulovilor, care deasemenea existau în Septembrie și Octombrie 1917?

Sau: întrucât, propriu zis, Septembrie 1917 trebuie să albească precădere față de Aprilie 1918, când Rada ucrainiană, care trimisese o delegație pentru a duce tratative cu Puterea Sovietică, a fost anihilată politicește într-o clipă „pe baza” „interpretărilor” germane a principiului autodeterminării popoarelor?...

Sau, în sfârșit: pentru care motiv declarația generalului cazac Crasnov, alungat de Cazaci și care la sfârșitul anului 1917 a fost luat prizonier de trupele sovietice lângă Gatchina și pus apoi în libertate de Puterea Sovietică pe cuvânt de onoare, — pentru care motiv declarația lui este considerată „un act politic de mare însemnătate”, în timp ce declarația Consiliului

Comisarilor Poporului din Crimeea, bunăoară, care a unit în jurul lui sute de mii de oameni, Ruși și Tătari, și care în trei rânduri a declarat la radio că Crimeea e indisolubil legată de Federația Rusă, — este considerată ca lipsită de însemnătate politică?

Pentru care motiv generalul Crasnov, alungat de Cazaci, se bucură de protecția specială a guvernărilor ucraino-germani, în timp ce membrii Consiliului Comisarilor Poporului din Crimeea, liber aleși de către populație, au fost împușcați tâlhărește?...

Este evident că nu interesează aici autenticitatea „declarațiilor” și nici că aceste „declarații” ar fi sprijinite de masse. Cu atât mai puțin poate fi vorba aici de noțiunea de „autodeterminare”, trivializată și denaturată în mod barbar de tâlharii oficiali. „Declarațiile” acestea sunt pur și simplu foarte convenabile amatorilor ucraino-germani de mașinațiuni imperialiste, deoarece disimulează în mod plauzibil tendințele lor de cotropire și aservire de noi teritorii.

E caracteristic faptul că dintr-o serie întreagă de delegații ale așa zisului guvern al regiunii Donului, tot atât de „legale” ca și delegația generalului Crasnov, Ucraino-Germanii s'au oprit asupra acestora din urmă, deoarece toate celelalte delegații nu aveau o „orientare” germană. Pe de altă parte, este atât de evident că „guvernul” Crasnov—Bogaevski e improvizat și artificial, încât mai mulți miniștri numiți de Crasnov (Paramonov, ministru al instrucțiunii publice, și Semionov, ministru al agriculturii) au refuzat oficial numirea, motivându-și refuzul prin aceea că „numirea lor în posturi de miniștri a fost făcută de generalul Crasnov în lipsa lor”. Lucrul acesta însă nu turbură

cătuși de puțin pe autodeterminiștii ucraino-germani, deoarece Crasnov le convine foarte bine ca paravan.

Nu mai puțin caracteristic este faptul că așa zisa uniune de Sud-Est, decedată încă în Ianuarie, a înviat pe neașteptate în Mai, undeva în Ucraina sau poate chiar la Constantinopol, iar popoarele din Caucazul de Nord încă nu știu toate că „guvernele” pe care demult le-au îngropat, continuă „să existe” ilegal undeva la Constantinopol sau la Chiev, de unde se pregătesc să le facă legi. Autodeterminiștii ucraino-germani nu se sinchisesc, după cât se vede, nici de această mașinațiune nu prea ingenioasă, fiindcă ea le dă posibilitatea să tragă foloase.

Acestea sunt „acțiunile” aventurierilor din Sudul Rusiei lacomi de putere, pe de o parte, și ale autorilor de mașinațiuni politice, pe de alta.

Dar care este atitudinea popoarelor înseși din Sudul Rusiei față de problema independenței, în numele cărora (al popoarelor) pretind că vorbesc domnii autodeterminiști?

Să începem cu Donul. Încă din luna Februarie există o Republică Sovietică Autonomă a Donului, care unește în jurul ei imensa majoritate a populației din regiune. Nu e un secret pentru nimeni că la congresul regional din Aprilie, care a întrunit peste 700 de delegați, a fost confirmată în mod public legătura indisolubilă dintre Republica Donului și Rusia, prima constituind o parte autonomă a celei de a doua.

Iată ce declară, în rezoluția sa din 28 Mai, Comitetul Executiv Central al Republicii Donului cu privire la pretențiile „guvernului” proaspăt fabricat al lui Crasnov—Bogaevschi:

„Comitetul Executiv Central al Republicii Sovietice a Donului aduce la cunoștința Consiliului Comisarilor Poporului și a conferinței de pace dela Chiev că în regiunea Donului nu există niciun alt guvern în afară de Comitetul Executiv Central și prezidiul său. Membrii oricărui alt guvern, care s'a proclamat sau se va proclama ca atare, sunt criminali de stat, care vor fi aduși în fața justiției poporului pentru înaltă trădare. Acum ni s'a comunicat că la conferința de pace s'a prezentat o delegație din partea guvernului regiunii Donului. Noi, ca putere de stat, ținem să declarăm Consiliului Comisarilor Poporului și conferinței de pace din Chiev că la ducerea tratativelor de pace nu trebuesc admiși niciun fel de delegați care nu vor avea o împuternicire în scris din partea Puterii Sovietice a Republicii Donului; iar dacă astfel de delegați se prezintă la conferință, îi declarăm ilegali, impostori, și ei vor fi dați în judecată ca criminali de stat. Comitetul Executiv Central cere conferinței de pace să respingă delegația impotoare a «guvernului regiunii Donului», deoarece este ilegală și nu poate fi admisă să ducă tratativele de pace.

Președintele Comitetului Executiv Central,

V. Covaliov

Secretar, V. Pușilev

(Adoptată la 28 Mai) Târșan“.

Să trecem la Cuban. Toată lumea știe că există o Republică Sovietică Autonomă a Cubanului și a regiunii Mării Negre, care unește în jurul ei 90% din populația tuturor districtelor și circumscripțiilor din regiune.

Toată lumea știe că în Aprilie a. c. s'a ținut, sub președinția cazacului I. Poluian, un mare congres al regiunii Cuban și a Mării Negre, cu participarea Cecenilor și a Ingușilor, congres care a confirmat solemn legătura indisolubilă a acestei regiuni cu Rusia și care tot atât de solemn i-a declarat în afară de lege pe a-

matorli de aventuri, pe diverșii Filimonovi și Crasnovi. De altfel faptul că zeci de mii de Cubanieni aflați sub arme apără cu pieptul lor Rusia Sovietică dela Suhum până la Bataisc, arată într'un mod destul de elocvent care sunt sentimentele și simpatiile Cubanului și ale regiunii Mării Negre. Nu mai vorbim de flotă, a cărei pleire o așteaptă cu atâta nerăbdare binefăcătorii Crasnovilor și Filimonovilor...

În fine, regiunea Terecului. Nu e un secret pentru nimeni că la Terec există un Soviet popular al regiunii Terec, care unește în jurul lui toate, sau aproape toate (95%), aulele și stanițele, satele și târgurile, fără să mai vorbim de orașe. Chiar la primul congres regional din Ianuarie a. c., toți delegații, fără excepție, s'au pronunțat pentru Puterea Sovietică și pentru legături indisolubile cu Rusia. Cel de al doilea congres, din Aprilie, mai larg și cu un mai mare număr de participanți decât primul, a confirmat în mod solemn legătura cu Rusia, proclamând această regiune republică sovietică autonomă a Federației Ruse. Cel de al treilea congres regional, care se ține actualmente, face un pas înainte, trecând dela vorbe la fapte, și chiamă pe cetățeni la arme pentru a apăra regiunea Terecului — și nu numai a Terecului — împotriva agresiunilor musafirilor nepoștiți. Așa zisa notă a așa zisului guvern al regiunii Donului vorbește foarte mult despre „popoarele libere din Sud-Est“, care ar tinde să se despartă de Rusia. Socotind că faptele sunt cea mai bună desmințire a „declarațiilor“, să lăsăm să vorbească faptele.

Înainte de toate să ascultăm rezoluția Sovietului popular al regiunii Terec :

„Sovietul popular al regiunii Terec a aflat din telegrame cum că delegații ai Caucazului de Nord, aflați la Constantinopol, ar fi proclamat independența Caucazului de Nord și ar fi notificat acest fapt guvernului imperial turc și altor puteri.

Sovietul popular al regiunii Terec, alcătuit din fracțiunile: cecenă, cabardină, osetă, ingusă, cazacă, și a reprezentanților populației necazace declară că popoarele din regiunea Terecului nu au delegat niciodată pe nimeni și nicăieri în vederea celor arătate mai sus, că dacă anumite persoane, allătoare astăzi la Constantinopol, se dau drept delegați ai popoarelor din regiunea Terecului și acționează în numele acestor popoare, aceștia nu sunt decât niște impostori și aventurieri.

Sovietul popular al regiunii Terec este surprins de miopia și naivitatea politică a guvernului turc, care s'a lăsat indus în eroare de niște aventurieri.

Sovietul popular al regiunii Terec, alcătuit din fracțiunile mai sus enumerate, declară că popoarele din regiunea Terec fac parte integrantă din Republica Federativă Rusă.

Sovietul popular al regiunii Terec protestează împotriva includerii Caucazului de Nord, de către guvernul Transcaucaziei, în actul proclamării independenței Transcaucaziei" (vezi „Narodnaia Vlasti", organul Sovietului popular din regiunea Terec).

(Rezoluție adoptată în unanimitate. 9 Mai.)

Să vorbească acum Cecenii și Ingușii, calomniați de uzurpatori și de protectorii acestora. Iată rezoluția fracțiunii lor, care unește pe toți sau aproape pe toți Ingușii și Cecenii :

„Ședința extraordinară a fracțiunii ceceno-inguse din Sovietul popular al regiunii Terec, luând în discuție comunicatul asupra proclamării independenței Caucazului de Nord, a adoptat în unanimitate următoarea rezoluție: proclamarea independenței Caucazului de Nord constituie un act de importanță excepțională, care trebuie să se facă cu știrea și asentimentul întregii populații interesate.

Fracțiunea ceceno-ingusă constată că poporul ceceno-ingus n'a trimis niciun fel de delegați în vederea unor tratative cu de-

legația otomană la Trapezund sau cu guvernul otoman la Constantinopol și că problema independenței n'a fost discutată niciodată în niciun fel de organe sau adunări care să exprime voința poporului ceceno-ingus.

Deaceia fracțiunea ceceno-ingusă consideră drept impostori și dușmani ai poporului persoanele care se încumetă să vorbească în numele poporului care nu i-a ales.

Fracțiunea ceceno-ingusă declară că singurul mijloc de a salva pe toți Gorții din Caucazul de Nord, precum și libertățile cucerite de revoluție, este unirea strânsă cu democrația revoluționară rusă.

Aceasta o dictează nu numai dragostea innăscută de libertate, ci și raporturile economice, care în cursul ultimelor decenii au sudat Caucazul de Nord și Rusia Centrală într'un singur tot indisolubil."

(Adoptată la 9 Mai. Vezi „Narodnaja Vlasti", organul Sovietului popular din regiunea Terec.)

Iată și un citat din discursul inflăcărat al tovarășului Șeripov, oratorul care a vorbit din partea Ingușilor și Cecenilor, în ședința Sovietului popular din Terec, un citat destul de precis pentru a pune capăt tuturor calomniilor pe seama Daghestanilor :

„Datorită marii revoluții ruse am dobândit minunata libertate pentru care veacuri de-a-rândul au luptat strămoșii noștri, care, atunci când erau învinși, se aruncau în vârful balonetelor. Acum, când am câpătat garanția dreptului la autodeterminare, poporul nu va ceda niciodată și nimănui acest drept. În momentul de față de independența Caucazului de Nord vorbesc moșierii, principii, provocatorii și spionii și toți cei împotriva cărora Șamil a dus timp de 50 de ani o luptă pe viață și pe moarte. Acești dușmani ai poporului fac diferite încercări de a proclama independența Caucazului și a institui un imamat. Țin însă să spun că strămoșilor acestor principii, Șamil le tăia capul și la fel ar proceda și acum. Fracțiunea noastră, reprezentând poporul ingus și cecen, și-a exprimat la ședința extraordinară, în cunoscuta rezoluție, punctul său de vedere

în problema proclamării Independenței Caucazului de Nord." (Vezi mai sus. Citat din „Narodnaia Vlasti".)

Acestea sunt faptele.

Sunt oare cunoscute toate acestea autodeterminiștilor germano-ucraino-turci? Sigur că da! Căci Sovietele regionale din Sudul Rusiei acționează absolut fățiș, în văzul tuturor, iar agenții acestor domni citesc ziarele noastre cu destulă atenție pentru a nu scăpa din vedere fapte cunoscute de toată lumea.

Ce se urmărește, în cazul acesta, prin susmenționata declarație a delegației ucrainiene cu privire la aceste „guverne” mitice, declarație sprijinită prin vorbe și fapte de către Germani și Turci?

Un singur lucru: să se folosească „guverne” de paie ca paravan care să ascundă cotoptrea și înrobirea de noi teritorii. Folosind Rada ucrainiană ca paravan, Germanii au înaintat „pe baza tratatului dela Brest” (o, desigur!) și au ocupat Ucraina. Acum însă Ucraina, se pare, nu mai e bună de paravan, de acoperire. Or, Nemții au nevoie de o nouă înaintare. De aci cererea de a se găsi o nouă acoperire, un nou paravan. Intrucât însă cererea dă naștere ofertei, alde Crasnov și Bogaevschi, Cermoev și Bammatov n'au întârziat să se prezinte, oferindu-și serviciile. Și n'ar fi de mirare ca, în timpul cel mai scurt, Crasnovii și Bogaevschi, pe care Nemții îi dirijează și-i aprovizionează, să pornească împotriva Rusiei pentru „a elibera” regiunea Donului, în timp ce Nemții vor jura odată mai mult că rămân fideli tratatului dela Brest. Acelaș lucru se poate spune cu privire la Cuban, Terec etc.

Aci e mlezul chestiunii!

Ar însemna ca Puterea Sovietică să se înmormânteze de vie, dacă n'ar mobiliza toate forțele, fără excepție, pentru a rezista cotropitorilor și înrobitorilor.

Și ea va mobiliza toate forțele.

Comisar al Poporului, *I. Stalin*

„Pravda” Nr. 108
din 1 Iunie 1918.

TELEGRAMĂ CĂTRE V. I. LENIN

În șase am sosit la Țarițan ²¹. Cu tot haosul care domnește în toate domeniile vieții economice, se poate totuși face ordine.

La Țarițan, Astrahan și Saratov Sovietele au desființat monopolul grâului și prețurile maxime; domnește desmățul și specula. La Țarițan am reușit să obțin introducerea cartelelor și a prețurilor maxime. Acelaș lucru trebuie obținut la Astrahan și la Saratov, căci altfel tot grâul se va scurge prin supapele speculei. C.E.C. și Consiliul Comisarilor Poporului să ceară, la rândul lor, acestor Soviete să pună capăt speculei.

Datorită zelului nenumăratelor colegii și comitete revoluționare, transportul pe calea ferată este complet desorganizat. Am fost nevoit să pun comisari speciali, care au și început să facă ordine, cu toate protestele colegiilor. Comisarii descoperă nenumărate locomotive în locuri a căror existență colegiile nici nu o bănuiau. Cercetările au arătat că pe linia Țarițan—Povorino—Balașov — Cozlov—Riazan—Moscova pot fi puse în circulație 8 și chiar mai multe tre-

nuri directe de marfă pe zi. Actualmente sunt ocupat la Tarișan cu formarea trenurilor. Peste o săptămână vom decreta „săptămâna grâului” și vom expedia la Moscova dintr’odată circa un milion de puduri, cu însoțitori speciali din rândurile feroviarilor, fapt pe care îl voi comunica la timp.

Transportul pe apă este împlicat, deoarece Nijni-Novgorod nu trimite vapoare; probabil că e ceva în legătură cu Cehoslovacii. Dați dispoziții să se trimită imediat vapoare la Tarișan.

În Cuban, la Stavropol există, după informațiile primite, colectori, oameni de nădejde, care se ocupă cu achiziționarea grâului în Sud. Linia dela Chizliar spre mare se construiește; linia Hasav-Iurt-Petrovsc n’a fost încă refăcută. Trimiteți-mi pe Șlapnikov, trimiteți ingineri constructori, meșteri pricepuți, precum și echipe pentru locomotive.

Am trimis un curier la Bacu; zilele acestea plec în Sud. Zaițev, împuternicitul pentru schimbul de mărfuri, va fi arestat astăzi pentru că a traficant și a făcut speculă cu mărfurile statului. Spuneți-i lui Schmidt să nu mai trimită escroci. Iar Coboziiov să ia măsuri pentru ca colegiul celor cinci din Voronej²², în propriul său interes, să nu mai facă dificultăți împuterniciților mei.

După informațiile primite, Bataisc a fost luat de Nemți.

Comisar al Poporului, *Stalin*

Tarișan,

7 Iunie 1918.

*Publicat pentru prima oară în 1936,
în revista „Proletarskaia Revoliuția” Nr. 7.*

SCRISOARE CĂTRE V. I. LENIN

Tovarăşului Lenin

Mă grăbesc să plec pe front. Scriu numai despre chestiuni care prezintă interes.

1) Linia dela Sud de Târlău nu a fost încă refăcută. Dau zor şi dojenesc pe toţi care sunt în cauză, sper că vom reface curând linia. Puteţi fi sigur că nu vom cruşa pe nimeni, nu ne vom cruşa nici pe noi, nici pe alţii, dar grâu vom trimite. Dacă „specialişti” noştri militari (cismari!) n’ar fi dormit şi n’ar fi trândăvit, linia n’ar fi fost întreruptă; iar dacă linia va fi refăcută, acest lucru se va realiza nu datorită militarilor, ci în pofida lor.

2) La Sud de Târlău avem mult grâu încărcat în vagoane. De îndată ce drumul va fi curăţat, vă vom expedia grâul cu trenuri directe de marfă.

3) Comunicarea d-v. am primit-o²³. Vom face totul pentru a preveni eventuale surprize. Fiţi siguri că mâna noastră nu va tremura...

4) Am trimis un curier cu o scrisoare la Bacu²⁴.

5) În Turkestan lucrurile stau prost; Anglia o-perează prin Afganistan. Daţi cuiva (sau mie) impu-

terniciri speciale (cu caracter militar) în regiunea din Sudul Rusiei, pentru a lua măsuri urgente până nu e prea târziu.

Din cauza legăturilor proaste dintre regiunile dela periferie și centru, ne trebuie un om cu împuterniciri largi pe teren, care să poată lua la timp măsuri urgente. Dacă veți numi în acest scop pe cineva (oricine ar fi), comunicați-mi prin fir direct, iar mandatul comunicați-mi-l tot prin fir direct, căci altfel riscați să aveți un nou Murmansc ²⁵.

Vă trimit o telegramă cu privire la Turchestan.
Deocamdată, asta-i tot.

Al d-v., *Stalin*

Țarițân,
7 Iulie 1918.

*Publicată parțial în ziarul „Pravda” Nr. 301
din 21 Decembrie 1929.*

SCRISOARE CĂTRE V. I. LENIN

Tovarăşului Lenin

Câteva cuvinte.

1) Dacă Troţchi, fără să stea mult pe gânduri, va împărţi mandate în dreapta şi în stânga lui Trifonov (regiunea Donului), lui Avtonomov (regiunea Cuban), lui Coppe (Stavropol), membrilor misiunii franceze (care ar merita să fie arestaţi) etc., atunci putem afirma cu certitudine că până într'o lună totul se va prăbuşi în Caucazul de Nord şi vom pierde definitiv acest ţinut. Cu Troţchi se întâmplă acelaş lucru care s'a întâmplat într'o vreme cu Antonov. Băgaţi-i în cap că nu trebuesc făcute numiri fără asentimentul oamenilor din partea locului, căci altfel riscăm să compromitem Puterea Sovietică.

2) Dacă nu ne veţi da avioane şi aviatori, maşini blindate şi tunuri de 150 mm, frontul Țariţan nu va rezista şi vom pierde pentru multă vreme linia ferată.

3) La Sud este grâu mult, dar pentru a-l putea lua trebuie să dispunem de un aparat bine pus la punct şi care să nu întâmpine piedici din partea eşaloanelor, comandanţilor de armată etc. Mai mult, trebuie ca mi-

ilitarii să dea ajutor celor care se ocupă cu aprovizionarea. Problema aprovizionării se împletește, în mod firesc, cu problema militară. Am nevoie, în interesul cauzei, de împuterniciri militare. Despre această chestiune am mai scris, dar n'am primit niciun răspuns. Foarte bine. În cazul acesta voi înlătura singur, fără formalități, pe comandanții de armate și pe comisarii care strică totul. Așa îmi dictează situația concretă, și, desigur, faptul că nu am o hârtie dela Troțchi nu mă va putea împiedica să acționez.

I. Stalin

Țarițan,
10 Iulie 1918.

*Publicat pentru prima oară
în : „I. Stalin, Opere” vol. 4.
Editura pentru literatură politică,
Moscova 1947.*

SCRISOARE CĂTRE V. I. LENIN

Situația în Sud nu este din cele ușoare. Consiliul militar a moștenit o situație de totală desorganizare, datorită în parte inerției fostului conducător militar, în parte complotului organizat de diferiți inși puși de conducătorul militar în diferitele sectoare ale circumscripției militare. A trebuit să luăm totul dela început: am pus pe picioare aprovizionarea, am creat o secțiune operativă, am stabilit legături cu toate sectoarele frontului, am anulat ordinele vechi, așa zice criminale, și numai după aceea am pornit ofensiva înspre Calaci și Sud, în direcția Tihorețc. Am pornit ofensiva în speranța că sectoarele dela Nord, ale lui Mironov, Chicvidze, printre care și sectorul Povorinschi, sunt ferite de lovituri zdrobitoare. S'a dovedit însă că aceste sectoare sunt cele mai slabe și mai nesigure. Știți că Mironov și alții s'au retras spre Nord-Est, că întreaga linie dela Lipoc la Alexicov a fost ocupată de Cazaci, că diferite grupuri de partizani cazaci au fost transferate înspre Volga și că ele au încercat să întrerupă comunicațiile pe Volga între Camâșin și Tarițan.

Pe de altă parte, frontul Rostovului și, în general, grupul lui Calnin n'au putut rezista din cauza lipsei de proiectile și de gloanțe și au cedat Tihorețc, Torgovaia și trec probabil printr'un proces de destrămare totală (spun „probabil“, deoarece până în prezent n'am reușit să obținem informații precise cu privire la grupul Calnin).

Nu mai vorbesc despre situația critică în care se află Chizliar, Brianscoe și Bacu. Orientarea anglofilă a fost definitiv înlăturată, însă pe front, în aceste puncte, situația e mai mult decât defavorabilă. Chizliar, Prohladnaia, Novo-Gheorghievscăia, Stavropol sunt în mâinile Cazacilor răsculați. Mai rezistă deocamdată numai Brianscoe, Petrovsc, Mineralnâe Vodî, Vladicavcaz, Platigorsc și, pare-se, Ecatrinodar.

S'a creat astfel următoarea situație: legăturile cu Sudul, cu regiunile lui bogate în produse alimentare sunt întrerupte, iar însăși regiunea Țarițanului, care leagă centrul de Caucazul de Nord, este la rândul ei izolată, sau aproape izolată, de centru.

Având în vedere toate acestea, am hotărât să oprim operațiunile de ofensivă în direcția Tihorețc, să luăm o poziție de defensivă și, scoțând unitățile de luptă din sectoarele frontului Țarițan, să alcătuim din ele o vi-guroasă unitate de șoc în Nord, în număr de șase mii de soldați, pe care s'o îndreptăm pe malul stâng al Donului până la râul Hopior. Scopul acestei operațiuni este să curățim linia Țarițan-Povorino pentru ca, ieșind în spatele inamicului, să-l desorganizăm și să-l asvârlim înapoi. Avem toate motivele să credem că acest plan va fi realizat în timpul cel mai scurt.

Situația defavorabilă descrisă mai sus se poate explica în felul următor :

1) Prin cotitura care s'a produs în atitudinea omului de pe front, a „lăranului gospodar“, care în Octombrie a luptat pentru Puterea Sovietică, iar astăzi este împotriva Puterii Sovietice (el urăște din tot sufletul monopolul grâului, prețurile maximele, rechizițiile și lupta împotriva comerțului cu desaga).

2) Prin faptul că armatele lui Mironov sunt formate din Cazaci (unitățile de Cazaci care-și zic sovietice nu pot, nu vor să lupte cu hotărîre împotriva contrarevoluției căzăcești; regimente întregi de Cazaci au trecut de partea lui Mironov pentru a căpăta arme, pentru a vedea la fața locului dispozitivul unităților noastre și a duce apoi cu ei la Crasnov regimente întregi; Cazacii l-au încercut pe Mironov de trei ori, deoarece cunoșteau toate secretele sectorului său și, firește, l-au zdrobit complet).

3) Prin faptul că unitățile lui Chlevidze erau organizate pe detașamente, ceea ce exclude posibilitatea unor legături și acțiuni coordonate.

4) Prin faptul că din cauzele enumerate mai sus, unitățile lui Sivers erau izolate, fiind lipsite de sprijinul flancului stîng.

Ca un aspect pozitiv al situației de pe frontul Ta-rișan-Gașun trebuie considerat faptul lichidării totale a haosului din detașamente și a îndepărtării la timp a așa numiților specialiști (adepti fervenți fie ai Cazacilor, fie ai Anglo-Francezilor), măsură care ne-a dat posibilitatea de a ne atrage simpatia unităților militare și de a introduce în ele o disciplină de fier.

După ce legăturile cu Caucazul de Nord au fost

rupte, situația în domeniul aprovizionării a devenit disperată. Peste șapte sute de vagoane așteaptă încărcate în Caucazul de Nord, s'au colectat peste 1.500.000 de puduri, dar nu există nicio posibilitate de a transporta această încărcătură, deoarece legăturile au fost întrerupte atât pe calea ferată cât și pe mare (Chizliar și Brianscoe nu sunt în mâinile noastre). În regiunile Țarișan, Cotelnicovo și Gașun este grâu destul de mult, dar trebuie strâns, iar Ciocprod-ul²⁶ n'a fost și nu este în măsură să organizeze acest lucru. Recolta trebuie strânsă, fânul trebuie presat și adus într'un anumit loc, dar Ciocprod-ul nu are prese. Trebuie să se organizeze pe scară întinsă strânsul grâului, dar organizatorii Ciocprod-ului au dovedit că nu sunt buni de nimic. Rezultatul este că munca de colectare șchioapătă de-a-binelea.

Luând orașul Calaci, am reușit să punem mâna pe câteva zeci de mii de puduri de grâu. Am expediat la Calaci 12 camioane și, de îndată ce va fi posibil să se efectueze transportul până la linia ferată, le voi expedia la Moscova. De bine, de rău, strânsul grâului se face totuși. Sper ca în zilele următoare să procur câteva zeci de mii de puduri de grâu, pe care deasemenea vi-l voi expedia. Vite sunt aici mai multe decât trebuie, dar fân este extrem de puțin, și deoarece vitele nu pot fi expediate fără fân, trimiterea lor în număr mare devine imposibilă. Ar fi bine dacă s'ar organiza cel puțin o fabrică de conserve, un abator etc. Dar, din păcate, nu pot găsi încă oameni de specialitate și cu inițiativă. I-am cerut împuternicitului din Cotelnicovo să organizeze pe scară largă punerea cârnii la sare; lucrul a început, avem rezultate, și dacă

o să ia amploare, atunci va fi destulă carne pentru la iarnă (numai în regiunea Cotelnicovo au fost strânse 40.000 de cornute mari). Și la Astrahan sunt tot atât de multe vite ca și la Cotelnicovo, însă comisariatul local al aprovizionării nu face nimic. Reprezentanții oficiului de colectare de produse agricole dorm adânc și se poate spune cu toată siguranța că ei n'o să colecteze carne. Am trimis acolo pe împuternicitul Zalmaev pentru a colecta carne și pește, dar până astăzi nu am primit nicio veste dela el.

Mult mai multe speranțe în ceea ce privește aprovizionarea cu alimente îmi pun în guberniile Saratov și Samara, unde este grâu mult și de unde presupun că expediția lui Iacubov va reuși să scoată o jumătate de milion de puduri de grâu sau chiar mai mult.

În general trebuie să spun că nu vom putea conta (în mod deosebit) pe sectorul Țarițân (din punctul de vedere al aprovizionării cu alimente) până ce nu se va restabili legătura cu Caucazul de Nord.

Al d-v., *I. Stalin*

Țarițân,

4 August 1918.

*Publicat pentru prima oară în 1931
în Culegeri din Lenin, vol. XVIII.*

SCRISOARE CĂTRE V. I. LENIN²⁷

Scumpe tovarăşe Lenin!

Se desfăşoară lupta pentru Sud şi Marea Caspică. Pentru ca toată această regiune să rămână a noastră (şi ea p o a t e să rămână a noastră!) avem nevoie de câteva torpiloare de tip uşor şi de vreo două submarine (amănunte cereţi lui Artiom). Vă implor să înlăturaţi toate piedicile, înlesnind şi grăbind astfel primirea imediată a celor cerute. Bacu, Turchestan, Caucazul de Nord vor fi (indiscutabil!) ale noastre, dacă cererile ne vor fi satisfăcute imediat.

Pe front lucrurile merg bine. Nu mă îndoiesc că vor merge şi mai bine (căzăcimea se descompune definitiv).

Strâng mâna scumpului şi iubitului meu Ilci.

Al d-v., *Stalin*

31 August 1918.

*Publicat pentru prima oară în 1938
în revista „Bolşevic” Nr. 2.*

TELEGRAMĂ CĂTRE SVERDLOV, PREȘEDINTELE C.E.C. AL SOVIETELOR DIN RUSIA

Consiliul militar al circumscripției militare a Cauzului de Nord, aflând despre monstruosul atentat săvârșit de slugile plătite ale burgheziei împotriva celui mai mare revoluționar din lume, celui mai încercat conducător și învățător al proletariatului, tovarășul Lenin, răspunde la acest atentat scelerat și mișelesc organizând deschis, sistematic și în masă teroarea împotriva burgheziei și a agenților ei.

*Stalin
Voroșilov*

Țarițan,
31 August 1918.

*„Soldat Revoluției” (Țarițan)
Nr. 21 din 1 Septembrie 1918.*

TELEGRAMĂ CĂTRE CONSILIUL COMISARILOR POPORULUI

Ofensiva trupelor sovietice din sectorul Țarițan a fost încununată de succes: la Nord am luat stația Ilovlia; la Apus — Calaci, Liapicev și podul de pe Don; la Sud — Lașchi, Nemcovschi, Demchin. Inamicul a fost complet zdrobit și svârlit dincolo de Don. Situația orașului Țarițan este fermă. Ofensiva continuă.

Comisar al Poporului, *Stalin*

Țarițan,
6 Septembrie 1918.

*Publicat în 1939 în revista
„Proletarskaia Revoluția” Nr. 1.*

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMANDANTULUI FRONTULUI, VOROȘILOV, LA ȚARIȚÂN

Transmiteți salutul nostru frătesc eroicului comandament și tuturor trupelor revoluționare de pe frontul Țarițân, care luptă cu abnegație pentru instaurarea puterii muncitorilor și țăranilor. Spuneți-le că Rusia Sovietică urmărește cu admirație eroicele fapte de arme ale regimentelor comuniste și revoluționare ale lui Harcenco, Colpacov, ale cavaleriei lui Bulatchin, ale trenurilor blindate ale lui Aliabiev și ale flotilei militare de pe Volga.

Țineți sus steagurile roșii, purtați-le înainte vitejește, stărpiți fără milă contrarevoluția moșierilor, generalilor și chiaburilor și arătați lumii întregi că Rusia Socialistă este de neînvins.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului

V. Ulianov-Lenin

Comisar al Poporului și președinte al Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud

I. Stalin

Moscova,

19 Septembrie 1918.

„Izvestia” Nr. 205 din
21 Septembrie 1918.

PE FRONTUL DE SUD

*Convorbire cu un colaborator al ziarului
„Izvestia“*

Înainte de a se înapoia pe frontul de Sud, tovarășul Stalin, Comisarul Poporului pentru problemele naționalităților, a împărtășit unui colaborator al nostru impresiile sale asupra situației pe frontul Târșan.

— Înainte de toate — a spus tovarășul Stalin — trebuie să notăm două fenomene îmbucurătoare. Primul: în spatele frontului s'au ridicat din rândurile muncitorilor administratori, care se dovedesc capabili nu numai să facă agitație pentru Puterea Sovietică, dar și să construiască un stat pe baze noi, comuniste. Al doilea: apariția unui nou corp de ofițeri, alcătuit din elemente ieșite din rândurile soldaților care au dobândit cunoștințe practice în războiul imperialist și în care soldații Armatei Roșii au încredere deplină.

Datorită revirimentului produs în starea de spirit a populației, care a înțeles necesitatea de a pune mâna pe arme și de a lupta împotriva bandelor de contra-revoluționari, mobilizarea se desfășoară admirabil.

În toate unitățile noastre există o disciplină de fier. Raporturile dintre ostașii roșii și corpul de ofițeri sunt din cele mai bune.

— Cum stau lucrurile cu aprovizionarea în armată?

— La drept vorbind, la noi în armată nu există o asemenea problemă. Datorită sistemului just de organizare a bazelor de aprovizionare, fixate chiar de unitățile de luptă, frontul nu cunoaște lipsă de provizii. În prezent, hrana zilnică a ostașului roșu constă din 800 gr pâine, carne, cartofi și varză.

Întreaga operațiune de aprovizionare a frontului cu alimente este condusă de comisia militară de aprovizionare de pe lângă Consiliul Superior Militar Revoluționar al Republicii, care a organizat o bună aprovizionare a unităților de pe front.

Agitația pe front, ne-a spus tovarășul Stalin, se face prin difuzarea ziarelor „Soldat Revoluții”²⁸ și „Borba”²⁹, prin răspândire de broșuri, manifeste etc. Ostași au moralul ridicat și sunt plini de încredere.

Un mare neajuns în ce privește efectele armatei noastre este lipsa unei uniforme stabile pentru soldați. Ar fi de dorit să se creeze cât mai repede o nouă uniformă pentru soldați, care să fie introdusă imediat pe front.

Ultimul decret al Comitetului Executiv Central — a declarat tovarășul Stalin — cu privire la stimularea acțiunilor eroice ale unora sau altora dintre ostași roșii și ale unor unități întregi de ostași roșii, prin acordarea de semne distinctive celor dintâi și de steaguri celor de al doilea, are o importanță covârșitoare.

Chiar și înainte de promulgarea acestui decret, unitățile care au primit steaguri revoluționare s’au bătat după aceea ca lei.

În ceea ce privește unitățile armatei inamice care ne stau în față, 90% din ele sunt alcătuite din așa

numiți oameni veniți din alte părți, în cea mai mare parte Ucrainenii și ofițeri voluntari. Numărul Cazacilor nu trece de 10%. Inamicul are avantajul de a dispune de o cavalerie mobilă, pe când a noastră e abia în formă embrionară.

În încheiere trebuie să adaug că, în timp ce la noi se petrece un fenomen de închegare și de sudare a unităților de luptă, la inamic constatăm un proces de totală desagregare.

*„Izvestia” Nr. 205
din 21 Septembrie 1918.*

LOGICA LUCRURILOR

(Cu privire la „Tezele” C. C. al menșevicilor)

Avem în mână un document intitulat: „Tezele și rezoluția Comitetului Central” al partidului menșevic (17—21 Octombrie 1918). Acest document face bilanțul activității Puterii Sovietice cu începere din Octombrie 1917, prezentând o oarecare perspectivă care are, pe cât se vede, o mare însemnătate pentru dezvoltarea partidului menșevic. Dar ceea ce e mai prețios în acest document sunt concluziile, care răstoarnă întreaga activitate practică a menșevicilor în decursul unui an de revoluție. Amânând analiza „Tezelor și rezoluției” pentru altă dată, socotim necesar să împărtășim acum cititorului unele impresii ale noastre.

I

DESPRE REVOLUȚIA DIN OCTOMBRIE

Era exact acum un an. Țara gemenă sub povara războiului imperialist și a dezastrului economic. Armatele, obosite și sleite, nu mai erau în stare să lupte. Tot atunci imperialiștii englezi (Buchanan!) învăluiau tot mai mult țara în mrejele lor, străduindu-se prin toate mijloacele s'o mențină în cadrul războiului impe-

rialist. Riga³⁰ fusese cedată și Petersburgul era pe punctul de a fi cedat numai pentru a se dovedi necesitatea războiului și a dictaturii militare. Burghezia înțelegea toate acestea și se pregătea deschis să instaurze dictatura militară, să sdrobească revoluția.

Ce făceau atunci bolșevicii ?

Bolșevicii se pregăteau pentru revoluție. Ei socoteau că singura ieșire din impasul războiului și al dezastrului economic era luarea puterii de către proletariat. Ei socoteau că, fără o asemenea revoluție, ruptura cu imperialismul și eliberarea Rusiei din ghiarele acestuia sunt de neconceput. Ei au convocat congresul Sovietelor, pe care-l socoteau singurul succesor la putere în țară.

Întâi revoluția și pe urmă pacea !

Ce făceau atunci menșevicii ?

Ei au calificat „proiectul” bolșevicilor drept o „aventură contrarevoluționară”. Ei socoteau că congresul Sovietelor e de prisos și căutau să împiedice convocarea lui, denumind Sovietele „barăci învechite”, sortite dărâmării. În locul Sovietelor-„barăci”, ei propuneau un „edificiu solid” în stil „european”—preparlamentul³¹; în acest preparlament ei au elaborat, împreună cu Miliucov, planuri de „reformă agrară și economice radicale”. În locul unei rupturi cu imperialismul, ei propuneau o conferință a aliaților la Paris, ca o ieșire posibilă din război. În schimb, ei vedeau în participarea menșevicului Scobelev la această conferință și în operațiunile dubioase ale menșevicului Axelrod în vederea convocării unui congres al Scheidemann-ilor, Renaudel-ilor și Hyndman-ilor o „consecvență politică de pace”.

A trecut de atunci un an. „Revoluția bolșevică” a reușit să măture ingenioasa mașină a Imperialiștilor dinăuntru și dinafară. Vechiul război imperialist a intrat pentru Rusia în domeniul trecutului. Rusia s'a eliberat de sub jugul imperialismului. Ea duce și speră să continue să ducă o politică externă proprie, independentă. Astăzi este limpede pentru întreaga lume că, fără Revoluția din Octombrie, Rusia n'ar fi ieșit din impasul războiului imperialist, țăranii n'ar fi căpătat pământ, iar muncitorii n'ar conduce fabricile și uzinele.

Ce ne spun astăzi menșevicii, ce ne spune Comitetul lor Central? Ascultați :

„Revoluția bolșevică săvârșită în Octombrie 1917 este istoricește necesară, întrucât, rupând legăturile dintre masele muncitoare și clasele capitaliste, ea a exprimat tendința maselor muncitoare de a subordona în întregime mersul revoluției intereselor lor; fără acest fapt ar fi fost de neconceput eliberarea Rusiei din cleștele imperialismului aliat, promovarea unei politici consecvente de pace, înfăptuirea radicală a reformei agrare și reglementarea de către stat, în interesul maselor populare, a întregii vieți economice; ea este istoricește necesară, întrucât această etapă a revoluției avea tendința de a amplifica influența pe care a avut-o revoluția rusă asupra mersului evenimentelor internaționale” (vezi „Teze și rezoluție”).

Așa vorbește astăzi Comitetul Central menșevic.

E de necrezut, dar aceasta e realitatea. Rezultă că „revoluția bolșevică” „este istoricește necesară”, că „fără acest fapt ar fi fost de neconceput eliberarea Rusiei din cleștele imperialismului aliat”, „promovarea unei politici consecvente de pace”, „înfăptuirea radicală a reformei agrare” și „reglementarea de către stat, în interesul maselor populare, a întregii vieți economice”.

Dar acelaș lucru îl spuneau încă acum un an bolșevicii, fiind combătuți cu înverșunare de Comitetul Central menșevic !

Da, acelaș lucru.

Se adeverește odată mai mult că viața învață și corijează chiar și pe cei mai incorigibili. Ea este atotputernică și învinge întotdeauna, orice s'ar întâmpla...

II

DESPRE DICTATURA PROLETARIATULUI

Era acum zece luni. Se întrunea Adunarea Constituantă. Contrarevoluționarilor burghezi, care fuseseră zdrobiți, își veneau în fire și, frecându-și mâinile, savurau dinainte „pieirea” Puterii Sovietice. Presa imperialistă (aliată) de peste hotare saluta Adunarea Constituantă. Menșevicii și socialiștii-revoluționari organizau consfătuiri „intime” și elaborau un plan pentru trecerea puterii din mâna Sovietelor în mâna Adunării Constituante, „stăpâna pământului rusesc”. Spectrul reînvierii „cinstitei coaliții” și al lichidării „greșelilor” bolșevice începea să se arate.

Ce făceau atunci bolșevicii ?

Continuau acțiunea începută în vederea întăririi puterii proletariatului. Ei socoteau că istoria a sortit pieirii „cinstita coaliție” și organul ei, Adunarea Constituantă burghezo-democratică, pentru că știau că se născuse în lume o nouă forță: puterea proletariatului, și o nouă formă de guvernământ: Republica Sovietelor. La începutul anului 1917 lozinca Adunării Constituante avea un caracter progresist, și bolșevicii o susțineau. La sfârșitul anului 1917, după Revoluția din Octombrie, lozinca Adunării Constituante a devenit o lozincă reac-

ționară, deoarece a încetat să mai corespundă noului raport dintre forțele politice din țară, care se aflau în luptă. Bolșevicii socoteau că, în condițiile războiului imperialist din Europa și ale revoluției proletare victorioase din Rusia, poate fi vorba numai de două feluri de puteri: dictatura proletariatului, care a luat forma Republicii Sovietelor, sau dictatura burgheziei sub forma unei dictaturi militare. Orice încercare de a găsi o cale de mijloc și de a reînvia Adunarea Constituantă duce inevitabil la o revenire la vechea stare de lucruri, la reacțiune, la lichidarea cuceririlor din Octombrie. Bolșevicii nu se îndoiu că parlamentarismul burghez și republica burghezo-democratică reprezintă o etapă depășită a revoluției...

De atunci au trecut zece luni. Adunarea Constituantă, care încercase să lichideze Puterea Sovietelor, a fost dizolvată. Țăranii nici n'au simțit că Adunarea a fost dizolvată, iar muncitorii au primit vestea jubilând. O parte din adepții „Constituanței” au plecat în Ucraina, chemând în ajutor pe imperialiștii germani ca să lupte împotriva Sovietelor. O altă parte din adepții „Constituanței” au plecat în Caucaz, liniștindu-se în brațele imperialiștilor turco-germani. În sfârșit, o altă parte din adepții „Constituanței” au plecat la Samara, unde, împreună cu imperialiștii anglo-francezi, au pornit războiul împotriva muncitorilor și țăranilor din Rusia. Lozincă Adunării Constituante a devenit astfel un mijloc de a momi pe politicienii prostănaci, un standard cu care contrarevoluționarii dinăuntru și dinafară acopereau lupta lor împotriva Sovietelor.

Cum s'au comportat menșevicii în această perioadă?

Au luptat împotriva Puterii Sovietice, sprijinind tot timpul lozincă Adunării Constituante, care devenise o lozincă contrarevoluționară.

Ce ne spun astăzi menșevicii, ce ne spune Comitetul lor Central? Ascultați :

El „respinge orice fel de colaborare politică cu clasele dușmane democrației și refuză să participe la orice combinație guvernamentală — chiar dacă s'ar ascunde după un steag democratic — bazată pe coaliții «naționale» ale democrației cu burghezia capitalistă sau pe dependența de imperialismul și militarismul străin” (vezi „Teze”).

Și mai departe :

„Toate încercările democrației revoluționare, care se sprijină pe masele neproletare dela orașe și pe masele muncitoare dela sate, de a restabili republica democratică prin luptă armată împotriva Guvernului Sovietic și a masselor care sprijină acest guvern, au fost și sunt însoțite — datorită caracterului situației internaționale și lipsei de maturitate politică a micii burghezii democrate din Rusia — de o regroupare a forțelor sociale care subminează însăși semnificația revoluționară a luptei pentru restaurarea regimului democratic și duce la o directă primejduire a principalelor cuceriri socialiste ale revoluției. Tendința de a se ajunge cu orice preț la o înțelegere cu clasele capitaliste și de a folosi arme străine în lupta pentru putere răpește politicii democrației revoluționare orice urmă de independență, transformând-o într-o armă a acestor clase și a coalițiilor imperialiste” (vezi „Teze și rezoluție”).

Pe scurt : coaliția „este respinsă” cu hotărîre și fără nicio rezervă ; lupta pentru republica democratică și Adunarea Constituantă este considerată o luptă contrarevoluționară, deoarece ea „duce la o directă primejduire a principalelor cuceriri socialiste ale revoluției”.

Concluzia nu poate fi decât aceasta: Puterea Sovietelor, dictatura proletariatului, este singura putere revoluționară posibilă în Rusia.

Dar este acelaș lucru pe care îl spun de atâta vreme bolșevicii, fiind combătuți până mai ieri de menșevici !

Da, acelaș lucru.

Intr'adevăr : logica lucrurilor este mai tare decât orice altă logică, inclusiv cea menșevică...

III

CONFUZIE MIC-BURGHEZĂ

Așa dar :

Este fapt că, după un an de luptă împotriva „spiritului de aventură“ al bolșevicilor, C.C. al menșevicilor este nevoit să recunoască „necesitatea istorică“ a „revoluției bolșevice“ din Octombrie 1917.

Este fapt că, după o luptă îndelungată pentru Adunarea Constituantă și pentru o „cinstită coaliție“, C.C. menșevic, vrând-nevrând și călcându-și pe inimă, este totuși nevoit a recunoaște că coaliția „națională“ nu este bună la nimic și că lupta pentru „restabilirea regimului democratic“ și pentru Adunarea Constituantă are un caracter contrarevoluționar.

Este drept că au recunoscut acest lucru cu o întârziere de un an, după ce adevărul asupra caracterului contrarevoluționar al lozincii Adunării Constituante și asupra necesității istorice a Revoluției din Octombrie devenise ceva îndeobște cunoscut, — întârziere ce nu face deloc cinste Comitetului Central menșevic, care pretinde rolul conducător în revoluție. Dar ce:

să-i faci, asta-i soarta menşevicilor: nu e prima oară când rămân în urma evenimentelor şi credem că nu e nici ultima oară când încearcă să se împopotezeze cu straie bolşevice vechi...

S'ar putea crede că, după ce C.C. al menşevicilor a recunoscut cele de mai sus, nu mai putea fi loc pentru divergenţe serioase. Şi chiar aşa s'ar fi întâmplat dacă n'am fi avut de-a-face cu C.C. menşevic, ci cu revoluţionari consecvenţi, care ştiu să gândească până la capăt şi care sunt capabili să ducă totul la bun sfârşit. Dar nenorocirea e că în cazul de faţă avem de-a-face cu un partid de intelectuali mic-burghezi, care veşnic oscilează între proletariat şi burghezie, între revoluţie şi contrarevoluţie. De aci inevitabile contradicţii între vorbă şi faptă, o veşnică nesiguranţă şi şovăială în gândire.

Ascultaţi şi admiraţi. Vedeţi d-v., C.C. menşevic:

„Socoteşte, ca şi mai înainte, că suveranitatea poporului, democraţia neîngrădită, este singura formă politică prin care se poate pregăti şi înfăptui eliberarea socială a proletariatului. În republica democratică, organizată de o Adunare Constituantă cu depline puteri şi aleasă în mod liber, în votul universal şi egal etc., el vede nu numai un instrument de educare politică a acestor mase şi de închegare a proletariatului ca clasă sub steagul propriilor sale interese — instrument care nu poate fi înlocuit prin nimic altceva —, ci şi terenul pe care numai un proletariat socialist poate să-şi desvolte acţiunea sa socială creatoare” (vezi „Teze şi rezoluţie”).

Pare neverosimil, dar aceasta e realitatea. Pe de o parte reiese că „lupta pentru restaurarea regimului democratic” „duce la o direcţiă primejduire a principalelor cuceriri socialiste ale revoluţiei”, din care cauză este declarată contrarevoluţionară; iar pe de altă parte

C. C. al menșevicilor se pronunță, „ca și mai înainte“, pentru „Adunarea Constituantă cu depline puteri“, care a fost deja înmormântată! Sau poate că C.C. menșevic speră să obțină convocarea „Constituantei“ fără ajutorul „luptei armate“? Cum rămâne atunci cu „necesitatea istorică a revoluției bolșevice“, care a svârșit cât colo „Adunarea Constituantă cu depline puteri“?

Sau altceva: C.C. al menșevicilor cere nici mai mult, nici mai puțin decât:

„Desființarea organelor extraordinare de represiune polițienească și a tribunalelor extraordinare“ și „încetarea teroarei politice și economice“ (vezi „Teze și rezoluție“).

Pe de o parte se recunoaște „necesitatea istorică“ a dictaturii proletariatului, menită să sfărme rezistența burgheziei, iar pe de altă parte se cere înlăturarea unora din cele mai importante arme ale puterii, fără de care nu se poate concepe sfărâmarea acestei rezistențe! Cum rămâne atunci cu cuceririle Revoluției din Octombrie, împotriva cărora burghezia luptă din toate puterile, mergând până la organizarea de acțiuni teroriste și comploturi criminale? Cum e posibil să recunoști „necesitatea istorică“ a Revoluției din Octombrie, fără să recunoști rezultatele și urmările ce decurg inevitabil din ea?!

Se va descurca oare vreodată C.C. menșevic din această încălțită confuzie mic-burgheză?

IV

ȘI PE URMĂ?

El încearcă totuși să se descurce. Ascultați:

„Susținând refacerea unității și independenței Rusiei pe baza cuceririlor revoluției prin propriile forțe ale democrației și respin-

gând astfel orice amestec al capitaliştilor străini în afacerile interne ale Rusiei", partidul menşevic „este solidar din punct de vedere politic cu Guvernul Sovietic, întrucât acesta cere eliberarea teritoriilor Rusiei, în special de sub ocupaţie străină, şi se ridică împotriva acestor încercări ale democraţiei neproletare de a extinde sau de a menţine această ocupaţie. Însă această solidaritate politică în ce priveşte amestecul imperialist ar putea merge până la sprijinirea directă a operaţiunilor militare ale Guvernului Sovietic, prin care se tinde la eliberarea teritoriilor ocupate ale Rusiei, numai dacă acest guvern ar dovedi în fapt că este hotărât să-şi bazeze atitudinea faţă de democraţia ne-bolşevică dela periferie pe înţelegere reciprocă, iar nu pe represlune şi teroare" (vezi „Teze şi rezoluţie").

Aşa dar, dela lupta împotriva Puterii Sovietice trec la „înţelegerea" cu ea.

„Solidaritate politică cu Guvernul Sovietic"... Noi nu ştim până unde merge această solidaritate, dar mai e oare nevoie să spunem că bolşevicii nu vor obiecta împotriva solidarităţii C.C. menşevic cu Puterea Sovietică? Noi înţelegem perfect de bine diferenţa dintre solidaritatea cu Guvernul Sovietic şi solidaritatea, bunăoară, cu membrii „Constituantei" din Samara.

„Sprijinirea directă a operaţiunilor militare ale Guvernului Sovietic"... Nu cunoaştem numărul trupelor pe care C.C. menşevic le-ar putea pune la dispoziţia Puterii Sovietice, nu cunoaştem forţele armate cu care ar putea îmbogăţi Armata Sovietică, dar mai e nevoie să demonstrăm că bolşevicii nu pot decât să salute sprijinul militar dat Puterii Sovietice? Noi înţelegem perfect deosebirea profundă dintre sprijinirea militară a Guvernului Sovietic şi participarea menşevicilor, bunăoară, la „conferinţa apărării" ³² în cursul războiului imperialist din timpul lui Cherenschi.

Toate-s bune. Dar experiența ne-a învățat să nu-i credem pe oameni pe cuvânt; ne-am deprins să nu judecăm partidele și grupările numai după rezoluțiile lor, ci, în primul rând, după faptele lor.

Care sunt faptele menșevicilor?

În Ucraina, menșevicii n'au rupt nici până în ziua de azi cu guvernul contrarevoluționar al lui Skoropadschi, luptând prin toate mijloacele împotriva elementelor sovietice din Ucraina și contribuind astfel la dominația imperialiștilor dinăuntru și dinafară în Sud.

În Caucaz, menșevicii au încheiat demult o alianță cu moșierii și capitaliștii și, declarând război sfânt partizanilor Revoluției din Octombrie, au chemat în ajutor pe imperialiștii germani.

În Ural și în Siberia, menșevicii, solidarizându-se cu imperialiștii anglo-francezi, au contribuit în fapt și contribue mai departe la lichidarea cuceririlor Revoluției din Octombrie.

Menșevicii din Crasnovodsc au deschis imperialiștilor englezi porțile ținutului transcaspic, înlesnindu-le astfel zdrobirea Puterii Sovietice în Turchestan.

În sfârșit, o parte a menșevicilor din Rusia europeană proclamă necesitatea unei „lupte” „active” împotriva Puterii Sovietice, organizează greve cu caracter contrarevoluționar în spatele armatei noastre, care își varsă sângele în războiul de eliberare a Rusiei, făcând astfel imposibilă „sprijinirea operațiunilor militare ale Guvernului Sovietic” pe care o predică C.C. menșevic.

Toate aceste elemente antisocialiste și contrarevoluționare ale menșevismului din centrul și din regiunile periferice ale Rusiei continuă până în ziua de azi

să se socotească membri ai partidului menșevic, al cărui C.C. declară azi solemn că „este solidar din punct de vedere politic“ cu Puterea Sovietică.

Întrebăm:

1) Care este atitudinea C.C. al partidului menșevic față de susmenționatele elemente contrarevoluționare ale menșevismului?

2) Înțelege C.C. să rupă cu ele în mod hotărît și irevocabil?

3) A făcut el, în acest sens, măcar primul pas?

La toate aceste întrebări nu găsim răspuns nici în „rezoluțiile“ C.C. al menșevicilor și nici în activitatea practică a acestora.

Or, este cert că numai o ruptură hotărîtă cu elementele contrarevoluționare ale menșevismului ar putea împinge înainte înfăptuirea „înțelegerii reciproce“ pe care o proclamă astăzi C.C. menșevic.

„Pravda“ Nr. 234

din 29 Octombrie 1918.

Semnat : I. Stalin.

**DISCURS ROSTIT LA ȘEDINȚA
PLENARĂ A SOVIETULUI DE DEPUTAȚI
AI MUNCITORILOR, SOLDAȚILOR
ȘI ȚĂRANILOR DIN MOSCOVA
CU PRIVIRE LA STAREA DE LUCRURI
DE PE FRONTUL DE SUD**

29 Octombrie 1918

(Dare de seamă apărută în presă)

— Nu mai trebuie dovedit — spune tovarășul Stalin — că forțele Rusiei Sovietice cresc. Despre aceasta vorbesc îndeajuns succesele ei. Dar niciodată încă dușmanii Rusiei Sovietice nu au încercat să ne doboare cu atâta înverșunare ca acum. Planul dușmanilor Rusiei Sovietice este de a rupe de ea regiunile cele mai bogate în grâne, silind-o astfel să se predea fără luptă. Pentru realizarea acestui plan au fost alese, acum 5—6 luni, Samara și Siberia. Ultimele două luni au dovedit dușmanilor noștri că acest plan este irealizabil. Acum ei încearcă să reia această aventură în Sud. Sudul are o mare putere de atracție. Acolo se află nu mai puțin de 150 milioane puduri de grâu disponibil și sute de mii de puduri de cărbune. Sudul Rusiei prezintă o și mai mare însemnătate din punct de vedere strategic. Este un ținut în care se formează un nou nod internațional. Acest lucru se vede și din cele ce se petrec acolo. La Ecaterinodar s'a format un nou guvern, în frunte cu Crasnov. S'au unit acolo trei armate. Căutând să cucerească Sudul, contrarevoluționarii îndreaptă principala lor lovitură asupra Țarițâ-

nului. În August, Crasnov a dat ordin să fie luat Țarițânul. Ordinul nu a fost executat, și armata lui Crasnov a fost nevoită să se salveze fugind. În Octombrie, Crasnov a dat un nou ordin: să se ia Țarițânul cu orice preț până la 15 Octombrie și să se facă joncțiunea cu Cehoslovacii. Au fost aruncate în luptă nu mai puțin de 40 de regimente ale armatelor unite ale unui întreg șir de generali. Cu toate acestea, generalii au fost nevoiți să se salveze fugind; unul din ei și-a pierdut chiar o cismă. (R â s e t e.)

Numai atunci au înțeles generalii că armata noastră este o forță reală, în continuă creștere, cu care nu sunt în stare să se măsoare.

În ce rezidă forța armatei noastre? Cum se explică faptul că îi bate cu atâta precizie pe dușmani?

Forța armatei noastre rezidă în conștiința și disciplina ei. Conștiința și disciplina proletară constituie una din cauzele succesului nostru pe frontul de Sud.

A doua cauză stă în faptul că au apărut cadre de ofițeri noi, ofițeri roșii. Aceștia sunt în majoritatea lor foști soldați, care au primit botezul focului într'un șir întreg de bătălii și care cunosc bine arta militară. Ei duc armatele noastre spre victorie.

Iată principalii factori care determină succesul armatei noastre. Iată dece cred că bandele negre nu vor reuși niciodată să învingă armata noastră în Sud.

*„Izvestia” Nr. 237
din 30 Octombrie 1918.*

CU PRIVIRE LA SUDUL RUSIEI

Convorbire cu corespondentul ziarului „Pravda“

Comisarul Poporului Stalin, care s'a înapoiat de curând din misiune, a împărtășit corespondentului nostru impresiile sale asupra situației de pe frontul de Sud.

IMPORTANȚA FRONTULUI DE SUD

Însăși poziția strategică a teritoriului dintre Don, unde domnește contrarevoluția, și Astrahan-Ural, unde se află bandele cehoslovace, arată importanța pe care o prezintă frontul de Sud. Apropierea sferei de influență engleză (Enzel, Crasnovodsc) sporește și mai mult însemnătatea acestui front. Bogățiile din Sudul Rusiei (grâu, petrol, cărbune, vite, pește) ațâță poftile nesățioase ale rechinilor imperialiști, care caută să smulgă Rusiei această importantă regiune. În afară de aceasta, este cert că odată cu venirea toamnei și cu lichidarea aventurii dela Samara, centrul operațiunilor militare se va deplasa spre Sud. Astfel se și explică activitatea „febrilă“ depusă astăzi de contrarevoluționarii din Sud, care înjghebează în pripă un nou (cu totul nou!) „guvern al întregii Rusii“, alcătuit

din slugi țariste: Șipov, Sazonov, Lucomschi, și care unesc într'o singură armată bandele lui Crasnov, Denichin și Scoropadschi, chemând în ajutor Anglia etc.

ȚARIȚÂN — CENTRUL LOVITURII

Țarițân este punctul cel mai atacat de adversar. Este și lesne de înțeles, deoarece luarea Țarițânului și ruperea legăturilor cu Sudul ar asigura dușmanului atingerea tuturor obiectivelor sale: contrarevoluționarii dela Don ar face joncțiune cu vârfurile căzăcești ale armatelor dela Astrahan și din Ural, creându-se astfel un front unic al contrarevoluției, dela Don până la Cehoslovaci; contrarevoluționarii dinăuntru și dinafară ar păstra Sudul și Caspica; trupele sovietice din Caucazul de Nord s'ar vedea puse într'o situație fără de ieșire...

Astfel se explică, în primul rând, înverșunarea cu care gardiștii albi dela Sud încearcă să ia Țarițânul.

Încă în luna August Crasnov a dat ordinul: „Să fie luat Țarițânul“. Bandele lui Crasnov au atacat cu furie frontul nostru, străduindu-se să-l spargă, dar au fost puse pe fugă de Armata noastră Roșie și respinse dincolo de Don.

La începutul lunii Octombrie s'a dat din nou ordinul de a se lua Țarițânul; de astă dată ordinul a fost dat de adunarea generală a Cazacilor contrarevoluționari dela Rostov. Inamicul concentrase nu mai puțin de patruzeci de regimente, formate în regiunea Donului, la Chiev (regimentele de ofițeri ale lui Scoropadschi!), în Cuban („voluntarii“ lui Alexeev!). Dar pumnul de oțel al Armatei noastre Roșii a svârlit și de

astă dată înapoi bandele lui Crasnov; un şir întreg de regimente ale inamicului au fost încercuite de armatele noastre şi decimate, lăsând cu acest prilej în mâinile noastre tunuri, mitraliere şi puşti. Generalii Mamontov, Antonov, Popov, Tolcuşchin şi o bandă întreagă de colonei au fost nevoiţi să se salveze fugind.

IN CE CONSTĂ FORŢA ARMATEI NOASTRE?

Succesele armatei noastre se datoresc, în primul rând, conştiinţei şi disciplinei ei. Soldaţii lui Crasnov sunt de o stupiditate şi o ignoranţă uimitoare, sunt complet ruşi de lumea exterioară. Ei nu ştiu pentru ce luptă. „Ni s'a dat ordin şi am fost nevoiţi să luptăm“ — răspund ei la interogator, când sunt luaţi prizonieri.

Cu totul altfel este ostaşul nostru roşu. El îşi spune cu mândrie soldat al revoluţiei, ştie că nu luptă pentru profiturile capitaliştilor, ci pentru eliberarea Rusiei; el ştie acest lucru şi merge la luptă cu îndrăzneală şi cu ochii deschişi. Dorinţa de ordine şi disciplină în rândurile ostaşilor roşii este atât de mare, încât de multe ori se întâmplă ca ei singuri să-i pedepsească pe tovarăşii lor „neascultători“ şi neîndeajuns de disciplinaţi.

O însemnătate tot atât de mare o are apariţia unor cadre de ofiţeri roşii ridicaţi dintre foşti soldaţi şi care au primit botezul focului într'un şir de bătălii. Aceşti ofiţeri roşii constituie cel mai important factor de coeziune a armatei noastre, făcând din ea un organism unitar şi disciplinat.

Însă forța armatei nu rezidă numai în propriile ei calități. Armata nu poate exista timp îndelungat dacă nu are un spate de front solid. Pentru a avea un front puternic, armata trebuie să primească regulat din spatele frontului complectări, muniții și provizii. În această privință a avut un rol foarte important faptul că s'au ivit în spatele frontului administratori pricepuți și capabili, ridicați mai ales dintre muncitorii înaintați, care lucrează conștiincios și neobosit în domeniul mobilizării și al aprovizionării. Se poate spune cu toată certitudinea că, dacă n'am fi avut asemenea administratori, Țarițanul n'ar fi putut fi salvat.

Toate acestea fac ca armata noastră să fie o forță de temut, capabilă să sfărme orice împotrivire a inamicului.

Sunt toate indiciile că în Sud se formează un nou nod internațional. Formarea la Ecaterinodar a unui „nou” „guvern al întregii Rusii”, alcătuit din oameni de paie ai Angliei, joncțiunea celor trei armate contrarevoluționare (a lui Alexeev, Scoropadschi și Crasnov) care au mai fost bătute odată de armatele noastre la Țarițan, șovunurile despre intervenția probabilă a Angliei, faptul că Anglia aprovizionează pe contrarevoluționarii din Enzel și Crasnovodsc (reglunea Terecului) — toate acestea nu sunt întâmplătoare. Vor să reia acum în Sud aventura care a eșuat la Samara. Dar ei nu vor avea — e sigur că nu vor avea — acel lucru fără care victoria nu este posibilă, și anume: nu vor avea o armată care să creadă în acțiunea tenebroasă a contrarevoluției și care să fie capabilă să lupte până la capăt. Va fi deajuns un singur atac viguros, pentru ca din castelul de cărți de joc al aven-

turierilor contrarevoluționari să se aleagă praf și pulbere. Chezășie este eroismul armatei noastre, descompunerea care se constată în rândurile „trupelor” lui Crasnov și Alexeev, fierberea — din ce în ce mai mare — din Ucraina, forța crescândă a Rusiei Sovietice și, în sfârșit, mișcarea revoluționară din Apus, care crește neconținut. Aventura din Sud se va termina la fel cu aceea dela Samara.

*„Pravda” Nr. 235
din 30 Octombrie 1918.*

REVOLUȚIA DIN OCTOMBRIE

*(Zilele de 24 și 25 Octombrie 1917
la Petrograd)*

Evenimentele mai importante care au grăbit izbucnirea insurecției din Octombrie au fost următoarele : intenția Guvernului Provizoriu de a ceda Petrogradul (după ce cedase Riga), faptul că guvernul Cherevski se pregătea să se mute la Moscova, hotărîrea luată de comandamentul vechii armate de a trimite pe front întreaga garnizoană a Petrogradului, lăsând capitala fără apărare, și, în sfârșit, activitatea febrilă a congresului negru³³ ținut la Moscova, sub președinția lui Rodzianco, activitate de organizare a contrarevoluției. Toate acestea, la care se adăugau ruina economică crescândă și faptul că armatele de pe front nu voiau să mai continue războiul, au făcut ca o insurecție imediată și riguros organizată să fie inevitabilă, ea constituind singura ieșire din situația ce se crease.

Încă de pe la sfârșitul lunii Septembrie, C.C. al partidului bolșevic a hotărît să mobilizeze toate forțele partidului pentru organizarea unei insurecții victorioase. În acest scop C.C. a hotărît să creeze la Petrograd un Comitet militar-revoluționar, să obțină ca garnizoana din Petrograd să rămână în capitală și să convoace

un congres general al Sovietelor din Rusia. Acest congres putea fi unicul succesor la putere. Cucerirea în prealabil a Sovietelor din Moscova și Petrograd, care aveau cea mai mare influență pe front și în spatele frontului, intra desigur în planul general de organizare a insurecției.

„Rabocii Puti”³⁴, Organul Central al partidului, conform indicațiilor date de C.C., a început să cheme deschis la insurecție, pregătindu-i pe muncitori și pe țărani pentru lupta decisivă.

Prima ciocnire deschisă cu Guvernul Provizoriu s'a produs din cauza suspendării ziarului bolșevic „Rabocii Puti”. Ziarul fusese suspendat din ordinul Guvernului Provizoriu. Această măsură a fost însă anulată pe cale revoluționară din ordinul Comitetului militar-revoluționar. Sigiliile au fost rupte, comisarii Guvernului Provizoriu au fost înlăturați din post. Aceasta s'a întâmplat la 24 Octombrie.

La 24 Octombrie comisarii Comitetului militar-revoluționar au înlăturat cu forța pe reprezentanții Guvernului Provizoriu dintr'un număr de instituții de stat dintre cele mai importante; ca urmare, aceste instituții au ajuns în mâinile Comitetului militar-revoluționar, și întregul aparat al Guvernului Provizoriu a fost desorganizat. În această zi (24 Octombrie) întreaga garnizoană, toate regimentele din Petrograd au trecut hotărât de partea Comitetului militar-revoluționar, cu excepția doar a câtorva școli de iuncheri și a unui divizion blindat. În comportarea Guvernului Provizoriu se vădea nehotărâre. Abia către seară batalioanele sale de șoc au început să ocupe podurile, reușind să demon-teze câteva din ele. Drept răspuns, Comitetul militar-

revoluționar a trimis marinari și gardiști roșii din cartierul Vâborg, care, îndepărtând batalioanele de șoc și alungându-le, au ocupat podurile. Din acest moment a început din plin insurecția. Un șir întreg de regimente de-ale noastre au fost trimise cu misiunea de a încercui întregul sector în care se aflau statul-major și Palatul de Iarnă. Guvernul Provizoriu se afla în ședință în Palatul de Iarnă. Trecerea divizionului blindat de partea Comitetului militar-revoluționar (la 24 Octombrie, târziu noaptea) a grăbit desnodământul reușit al insurecției.

La 25 Octombrie s'a deschis congresul Sovietelor, căruia Comitetul militar-revoluționar i-a transmis puterea, pe care o cucerise.

La 26 Octombrie, dis-de-dimineață, după ce „Aurora” a tras asupra Palatului de Iarnă și a statului-major, după schimbul de focuri dintre trupele sovietice și iuncheri în fața Palatului de Iarnă, Guvernul Provizoriu s'a predat.

Sufletul insurecției, dela început și până la sfârșit, a fost Comitetul Central al partidului, în frunte cu tovarășul Lenin. Vladimir Ilici locuia atunci la Petrograd, în cartierul Vâborg, într'o casă conspirativă. În seara zilei de 24 Octombrie a fost chemat la Institutul Smolnâi pentru a conduce mișcarea.

Un rol de frunte în insurecția din Octombrie au avut marinarii din flota Mării Baltice și gardiștii roșii din cartierul Vâborg. Datorită curajului extraordinar al acestor oameni, rolul garnizoanei din Petrograd s'a redus mai ales la sprijinirea morală și, în parte, militară a luptătorilor de avantgardă.

„Pravda” Nr. 241
din 6 Noembrie 1918.
Semnat: I. Stalin.

REVOLUȚIA DIN OCTOMBRIE ȘI PROBLEMA NAȚIONALĂ

Problema națională nu poate fi privită ca ceva de sine stătător, ca ceva dat odată pentru totdeauna. Fiind numai o parte din problema generală a transformării orânduirii în ființă, problema națională este determinată în întregime de condițiile sociale, de caracterul orânduirii din țară și, în general, de întregul mers al dezvoltării sociale. Acest lucru se manifestă cu o deosebită vigoare în perioada revoluției din Rusia, când problema națională și mișcarea națională în regiunile periferice ale Rusiei își schimbă repede și în văzul tuturor conținutul, în funcție de mersul și rezultatele revoluției.

I

REVOLUȚIA DIN FEBRUARIE ȘI PROBLEMA NAȚIONALĂ

În epoca revoluției burgheze din Rusia (în Februarie 1917) mișcarea națională din regiunile periferice avea caracterul unei mișcări burgheze de eliberare. Naționalitățile din Rusia, asuprite și exploatare veacuri de-

a-rândul de „vechiul regim“, au simțit pentru prima oară că sunt o forță și s'au avântat în lupta împotriva asupritorilor. Lozinca mișcării era „lichidarea asupririi naționale“. Regiunile periferice ale Rusiei au fost împânzite într-o clipă de instituții „naționale“. În fruntea mișcării se afla intelectualitatea națională, burghezo-democratică. „Soviete naționale“ în Letonia, ținutul Estoniei, Lituania, Georgia, Armenia, Azerbaidjan, în Caucazul de Nord, în Chirghizia și regiunea Volgii de mijloc; „Rada“ în Ucraina și Belorusia; „Sfatul Țării“ în Basarabia; „Curultai“ în Crimeea și Bașchiria; un „guvern autonom“ în Turchestan — iată instituțiile „naționale“ în jurul cărora își strângea forțele burghezia națională. Era vorba de eliberarea de sub jugul țarismului, „cauza principală“ a asupririi naționale, și de formarea de state naționale burgheze. Dreptul națiunilor la autodeterminare era interpretat ca fiind dreptul burgheziei naționale din regiunile dela periferie de a lua puterea în mână și de a folosi revoluția din Februarie pentru a constitui un stat național „propriu“. Desvoltarea revoluției nu intra și nici nu putea să intre în socotelile instituțiilor burgheze amintite mai sus. Cu acest prilej se scăpa din vedere faptul că în locul țarismului vine un imperialism fățiș, fără mască, că el, acest imperialism, este un dușman al naționalităților mai puternic și mai primejdios, că el constituie baza unei noi asupririi naționale.

Lichidarea țarismului și venirea burgheziei la putere nu a dus, totuși, la desființarea asupririi naționale. Vechea formă brutală a asupririi naționale a fost înlocuită cu o formă nouă, rafinată, dar în schimb mai periculoasă. Nu numai că Guvernul Lvov—Miliucov—

Cherenschi n'a rupt cu politica de asuprire națională, dar a organizat chiar o nouă campanie împotriva Finlandei (disolvarea dietei în vara anului 1917) și a Ucrainei (desființarea instituțiilor culturale din Ucraina). Mai mult: acest guvern, imperialist prin natura sa, a îndemnat populația să continue războiul pentru a cotorpi noi teritorii, noi colonii și naționalități. La aceasta era împins nu numai de natura sa imperialistă, dar și de existența în Apus a vechilor state imperialiste, care tindeau din răspuțeri să supună noi teritorii și naționalități și-l amenințau să-i restrângă sfera de influență. Lupta dintre statele imperialiste pentru subjugarea naționalităților mici ca o condiție a existenței acestor state — iată tabloul ce s'a desvăluit în fața noastră în cursul războiului imperialist. Nimicirea țarismului și intrarea în scenă a guvernului Miliucov—Cherenschi nu au ameliorat cu nimic acest tablou prea puțin atrăgător. Intrucât instituțiile „naționale” din regiunile periferice manifestau tendințe de independență de stat, era firesc ca ele să se lovească de o rezistență de neînvins din partea guvernului imperialist al Rusiei. Intrucât însă, instaurând puterea burgheziei naționale, rămăneau surde la nevoile vitale ale „propriilor” lor muncitori și țărani, ele stârneau în rândurile acestora murmure și nemulțumire. Așa numitele „regimente naționale” nu făceau decât să toarne gaz peste foc: față de pericolul de sus ele erau neputincioase; iar pe cel de jos ele nu făceau decât să-l agraveze și să-l adâncească. Instituțiile „naționale” erau fără apărare împotriva atacurilor dinafară, ca și împotriva exploziilor dinăuntru. Statele naționale burgheze care luau ființă se ofileau înainte de a fi înflorit.

Astfel, vechea interpretare burghezo-democratică a principiului autodeterminării devenea o ficțiune, își pierdea sensul revoluționar. Era limpede că în asemenea condițiuni nici vorbă nu putea fi de lichidarea aspiririlor naționale și de înfăptuirea independenței micilor state naționale. Era clar că, fără a rupe cu imperialismul, fără a răsturna „propria” burghezie națională și fără ca masele muncitoare să ia ele însele puterea, nu era posibilă eliberarea maselor muncitoare ale naționalităților asuprite și nici lichidarea asupririi naționale.

Și acest lucru s'a văzut deosebit de limpede după Revoluția din Octombrie.

II

REVOLUȚIA DIN OCTOMBRIE ȘI PROBLEMA NAȚIONALĂ

Revoluția din Februarie conținea contradicții interne de neîmpăcat. Revoluția a fost săvârșită prin eforturile muncitorilor și țăranilor (soldaților); dar în urma revoluției puterea n'a trecut în mâna muncitorilor și a țăranilor, ci în mâna burgheziei. Când au făcut revoluția, muncitorii și țăranii au vrut să pună capăt războiului și să obțină pacea. Or, burghezia, care luase puterea, căuta să folosească avântul revoluționar al maselor pentru război, împotriva păcii. Ruina economică și criza de alimente din țară impuneau exproprierea capitalurilor și a întreprinderilor industriale în folosul muncitorilor, confiscarea pământurilor moșierești în folosul țăranilor, în timp ce guvernul burghez Miliucov—Cherenschi străjuia inte-

reșele moșierilor și capitaliștilor, ocrotindu-i cu energie pe aceștia împotriva atacurilor din partea muncitorilor și țăranilor. Aceasta a fost o revoluție burgheză, înfăptuită cu mâinile muncitorilor și țăranilor în folosul exploatatorilor.

Între timp, țara continua să geamă sub povara războiului imperialist, a ruinei economice și a crizei de alimente. Frontul se destrăma și se năruia. Fabricile și uzinele încetau lucrul. Foametea se agrava în țară. Revoluția din Februarie, cu contradicțiile ei interne, s'a dovedit a fi cu totul insuficientă pentru „salvarea țării”, iar guvernul Millucov—Cherenschi s'a dovedit cu totul incapabil să rezolve problemele vitale ale revoluției.

Era nevoie de o nouă revoluție, o revoluție socialistă, pentru a scoate țara din impasul războiului imperialist și al ruinei economice.

Această revoluție a venit ca rezultat al răsturnării din Octombrie.

Răsturnând puterea moșierilor și a burgheziei și punând în loc un guvern al muncitorilor și țăranilor, Revoluția din Octombrie a rezolvat dintr'o singură lovitură contradicțiile revoluției din Februarie. Desființarea atotputerniciei moșierilor și chlaburilor și trecerea pământului în folosința masselor muncitoare dela sate; exproprierea fabricilor și uzinelor și punerea lor sub conducerea muncitorilor; ruptura cu imperialismul și lichidarea războiului de jaf; publicarea tratatelor secrete și demascarea politicii de cotropire a unor teritorii străine; în sfârșit, proclamarea dreptului la autodeterminare al masselor muncitoare ale popoarelor așuprite și recunoașterea independenței Finlandei — iată

principalele măsuri înfăptuite de Puterea Sovietică la începutul revoluției sovietice.

Aceasta a fost o revoluție cu adevărat socialistă.

Revoluția, începută la centru, nu putea rămâne multă vreme în cadrul strâmt al acestui teritoriu. Învingând la centru, ea trebuia inevitabil să se extindă la periferie. Și, într'adevăr, valul revoluționar dela Nord s'a revărsat, chiar din primele zile ale revoluției, peste întreaga Rusie; cuprinzând regiunile periferice una după alta. Însă aici el s'a lovit de un zăgaz: „Sovietele naționale” și „guvernele” regionale, care se formaseră încă înainte de Octombrie (Don, Cuban, Siberia). Aceste „guverne naționale” nici nu voiau să audă de revoluție socialistă. Burgheze prin natura lor, ele nu voiau câtuși de puțin să dărâme vechea ordine burgheză, ci, dimpotrivă, socoteau de datoria lor s'o mențină și s'o consolideze din toate puterile. Imperia-liste prin esența lor, ele nu voiau deloc să rupă cu imperialismul, ci, dimpotrivă, nu se dădeau niciodată înlături dela a cotropi și subjuga porțiuni mai mari sau mai mici din teritoriile naționalităților „străine”, atunci când se ivea prilejul. Nu e de mirare deci că „guvernele naționale” dela periferie au declarat război guvernului socialist dela centru. Declarând război, era firesc ca ele să devină focare ale reacțiunii, să strângă în jurul lor tot ce era contrarevoluționar în Rusia. Nu este un secret pentru nimeni faptul că toți contrarevoluționarii alungați din Rusia s'au îndreptat într'acolo, spre aceste focare, că acolo, în jurul acestor focare, s'au constituit în regimentele „naționale” de gardiști albi.

Dar la periferie, în afară de „guvernele naționale”, mai există și muncitori și țărani naționali. Organizați

încă dinainte de Revoluția din Octombrie în Soviete revoluționare de deputați după modelul Sovietelor de deputați din centrul Rusiei, ei n'au rupt niciodată legăturile cu frații lor dela Nord. Au căutat și ei să obțină victoria asupra burgheziei, au luptat și ei pentru triumful socialismului. Nu este de mirare că conflictul dintre ei și guvernele „lor“ naționale se agrava zi de zi. Revoluția din Octombrie n'a făcut decât să consolideze alianța muncitorilor și țăranilor din regiunile periferice cu muncitorii și țăranii din Rusia, insuflându-le încredere în triumful socialismului. Însă războiul purtat de „guvernele naționale“ împotriva Puterii Sovietice a dus conflictul dintre masele naționale și aceste „guverne“ până la o ruptură totală cu ele, până la o răscoală fățișă împotriva lor.

Astfel s'a constituit alianța socialistă dintre muncitorii și țăranii din întreaga Rusie împotriva alianței contrarevoluționare a „guvernelor“ naționale burgheze dela periferia Rusiei.

Unii prezintă lupta „guvernelor“ din regiunile periferice ca o luptă de eliberare națională împotriva „centralismului fără suflet“ al Puterii Sovietice. Dar această afirmație este complet greșită. Nicio putere de stat din lume n'a admis o descentralizare atât de largă, niciun guvern din lume n'a acordat popoarelor o libertate națională atât de deplină ca Puterea Sovietică în Rusia. Lupta „guvernelor“ din regiunile periferice a fost și rămâne lupta contrarevoluției burgheze împotriva socialismului. Steagul național este fluturat numai pentru a înșela masele, ca un steag popular bun să acopere planurile contrarevoluționare ale burgheziei naționale.

Însă lupta dusă de „guvernele naționale“ și regionale s'a dovedit a fi o luptă inegală. Atacate din două părți : dinafară — de Puterea Sovietică a Rusiei, și dinăuntru — de „propriii lor“ muncitori și țărani, „guvernele naționale“ au fost nevoite să dea înapoi chiar dela primele lupte. Răscoala muncitorilor și torparilor ³⁵ finlandezi și fuga „Senatului“ burghez ; răscoala muncitorilor și țăranilor ucrainieni și fuga „Radei“ burgheze ; răscoala muncitorilor și țăranilor dela Don, din Cuban și Siberia și falimentul lui Caledin, Cornilov și al „guvernului“ siberian ; răscoala sărăcimii turchestane și fuga „guvernului autonom“ ; revoluția agrară din Căucaz și totala neputință a „Sovietelor naționale“ din Georgia, Armenia și Azerbaidjan — acestea sunt fapte cunoscute de toată lumea și care demonstrează că „guvernele“ dela periferie sunt rupte cu desăvârșire de masele „lor“ muncitoare. Complect înfrânte, „guvernele naționale“ au fost „nevoite“ să ceară ajutor împotriva „propriilor“ muncitori și țărani imperialiștilor din Apus, asupra muncitorilor și exploatatorilor de secole ai naționalităților din întreaga lume.

Astfel a început faza intervenției și ocupației străine a regiunilor dela periferie, fază care a demascat odată mai mult caracterul contrarevoluționar al „guvernelor naționale“ și regionale.

Abia acum a devenit evident pentru toată lumea că burghezia națională nu tinde la eliberarea „popului său“ de asupra națională, ci la libertatea de a storce profituri din munca lui, la libertatea de a-și menține privilegiile și capitalurile.

Abia acum a devenit clar că eliberarea naționalităților asupraite nu este posibilă fără ruperea cu impe-

rialismul, fără răsturnarea burgheziei naționalităților asuprite, fără trecerea puterii în mâna masselor muncitoare ale acestor naționalități.

Astfel, vechea concepție burgheză asupra principiului autodeterminării, cu lozinca „Toată puterea burgheziei naționale“, a fost demascată și înlăturată de însuși mersul revoluției. Concepția socialistă asupra principiului autodeterminării, cu lozinca „Toată puterea masselor muncitoare ale naționalităților asuprite“, a căpătat toate drepturile și posibilitățile de aplicare.

În felul acesta, Revoluția din Octombrie, punând capăt vechii mișcări naționale burgheze de eliberare, a inaugurat era unei mișcări noi, mișcarea socialistă a muncitorilor și țăranilor naționalităților asuprite, îndreptată împotriva oricărei asupriri, deci și a celei naționale, împotriva puterii burghezei, „proprii“ și străine, împotriva imperialismului în general.

III

INSEMNĂTATEA MONDIALĂ A REVOLUȚIEI DIN OCTOMBRIE

Biruină în centrul Rusiei și extinzându-se într-o serie de regiuni periferice, Revoluția din Octombrie nu se putea limita la cadrul teritoriului Rusiei. În atmosfera războiului imperialist mondial și a nemulțumirii generale care domnea în masse, nu se putea ca ea să nu se extindă în țările vecine. Ruptura cu imperialismul și eliberarea Rusiei din ghiarele războiului de jaf; publicarea tratatelor secrete și renunțarea solemnă la politica de cotropire a teritoriilor străine; proclamarea

libertății naționale și recunoașterea independenței Finlandei; proclamarea Rusiei ca „federație a republicilor naționale sovietice” și chemarea la luptă hotărâtă împotriva imperialismului, lansată lumii de Puterea Sovietică — nu se putea ca toate acestea să nu albească o influență serioasă asupra Orientului rob și a Occidentului sângărând.

Și, într'adevăr, Revoluția din Octombrie este prima revoluție din lume care a trezit din somnul lor de veacuri masele muncitoare ale popoarelor asuprite din Orient, antrenându-le în lupta împotriva imperialismului mondial. Formarea Sovietelor de muncitori și țărani în Persia, China și India după modelul Sovietelor din Rusia este destul de concludentă.

Revoluția din Octombrie este prima revoluție din lume care a fost pentru muncitorii și soldații din Occident un exemplu viu și salutar și l-a îndreptat pe drumul adevăratei eliberări de sub jugul războiului și al imperialismului. Insurecția muncitorilor și soldaților din Austro-Ungaria și Germania, constituirea de Soviete de deputați ai muncitorilor și soldaților, lupta revoluționară a popoarelor fără drepturi depline din Austro-Ungaria împotriva asupririi naționale — sunt dovezi elocvente ale celor de mai sus.

Nu importă că în Orient, ba chiar și în Occident, lupta n'a reușit încă să se elibereze de sgura burghoza-naționalistă; ceea ce importă este faptul că lupta împotriva imperialismului a început, că ea continuă și trebuie să ajungă în mod inevitabil la desnodământul ei logic.

Intervenția străină și politica de ocupație a imperialiștilor „din afară” nu fac decât să accentueze criza revoluționară, antrenând în luptă noi popoare și mă-

rind raza bătlilor revoluționare împotriva imperialismului.

Astfel, Revoluția din Octombrie, stabilind legături între popoarele din Orientul înapoiat și Occidentul înaintat, le unește într'un lagăr comun de luptă împotriva imperialismului.

În felul acesta, dintr'o problemă particulară legată de lupta împotriva asupririi naționale, problema națională se transformă într'o problemă generală a eliberării națiunilor, coloniilor și semicoloniilor de sub jugul imperialismului.

Păcatul de moarte al Internaționalei a II-a și a conducătorului ei, Kautsky, este, între altele, că în problema autodeterminării naționale au deviat tot timpul spre concepția burgheză, că n'au înțeles sensul ei revoluționar, n'au știut sau n'au vrut să pună problema națională pe terenul revoluționar al luptei deschise împotriva imperialismului, n'au știut sau n'au vrut să lege problema națională de problema eliberării coloniilor.

Cât sunt de obtuți social-democrații austriaci de seama lui Bauer și Renner reiese tocmai din faptul că ei n'au înțeles legătura indisolubilă care există între problema națională și problema puterii, căutând să despartă problema națională de politică, s'o limiteze la cadrul problemelor de ordin cultural-educativ și uitând de existența unor „mărunțișuri” ca imperialismul și coloniile robite de el.

Se spune că principiile autodeterminării și „apărării patriei” au fost înlăturate de însuși mersul evenimentelor în condițiile revoluției socialiste ce se amplifică. În realitate însă n'au fost înlăturate principiile au-

lodeterminării și „apărării patriei“, ci interpretarea burgheză dată acestora. E suficient să privim regiunile ocupate, care gem sub jugul imperialismului și care ard de dorința de a se elibera ; e suficient să privim Rusia, care poartă un război revoluționar pentru apărarea patriei socialiste împotriva rechinilor imperialiști ; e suficient să reflectăm asupra evenimentelor care se petrec acum în Austro-Ungaria ; e suficient să privim la coloniile și semicoloniiile robite, unde au și fost organizate Soviete (India, Persia, China), — e suficient să privești la toate acestea pentru a înțelege întreaga semnificație revoluționară a principiului autodețerminării în interpretarea lui socialistă.

Insemnătatea mondială a Revoluției din Octombrie constă, mai ales, în faptul că :

1) a lărgit cadrul problemei naționale, transformând-o, dintr'o problemă particulară legată de lupta împotriva asupririi naționale în Europa, în problema generală a eliberării popoarelor asuprite din colonii și semicolonii de sub jugul imperialismului ;

2) a deschis posibilități largi și căi reale pentru această eliberare, ceea ce a ușurat simțitor cauza eliberării popoarelor asuprite din Occident și Orient, aducându-le pe făgașul comun al luptei victorioase împotriva imperialismului ;

3) prin aceasta a fost aruncată o punte între Occidentul socialist și Orientul robit, constituindu-se un nou front al revoluției împotriva imperialismului mondial, dela proletarii din Occident prin revoluția din Rusia, până la popoarele asuprite din Orient.

Aceasta și explică la drept vorbind entuziasmul de nedescris pe care-l manifestă astăzi masele muncitoa-

re și exploatare din Orient și Occident față de proletariatul din Rusia.

Acest fapt, în special, explică furia cu care s'au năpustit acum asupra Rusiei Sovietice rechinii imperialiști din lumea întreagă.

*„Pravda” Nr. 241 și 250
din 6 și 19 Noembrie 1918.*

Semnat: I. Stalin.

ZIDUL DESPĂRȚITOR

Intre Rusia socialistă și Occidentul revoluționar s'a ridicat un zid despărțitor : regiunile ocupate.

Pe când în Rusia flutură de mai bine de un an flamura roșie, iar în Apus, în Germania și Austro-Ungaria, exploziile răscoalelor proletare izbucnesc din ce în ce mai des, în regiunile ocupate, — în Finlanda, Estonia, Letonia, Lituania, Belorusia, Polonia, Basarabia, în Ucraina și în Crimeea — „guvernele“ burghezo-naționaliste continuă să-și ducă jalnica existență din mila imperialiștilor din Apus, care și-au trăit traiul.

În timp ce în Orient și în Occident „mari“ regi și „atotputernici“ imperialiști au fost svârliți în infern, în regiunile ocupate stăpânesc mai departe regi mărunței și jefuitorii pigmei, săvârșind fărădelegi și violențe împotriva muncitorilor și țăranilor, arestându-i și împușcându-i.

Mai mult, aceste „guverne“, care și-au trăit traiul, organizează cu înfrigurare „regimente naționale“ de gardiști albi, se pregătesc de „atac“ și completează cu guvernele imperialiste care n'au fost încă lichidate, urzind planuri de „lărgire“ a teritoriilor „lor“.

Aceste spectre, care se descompun de vii, ale „marilor” regi deja răsturnați, aceste pigmeice „guverne naționale”, care s’au pomenit prin jocul destinului între cele două focuri mărețe ale revoluției din Orient și Occident, visează acum să stingă incendiul revoluționar general care a cuprins Europa, să-și mențină ciudata lor existență și să întoarcă înapoi roata istoriei !...

Ceeace n’au reușit să facă „atotputernicii” regi ai „marii” Germanii și Austro-Ungarii, visează să facă „dintr’o singură lovitură” acești „regi” mărunței, cu ajutorul câtorva „regimente” de gardiști albi desorganizate.

Nu ne îndoim că puternicele valuri ale revoluției din Rusia și din Occident vor mătura fără milă pe vișătorii contrarevoluționari din regiunile ocupate. Nu ne îndoim că se apropie ceasul când „regii” mărunței ai acestor regiuni vor pași pe urmele foștilor lor protectori „atotputernici” din Rusia și Germania.

Nu avem niciun motiv să credem că zidul despărțitor contrarevoluționar dintre Occidentul revoluționar și Rusia socialistă nu va fi până la urmă dărâmat.

Primele semne ale revoluției au și apărut în regiunile ocupate. Greve în Estonia, demonstrații în Letonia, grevă generală în Ucraina, frământări revoluționare generale în Finlanda, Polonia, Letonia — toate acestea sunt primele rândunele. Nu încapе îndoială că revoluția și instalarea guvernelor sovietice în aceste regiuni este o chestiune de viitor apropiat.

Amenințătoare și măreață, revoluția proletară pășește pe pământ. Ingroziți și tremurând, foștii „stăpânitori” ai lumii din Orient și Occident își pleacă în fața ei capetele, lăsând să le cadă vechile coroane. Reglurile ocupate și „regii” lor mărunței nu pot face excepție.

„Jizni Naționalnostei” Nr. 2

din 17 Noembrie 1918.

Articol de fond.

Semnat: I. Stalin.

NU UITAȚI ORIENTUL

În acest moment, când mișcarea revoluționară din Europa este în creștere, când vechile coroane și tronuri se prăbușesc, cedând locul Sovietelor revoluționare ale muncitorilor și soldaților, iar regiunile ocupate alungă creaturile imperialismului de pe teritoriile lor, — privirile tuturor se îndreaptă, firește, înspre Occident. Acolo, în Occident, trebuie, în primul rând, să se sfărme lanțurile imperialismului făurite în Europa și care înnăbușă lumea întreagă. Acolo, în Occident, trebuie, în primul rând, să țâșnească cu putere noua viață socialistă. Într'un asemenea moment, Orientul îndepărtat, cu populația lui de sute de milioane de suflete, robită de imperialism, dispare parcă „dela sine“ din câmpul vizual, este uitat.

Și totuși nu trebuie să uităm Orientul nicio clipă, chiar și numai pentru faptul că este o rezervă „inepuizabilă“ și un spate de front „foarte sigur“ pentru imperialismul mondial.

Imperialiștii au privit dintotdeauna Orientul ca bază a prosperității lor. Oare incalculabilele bogății naturale ale țărilor Orientului (bumbac, petrol, aur, cărbune, minereu), — oare n'au fost tocmai ele „mărul

„discordiei“ pentru imperialiștii din toate țările? Astfel se și explică, propriu zis, faptul că, luptând în Europa și flecărind despre Occident, imperialiștii n'au încetat niciodată să se gândească la China, India, Persia, Egipt, Maroc, pentru că în realitate a fost vorba tot timpul despre Orient. Astfel se și explică, de fapt, zelul cu care mențin ei în țările Orientului „ordinea și legalitatea“ : fără aceasta spatele îndepărtat al frontului imperialismului n'ar fi asigurat.

Dar imperialiștii nu au nevoie numai de bogățiile Orientului. Lor le trebuie „materialul uman“ „docil“, care se găsește din abundență în coloniile și semic coloniile Orientului. Le trebuie „mâna de lucru“ „supusă“ și ieftină, pe care o găsesc la popoarele din Orient. Le mai trebuie, în afară de aceasta, „flăcăii“ „ascultători“ din țările Orientului, din rândurile cărora își recrutează așa numitele armate „de culoare“ și pe care nu vor întârzia să-i arunce împotriva „propriilor lor“ muncitori revoluționari. Iată de ce numesc ei țările Orientului rezerva lor „inepuizabilă“.

Sarcina comunismului este de a deștepta din somnul lor secular popoarele asuprite din Orient, de a inocula muncitorilor și țăranilor din aceste țări spiritul eliberator al revoluției, ridicându-i la lupta împotriva imperialismului și lipsind astfel imperialismul mondial de acest spate de front, „foarte sigur“, de această rezervă „inepuizabilă“.

Fără a realiza această sarcină, nici vorbă nu poate fi de triumful final al socialismului, de victoria deplină asupra imperialismului.

Revoluția din Rusia a fost prima care a ridicat popoarele asuprite din Orient la lupta împotriva impe-

rialismului. Sovietele de deputați din Persia, India și China sunt un semn sigur că somnul secular al muncitorilor și țăranilor din Orient trece în domeniul trecutului.

Revoluția din Occident va da fără îndoială un nou impuls mișcării revoluționare din Orient, îi va insufla optimism și încredere în victorie.

Opera de revoluționarizare a Orientului va căpăta un sprijin destul de însemnat chiar din partea imperia-liștilor prin nolle lor anexiuni, care antrenează în lupta împotriva imperialismului noi țări și largesc baza revoluției mondiale.

Sarcina comuniștilor este de a interveni în mișcarea spontană în creștere din Orient, pentru a o desvolta și a o transforma într-o luptă conștientă împotriva imperialismului.

În acest sens, rezoluția recentei conferințe a comuniștilor musulmani ³⁶ cu privire la intensificarea propagandei în țările Orientului, în Persia, India și China, are, fără îndoială, o profundă însemnătate revoluționară.

Să sperăm că tovarășii noștri musulmani vor pune în aplicare hotărîrea lor atât de importantă.

Căci trebuie să înțelegem odată pentru totdeauna adevărul că cine dorește triumful socialismului nu trebuie să uite Orientul.

*„Jizni Naționalnostei” Nr. 3
din 24 Noembrie 1918.*

Articol de fond.

UCRAINA SE ELIBEREAZĂ ³⁷

Ucraina și bogățiile ei formează de multă vreme obiectul exploatării imperialiste.

Până la revoluție, Ucraina a fost exploatată de imperialiștii din Occident, ca să spunem așa, pe tăcute, fără a se recurge la „operațiuni militare”. Creând în Ucraina întreprinderi uriașe (în industria carboniferă, metalurgică etc.) și acaparând majoritatea acțiunilor, imperialiștii francezi, belgieni și englezi au supt vlaga poporului ucrainian pe cale „legală”, fără sgomot.

După Revoluția din Octombrie tabloul s'a schimbat. Revoluția din Octombrie, rupând ițele imperialismului și proclamând pământul și întreprinderile bun al poporului ucrainian, a răpit imperialiștilor posibilitatea unei exploatări „obișnuite”, „fără sgomot”. Imperialismul a fost alungat din Ucraina.

Dar imperialismul nu voia să cedeze și pentru nimic în lume nu voia să se împace cu noua situație. De aici „necesitatea” de a aservi Ucraina cu forța, „necesitatea” de a o ocupa.

Imperialiștii austro-germani au fost primii care au pornit să ocupe Ucraina. „Rada” și „hatmaniatul”, cu

„independența“ lor, n'au fost decât niște marionete, decât un paravan bun să camufleze această ocupație și „să sancționeze“ exploatarea Ucrainei de către imperialiștii austro-germani.

Cine nu cunoaște obișnuitul tablou pe care-l oferă „independența“ Ucrainei sub egida imperialiștilor austro-germani : nenumăratele umilințe și suferințe pe care Ucraina le-a îndurat în timpul ocupației austro-germane, distrugerea organizațiilor muncitorești și țărănești, totala desorganizare a industriei și a transportului pe căile ferate, spânzurători și execuții ?

Însă sdrobirea imperialismului austro-german și victoria revoluției germane au schimbat radical situația din Ucraina. A fost deschis drumul spre eliberarea Ucrainei muncitoare de sub jugul imperialismului. Se pune capăt aservirii Ucrainei și ruinei ei. Incendiul revoluționar care ia proporții în Ucraina va mătura ultimele rămășițe ale imperialismului împreună cu anele lor „naționale“. „Guvernul muncitoresc-țărănesc provizoriu al Ucrainei“ ³⁸, care s'a născut în vâltoarea revoluției, va organiza o viață nouă pe baza dominației muncitorilor și țăranilor din Ucraina. „Manifestul“ Guvernului Sovietic Ucrainian, care redă țăranilor pământurile moșierești, muncitorilor fabricile și uzinele, iar tuturor oamenilor muncii și exploataților libertatea deplină, acest „manifest“ istoric va străbate ca un fulger întreaga Ucraină, spre groaza dușmanilor Ucrainei, va răsună ca un dangăt vestitor de bine, spre bucuria și mângâierea fiilor asupriți ai Ucrainei.

Dar lupta n'a luat încă sfârșit și victoria nu este încă asigurată. Adevărata luptă abia a început în Ucraina.

În timp ce imperialismul german își trăiește ultimele zile, iar „hatmaniatul“ se sbate în ultimele spasme, imperialismul anglo-francez concentrează trupe, pregătind o debarcare în Crimeea în vederea ocupării Ucrainei. Ei, imperialiștii anglo-francezi, vor să ocupe acum locul pe care l-au lăsat vacant în Ucraina cotropitorii germani. În acelaș timp iese la suprafață „Directoriul ucrainian“³⁹, în frunte cu aventurierul Petliura, cu lozinca vechii „independențe“ sub o formă „nouă“ — un paravan nou, mai comod decât „hatmaniatul“, pentru noua ocupație anglo-franceză în Ucraina !

Adevărata luptă în Ucraina se va desfășura de aci înainte.

Nu ne îndoim că Guvernul Sovietic Ucrainian va ști să dea riposta cuvenită nollor oaspeți nepoștiți, — cotropitorilor din Anglia și Franța.

Nu ne îndoim că Guvernul Sovietic Ucrainian va ști să demaște rolul reacționar al aventurilorilor din tabăra lui Vinnicenco-Petliura, care, cu voie sau fără voie, pregătesc venirea cotropitorilor anglo-francezi.

Nu ne îndoim că Guvernul Sovietic Ucrainian va ști să strângă în jurul său pe muncitorii și țărani din Ucraina și să-i ducă cu cinste la luptă și victorie.

Chemăm pe toți fiii devotați ai Ucrainei Sovietice să vină în ajutorul tânărului Guvern Sovietic al Ucrainei, pentru a-i ușura glorioasa luptă pe care o duce împotriva celor ce sugrumă Ucraina.

Ucraina se eliberează ; grăbiți-vă să-i dați ajutor !

„Jizni Naționalnostei“ Nr. 4

din 1 Decembrie 1918.

Articol de fond.

Semnat: Stalin.

LUMINA VINE DELA RĂSĂRIT⁴⁰

Valul mișcării de eliberare se rostogolește încet, dar sigur, dela Răsărit spre Apus, spre regiunile ocupate. Încet, dar tot atât de sigur, dispar în neant „noile” „guverne” burghezo-republicane din Estonia, Letonia, Lituania și Bielorusia, cedând locul cărmuirii muncitorilor și țăranilor. Zidul despărțitor dintre Rusia și Germania cade, dispare. Lozincii naționalismului burghez : „Toată puterea burgheziei naționale”, îi ia locul lozinca socialismului proletar : „Toată puterea masselor muncitoare ale naționalităților asuprite”.

Acum un an, după Revoluția din Octombrie, mișcarea de eliberare se îndrepta în aceeași direcție și avea aceeași lozincă. Voină să zăgăzuiască valul mișcării socialiste care venea din Rusia, „guvernele” burghezo-naționale care se formaseră atunci în regiunile periferice au declarat război Puterii Sovietice. Ele voiau să întemeieze în regiunile periferice state burgheze separate, pentru ca burghezia națională să-și poată păstra puterea și privilegiile. Cititorii își amintesc că acest plan contrarevoluționar a eșuat : atacate dinăuntru de către „propriii lor” muncitori și țăranii, aceste „gu-

verne" au fost nevoite să dea înapoi. Ocupația imperialistă germană, care începu apoi, a întrerupt procesul de eliberare a regiunilor periferice, făcând să încline balanța de partea „guvernelor” burghezo-naționale. Astăzi, după înfrângerea imperialismului german și alungarea armatelor de ocupație din regiunile periferice, procesul luptei de eliberare a reînceput cu și mai multă vigoare și în forme noi, mai precise.

Muncitorii estonieni au fost primii care au ridicat steagul răscoalei. Comuna estoniană a muncii⁴¹ pășește victorioasă înainte, distrugând temeliile „guvernului” burghezo-republican estonian și ridicând la luptă masele muncitoare din orașele și satele Estoniei. Drept răspuns la demersul Guvernului Sovietic Estonian, Guvernul Sovietic al Rusiei a recunoscut în mod solemn independența Republicii Socialiste Estoniene. Mai e nevoie să dovedim că actul acesta era o datorie și o obligație a Guvernului Sovietic al Rusiei? Rusia Sovietică nu a privit niciodată regiunile apusene ca posesiuni ale sale. Ea a socotit întotdeauna că aceste regiuni aparțin în mod inalienabil maselor muncitoare ale naționalităților care le locuiesc și că aceste mase muncitoare au tot dreptul să hotărască liber de soarta lor politică. Firește că acest lucru nu exclude, ci presupune un ajutor dat de Rusia Sovietică, prin toate mijloacele, tovarășilor noștri estonieni în lupta lor pentru eliberarea Estoniei muncitoare de sub jugul burgheziei.

Muncitorii din Letonia au pornit și ei la eliberarea patriei lor sfâșiate. Reînființarea Sovietelor de deputați la Werro, Walk, Riga, Libava și în alte localități din Letonia ; încercările muncitorilor din Riga de a ob-

ține pe cale revoluționară libertățile politice necesare ; înaintarea rapidă a pușcașilor letoni în direcția Riga — toate acestea arată că pe „guvernul” burghezo-republican din Letonia îl așteaptă aceeași soartă ca și pe cel din Estonia. După informațiile primite, zilele acestea se va proclama în mod oficial Guvernul Sovietic Provizoriu al Letoniei⁴². E de prisos să mai adăugăm că acest act, dacă într’adevăr se va săvârși, va grăbi și va perfecta eliberarea Letoniei de sub jugul imperialismului.

Muncitorii și țăranii din Lituania merg pe urmele muncitorilor letoni. Constituirea de Soviete de deputați, ce-i drept, încă semilegale, la Vilno, Șavli, Kowno și alte localități din Lituania; activitatea revoluționară fără precedent a muncitorilor agricoli lituanieni pentru a feri marile întreprinderi agricole de jafurile moșierilor ; înaintarea rapidă a pușcașilor lituanieni în adâncul Lituaniei și, în sfârșit, proiectata proclamare, după informațiile primite, a Guvernului Sovietic Provizoriu al Lituaniei — toate acestea dovedesc că faimoasa Taribă⁴³ lituaniană nu va scăpa de soarta semenelor sale din Letonia și Estonia.

Caracterul efemer al „guvernelor” naționale din regiunile ocupate se explică nu numai prin faptul că sunt guverne burgheze, străine de interesele muncitorilor și țăranilor, ci, în primul rând, prin aceea că sunt simple anexe ale puterilor de ocupație; aceasta a făcut ca ele să nu mai aibă nicio autoritate morală în ochii păturilor largi ale populației. În acest sens, perioada de ocupație a avut, fără îndoială, un rol pozitiv în dezvoltarea regiunilor periferice, prin faptul că a desvăluit până la fund putreziciunea și trădarea burgheziei naționale.

Regiunile apusene, masele lor muncitoare care formaseră până acum obiectul mașinațiilor tâlhărești ale imperialiștilor, vor răzbi la libertate, dacă nu astăzi, mâine, ajungând în cele din urmă să stea pe propriile lor picioare... Este evident că într'acolo merg lucrurile.

La Nord, în Finlanda, mai e încă „liniște“. Dar fără îndoială că această liniște ascunde o intensă activitate internă, pe de o parte a muncitorilor și torparilor, care năzuiesc spre libertate, iar pe de altă parte a guvernului Svinhuvud, care — fapt suspect — își schimbă cam des miniștrii și are nesfârșite conciliabule cu agenții Imperialismului englez. Fără îndoială că plecarea armatelor de ocupație din Finlanda va grăbi lichidarea clicii de tâlhari a lui Svinhuvud, care și-a atras pe drept cuvânt profundul dispreț al păturilor largi ale populației din Finlanda.

La Sud, în Ucraina, nu e atâta liniște ca în Finlanda — nu e nicidecum liniște ! Trupele de insurgenți se întăresc și se organizează, înaintând spre Sud. În urma unei greve de trei zile⁴⁴, exemplar organizată, Harcovul a trecut în mâna Sovietului de deputați ai muncitorilor și țăranilor. Petliuriștii, ocupanții germani și agenții lui Scoropadschi au fost constrânși să țină seamă de voința muncitorilor. La Ecaterinoslav funcționează pe față Sovietul de deputați ai muncitorilor și țăranilor. Vestitul manifest al guvernului muncitoresc-țăranesc provizoriu al Ucrainei a fost tipărit în mod legal și afișat pe străzile Ecaterinoslavului. „Autoritățile“ s'au dovedit neputincioase când a fost vorba să împiedice această „insolență“. Nu mai vorbim de puternica mișcare insurecțională a țăranilor ucrainieni, care primesc

manifestul Guvernului Sovietic Ucrainian ca pe o Evanghelle.

Iar în Sudul depărtat, în Caucazul de Nord, chiar și Ingușii și Cecenii, Oseții și Cabardinii trec în grupuri compacte de partea Puterii Sovietice, curățind cu arma în mână patria lor de bandele de mercenari ai imperialismului englez.

Maî trebuie, oare, să adăugăm că toate acestea nu vor rămâne fără ecou la popoarele asuprite din Occident și, în primul rând, la popoarele din Austro-Ungaria, care, pentru moment, trec prin perioada mișcării de eliberare națională burgheză, dar care, prin forța lucrurilor, au și pășit în faza luptei împotriva imperialismului ?

În centrul tuturor acestor evenimente mărețe se află stegarul revoluției mondiale — Rusia Sovietică —, care însuflă muncitorilor și țăranilor popoarelor asuprite credința în victorie și sprijină lupta lor de eliberare, servind cauza socialismului mondial.

Firește că nici celălalt lagăr, lagărul imperialist, nu doarme. Agenții săi cutreieră țările, din Finlanda până în Caucaz, din Siberia până în Turkestan, aprovizionând pe contrarevoluționari, urzind comploturi banditești, pregătind o cruciadă împotriva Rusiei Sovietice și făurind lanțuri pentru popoarele din Occident. Dar nu e, oare, limpede că banda imperialiștilor a și pierdut orice autoritate morală în ochii popoarelor asuprite, că și-a pierdut pentru totdeauna nimbul de odinioară de stegar al „civilizației” și al „omeniei”, bazându-și existența criminală pe corupție și pe bande de mercenari, pe robia și întunericul în care sunt ținute așa numitele popoare „de culoare” din Africa ?...

Lumina vine dela Răsărit !

Apusul, cu canibalii lui imperialiști, a devenit lagărul roblei și întunericului. Sarcina constă în a distruge acest lagăr, spre bucuria și alinarea oamenilor muncii din toate țările.

„Jizni Naționalnostei” Nr. 6

din 15 Decembrie 1918.

Articol de fond.

Semnat : I. Stalin.

LUCRURILE ÎȘI URMEAZĂ CURSUL

Procesul de eliberare a regiunilor din Apus este în curs de desfășurare. Valul revoluției continuă să crească, sfărâmând toate zăgazurile din calea sa. Agenții lumii vechi și obscuranțiștii fug din Estonia, Letonia și Lituania ca dracul de tămâie.

Pușcașii estonieni au și început încercuirea nodului important de cale ferată Taps. Flota noastră, conform ordinului Consiliului Comisarilor Poporului, păzește Estonia Sovietică de eventuale surprize dinspre mare. Steagul roșu al socialismului fâlfâie deasupra Estoniei. Masele muncitoare din Estonia jubilează. Eliberarea orașului Revel nu mai e departe. E de prisos să mai spunem că dacă trupele engleze vor veni în Estonia spre a o ocupa, ele se vor lovi de rezistența generală a întregului popor estonian.

Incendiul revoluționar din Lituania se întetește mereu. Vilna se află deja în mâna Sovietului de deputați ai muncitorilor și țăranilor fără pământ. Grandioasele demonstrații care au avut loc zilele acestea la Vilno ⁴⁵, au desorganizat complet Tarba Kaiserului.

Salutul înflăcărat pe care Sovietul din Vilna l-a trimis Consiliului Comisarilor Poporului și Armatei Roșii ⁴⁶ ilustrează destul de elocvent caracterul mișcării de eliberare din Lituania. Soviete la Kowno, Șavli și alte orașe, Soviete în plăși și sate, sub nasul generalului călău Hofmann — toate acestea dovedesc forța iureșului revoluției sovietice. Guvernul muncitoresc al Lituaniei ⁴⁷ care s'a constituit la Vileica, manifestul înflăcărat lansat de el, va crea, fără îndoială, un centru viguros pentru unirea forțelor revoluționare din Lituania. Pușcașii roșii lituanieni vor elibera patria lor. Recunoașterea guvernului muncitoresc lituanian de către Guvernul Sovietic al Rusiei ⁴⁸ va întări în ei credința în victoria finală.

În Letonia revoluția crește vijelios și irezistibil. Glorioșii pușcași roșii letoni, care au și cucerit orașul Walk, încercuesc cu succes Riga. Guvernul Sovietelor din Letonia, format de curând, duce cu mână sigură spre biruință pe muncitori și pe țăranii fără pământ din Letonia. Denunțând politica fățarnică a guvernului dela Berlin și a autorităților de ocupație germane, el declară categoric în manifestul său :

„Respingem cu hotărîre orice intervenție în favoarea dușmanilor noștri feudalo-burghezi, chiar și în cazul când cu o asemenea intervenție ne-ar amenința un guvern care-și zice socialist“.

Guvernul Sovietic din Letonia nu contează decât pe ajutorul proletariatului revoluționar din toate țările și, în primul rând, pe al celui din Rusia. El spune :

„Chemăm în ajutor și așteptăm acest ajutor dela proletariatul într'adevăr revoluționar din lumea în-

treagă, în special din Republica Sovietică Federativă Socialistă Rusă“.

Mai trebuie, oare, să dovedim că Guvernul Sovietic al Rusiei va acorda tot sprijinul Letoniei, care se eliberează, și eroicilor ei pușcași ?

La Nord, în Finlanda, mai e încă „liniște“. Dar, sub pojghița liniștei și a calmului, contrarevoluția veghează, pregătindu-se pentru noi bătălii. Demisia lui Svinhuvud și numirea lui Mannerheim înseamnă renunțarea la „reforme“ în interiorul țării și un marș plănuț de Anglia asupra Petrogradului, efectuat prin Finlanda. Și acest lucru nu poate să nu accentueze criza revoluționară, pe cale să se producă în Finlanda.

În Ucraina, fuga regizată a lui Scoropadschi și recunoașterea de către Antantă a directoriului lui Vinnicenco desvâlue un nou aspect al noii „activități“ a diplomației Antantei. Este evident că d-l Petliura, care ieri încă agita sabia „independenței“, se înclină astăzi în fața armatelor Antantei care-i „vin“ în ajutor, adică în fața lui Crasnov și Denichin. Sovietele și armatele insurecționale sunt declarate principalul dușman al Ucrainei, iar prieten principal a fost proclamat „oaspetele dorit“ Antanta și prietenii ei, gardiștii albi ai lui Crasnov și Denichin, care au și ocupat bazinul Donețului. D-l Petliura, care a mai vândut odată Nemților Ucraina, o vinde acum din nou imperialiștilor englezi. E de prisos să mai spunem că muncitorii și țărani Ucrainei vor ține socoteală de această nouă trădare a lui Vinnicenco și Petliura. Mișcarea revoluționară din Ucraina, care crește cu fiecare oră, și procesul de descompunere care a și început să se producă în rân-

durile armatei lui Petliura dovedesc acest lucru în mod destul de elocvent.

Lucrurile își urmează cursul...

„Izvi Naționalnoiei” Nr. 7

din 22 Decembrie 1918.

Articol de fond.

SCRISOARE CĂTRE V. I. LENIN DE PE FRONTUL DE EST ⁴⁹

Președintelui Consiliului Apărării, tovarășul Lenin

Cercetările au început. Asupra mersului cercetărilor vă vom informa pe măsură ce vor înainta. Deocamdată socotim că este necesar să vă atragem atenția asupra unei măsuri de ajutorare a armatei a III-a, care trebuie luată fără întârziere. Din această armată (peste 30.000 oameni) n'au mai rămas decât vreo 11.000 de soldați obosiți și istoviți, care deabia mai pot rezista presiunii inamicului. Unitățile trimise de Înaltul Comandament nu prezintă siguranță, o parte din ele ne sunt chiar ostile și necesită o serioasă epurare. Pentru a salva ceea ce a mai rămas din armata a III-a și a preîntâmpina înaintarea rapidă a dușmanului până la Viatka (după toate știrile primite dela comandamentul frontului și ofițerii armatei a III-a, acest pericol e cât se poate de real), este absolut necesar să se trimită urgent din Rusia, la dispoziția Comandantului armatei, cel puțin trei regimente pe deplin sigure. Vă rugăm stăruitor să faceți presiuni în acest sens pe lângă instituțiile militare de resort. Repetăm : dacă nu se va lua această măsură, riscăm ca Viatka să aibă aceeași soartă ca și Perm. Aceasta este părerea unanimă a tovarășilor care cunosc

situația, părere la care ne alăturăm, pe baza tuturor informațiilor de care dispunem.

Stalin
F. Dzerjinski

5 Ianuarie 1919, Viatca,
orele 8 seara.

*Publicată pentru prima oară
în ziarul „Pravda” Nr. 301
din 21 Decembrie 1929.*

RAPORT CĂTRE V. I. LENIN

Tovarăşului Lenin

Am primit telegrama d-v. cifrată. În ce priveşte cauzele catastrofei, din cercetări reies, după cum v'am comunicat ⁵⁰, următoarele : o armată ale cărei unităţi erau istovite, care nu avea rezerve, căreia îi lipsea un comandament hotărît şi care, pe deasupra, ocupa o poziţie de flanc, fiind expusă a fi învăluită dinspre Nord — o asemenea armată nu putea să nu se prăbuşească în faţa unui atac serios dat de proaspetele şi excelentele forţe ale inamicului. După părerea noastră, catastrofa se datoreşte nu numai slăbiciunii organelor armatei a III-a şi ale spatelui apropiat al frontului, ci şi faptului că

1) Marele Stat-Major şi comisariatele militare de circumscripţie au format şi au trimis cu bună ştiinţă pe front unităţi nesigure,

2) Biroul general al comisarilor din Rusia trimite unităţilor ce se formează în spatele frontului băieţandri şi nu comisari,

3) Consiliul militar revoluţionar al Republicii desorganizează conducerea frontului şi a armatelor prin aşa zisele sale directive şi ordine. Dacă nu se vor

face schimbările necesare la centrul militar, nu avem nicio garanție de reușită pe fronturi.

Răspunsul nostru la întrebările militarilor :

1. Cu privire la cele două regimente. S'au predat două regimente : regimentul 1 sovietic și regimentul marinarilor din Petrograd. Ele n'au pornit ostilități împotriva noastră. Au pornit ostilități împotriva noastră regimentul 10 Cavalerie, din divizia 10, care se afla în satul Ilino și care a fost format de Comisariatul militar al circumscripției Ural. În afară de aceasta a fost preîntâmpinată rebeliunea regimentului 10 Geniu, care se afla în clădirea uzinei Ocersc, format deasemenea de Comisariatul militar al circumscripției. Cauza trecerii de partea inamicului cât și a acțiunilor ostile este starea de spirit contrarevoluționară a regimentelor; care se explică prin faptul că s'au folosit vechile metode de mobilizare, prin faptul că regimentele au fost formate fără a se face în prealabil o triere a celor chemați la încorporare, precum și prin lipsa unei munci politice minime în regimente.

2. Motoviliha. Piesele mașinilor uzinei și piesele din secția electricității au fost demontate la timp, inventariate și încărcate în vagoane, dar n'au fost expediate și nici distruse. Răspunderea cade asupra Colegiului Central ⁵¹, asupra șefului serviciului comunicațiilor militare și a Consiliului militar revoluționar al armatei, care a dat dovadă de o totală lipsă de spirit organizatoric. Cinci șesimi din muncitorii din Motoviliha au rămas la Perm, deasemenea întregul personal tehnic al uzinei și materiile prime. După toate datele, uzina poate fi pusă în funcțiune peste o lună și jumătate. Svonurile cu privire la o rebeliune a muncitorilor din Moto-

viliha în ajunul căderii Permului nu se confirmă ; a fost numai o puternică frământare din cauza haosului care domnea în domeniul aprovizionării.

3. Cu privire la aruncarea în aer a podului și a construcțiilor importante. Podul și celelalte n'au fost aruncate în aer din cauza incapacității organizatorice a Consiliului militar revoluționar al armatei și nici din cauză că nu exista o legătură între unitățile care se retrăgeau și statul-major al armatei. Circulă versiunea că tovarășul care avea sarcina de a arunca podul în aer n'a putut s'o aducă la îndeplinire fiind ucis de gardiștii albi cu câteva minute înainte de momentul când trebuia să se producă explozia. Deocamdată n'am putut controla această versiune din cauză că cei însărcinați cu paza podului au fugit, iar un număr de funcționari „sovietici” au plecat „nu se știe unde”.

4. Cu privire la rezervele dela Perm. Rezerva consta dintr'un „regiment sovietic” slab și nesigur, care îndată ce a sosit pe front a trecut de partea inamicului. Alte rezerve n'au existat.

5. Pierderile în materiale și oameni. Nu este posibil deocamdată să se reconstitue tabloul complet al pierderilor, din cauză că o serie de documente s'au pierdut, iar un șir întreg de specialiști „sovietici” implicați în cauză au trecut de partea inamicului.

Din puținele date pe care le avem rezultă că am pierdut : 297 locomotive (din care 86 defecte), circa 3.000 vagoane (probabil mai multe), 900.000 puduri de păcură și petrol, câteva sute de mii de puduri sodă caustică, 2 milioane puduri sare, medicamente în valoare de 5 milioane ruble, depozitele de materiale ale uzinei din Motoviliha și ale atelierelor de cale ferată din Perm,

reprezentând o valoare incalculabilă, mașinile și piesele uzinei din Motoviliha, mașinile vapoarelor flotei de pe Cama, 65 vagoane piele, 150 vagoane alimente aparținând serviciului de aprovizionare al armatei, imensul depozit al Direcțiunii Regionale a transportului pe apă, conținând vată, textile, ulei de mașini etc., 10 vagoane cu ostași răniți, parcul de osii al căilor ferate cu un mare stoc de osii americane, 29 tunuri, 10.000 obuze, 2.000 puști, 8 milioane cartușe. Sunt peste 8.000 morți, răniți și dispăruți în perioada dintre 22 și 29 Decembrie. Au rămas la Perm toți specialiștii ferroviari și aproape toți specialiștii în aprovizionare. Calcularea pierderilor continuă.

6. Actualul efectiv de luptă al armatei. Armata a III-a se compune în prezent din două divizii (29 și 30), dispunând de 14.000 baionete, 3.000 săbii, 323 mitraliere și 78 tunuri. Rezerve : o brigadă din divizia 7, care a fost trimisă din Rusia și nu a fost încă folosită din cauză că este nesigură și necesită o serioasă epurare. Cele trei regimente promise de Vațetis nu au sosit încă (și nici nu vor sosi, deoarece, după cum s'a stabilit, au primit ieri o nouă misiune la Narva) ⁵². Unitățile active sunt uzate, obosite și se mențin pe front cu greutate.

7. Modul de conducere a armatei a III-a. În aparență, modul de conducere este cel obișnuit, „după regulament“ ; în realitate însă nu există nicio rânduială, se constată o lipsă totală de spirit gospodăresc, nu există niciun contact cu sectorul de luptă, diviziile sunt de fapt autonome.

8. Sunt suficiente măsurile luate pentru a opri retragerea ? Din măsurile luate pot fi socotite serioase : 1) deplasarea armatei a II-a în direcția Cungur, ceea ce

este desigur un sprijin important pentru armata a III-a, și 2) trimiterea pe front, grație eforturilor depuse de Stalin și Dzerjinski, a 900 de ostași proaspeți și absolut siguri, având menirea de a pune capăt demoralizării care domnește în armata a III-a. Peste două zile trimitem pe front două escadroane de cavalerie și regimentul 62 din brigada a 3-a (deja epurat). Peste 10 zile va mai pleca încă un regiment. Frontul armatei a III-a știe acest lucru, vede grija ce i se poartă în spatele frontului, și aceasta îi ridică moralul. Fără îndoială că actualmente situația este mai bună decât acum două săptămâni. În unele locuri armata trece chiar la ofensivă, și nu fără succes. Dacă inamicul ne va mai da răgaz două săptămâni, cu alte cuvinte dacă nu va arunca forțe proaspete în luptă, putem spera că în sectorul armatei a III-a se va crea o situație stabilă.

În prezent suntem ocupați cu lichidarea mișcării de învăluire dela Nord, efectuată de câteva detașamente ale inamicului în direcția Viatca, pe șoseaua principală care trece prin Caigorod. Am venit la Viatca, între altele, pentru a trimite spre Caigorod un detașament de schiori, ceea ce vom și face. În ceea ce privește celelalte măsuri (consolidarea spatelui frontului), mobilizăm activiști mai importanți și mai puțin importanți, pe care îi trimitem în unitățile militare din spatele frontului și procedăm la epurarea Sovietelor de deputați din Glazov și Viatca. Fiește însă că rezultatele acestei activități nu se vor vedea atât de curând.

Acestea sunt măsurile luate. Ele nu pot fi socotite în niciun caz suficiente, deoarece unitățile istovite ale armatei a III-a nu se vor putea menține multă vreme

fără a fi schimbate măcar parțial. Trebuesc deci trimise aici cel puțin două regimente. Numai în felul acesta se va putea garanta stabilitatea frontului. În afară de aceasta mai trebuie :

- 1) să fie înlocuit comandantul armatei,
- 2) să se trimită trei instructori politici capabili,
- 3) să se dissolve de urgență comitetul regional, Sovietul regional etc., pentru a accelera mobilizarea celor care s'au evacuat.

I. Stalin
F. Dzerjinski

19 Ianuarie 1919, Viatka

P. S. Peste câteva zile ne înapoiem la Glazov pentru a termina cercetările.

Publicat pentru prima oară în 1942 în
Călegeri din Lenin, vol. XXXIV.

DISCURS ROSTIT LA ȘEDINȚA COMUNĂ A ORGANIZAȚIILOR DE PARTID ȘI SOVIETICE DIN VIATCA

19 Ianuarie 1919
(După procesul-verbal)

În ceea ce privește situația generală, trebuie să spunem că pentru viitorul apropiat a fost asigurată o oarecare stabilitate a frontului și că e momentul să creăm un Comitet militar-revoluționar al guberniei Viatca. Dacă inamicul va înainta, el va fi ajutat de rebeliunile contrarevoluționare dinăuntru, împotriva cărora n'ar putea lupta cu succes decât un organ restrâns și mobil, așa cum trebuie să fie Comitetul militar-revoluționar.

Trebuie să organizăm de pe acum un nou centru, în care să intre reprezentanții :

- 1) Comitetului executiv gubernial,
- 2) Sovietului regional,
- 3) Comitetului de partid gubernial,
- 4) Comisiei extraordinare,
- 5) Comisariatului militar al circumscripției.

Comitetul militar-revoluționar din Viatca trebuie să concentreze în mâinile sale toate forțele și toate mijloacele, însă activitatea curentă a organelor sovietice nu trebuie sistată, ci intensificată.

Organe după modelul centrului gubernial trebuie create și în județe.

Această rețea de comitete revoluționare va asigura legătura cu diferitele localități.

Numai în felul acesta vom putea îi pregătiți pentru o nouă ofensivă.

Tovarășul Stalin își formulează propunerea astfel:

În vederea consolidării și asigurării spatelui frontului și a unificării activității tuturor organizațiilor sovietice și de partid din gubernia Viatca, se institue Comitetul militar-revoluționar din Viatca ca organ superior al Puterii Sovietice în gubernie, la ale cărui hotărâri se supun instituțiile și organizațiile menționate.

*Publicat pentru prima oară
în ziarul „Gorcovscaia Comuna”
Nr. 290 din 18 Decembrie 1934.*

DAREA DE SEAMĂ A COMISIEI C. C. AL PARTIDULUI ȘI A CONSILIULUI APĂRĂRII CĂTRE TOVARĂȘUL LENIN CU PRIVIRE LA CAUZELE CĂDERII ORAȘULUI PERM ÎN DECEMBRIE 1918

TABLOUL GENERAL AL CATASTROFEI

Catastrofa devenise inevitabilă încă pe la sfârșitul lunii Noembrie, când inamicul, învăluind armata a III-a într'un semicerc pe linia Nadejdinschi—Verhoturie—Barancinschi—Cân—Irghinschi—Rojdestvenschi până la malul stâng al Camei și exercitând o puternică presiune cu flancul său drept, a pornit o ofensivă înverșunată în direcția Cușva.

În acel moment, armata a III-a era alcătuită din divizia 30, divizia 5, Brigada specială, Detașamentul special și divizia 29, care dispuneau în total de vreo 35.000 baionete și săbii, 571 mitraliere și 115 tunuri (vezi „Ordinea de bătaie și de cantonament“).

Capacitatea de luptă și moralul armatei erau jalnice, datorită faptului că unitățile, după șase luni de lupte neîntrerupte, erau obosite. Nu existau niciun fel de rezerve. Spatele frontului nu era deloc asigurat (rețeaua de cale ferată din spatele armatei fusese aruncată în aer în mai multe locuri). Aprovizionarea armatei se făcea la întâmplare și nu era asigurată (în momentul cel mai greu, când divizia 29 trebuia să facă față unui atac înverșunat, unitățile acestei divizii s'au

apărat timp de cinci zile, fiind literalmente lipsite de pâine și alte alimente).

Ocupând o poziție de flanc, armata a III-a n'a fost totuși asigurată împotriva unei învăluri dinspre Nord (n'au fost luate măsuri pentru a se plasa un grup special de unități pe flancul stâng extrem al armatei, pentru a preveni învăluirea). În ceea ce privește flancul drept extrem, armata a II-a, care se afla în vecinătate, dar care fusese imobilizată de directiva confuză a Comandamentului Suprem (și anume ca, după luarea orașelor Ijevsc și Votchinsc, armata a II-a să nu mai participe la luptă, deoarece urmează să primească o nouă misiune) și nevoită să stea în loc zece zile, n'a fost în stare să vină la timp în ajutorul armatei a III-a printr'o înaintare făcută în momentul cel mai critic, din ajunul cedării Cușvei (sfârșitul lunii Noembrie).

În felul acesta, fiind lăsată să se descurce singură (la Sud) și fără acoperire în fața operațiunilor de învăluire ale dușmanului (la Nord), obosită și decimată, fără nicio rezervă și fără un spate al frontului cât de cât asigurat, prost aprovizionată (divizia 29) și cu încălțăminte mizerabilă (divizia 30), pe un ger de 35 de grade, împrăștiată pe o suprafață imensă, dela Nadejdinschi și până la malul stâng al Camei, la Sud de Osa (peste 400 verste), având un stat-major slab și prea puțin experimentat, era firesc ca armata a III-a să nu poată rezista atacului dat de forțele proaspete, superioare, ale inamicului (cinci divizii) care dispunea, pe deasupra, și de un corp de ofițeri cu experiență.

La 30 Noembrie inamicul ocupă gara Vâia și, tăind flancul nostru stâng de centru, nimicește aproape în întregime brigada a 3-a din divizia 29 (s'au salvat nu-

mai comandantul brigăzii, șeful statului-major și comisarul ; mașina blindată Nr. 9 a căzut în mâinile inamicului). La 1 Decembrie, în direcția Lâsvinschi, inamicul ocupă gara Crutoi Log și capturează mașina noastră blindată Nr. 2. La 3 Decembrie inamicul ocupă uzina din Cușva (Verhoturie și întreg sectorul de Nord, care erau tăiate de centru, sunt părăsite de unitățile noastre). La 7 Decembrie, inamicul ocupă Biser ; la 9 Decembrie — Lâsva ; între 12 și 15 Decembrie — gărilor Ciusovscaia, Calino, Selianca, batalionul 1 sovietic de marș trecând de partea inamicului. La 20 Decembrie inamicul ocupă gara Valejnaia. La 21 Decembrie — Gori, Mostovaia, regimentul 1 sovietic de pușcași trecând de partea inamicului. Inamicul se apropie de Motoviliha, în timp ce unitățile noastre execută o retragere generală. În zilele de 24 și 25 inamicul ocupă Perm-ul fără luptă. S'a văzut că așa zisa apărare a orașului cu ajutorul artileriei n'a fost decât un proiect lipsit de orice bază, din cauza căruia au fost lăsate inamicului 29 tunuri.

Astfel, timp de 20 de zile, armata a făcut, în retragerea sa desordonată, peste 300 de verste dela Verhoturie până la Perm, pierzând în acest interval 18.000 de ostași, zeci de tunuri și sute de mitraliere. (După căderea Perm-ului, armata a III-a nu mai dispunea decât de două divizii, cu 17.000 baionete și săbii din cele 35.000 câte avusese ; ea avea 323 mitraliere din 571 și 78 tunuri din cele 115 câte avusese înainte. Vezi : „Ordinea de bătaie și de cantonament“.)

La drept vorbind, aceasta n'a fost o retragere, și cu atât mai puțin s'ar putea numi o retragere organizată a unităților pe poziții ; a fost o adevărată fugă în

desordine a unei armate zdrobite și complet demoralizate, al cărei stat-major n'a fost în stare să înțeleagă ceea ce petrecea și nici să-și dea seama dinainte cătuși de puțin că o catastrofă era inevitabilă ; un stat-major incapabil să ia la timp măsuri pentru salvarea armatei printr'o retragere executată pe poziții dinainte pregătite, chiar dacă aceasta ar fi trebuit să se facă cu prețul pierderii unor teritorii. Vaielele Consiliului militar revoluționar și ale statului-major al armatei a III-a, care susțineau că e o catastrofă „neășteptată“, nu fac decât să demonstreze că aceste instituții erau rupte de armată, că n'au înțeles evenimentele fatale dela Cușva și Lâsva, că erau incapabile să conducă operațiunile armatei.

Acestea sunt împrejurările care au determinat zăpăceala extraordinară și neasemuit de proasta organizare ce caracterizează evacuarea cu totul desordonată a unui număr de orașe și puncte din sectorul armatei a III-a, cazul rușinos în legătură cu aruncarea în aer a podului și distrugerea bunurilor lăsate, și, în sfârșit, paza orașului și așa numita apărare a acestuia cu ajutorul artileriei.

Cu toate discuțiile referitoare la evacuare, care au început încă din luna August, nu s'a făcut nimic sau aproape nimic pentru a o organiza în mod practic. Nimeni, nicio organizație n'a încercat să cheme la ordine Colegiul Central, care stânjenea munca instituțiilor, se pierdea în discuții interminabile asupra planului de evacuare și nu făcea nimic, absolut nimic, pentru a pregăti evacuarea (n'a pregătit nici măcar listele cu inventarul „propriilor sale încărcături“).

Nimeni, nicio instituție n'a încercat să organizeze

un control efectiv asupra activității circumscripției Ural, a căilor de comunicație, care s'a dovedit suspect de neputincioasă în acțiunea de combatere a sabotajului iscusit organizat de funcționarii dela căile ferate.

Faptul că Stogov, șeful comunicațiilor militare, a fost numit la 12 Decembrie responsabil al evacuării, n'a făcut să avanseze câtuși de puțin operațiunile de evacuare, dat fiind că, deși a garantat în mod solemn că va evacua Perm de urgență („dau capul meu că voi evacua totul”), n'a avut nici plan de evacuare, nici aparatul necesar pentru evacuare, nici forță armată pentru a împiedica încercările diferitelor instituții și unități militare desorganizate de a se „evacua” singure în desordine (luând cu dela sine putere locomotive, vagoane etc.). Rezultatele s'au văzut: s'au evacuat tot felul de fleacuri, scaune stricate și alte catrafuse, în timp ce garniturile, gata încărcate, cu mașini și plese aparținând uzinei Motoviliha și flotei de pe Cama, garnituri în care se aflau ostași răniți, stocul de osli americane, atât de prețioase, sute de locomotive în bună stare și alte bunuri, n'au fost evacuate.

Este cu neputință ca de toate acestea să nu fi avut cunoștință Comitetul regional, Sovietul regional, Consiliul militar revoluționar și statul-major al armatei, dar se vede că „nu s'au amestecat” în această chestiune din moment ce cercetarea a dovedit că instituțiile acestea n'au verificat în mod sistematic activitatea organelor însărcinate cu evacuarea.

Discuțiile dela statul-major al armatei asupra apărării cu ajutorul artileriei a orașului Perm, care fuseseră începute încă în luna Octombrie, au rămas vor-

be goale, deoarece 26 tunuri (plus 3 care nu erau în perfectă stare), cu întreg atelajul lor, au fost lăsate inamicului fără să se fi tras un singur foc. Cercetarea arată că dacă statul-major ar fi găsit de cuviință să verifice activitatea comandantului brigăzii în legătură cu așezarea tunurilor, ar fi observat că într'un moment când unitățile militare se retrăgeau în desordine și când domnea o desorganizare generală, în ajunul căderii orașului Perm (23 Decembrie), iar comandantul brigăzii, neexecutând ordinul, amânase așezarea tunurilor pentru ziua de 24 Decembrie (la 24 Decembrie acest comandant de brigadă a trecut la inamic), nu mai putea fi vorba decât de a salva aceste tunuri, expediindu-le sau, în cazul cel mai rău, deteriorându-le, și în niciun caz nu putea fi vorba de o apărare cu ajutorul artileriei. Faptul că nu s'a făcut nici una, nici alta, se poate explica numai prin indolența și incapacitatea organizatorică a statului-major.

Aceeași neglijență și incapacitate organizatorică s'a vădit și în cazul aruncării în aer a podului de peste Cama și al distrugerii bunurilor lăsate în Perm. Podul fusese minat cu câteva luni înainte de căderea orașului Perm, însă nimeni n'a mai verificat de atunci mecanismul pentru declanșarea exploziei (nimeni nu se încumetă să afirme că, în ajunul exploziei proiectate, mecanismul era în perfectă ordine). Un tovarăș „absolut sigur“ (Medvedev) a fost însărcinat cu operațiunea de aruncare în aer a podului. Nimeni însă nu se încumetă să afirme că cei însărcinați cu paza podului erau oameni absolut siguri, că ei (paza) au rămas cu Medvedev până în momentul când trebuia să se producă explozia și că i-au ocrotit viața împotriva unui atentat al agenților

gardiști albi. Din această cauză este imposibil să stabilim :

1) dacă Medvedev a fost într'adevăr asasinat de agenții gardiști albi chiar înainte de momentul când urma să se provoace explozia, atunci când paza podului fugise „nu se știe încotro“ (cum presupun unii),

2) dacă însuși Medvedev a fugit pentru că n'a vrut să arunce podul în aer, sau

3) poate că Medvedev a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a arunca podul în aer, însă explozia nu s'a produs din cauză că firele nu erau în ordine și mecanismul de declanșare a exploziei s'a defectat, poate, de pe urma tirului de artilerie al inamicului, care-și alesese drept obiectiv podul, sau poate chiar și înainte de aceasta, și atunci e posibil ca Medvedev să fi fost ucis de inamicul sosit între timp.

Apoi, Consiliul militar revoluționar și statul-major al armatei n'au avut grijă să stabilească în mod exact și precis răspunderea unui anumit organ sau unei anumite persoane pentru deteriorarea bunurilor neevacuate. Mai mult, instituțiile arătate mai sus n'au primit niciun ordin formal (în scris) cu privire la obligativitatea aruncării în aer sau a deteriorării construcțiilor și bunurilor rămase. Astfel se și explică faptul că în cele mai multe cazuri au fost distruse (arse) din inițiativă particulară bunuri de valoare mai mică (bunăoară vagoane), în timp ce au fost lăsate neatinse bunuri extrem de importante (textile, echipament și altele), iar unele persoane oficiale, pentru „a preveni panica“, n'au permis ca bunurile ce nu puteau fi evacuate să fie arse sau aruncate în aer (aceste persoane n'au fost găsite).

La tabloul destrămării și desorganizării generale a armatei și a spatelui frontului, a incapacității organizatorice și a lipsei de simț de răspundere de care au dat dovadă instituțiile sovietice, de partid și militare, se adaugă faptul nemaipomenit că o serie întreagă de oameni ocupând posturi de răspundere au trecut aproape în masă de partea inamicului. Inginerul Banin, conducătorul lucrărilor de fortificație, și colaboratorii lui ; Adrianovschi, inginer de poduri și șosele, și toți specialiștii circumscripției căilor de comunicație ; Suhorschi, șeful secțiunii comunicațiilor militare, și colaboratorii lui ; Buchin, șeful secției de mobilizare a Comisariatului circumscripției militare, și colaboratorii săi ; Ufimțev, comandantul batalionului de gardă, și Valiujenici, șeful brigăzii de artilerie ; Eschin, șeful secțiunii formațiunilor speciale, și comandantul batalionului de geniu cu asistentul său ; comandanții gărilor Perm I și Perm II ; întreaga secțiune de contabilitate a Direcției aprovizionării armatei și jumătate din membrii Colegiului Central — toți aceștia și mulți alții au rămas la Perm, trecând de partea inamicului.

Era cu neputință ca toate acestea să nu mărească panica generală care cuprinsese nu numai unitățile ce se retrăgeau, dar și Comitetul revoluționar format în ajunul căderii Permului și care n'a fost în stare să mențină ordinea revoluționară în oraș, precum și Comisariatul militar al guberniei, care a pierdut legătura cu diferitele cartiere ale orașului, din care cauză două companii ale batalionului de gardă n'au fost scoase din Perm, fiind masacrate apoi de albi, iar batalionul de schiori a fost pierdut, fiind deasemenea masacrat de albi. S'au tras focuri de arme, în scop de provocare.

în diferite cartiere ale orașului (23—24 Decembrie); această acțiune, abil organizată de către agenții albiilor, a mărit și a agravat panica generală.

* *

*

ARMATA A III-A ȘI REZERVELE

Oboseala armatei a III-a (lupte neîntrerupte timp de șase luni) și lipsa unor rezerve cât de cât sigure au fost cauza directă a înfrângerii. Răsfirată pe o fâșie îngustă, pe o distanță de 400 de verste, și amenințată de a fi învăluită dinspre Nord, fapt care o silea să se răsfire și mai mult spre Nord, armata a III-a reprezenta pentru inamic un obiectiv cât se poate de comod pentru a produce o spărtură în orice loc. Consiliul militar revoluționar al frontului de Est și Consiliul militar al Republicii aveau cunoștință încă din luna Septembrie de toate acestea, precum și de faptul că nu existau rezerve (vezi, în „Anexă“, telegramele trimise de persoane deținând posturi de răspundere în armata a III-a, prin care cereau „schimburi“ și „rezerve“, arătând că unitățile armatei a III-a sunt istovite etc.), dar Centrul militar ori nu trimitea rezerve, ori le trimitea în cantități neînsemnate și care nu erau bune de nimic. La începutul lunii Decembrie, după pierderea Cușvei, s'a cerut insistent, în repetate rânduri, să se trimită trupe de schimb, arătându-se că armata este obosită. La 6 Decembrie, Lașevici (comandantul armatei) a cerut frontului de Est să i se trimită rezerve, arătând că se află într'o situație disperată; dar Smilga (frontul de

Est) a răspuns : „Cu părere de rău, nu se vor trimite întăriri“. La 11 Decembrie, Trifonov, membru al Consiliului militar revoluționar al armatei a III-a, îi comunică lui Smilga (frontul de Est) prin fir direct: „Este foarte probabil că vom fi nevoiți să cedăm zilele acestea Permului. Două-trei regimente puternice ne-ar fi de ajuns. Incercați să le luați dela Viatca sau din punctul cel mai apropiat“. Smilga (frontul de Est) a răspuns : „Nu se vor trimite întăriri ; Comandamentul Suprem a refuzat ajutorul“. (Vezi „Anexa“.) În perioada August-Decembrie au sosit, în vederea completării armatei a III-a după ordine sosite dela centru, în total 13.153 oameni, dispunând de 3.388 baionete, 134 mitraliere, 22 tunuri și 977 cai. Dintre aceștia, regimentul 1 de marină din Kronstadt (1.248 oameni) s'a predat inamicului; batalionul 11 special de infanterie marină (834 oameni) a fugit ; servanții bateriei a 5-a de câmp a fortăreței Kronstadt au fost arestați pentru asasinarea bestială a comandantului; Finlandezii și Estonienii (1.214 oameni) au fost rechemati în Vest. În ceea ce privește promisiunea făcută de centru de a dispune trimiterea a 22 de companii, această promisiune pur și simplu n'a fost îndeplinită. Iar brigada a 3-a din divizia 7 (trei regimente), promisă de centru, a sosit la Glazov deabia în primele zile ale lunii Ianuarie, după căderea Permului. Și de îndată ce s'a luat contact cu această brigadă, s'a văzut că ea nu are nimic comun cu Armata Roșie (stare de spirit vădit contrarevoluționară, pornire împotriva Puterii Sovietice, prezența în sânul brigăzii a unui grup bine încheșat de elemente chlabure, amenințări de „a preda Viatca“ și altele). În afară de aceasta, din punctul de vedere al capacității

de luptă, brigada nu era pregătită (soldații nu știau să tragă, aveau echipament de vară), comandanții nu-și cunoșteau regimentele, munca politică era ca și inexistentă. Numai după o epurare și o selecționare minuțioasă a brigăzii, care a durat trei-patru săptămâni, după ce au fost introduși în sânul ei numeroși comuniști ca ostași roșii de rând și s'a depus o activitate politică foarte intensă, am reușit să transformăm această brigadă pe la sfârșitul lui Ianuarie într-o unitate aptă de luptă (din cele 3 regimente ale brigăzii, unul a fost trimis pe front la 20 Ianuarie, al doilea nu poate fi trimis mai devreme de 30 Ianuarie, iar al treilea nu mai devreme de 10 Februarie). Întâmplarea cu regimentul 10 Cavalerie și cu regimentul 10 Geniu, care se aflau în uzina Ocersc (ambele regimente fiind formate de Comisariatul circumscripției militare Ural), din care primul a lovit unitățile noastre pe la spate, iar al doilea a încercat să facă la fel, dar n'a izbutit, datorită măsurilor preventive luate din timp, — vădește aceleași defecte ale sistemului nostru de formare a regimentelor.

Defectele sistemului de formare a regimentelor se explică prin următoarea împrejurare: până la sfârșitul lui Mai, formarea Armatei Roșii (sub conducerea Colegiului general din Rusia pentru formarea armatei) pe baza principiului înrolării voluntare se făcuse prin înrolarea în armată a muncitorilor și țăranilor care nu exploatează munca altuia (vezi „fișa de identitate” și „fișa individuală”, întocmite de Colegiul general din Rusia pentru formarea armatei). Probabil că prin aceasta se explică în bună parte stabilitatea și fermitatea formațiilor din perioada înrolării voluntare. Dela sfârșitul

lunii Mai, când Colegiul general a fost desființat și formarea armatei a fost trecută în competența Statului-Major General, lucrurile s'au schimbat în rău. Statul-Major General a adoptat în totul sistemul de formare a regimentelor din perioada țarismului, înrolând în Armata Roșie pe toți mobilizații, fără deosebire de stare materială; punctele referitoare la starea materială a mobilizațiilor care figurau în „fișa individuală”, întocmită de Colegiul general de formare a armatei, nu mai figurau în „fișa individuală și de evidență”, întocmită de Statul-Major General (vezi „fișa individuală și de evidență”, întocmită de Statul-Major General). E drept că la 12 Iunie 1918 a urmat primul decret al Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la mobilizarea muncitorilor și țăranilor care nu exploatează munca altuia; se vede însă că acest decret nu și-a găsit expresia nici în practica Statului-Major General, nici în ordinele sale și nici în „fișa individuală și de evidență”. Astfel se explică în cea mai mare parte faptul că prin activitatea instituțiilor noastre de formare a unităților militare s'a format nu atât o Armată Roșie, cât o „armată populară”. Abia pe la mijlocul lui Ianuarie, când comisia Consiliului Apărării, strângând cu ușa Comisariatul circumscripției militare Ural, l-a cerut toate hârtiile și ordinele Statului-Major General cu privire la modul de formare a armatei, abia după aceea Statul-Major General a socotit că trebuie să reflecteze serios asupra sistemului de formare a armatei, dând tuturor comisariatelor militare ale circumscripțiilor următorul ordin telegrafic: „Punctele 14, 15 și 16 din fișa individuală și de evidență să fie completate cu date referitoare la apartenența de partid,

dacă exploatează (cel chemat să facă serviciul militar) munca altuia, dacă a făcut un curs de instrucție generală" (acest ordin telegrafic al Statului-Major General a fost dat la 18 Ianuarie 1919. Vezi „Anexa"). Aceasta, după ce 11 divizii fuseseră socotite gata formate încă la data de 1 Decembrie, iar o parte din ele — trimise pe front — au prezentat toate simptomele caracteristice unei formații de gardiști albi.

Defectuozitatea sistemului de formare a fost agravată de uimitoarea neglijență a Comisariatului circumscripției militare în ce privește grija pe care trebuia s'o poarte unităților formate (hrană proastă, echipament mizerabil, lipsă de băi etc. Vezi „Depoziția comisiei de anchetă a comitetului de partid din Viatca"), precum și înrolării, făcută fără niciun discernământ, de ofițeri și comandanți neverificați, care deseori ademeau unitățile, făcându-le să treacă la inamic.

În sfârșit, Statul-Major General n'a luat măsuri pentru ca cei mobilizați într'un loc să fie transferați, în vederea formării unităților, într'alt loc (în altă circumscripție), ceea ce ar fi împiedicat în mare măsură dezertările în masă; nu mai vorbim de lipsa în sânul unităților a unei munci politice cât de cât de satisfăcătoare organizată (slăbiciunea Biroului comisariilor din întreaga Rusie, care nu corespunde menirii sale).

Se înțelege că asemenea rezerve semireacționare, în măsura în care erau trimise de centru (pe drum, în mod obișnuit, jumătate din efectiv fugea), nu puteau da un sprijin eficace armatei a III-a. Or, în timpul retragerii, unitățile armatei a III-a ajunseseră atât de obosite și slete, încât grupuri întregi de soldați se întindeau pe

zăpadă, implorând pe comisari să-i împuște: „Nu putem să ne mai ținem pe picioare, nu mai putem să mergem, suntem istoviți, terminați-o cu noi, tovarăși!”. (Vezi „Depoziția comisarului de divizie Mracicovschi“.)

CONCLUZII

Trebue să se înceteze ducerea războiului fără rezerve, e necesar să se pună în practică sistemul rezervelor permanente, fără de care nu se poate concepe nici menținerea pozițiilor existente, nici folosirea succeselor obținute. În caz contrar catastrofa este inevitabilă.

Dar rezervele vor putea fi de folos numai dacă vechiul sistem de mobilizare și de formare a unităților adoptat de Marele Stat-Major va fi schimbat radical și dacă se va schimba însăși componența acestuia.

Trebue, în primul rând, ca cei mobilizați să fie împărțiți, în mod riguros, în oameni cu avere (nesiguri) și oameni cu puțină avere (numai aceștia fiind buni pentru Armata Roșie).

În al doilea rând, trebue ca cei mobilizați într'un loc să fie trimiși, în vederea formării unităților, într'alt loc, iar la trimiterea lor pe front să se aibă în vedere regula: „cu cât mai departe de gubernia de origină, cu atât mai bine“ (renunțarea la principiul teritorial).

În al treilea rând, trebue să renunțăm la sistemul de a forma unități mari, greu de manevrat (divizii), improprii în condițiile războiului civil, fixând brigada ca unitate limită de luptă.

În al patrulea rând, trebue stabilit un control strict și permanent asupra Comisariatelor militare de cir-

cumscriptii (înnoindu-le în prealabil componența), care provoacă indignare în rândurile ostașilor roșii (în cel mai bun caz dezertarea în masă) prin atitudinea lor de neglijență criminală în ce privește cartiruirea, aprovizionarea și echiparea unităților formate.

În sfârșit, trebuie înnoită componența Biroului comisariilor din Rusia, care trimite unităților militare, în calitate de „comisari”, niște bălețandri, absolut incapabili de a organiza o muncă politică cât de puțin satisfăcătoare.

Din cauză că nu se ține seama de toate aceste condițiuni, instituțiile noastre de formare a unităților militare trimit pe front nu atât o Armată Roșie, cât o „armată populară”, iar cuvântul „comisar” a devenit o poreclă injurioasă.

În special, pentru a putea menține capacitatea de luptă a armatei a III-a, este absolut necesar să i se trimită neîntârziat ca rezervă cel puțin trei regimente sigure.

*
*
*

MODUL DE CONDUCERE A ARMATEI ȘI DIRECTIVELE CENTRULUI

Consiliul militar revoluționar al armatei a III-a este format din doi membri, din care unul (Lașevici) are comanda, iar în ceea ce-l privește pe al doilea (Trifonov) nu s'a reușit a se stabili nici atribuțiunile și nici rolul său: el nu supraveghează activitatea organelor de aprovizionare, nu supraveghează activitatea organelor de educație politică a armatei și, în general, se

pare că nu face nimic. De fapt nu există niciun fel de Consiliu militar revoluționar.

Statul-major al armatei este rupt de sectorul său de luptă, nu are reprezentanți speciali în divizii și brigăzi, care să-l informeze și să vegheze ca ordinele comandantului armatei să fie executate întocmai de comandanții diviziilor și brigăzilor. Statul-major al armatei se mulțumește cu rapoartele oficiale (adeseori inexacte) ale comandanților diviziilor și brigăzilor, fiind pe-de-a'ntregul în mâinile acestora din urmă (comandanții diviziilor și brigăzilor se cred niște seniori feudali). Rezultatul este că statul-major al armatei e rupt de sectorul său de luptă (statul-major al armatei nu are idee despre adevărata situație din sectorul său), nu există o centralizare în sânul armatei (statul-major al armatei se vaieță mereu de slăbiciunea punctelor de joncțiune dintre unitățile de luptă). Nu numai că nu există centralizare în sânul acestei armate, dar nu există coordonare între armatele de pe front (frontul de Est). Este fapt stabilit că între 10 Noembrie și sfârșitul acestei luni, când armata a III-a își vărsa sângele într-o luptă inegală cu inamicul, armata a II-a, aflată în vecinătatea armatei a III-a, a stat în loc timp de două săptămâni. Or, este clar că dacă armata a II-a, care încă dela 10 Noembrie terminase operațiunile la Ijevsc—Votchinsc, ar fi înaintat (și ar fi putut să înainteze în voie, întrucât atunci ea nu avea sau aproape nu avea în față niciun inamic), inamicul nici n'ar fi putut măcar să înceapă o operațiune serioasă împotriva Permului (în ipoteza că armata a II-a ar fi amenințat spatele frontului inamic) și armata a III-a ar fi fost salvată.

Ancheta a arătat că lipsa de coordonare între armatele a II-a și a III-a se datora faptului că Consiliul militar revoluționar al Republicii era rupt de front, iar directivele Comandamentului Suprem nu erau bine chibzuite. Camenev, comandantul frontului, fiind chestionat de noi, ne-a dat următorul răspuns :

„La începutul lui Noembrie, nu mai târziu de data de 10, încă înainte ca Ijevsc și Votchinsc să fi fost luate, s'a primit directiva ca, după luarea acestor puncte, armata a II-a să fie trimisă pe alt front, fără a se indica unde anume. În urma acestei directive, armata nu mai putea fi utilizată în suficientă măsură, nu putea să ia contact cu dușmanul, pentru că în caz contrar n'am fi avut posibilitatea s'o scoatem apoi din luptă. Situația era însă grea și armata s'a mărginit numai să curețe regiunea de bandele de gardiști albi. A fost nevoie de demersurile lui Șternberg și Socolnicov, de plecarea lor la Serpuhov, pentru a se reveni asupra acestei directive. Acest lucru a luat 10 zile. În felul acesta, armata a pierdut 10 zile, fiind silită să stea în loc. Apoi, chemarea pe neașteptate a lui Șorin, comandantul armatei a II-a, la Serpuhov, fapt care a paralizat armata a II-a, care îi era atașată, a silit armata să mai stea în loc încă cinci zile. La Serpuhov, Șorin a fost primit de Costiaev, care l-a întrebat dacă nu face parte din statul-major, și, primind un răspuns negativ, i-a spus că poate să plece, declarând că avuseseră de gând să-l numească ajutor de comandant al frontului de Sud, «dar că s'au răzgândit» (vezi „Comunicatul comandamentului frontului de Est“).

În general, trebuie să subliniem ușurința nepermisă de care a dat dovadă Comandamentul Suprem în ceea ce privește directivele date. După cum ne-a comunicat (la 26 Decembrie) Gusev, membru în Consiliul militar revoluționar al frontului de Est, „frontul de Est a primit de curând, în decurs de cinci zile, următoarele trei telegrame: 1) Direcția principală — Orenburg. 2) Direcția principală — Ecaterinburg. 3) Veniți în ajuto-

rul armatei a III-a" (vezi scrisoarea adresată de Gusev C.C. al P.C. din Rusia). Luând în considerație că executarea fiecărei directive noi cere un anumit timp, e lesne de înțeles de câtă neseriozitate au dat dovadă Consiliul militar revoluționar al Republicii și Comandamentul Suprem în ce privește propriile lor directive.

De notat că Smilga, cel de al treilea membru al Consiliului militar revoluționar al frontului de Est, s'a raliat în totul la declarațiile celorlalți doi membri ai acelui Consiliu militar revoluționar, Camenêv și Gusev. (Vezi „Depoziția lui Smilga" din 5 Ianuarie.)

CONCLUZII

Armata are neapărată nevoie de un viguros Consiliu militar revoluționar. Consiliul militar revoluționar al armatei trebuie să fie compus din cel puțin trei membri: unul să supravegheze activitatea organelor de aprovizionare ale armatei, al doilea — activitatea organelor însărcinate cu educația politică a armatei, iar al treilea să aibă comanda. Numai în felul acesta se poate asigura o bună funcționare a armatei.

Statul-major al armatei nu trebuie să se mulțumească cu rapoartele oficiale (adeseori inexacte) ale comandanților de divizii și de brigăzi; el trebuie să-și aibă reprezentanții, agenții săi, care să informeze regulat statul-major al armatei și să vegheze îndeaproape ca ordinele comandamentului armatei să fie executate întocmai. Numai în felul acesta se poate asigura legătura dintre statul-major și armată, se poate lichida autonomia de fapt a diviziilor și brigăzilor și realiza o adevărată centralizare în sânul armatei.

O armată nu poate funcționa ca o unitate în sine și complet autonomă. Ea depinde în totul, în operațiunile ei, de armatele care se află în vecinătate și, în primul rând, de directivele Consiliului militar revoluționar al Republicii: în alte condițiuni egale, armata cea mai aptă de luptă poate suferi o înfrângere ireparabilă în caz că directivele venite dela centru nu sunt juste și nu există un contact real cu armatele care se află în vecinătate. Trebuie creat pe front, și în primul rând pe frontul de Est, un regim de strictă centralizare a operațiunilor diferitelor armate în vederea aplicării unei directive strategice precise și temeinic chibzuite. Un mod arbitrar sau nechibzuit de a stabili directivele, fără a se ține serios seama de toate datele, și rapida schimbare a directivelor care decurge de aici, precum și impreciziunea directivelor înseși — și așa se petrec lucrurile la Consiliul militar revoluționar al Republicii — fac imposibilă conducerea armatelor și se ajunge la irosirea forțelor și a timpului, se desorganizează frontul. Consiliul militar revoluționar al Republicii trebuie deci transformat într'un grup restrâns, temeinic legat cu fronturile, compus, să zicem, din cinci persoane (dintre care, doi specialiști, al treilea să supravegheze activitatea Direcțiunii Centrale a aprovizionării, al patrulea — activitatea Marelui Stat-Major, iar al cincilea — activitatea Biroului comisarilor din Rusia), suficient de experimentate pentru a evita arbitriul și nechibzuința în conducerea armatelor.

*

*

*

INSUFICIENȚA ASIGURARE A SPATELUI FRONTULUI ȘI ACTIVITATEA INSTITUȚIILOR DE PARTID ȘI A CELOR SOVIETICE

În urma anchetei am putut constata o totală destrămare a spatelui frontului armatei a III-a. Armata a fost nevoită să lupte pe două fronturi: împotriva inamicului, pe care, de bine de rău, îl vedea și-l cunoștea, și împotriva populației din spatele frontului, pe care n'o poți prinde asupra faptului și care, sub conducerea agenților gardiștilor albi, arunca în aer liniile de cale ferată, pune fel de fel de piedici, făcând astfel necesară paza liniei ferate din spatele armatei cu un tren blindat special. Toate instituțiile de partid și sovietice constată în unanimitate că populația din guberniile Perm și Viatka este „pe-de-a'ntregul contrarevoluționară”. Comitetul regional și Sovietul regional, precum și Comitetul Executiv de gubernie și Comitetul de gubernie al Permului afirmă că în această regiune satele sunt „pe-de-a'ntregul chia-burești”. La observația noastră că nu există sate „pe-de-a'ntregul chiaburești”, că unde există chiaburi trebuie să existe și exploatați, deoarece chiaburii trebuie să aibă pe cine exploata, cei din instituțiile mai sus amintite ridicau din umeri, refuzând să mai dea vreo altă explicație. O nouă anchetă mai amănunțită a demonstrat că în Sovietele de deputați sunt oameni nesiguri, comitetele sărăcimii satelor se află în mâinile chiaburilor, organizațiile de partid sunt slabe, nesigure, rupte de centru, munca de partid este neglijată, iar activiștii localnici se străduiesc să compenseze slăbi-ciunea generală a instituțiilor de partid și sovietice prin-

tr'o intensă activitate a comisiunilor extraordinare, care, în condițiunile de delăsare generală a activității organizațiilor de partid și sovietice, au devenit unicele reprezentante ale Puterii Sovietice în provincie. Numai prin slaba activitate a organizațiilor sovietice și a celor de partid, pe care C.E.C. (sau Comisariatul Poporului pentru afacerile interne) și C.C. al partidului nu le îndrumează câtuși de puțin, se poate explica faptul uimitor că decretul revoluționar cu privire la impozitul extraordinar⁵³, menit să producă o breșă la sate și să facă țărănimea săracă să sprijine Puterea Sovietică, s'a transformat într'o armă din cele mai periculoase în mâna chiaburilor, utilizată de ei pentru ca să unească satul împotriva Puterii Sovietice (de obicei, din inițiativa chiaburilor care s'au strecurat în comitetele săracimii satelor, impozitul era fixat pe cap de locuitor, și nu după avere, fapt ce întărește sărăcimea și înlesnea agitația chiaburilor împotriva impozitelor și a Puterii Sovietice). Or, toți activiștii, fără excepție, confirmă faptul că „neînțelegerea” în legătură cu impozitul extraordinar a fost una din cauzele principale, dacă nu chiar singura cauză principală care a creat în sat o stare de spirit contrarevoluționară. Nu se observă ca activitatea curentă a organizațiilor sovietice să fie condusă de Comisariatul Poporului pentru afacerile interne sau de C.E.C. (este caracteristic faptul că până la 26 Ianuarie nu începuseră încă nolle alegeri pentru comitetele săracimii satelor din guberniile Perm și Viatca). Nu se observă ca activitatea curentă a organizațiilor de partid să fie îndrumată de C.C. În tot timpul cât am fost pe front n'am reușit să găsim decât un singur document al C.C.

al partidului semnat de „secretară“, anume Novgorod-țeva, prin care se dispunea transferarea tov. Corobovchin dela Perm la Penza. (Această dispoziție n'a fost executată, deoarece n'avea absolut niciun rost.)

Toate aceste împrejurări au făcut ca instituțiile de partid și cele sovietice să nu mai aibă sprijin la sate, să piardă legătura cu sărăcimea și să intensifice activitatea comisiilor extraordinare, să recurgă la niște repressiuni de vuesc satele. Însăși comisiile extraordinare, dat fiind că activitatea lor nu era însoțită paralel de o pozitivă activitate agitatorico-constructivă a instituțiilor de partid și a celor sovietice, s'au pomenit complet izolate, ceea ce știrbea prestigiul Puterii Sovietice. O presă de partid și sovietică bine organizată ar fi putut să descopere la timp racilele instituțiilor noastre; însă presa de partid și sovietică din Perm și Viatca a dovedit că nu se pricepe să organizeze în mod just munca și că nu înțelege sarcinile imediate ale Puterii Sovietice (în afară de fraze goale referitoare la revoluția „socială mondială“ nu veți găsi nimic în această presă; sarcinile concrete ale Puterii Sovietice la sat, noile alegeri pentru Sovietele de deputați ale plășilor, problema impozitului extraordinar, țelurile războiului împotriva lui Colceac și a celorlalți gardiști albi — toate aceste teme „mărunte“ presa le ocolește cu mândrie). Este revelator, de pildă, faptul că din cei 4.766 funcționari și colaboratori ai instituțiilor sovietice din orașul Viatca, 4.467 persoane au ocupat aceleași posturi și în timpul țarismului în zemschie upravî* de gubernie; cu alte cuvinte, ve-

* Zemschie upravî — organe administrative locale, în a căror competență nu intrau decât treburile de ordin pur local privind populația rurală. — Nota Red.

chilor instituții țariste ale zemstvelor li s'a dat pur și simplu denumirea de instituții sovietice (nu uitați că acești „funcționari sovietici” țin în mâinile lor întreaga regiune producătoare de piele din gubernia Viatka). Acest fapt uimitor a fost desvăluit de ancheta noastră pe la mijlocul lui Ianuarie. Au avut cunoștință de acest fapt Comitetul regional și Sovietul regional, presa locală și activiștii locali de partid? Desigur că nu. A știut despre aceasta C.C. al partidului, C.E.C. și Comisariatul Poporului pentru afacerile interne? Desigur că nu. Dar cum poți să conduci dela centru fără a avea idee de răul principal de care suferă nu numai provincia în general, dar și instituțiile noastre sovietice din provincie?

CONCLUZII

Punctul vulnerabil al armatelor noastre este subrezenia spatelui frontului, care se explică mai ales prin faptul că munca de partid este în delăsare, că Sovietele de deputați nu știu să traducă în fapt directivele primite dela centru și prin situația excepțională (aproape singulară) a comisiilor extraordinare locale.

Pentru a consolida spatele frontului este necesar:

1. Să se stabilească ca organizațiile de partid locale să prezinte, în mod cât se poate de regulat, rapoarte de activitate Comitetului Central; C.C. să trimită regulat circulare organizațiilor locale de partid; să se organizeze pe lângă Organul Central un sector de presă, care să conducă presa de partid din provincie; să se creeze o școală de activiști de partid (mai ales din rândurile muncitorilor) și să se organizeze o

justă repartizare a activiștilor. Toate acestea să fie date în sarcina unui Secretariat al C.C. al partidului, care să fie desemnat din sânul C.C.

2. Să se delimiteze în mod strict sfera competenței C.E.C. de aceea a Comisariatului Poporului pentru afacerile interne în ceea ce privește conducerea activității curente a Sovietelor de deputați; să se contopească Comisia Extraordinară Generală cu Comisariatul Poporului pentru afacerile interne*, iar acesta din urmă să fie obligat să vegheze ca Sovietele de deputați să aplice în mod just și la timp decretele și dispozițiile puterii centrale; Sovietele de deputați ale guberniilor să fie obligate a prezenta regulat rapoarte de activitate Comisariatului Poporului pentru afacerile interne; Comisariatul Poporului pentru afacerile interne să fie obligat să dea în mod regulat indicațiile necesare Sovietelor de deputați; să se organizeze pe lângă „Izvestia V.Ț.I.C.”⁵⁴ un sector al presei care să conducă presa sovietică din provincie.

3. Să se organizeze pe lângă Consiliul Apărării o comisie de revizie și control, care să studieze „lipsurile mecanismului” comisariatelor poporului și al serviciilor corespunzătoare locale, atât ale celor din spatele frontului cât și ale celor de pe front.

* * *

ORGANELE DE APROVIZIONARE ȘI DE EVACUARE

Răul principal de care suferă aprovizionarea este un rezultat al neînchipuitei harababuri cauzate de faptul

* În problema contopirii Comisiei Extraordinare Generale cu Comisariatul Poporului pentru afacerile interne, tov. Dzerjinski are o altă părere.

că diferitele organe de aprovizionare nu au atribuțiuni precise și că lipsește o coordonare între aceste organe.

Armata și populația din Perm erau aprovizionate cu produse alimentare de către „Aprovizionarea Uralului“, „Aprovizionarea guberniei“, „Aprovizionarea orășanească“, „Aprovizionarea județeană“ și „Direcția aprovizionării armatei a III-a“. Cu toate acestea aprovizionarea schiopăta de ambele picioare: armata (divizia 29) flămânzea, iar populația din Perm și muncitorii din Motoviliha duceau deasemenea o existență de foame din cauză că rația de pâine era sistematic micșorată până când a ajuns să fie o rație de foame (100 gr).

Haosul din domeniul aprovizionării armatei, care se explică prin lipsa de coordonare a activității organelor de aprovizionare arătate mai sus, este agravat de faptul că Comisariatul Poporului pentru aprovizionare nu ține seama de pierderea guberniei Perm și nu trimite guberniei Viatka dispozițiile pentru aprovizionarea armatei a III-a pe care le dăduse guberniei Perm și altor gubernii îndepărtate. Trebuie deasemenea relevat faptul că Comisariatul Poporului pentru aprovizionare nu a început încă să organizeze transportul grâului spre porturi, iar Direcția navigației nu a început încă reparația vapoarelor, ceea ce amenință bine înțeles să complice foarte mult aprovizionarea în viitor.

Aprovizionarea armatei cu armament suferă încă și mai mult din cauză că atribuțiile organelor de resort nu sunt precizate, precum și din cauza formalismului birocratic. „Direcția centrală a aprovizionării“, „Direcția generală a artileriei“, „Comisia extraor-

dinară de aprovizionare“, „Aprovizionarea cu artilerie a armatei a III-a“ se încurcă mereu unele pe altele, frânând și anihilând acțiunea practică de aprovizionare. Pentru a caracteriza această stare de lucruri, credem că nu e de prisos să reproducem unele fragmente din telegrama adresată de comandantul armatei a III-a comandantului frontului (copia i-a fost trimisă lui Troțchi) la 17 Decembrie 1918, în preajma căderii Permului :

„Șeful aprovizionării frontului de Est ne-a comunicat, prin telegrama Nr. 3.249, că s'a trimis circumscripției Iaroslav ordinul de a ni se elibera șase mii de puști japoneze, și după cum reiese din telegrama Nr. 493 a lui Costiaev, Șeful Statului-Major al Consiliului militar al Republicii, Comandamentul Suprem a confirmat acest ordin. Acum o lună, statul-major al armatei a III-a a trimis un delegat care să ia în primire puștile despre care e vorba mai sus. Sosind la Direcția regională a artileriei din Iaroslav, delegatul a telegrafiat că acolo nu se știe nimic despre acest ordin, că nu s'a primit niciun ordin dela Direcția generală a artileriei. Delegatul a plecat la Moscova, la Direcția generală a artileriei, de unde a telegrafiat că nu se eliberează puști fără autorizația Comandamentului Suprem. Ieri, delegatul a telegrafiat că Direcția generală a artileriei refuză categoric să livreze puștile și s'a înapoiat. Șeful aprovizionării de pe lângă Consiliul militar revoluționar a comunicat prin telegrama Nr. 208 că s'au dat dispoziții în sensul că armata a II-a să ne expedieze șase mii de puști, iar comandantul armatei a II-a ne-a comunicat prin telegrama Nr. 1.560 să trimitem de urgență un delegat la Ijevsc pentru a primi aceste puști. Delegatul a fost trimis, însă la Ijevsc nu i s'au dat puștile pe motiv că nu s'au primit dispoziții în acest sens. Comandantul armatei a II-a a cerut prin telegrama Nr. 6.542, iar Șeful aprovizionării frontului de Est prin telegrama Nr. 6.541 să se dea dispoziție uzinei din Ijevsc să elibereze puștile despre care pomeneam mai sus. Până la 16 ale lunii, uzina n'a primit ordinul de a livra puștile, și după informațiile pe care le avem dela delegat, toate puștile care se află la Ijevsc vor trebui să fie expediate luni la centru. În felul acesta, armata a III-a n'a

putut căpăta cele zece mii de puști care trebuia să-i fie date conform ambelor dispoziții. Se știe în ce situație se află armata a III-a. Nu pot fi trimise întăriri pe front fără a fi echipate cu puști, iar fără întăriri frontul se năruie și se ajunge la rezultatul pe care-l cunoașteți. Ordinul către Direcția artileriei din circumscripția Iaroslavl relativ la eliberarea puștilor a fost dat cu aprobarea Comandamentului Suprem, și din acest motiv comandamentul armatei a III-a acuză de sabotaj, în mod oficial, Direcția generală a artileriei și cere să se facă o anchetă în această chestiune."

Conținutul acestei telegrame este confirmat în totul de Camenev, comandantul frontului. (Vezi „Comunicatele comandantului frontului“.)

Acelaș haos și aceeași lipsă de coordonare în activitatea diferitelor organe au domnit și în operațiunile de evacuare. Șeful circumscripției căilor de comunicație s'a arătat a fi absolut incapabil de a împiedica sabotajul organizat cu abilitate de feroviari. Deraierile frecvente, întreruperile circulației trenurilor, dispariția misterioasă a transporturilor necesare armatei — toate acestea plouau cu nemiluita, în momentele cele mai grele ale evacuării, peste capul circumscripției, care n'a luat sau n'a fost în stare să ia măsuri serioase pentru a preveni răul. Colegiul central „lucra“, adică se pierdea în discuții, dar nu lua niciun fel, absolut niciun fel de măsuri în vederea evacuării sistematice a încărcăturilor. Șeful comunicațiilor militare ale armatei a III-a, care era și șeful evacuării, n'a luat absolut niciun fel de măsuri pentru a expedia transporturile cele mai prețioase (mașinile și piesele uzinei din Motoviliha etc.). Au fost expediate fel de fel de nimicuri și s'au amestecat în operațiunile de evacuare absolut toate organizațiile, din care cauză acțiunea de evacuare a devenit un haos, o adevărată harababură.

CONCLUZII

Pentru a îmbunătăți aprovizionarea armatei trebuie :

1. Să se termine cu haosul din activitatea organelor centrale de aprovizionare a armatei (Direcția centrală a aprovizionării, Comisia extraordinară de aprovizionare, Direcția generală a artileriei, care dau fiecare ordine după cum le tale capul), reducându-le la un singur organ, care să fie strict răspunzător de urgenta executare a ordinelor primite.

2. Secțiunea de aprovizionare a armatei să fie obligată să aibă pe lângă divizii rezerve de alimente pentru două săptămâni, de care nimeni să nu aibă dreptul să se atingă.

3. Comisariatul Poporului pentru aprovizionare să fie obligat să dea ordinele pentru aprovizionarea armatei guvernelor celor mai apropiate de locul unde se află armatele și în special să dea (de urgență) ordine guvernului Viatka pentru aprovizionarea armatei a III-a.

4. Comisariatul Poporului pentru aprovizionare să fie obligat să procedeze imediat la transportarea grâului în porturi, iar Direcția navigației să repare vapoarele.

Pentru a reglementa operațiunile de evacuare e necesar :

1. Să se desființeze colegiile centrale locale.

2. Să se creeze pe lângă Consiliul superior al economiei naționale un organ unic pentru evacuare, având dreptul să repartizeze bunurile evacuate.

3. Acest organ să fie obligat să trimită, la nevoie, în regiunile unde este cazul, agenți speciali în vederea

operațiunilor de evacuare, la care să participe în mod obligator reprezentanți ai autorităților militare și ai circumscripției căilor de comunicație din regiunea respectivă.

4. În circumscripțiile respective ale căilor de comunicație, și în primul rând în circumscripția Ural (dat fiind că personalul de care dispune nu este satisfăcător), să fie numiți agenți responsabili ai Comisariatului Poporului pentru căile de comunicație, capabili să subordoneze pe specialiștii feroviari și să sfărâme sabotajul funcționarilor dela calea ferată.

5. Comisariatul Poporului pentru căile de comunicație să fie obligat să trimită de urgență în regiunile producătoare de grâne locomotive și vagoane din regiunile în care acestea se află în număr mare; deasemenea să procedeze la repararea locomotivelor defecte.

* *
*

PIERDERILE TOTALE DE MATERIALE ȘI OAMENI

Este cu neputință să se facă un bilanț complet al pierderilor, din cauză că o serie de documente „s'au pierdut”, iar un șir întreg de elemente din aparatul sovietic și de specialiști care sunt în cauză au trecut la inamic. După datele de care dispunem, pierderile noastre sunt următoarele: 419.000 metri cubi de lemn și 2.383.000 puduri de cărbune, antracit și turbă; minereuri și alte materii prime: 66.800.000 puduri; materiale importante și fabricate (fontă turnată, alu-

miniu, cositor, zinc etc.): 5 milioane puduri; bare, drugi și produse ale cuptoarelor Martin și Bessemer: 6 milioane puduri; fier și oțel (de calitate, tablă, sârmă, șine etc.): 8 milioane puduri; sare de bucătărie: 4.000.000 puduri; sodă caustică și calcinată: 255.000 puduri; păcură și petrol: 900.000 puduri; medicamente în valoare de 5.000.000 ruble; depozitele de materiale ale uzinei Motoviliha și ale atelierelor de cale ferată din Perm; parcul de osii de vagoane, cu un mare stoc de osii americane; depozitele Direcției regionale a transportului pe apă, conținând vată, textile, uleiuri de mașini, cuie, căruțe etc.; 65 vagoane piele; 150 vagoane cu alimente ale secțiunii de aprovizionare a armatei; 297 locomotive (dintre care 86 defecte); peste trei mii de vagoane; circa 20.000 de ostași morți, prizonieri și dispăruți, 10 vagoane cu ostași răniți; 37 tunuri, 250 mitraliere, peste 20.000 puști, peste 10.000.000 cartușe, peste 10.000 obuze.

Toate acestea, fără a socoti întreaga rețea de cale ferată pierdută, construcții importante etc.

* *

*

MĂSURILE LUATE PENTRU CONSOLIDAREA FRONTULUI

Până la 15 Ianuarie au fost trimiși pe front 1.200 de infanteriști și cavaleriști siguri; peste două zile au fost trimise două escadroane de cavalerie; la 20 Ianuarie a fost trimis regimentul 62 din brigada a 3-a (supus în prealabil unei minuțioase epurări). Aceste

unități au permis oprirea ofensivei inamicului, au produs un reviriment în starea de spirit a armatei a III-a și ne-au dat posibilitate să pornim ofensiva asupra Permului, care până în momentul de față se desfășoară în mod favorabil. La 30 Ianuarie se trimite pe front (după ce a fost epurat timp de o lună) regimentul 63 din aceeași brigadă. Regimentul 61 nu poate fi trimis mai devreme de 10 Februarie (necesită o epurare extrem de atentă). Din cauză că flancul stâng extrem era prost întărit și expus a fi învăluit de inamic, batalionul de schiori din Viatca a fost complectat cu voluntari (în total 1.000 ostași), prevăzut cu tunuri cu tir rapid și trimis din Viatca la 28 Ianuarie în direcția Cerdâni pentru a se uni cu flancul stâng extrem al armatei a III-a. Trebuie să se expedieze din Rusia, pentru a da sprijin armatei a III-a, încă trei regimente sigure că să se consolideze cu adevărat situația acestei armate și să i se dea posibilitate să-și desvolte succesele.

În spatele armatei se procedează la o serioasă epurare a instituțiilor sovietice și de partid. La Viatca și în capitalele de județ au fost înființate comitete revoluționare. S'a început și se continuă constituirea unor puternice organizații revoluționare la sate. Se reorganizează pe baze noi întreaga muncă de partid și aceea a aparatului sovietic. Controlul militar a fost reorganizat, iar personalul respectiv epurat. Comisia extraordinară de gubernie a fost epurată și complectată cu noi activiști de partid. Se procedează la descongestionarea nodului de cale ferată Viatca. E necesar să se trimită activiști de partid cu experiență și să se depună o îndelungată activitate socia-

listă pentru a consolida temeinic spatele frontului armatei a III-a.

Înceindu-și darea de seamă, comisia socotește necesar să sublinieze încă odată că este absolută nevoie să se organizeze pe lângă Consiliul apărării o comisie de revizie și control pentru cercetarea așa numitelor „lipsuri ale mecanismului” comisariatelor poporului și ale serviciilor lor din provincie, de pe front și din spatele frontului.

Pentru a înlătura lipsurile în muncă la centru și în provincie, Puterea Sovietică folosește de obicei metoda disciplinării și a tragerii la răspundere a celor ce s'au făcut vinovați. Deși e de părere că această metodă este absolut necesară și perfect rațională, comisia socotește totuși că nu e suficientă. Lipsurile în muncă se explică nu numai prin delăsarea, neglijența și lipsa simțului de răspundere a unora, ci și prin lipsa de experiență a altora. Comisia a descoperit în provincie o serie întreagă de elemente devotate, foarte muncitoare, de o ireproșabilă cinste și care totuși au comis o serie de greșeli în munca lor din cauză că nu aveau destulă experiență. Dacă Puterea Sovietică ar dispune de un aparat special care să acumuleze experiența construirii statului socialist și s'o transmită (experiența) elementelor tinere, în curs de formare, care ard de dorința de a ajuta proletariatul, construirea Rusiei Socialiste ar merge mult mai repede și ar întâmpla mai puține dificultăți. Un asemenea aparat trebuie să fie mai sus-arătata comisie de revizie și control de pe lângă Consiliul apărării. Activitatea unei

asemenea comisii ar putea complecta munca centrului pe tărâmul ridicării acestor elemente.

Comisia :

I. Stalin
F. Dzerjinski

31 Ianuarie 1919,
Moscova.

*Publicat pentru prima oară
în ziarul „Pravda” Nr. 16
din 16 Ianuarie 1935.*

POLITICA GUVERNULUI IN PROBLEMA NAȚIONALĂ

Acum un an, încă înainte de Revoluția din Octombrie, Rusia, ca stat, ne oferea un tablou de desagregare. Vechiul și „întinsul stat rus” și alături de el un șir întreg de noi „state” mici, care trăgeau fiecare în altă parte — acesta este tabloul care ni se înfățișa.

Revoluția din Octombrie și pacea dela Brest n'au făcut decât să adâncească și să desvolte acest proces de desagregare. Nu se mai vorbea de Rusia, ci de Velicorusia, iar guvernele burgheze care se formaseră în regiunile periferice și erau pătrunse de ură împotriva Guvernului sovietic socialist dela centru, i-au declarat acestuia război.

Fără îndoială că paralel cu aceasta au existat în regiunile periferice și puternice tendințe ale Sovietelor de muncitori și țărani de a menține unitatea cu centrul. Dar aceste tendințe au fost puse în umbră și apoi înnăbușite de tendințele contrare ale imperialiștilor străini, care au intervenit în treburile interne.

Exploatând cu abilitate desagregarea fostei Rusii, imperialiștii austro-germani, care-și asumaseră atunci rolul principal, furnizau din abundență guvernelor din

regiunile periferice toate cele necesare pentru a lupta împotriva centrului; pe alocuri au ocupat regiunile periferice, contribuind în general la desagregarea definitivă a Rusiei. Nevrând să rămână în urma Austro-Germanilor, imperialiștii Antantei au pornit pe acelaș drum.

Adversarii partidului bolșevic aruncau vina desagregării, desigur (desigur !), asupra Puterii Sovietice. Dar nu e greu de înțeles că Puterea Sovietică nu putea și nici nu voia să se împotrivească procesului inevitabil de temporară desagregare. Puterea Sovietică înțelegea că era inevitabil ca odată cu prăbușirea imperialismului rus să se destrame și unitatea forțată a Rusiei, menținută cu baionetele imperialiste: Puterea Sovietică nu putea să mențină unitatea prin metodele imperialismului rus, fără a se trăda pe sine însăși. Puterea Sovietică își dădea seama că socialismul nu avea nevoie de orice fel de unitate, ci de o unitate frățească, și că o asemenea unitate se putea realiza prin unirea de bunăvoie a claselor muncitoare ale naționalităților din Rusia, sau nu se putea realiza deloc...

Infrângerea imperialismului austro-ungar a creat o nouă situație. Pe de o parte, în regiunile periferice, care înduraseră toate grozăviile ocupației, se constata o atracție extrem de puternică pentru proletariatul rus și formele de organizare statală a acestuia, atracție în fața căreia strădanile separatiste ale guvernelor din regiunile periferice rămăneau neputincioase. Pe de altă parte, a dispărut acea forță armată externă (imperialismul austro-german) care împiedica masele muncitoare din regiunile ocupate să-și arate propria lor fizionomie politică. Puternicul avânt revoluționar care

a luat naștere apoi în regiunile ocupate și constituirea unui număr de republici naționale muncitorești-țărănești nu mai lăsau nicio îndoială asupra tendințelor politice ale regiunilor ocupate. La cererea guvernelor naționale sovietice de a fi recunoscute, Puterea Sovietică din Rusia a răspuns prin recunoașterea fără rezerve a deplinei independențe a republicilor sovietice constituite. Procedând în felul acesta, Puterea Sovietică a urmat vechea și încercata sa politică, care respinge orice violență împotriva naționalităților, care cere deplina libertate de dezvoltare a masselor muncitoare din sânul diferitelor naționalități. Puterea Sovietică își dădea seama că înțelegere reciprocă poate exista numai acolo unde există încredere reciprocă, și că o uniune trainică, de nesdruncinat, a popoarelor se poate crea numai pe baza înțelegerii reciproce.

Adversarii Puterii Sovietice n'au întârziat s'o acuze de o „nouă încercare“ de desmembrare a Rusiei. Cei mai reacționari dintre ei, care și-au dat seama de atracția pe care centrul o exercita asupra regiunilor periferice, au proclamat o „nouă“ lozincă: restabilirea „Marii Rusii“, desigur, prin foc și sabie, prin răsturnarea Puterii Sovietice. Alde Crasnov și Denichin, Colceac și Cealcovschi, care până mai ieri încercau să împartă Rusia într'un număr de focare contrarevoluționare independente, se simt astăzi brusc pătrunși de „ideea“ unui „stat al întregii Rusii“. Agenții capitalului anglo-francez, cărora nu li se poate contesta flerul politic și care până mai ieri mizaseră pe destrămarea Rusiei, și-au schimbat acum atât de brusc jocul, încât au constituit dintr'odată două guverne „ruse“ (în Siberia și în Sud). Toate acestea dovedesc, fără

îndoială, atracția irezistibilă pe care centrul o exercită asupra regiunilor periferice și pe care contrarevoluționarii autohtoni și străini se străduiesc astăzi s'o folosească.

E de prisos să mai spunem că după un an și jumătate de activitate revoluționară a masselor muncitoare ale naționalităților din Rusia, năzuințele contrarevoluționare ale celor care vor să restaureze „vechea Rusie” (bine înțeles cu vechiul ei regim) sunt sortite eșecului. Dar cu cât planurile contrarevoluționarelor noștri se dovedesc a fi mai utopice, cu atât mai realistă se arată a fi politica Puterii Sovietice, care se sprijină în întregime pe frățiasca încredere reciprocă a popoarelor Rusiei. Mai mult, în actuala situație internațională aceasta este singura politică realistă, singura politică revoluționară.

Acest adevăr îl demonstrează în mod elocvent, de pildă, ultima declarație a congresului Sovietelor din Republica Bielorusă ⁵⁵ cu privire la stabilirea unei legături federative cu Republica Sovietică Rusă. Republica Sovietică Bielorusă, careia i s'a recunoscut de curând independența, proclamă astăzi de bunăvoie, la congresul Sovietelor sale, alianța cu Republica Rusă. În declarația făcută la 3 Februarie, congresul Sovietelor din Bielorusia spune „că numai o uniune liberă, benevolă, a oamenilor muncii din toate republicile sovietice astăzi independente va asigura triumful muncitorilor și țăranilor în lupta ce o duc împotriva restului lumii capitaliste”.

„Uniunea liber consimțită a oamenilor muncii din toate republicile sovietice independente”... Aceasta este tocmai calea de unire a popoarelor pe care Puterea

Sovietică a preconizat-o tot timpul și care a dus la rezultatele binefăcătoare pe care le vedem acum.

În plus, congresul Sovietelor din Bielorusia a hotărât ca aceasta să se unească cu Republica Lituaniană, recunoscând necesitatea unor legături federative ale ambelor republici cu Republica Sovietică Rusă. Telegramul ne-a adus vestea că guvernul sovietic al Lituaniei a adoptat același punct de vedere, iar conferința partidului comunist lituanian, care este cel mai influent din toate partidele Lituaniei, aprobă, după cum se vede, poziția adoptată de guvernul sovietic al Lituaniei. Avem toate motivele să sperăm că congresul Sovietelor din Lituania ⁵⁶, care se întrunește acum, va păși pe același drum.

Toate acestea confirmă odată mai mult justetea politicii duse de Puterea Sovietică în problema națională.

Astfel, pornind dela destrămarea vechii unități imperialiste și trecând prin republicile sovietice independente, popoarele din Rusia ajung la noua unitate frățească, liber consimțită.

Desigur că drumul acesta nu este din cele mai ușoare, dar este singurul drum care duce la o uniune socialistă trainică, de nesdruncinat, a maselor muncitoare ale naționalităților din Rusia.

„Izvestia” Nr. 30

din 9 Februarie 1919.

Semnat : I. Stalin.

CĂTRE SOVIETELE DE DEPUTAȚI ȘI ORGANIZAȚIILE DE PARTID DIN TURCHESTAN

Odată cu eliberarea regiunilor periferice din Răsărit, se ridică în fața activiștilor de partid și a celor din aparatul sovietic sarcina de a antrena masele muncitoare ale naționalităților din aceste regiuni periferice în munca generală de construire a statului socialist. Este necesar să se ridice nivelul cultural al păturilor muncitoare, să fie luminate în spirit socialist; este necesar să se dea dezvoltare literaturii în limbile locale, ca localnicii cei mai apropiați de proletariat să fie introduși în organizațiile sovietice, să fie deprinși să participe la conducerea ținutului.

Numai în felul acesta vom reuși să facem ca Puterea Sovietică să devină apropiată și scumpă oamenilor muncii din Turchestan.

Trebue să ținem seama de faptul că, prin situația sa geografică, Turchestanul este o punte care unește Rusia socialistă cu țările asuprite din Orient, din care cauză consolidarea Puterii Sovietice în Turchestan poate să capete o însemnătate foarte mare pentru revoluționarea întregului Orient. Tocmai deaceia sarcina despre care vorbeam mai sus capătă o importanță excepțională pentru Turchestan.

Referindu-se la o serie de hotărîri ale Comitetului Central al partidului, ale C.E.C. al Sovietelor din Rusia și ale Consiliului Comisarilor Poporului care sunt în spiritul circularei propuse, Comisariatul Poporului pentru problemele naționalităților își exprimă deplina convingere că activiștii de partid și cei din aparatul sovietic din Turchestan și, în primul rând, secțiunile naționale ale Sovietelor de deputați vor ști să îndeplinească cu cinste sarcina ce li s'a încredințat.

I. Stalin

Membru al Biroului C.C. al
partidului, Comisar al
Poporului

Moscova,
12 Februarie 1919.

*„Jizni Naționalnostei” Nr. 7
din 2 Martie 1919.*

DOUĂ LAGĂRE

Lumea s'a împărțit hotărît și fără putință de întoarcere în două lagăre: lagărul imperialist și lagărul socialist.

Acolo, în lagărul lor se află America și Anglia, Franța și Japonia, cu capitalurile lor, cu armamentul lor, cu agenți încercați și administratori cu experiență.

Aici, în lagărul nostru se află Rusia Sovietică, cu tinerele republici sovietice, cu revoluția proletară în creștere în țările Europei, dar fără capitaluri, fără agenți încercați, fără administratori cu experiență, având însă în schimb agitatori cu experiență, care știu să aprindă focul eliberării în inimile oamenilor muncii.

Lupta dintre aceste două lagăre alcătuiește axa întregii vieți contemporane; ea dă conținut actualei politici interne și externe a oamenilor politici din lumea veche și lumea nouă.

Estonia și Lituania, Ucraina și Crimeea, Turkestanul și Siberia, Polonia și Caucazul, în sfârșit, Rusia însăși, nu reprezintă un țel în sine, ci numai arena unei lupte, a unei lupte pe viață și pe moarte între cele două forțe: imperialismul, care se străduiește să întă-

rească jugul robiei, și socialismul, care luptă pentru eliberarea din robie.

Forța imperialismului rezidă în ignoranța maselor populare, care își îmbogățesc stăpânii și-și făuresc lanțurile asupririi. Dar ignoranța maselor este ceva trecător, care, odată cu creșterea nemulțumirii maselor și cu extinderea mișcării revoluționare, tinde inevitabil să dispară cu timpul. Capitalurile imperialiștilor..., dar cine nu știe că aceste capitaluri sunt nepuținicioase în fața inevitabilului? Tocmai deaceia dominația imperialismului nu este durabilă, nu este trainică.

Slăbiciunea imperialismului rezidă în faptul că nu poate lichida războiul fără a provoca o catastrofă, fără a mări șomajul în masă, fără a-i jefui din nou pe propriii săi muncitori și țărani, fără a cotropi noi teritorii străine. Problema nu rezidă în terminarea războiului și nici măcar în victoria asupra Germaniei, ci în a ști cine trebuie să plătească miliardele reprezentând cheltuelile de război. Rusia a ieșit înnoită din războiul imperialist pentru că a lichidat războiul pe socoteala imperialiștilor dinăuntru și dinafară; ea a făcut ca cheltuelile să fie suportate de cei ce sunt direct vinovați de izbucnirea războiului, expropriindu-i. Imperialiștii nu pot proceda în felul acesta, ei nu se pot expropria pe ei înșiși; altminteri n'ar mai fi imperialiști. Pentru a lichida războiul în mod imperialist, ei sunt „siliți” să-i condamne pe muncitori la foame (șomajul în masă cauzat de închiderea întreprinderilor „nerentabile”, noi impozite indirecte și creșterea vertiginoasă a prețurilor la alimente), sunt „siliți” să jefuiască Germania, Austro-Ungaria, România, Bulgaria, Ucraina, Caucazul, Turchestanul, Siberia.

E nevoie să mai spunem că toate acestea mărgesc baza revoluției, sdruncinând temelile imperialismului și grăbind catastrofa inevitabilă ?

Acum trei luni, Imperialismul, îmbătat de victorie, zăngănea armele, amenințând să inunde Rusia cu hoardele armatei sale. Cum ar putea „săraca” și „sălbatica” Rusie Sovietică să reziste armatei „disciplinate” a Anglo-Francezilor, care l-a zdrobit „chiar” și pe Germani, cu toată faimoasa lor tehnică ? Așa gândeau ei. Dar au scăpat din vedere un „mic amănunt” : n’au ținut seama de faptul că pacea, fie chiar și o pace „rușinoasă”, va submina în mod inevitabil „disciplina” armatei, o va face să se ridice împotriva unui nou război, iar șomajul și scumpetea vor intensifica în mod inevitabil mișcarea revoluționară a muncitorilor împotriva imperialiștilor lor.

Și ce s’a constatat : armata „disciplinată” s’a dovedit improprie pentru intervenție ; ea a fost atinsă de o boală inevitabilă — descompunerea. Lăudata „pace civilă” și „ordinea” s’au transformat în contrariul lor, în război civil. S’a văzut că „guvernele” burgheze, confecționate în grabă în regiunile periferice ale Rusiei, erau niște bășici de săpun, improprii să acopere intervenția, făcută, desigur (desigur !), de dragul „omeniei” și al „civlizației”. Cât despre Rusia Sovietică, ea nu numai că nu a putut fi dată gata bătând din palme, dar s’a găsit chiar că este cazul să se cedeze puțin, invitând-o la o „conferință” pe Insulele Principilor ⁵⁷. Și aceasta din cauză că succesele obținute de Armata Roșie, apariția noilor republici naționale sovietice, al căror spirit revoluționar contamina țările vecine, creșterea revoluției în Apus și apariția

Sovietelor de muncitori și soldați în țările Antantei nu puteau să nu acționeze mai mult decât convingător. Mai mult. Lucrurile au mers chiar până acolo că „intransigentul” Clemenceau, care mai ieri refuzase să dea pașapoarte pentru conferința dela Berna ⁵⁸ și care se pregătea să înghită „anarhica” Rusie, astăzi, șifonat puțințel de revoluție, este dispus să facă uz de oficiile prea cinstitudinii misit „marxist”, bătrânul Kautsky, trimițându-l în Rusia pentru tratative... mai bine zis, pentru o „cercetare”.

Vorba cântecului :

„Unde-i cuvântul înaripat,

Unde-i falnica putere, vitejia împărătească?...” ⁵⁹

Toată această schimbare s'a produs în decurs de vreo trei luni.

Avem tot temeiul să afirmăm că lucrurile se vor desfășura în acelaș sens și de aci înainte, căci trebuie să recunoaștem că în momentul actual de „urgie și furtuni” Rusia este unica țară în care viața socială și economică se desfășoară „normal”, fără greve și fără demonstrații ostile guvernului, iar Guvernul Sovietic este cel mai solid din toate guvernele câte există astăzi în Europa. Forța și autoritatea Rusiei Sovietice, atât înăuntru cât și înafară, cresc pe zi ce trece în aceeași măsură în care scade forța și autoritatea guvernelor imperialiste.

Lumea s'a împărțit în două lagăre ireconciliabile: lagărul imperialist și lagărul socialist. Imperialismul în agonie se agață de ultimul mijloc, de „Liga națiunilor”, se străduiește să salveze situația înmănunchind într'o singură uniune pe jefultorii din toate țările. Dar

sforțările lui sunt zadarnice, deoarece împrejurările și timpul lucrează împotriva lui și pentru socialism. Valurile revoluției socialiste cresc năvalnic, asaltând fortăreața imperialismului. Vuetul lor se aude până în țările Orientului asuprit. Incepe să ardă pământul sub plcioarele Imperialismului. Imperialismul este în mod inevitabil sortit pieirii.

„Izvestia” Nr. 41

din 22 Februarie 1919.

Semnat: I. Stalin.

SARCINILE NOASTRE ÎN ORIENT

Odată cu înaintarea Armatei Roșii spre Răsărit și cu deschiderea drumului spre Turchestan, se ridică în fața noastră o serie de sarcini noi.

Populația din Orientul Rusiei nu prezintă nici uniformitatea guberniilor centrale, care înlesnește opera construcției socialiste, nici maturitatea culturală a regiunilor periferice din Vest și Sud, care a permis să se dea Puterii Sovietice, repede și destul de ușor, formele naționale corespunzătoare. Spre deosebire de aceste regiuni periferice și de centrul Rusiei, regiunile periferice orientale locuite de: Tătari și Bașchiri, Chirghizi și Uzbeci, Turcmeni și Tadjici și, în sfârșit, de un șir întreg de alte formații etnografice (circa 30 de milioane de suflete) prezintă o extraordinară diversitate de popoare înapoiate din punct de vedere cultural, care ori n'au ieșit încă din stadiul feudalismului, ori au intrat abia de curând în faza dezvoltării capitaliste.

Fără îndoială că această împrejurare complică și îngreuiază întrucâtva sarcinile Puterii Sovietice în Orient.

La complicațiile curente cu caracter pur intern se adaugă complicațiile cu caracter „istoric”, introduse,

ca să spunem așa, din afară. Ne referim la politica imperialistă a guvernului țarist, care urmărea să sugrume popoarele din Orient, la lăcomia nesățioasă a negustorului rus, care se simțea stăpânul regiunilor periferice din Orient, și, în sfârșit, la politica iezuită a preotului rus, care căuta prin toate mijloacele permise și nepermise să atragă la ortodoxism popoarele musulmane, ceea ce a provocat la popoarele din Orient un sentiment de neîncredere și de ură față de tot ce era rusesc.

E drept că triumful revoluției proletare în Rusia și politica de eliberare dusă de Puterea Sovietică față de popoarele asuprite au purificat atmosfera de vrajbă națională, câștigându-i proletariatului rus încrederea și stima popoarelor din Orient. Mai mult. Avem tot temeiul să afirmăm că popoarele din Orient, reprezentanții lor conștienți, încep să vadă în Rusia sprijinul și stindardul eliberării lor din lanțurile imperialismului. Dar îngustimea orizontului lor cultural și moravurile lor înapoiate, care nu pot fi lichidate într-o clipă, se fac (și se vor mai face) simțite în opera de organizare a Puterii Sovietice în Orient.

Acestea sunt tocmai greutatea pe care le-a avut în vedere comisia pentru redactarea proiectului de program al P. C. din Rusia⁶⁰, atunci când a declarat în proiect că în problema libertății naționale „P.C. din Rusia stă pe punctul de vedere istoric, de clasă, ținând seama de treapta de dezvoltare istorică la care a ajuns o națiune, adică dacă se află pe drumul dela feudalism spre democrația burgheză sau pe cel dela democrația burgheză la cea sovietică“, și că „proletariatul națiunilor care au fost națiuni asuprite tre-

bue să dea dovadă de o deosebită precauție și de o deosebită atenție față de rămășițele sentimentelor naționale ale masselor muncitoare ale națiunilor asuprite sau lipsite de drepturi depline“.

Sarcina noastră este :

1) Să căutăm cu tot dinadinsul să ridicăm nivelul cultural al popoarelor înapoiate, să organizăm o rețea întinsă de școli și instituții culturale, să desfășurăm agitația sovietică prin viu grai și prin scris în limba maternă a populației muncitoare respective, astfel ca să fie înțeleasă de aceasta.

2) Să antrenăm masele muncitoare din Orient la construirea statului sovietic, ajutându-le în tot chipul să-și creeze Soviets de deputați de plasă, județene etc., alcătuite din oameni care au trecut de partea Puterii Sovietice și care sunt aproape de populația locală.

3) Să desființăm toate îngrădirile formale și de fapt moștenite dela vechiul regim sau create în atmosfera războiului civil și care împiedică popoarele din Orient să-și desvolte la maximum inițiativa proprie pe drumul eliberării lor de rămășițele feudalismului și ale asupririi naționale, care a fost deja înlăturată.

Numai în felul acesta vom putea face ca Puterea Sovietică să devină apropiată și scumpă popoarelor robite din vastul Orient.

Numai în felul acesta vom putea arunca o punte între revoluția proletară din Occident și mișcarea anti-imperialistă din Orient, încercuind astfel complet imperialismul în agonie.

Sarcina care se impune este de a construi o citadelă a Puterii Sovietice în Orient, a ridica un far socialist

la Cazan și Ufa, la Samarcand și Tașchent, care să lumineze drumul eliberării popoarelor martire din Orient.

Nu ne îndoim că devotații noștri activiști de partid și din aparatul sovietic, care au dus pe umerii lor toată povara revoluției proletare și a războiului împotriva imperialismului, vor ști să îndeplinească cu cinste și această sarcină pe care le-a încredințat-o istoria.

*„Pravda” Nr. 48
din 2 Martie 1919.*

Semnat: I. Stalin.

IN DECURS DE DOI ANI

Februarie — Martie 1917

Revoluție burgheză în Rusia. Guvern Miliucov—Cherenschi. Partidele dominante în Soviete — menșevicii și socialiștii-revoluționari: Dintre cei 400-500 de membri ai Sovietului din Petrograd, numai 40-50 sunt bolșevici. La prima conferință a Sovietelor de deputați din Rusia ⁶¹, bolșevicii întrunesc cu greu 15-20% din voturi. În această perioadă, partidul bolșevic este cel mai slab dintre toate partidele socialiste din Rusia. Organul lui, ziarul „Pravda” ⁶², este privit pretutindeni ca un ziar „anarhic”. Oratorii partidului bolșevic, care chiamă la luptă împotriva războiului imperialist, sunt dați jos dela tribună de soldați și muncitori. Celebrele teze ale tovarășului Lenin cu privire la Puterea Sovietelor ⁶³ nu sunt acceptate de Sovietele de deputați. Partidele defensiste de nuanță social-patriotică — menșevicii și socialiștii-revoluționari — cunosc perioada triumfului deplin.

Între timp, războiul imperialist, care se prelungește, își continuă acțiunea sa ucigătoare, subminând industria, distrugând agricultura, desorganizând apro-

vizionarea și transportul, devorând zeci și sute de mii de noi victime.

* *

*

Februarie — Martie 1918

Revoluție proletară în Rusia. Guvernul burghez Cherenschi—Conovalov a fost răsturnat. La centru și în provincie se instaurează Puterea Sovietelor. Războiul imperialist este lichidat. Pământul este dat în proprietatea poporului. Se organizează controlul muncitoresc. Se organizează Garda Roșie. Incercarea menșevicilor și a socialiștilor-revoluționari de a preda Adunării Constituante din Petrograd „toată puterea“, dă greș. Adunarea Constituantă este disolvată, încercările de restaurare ale burgheziei eșuează. Garda Roșie repurtează succese în Sud, în Ural, în Siberia. Menșevicii și socialiștii-revoluționari, care au fost înfrânți cu desăvârșire, pleacă în regiunile periferice, se unesc acolo cu contrarevoluționarii, încheie o alianță cu imperialiștii și declară război Rusiei Sovietice.

În această perioadă, partidul bolșevic este cel mai puternic și mai unit dintre toate partidele din Rusia. Încă la al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia, ținut în Octombrie 1917, partidul bolșevic întrunește majoritatea absolută a voturilor (65-70%). De acum încolo Sovietele evoluează constant în favoarea bolșevicilor. Ne referim nu numai la Sovietele de muncitori, în care bolșevicii reprezintă în total 90%, și nu numai la Sovietele de soldați, în care bolșevicii repre-

zintă 60-70%, dar și la Sovietele de țărani, în care bolșevicii au dobândit majoritatea.

În această perioadă, însă, partidul bolșevic nu este numai cel mai puternic, dar și singurul partid socialist din Rusia. Căci menșevicii și socialiștii-revoluționari, care în acea vreme mergeau mână în mână cu Cehoslovacii și cu alde Dutov, Crasnov și Alexeev, cu imperialiștii austro-germani și anglo-francezi, au pierdut în cele din urmă orice autoritate morală în păturile proletare din Rusia.

Totuși această situație excepțional de avantajoasă dinăuntru țării este slăbită și nu poate fi valorificată, datorită faptului că Rusia nu are încă aliați înafară și că Rusia socialistă este o insulă înconjurată de oceanul imperialismului războinic. Muncitorii din Europa sunt extenuați și sângerează..., însă ei sunt ocupați cu războiul și nu au timp să se gândească la problema rânduelilor socialiste din Rusia, la căile care i-ar putea scăpa de război etc. Cât despre partidele „socialiste” din Europa, care și-au vândut spada imperialiștilor, se putea oare ca ele să nu ponegrească pe bolșevici, pe acești oameni „agitați” care „turbură” pe muncitori cu „experimentele” lor „costisitoare” și „periculoase”?

Nu e de mirare, deci, că în această perioadă se accentuează simțitor în partidul bolșevic tendința de a lărgi baza revoluției proletare, de a antrena în mișcarea revoluționară împotriva imperialismului pe muncitorii din Occident (precum și pe cei din Orient), de a crea legături permanente cu muncitorii revoluționari din toate țările.

Februarie — Martie 1919

Continuarea consolidării Puterii Sovietice în Rusia. Lărgirea teritoriului ei. Organizarea Armatei Roșii. Succesele Armatei Roșii la Sud, la Nord, la Vest și la Est. Înființarea republicilor sovietice în Estonia, Letonia, Lituania, Bielorusia și Ucraina. Infrângerea imperialismului austro-german și revoluție proletară în Germania, Austria și Ungaria. Guvern Scheidemann—Ebert și Constituantă germană. Republică Sovietică în Bavaria. Greve politice în întreaga Germanie cu lozincă „Toată puterea Sovietelor“, „Jos Ebert—Scheidemann“! Greve și Soviete de muncitori în Anglia, Franța și Italia. Descompunerea vechii armate în țările Antantei și apariția Sovietelor de soldați și marinari. Sistemul sovietic devine forma universală a dictaturii proletare. Întărirea elementelor comuniste de stânga din țările Europei. Formarea partidelor comuniste în Germania, Austria, Ungaria și Elveția, care stabilesc legături între ele și își coordonează acțiunile. Destrămarea Internaționalei a II-a. Conferința internațională a partidelor revoluționare socialiste ținută la Moscova ⁶⁴ și fondarea Internaționalei a III-a Comuniste, organ comun de luptă al muncitorilor luptători din toate țările. A luat sfârșit izolarea revoluției proletare din Rusia : Rusia are acum aliați. „Liga națiunilor“ Imperialistă dela Paris și conferința social-patriotică dela Berna, care o ajută, străduindu-se să fe-rească pe muncitorii europeni de „molima bolșevică“, nu-și ating scopul : Rusia Sovietică trebuia inevitabil să devină, și într'adevăr a devenit, stegarul revoluției proletare mondiale, centrul de gravitate al forțelor re-

voluționare înaintate din Occident și Orient. Dintr'un „produs pur rusesc“, bolșevismul devine o forță internațională cumplită, care sdruncină înseși temelile imperialismului mondial.

Astăzi recunosc acest lucru până și menșevicii, care, „lăsând la o parte grija“ Constituantei și pierzându-și „armata“, trec încetul cu încetul în lagărul Republicii Sovietelor.

Astăzi nu mai neagă acest lucru nici socialiștii-revoluționari de dreapta, care, pierzând Constituanta în favoarea lui Colceac, Dutov și a altora de o seamă cu ei, sunt nevoiți să se salveze în Țara Sovietelor.

* * *

*

Bilanț

Experiența acestor doi ani de luptă a proletariatului a dat în totul dreptate bolșevicilor, care au prevăzut falimentul imperialismului și inevitabilitatea revoluției proletare mondiale, descompunerea partidelor „socialiste“ de dreapta și destrămarea Internaționalei a II-a și au arătat importanța internațională a sistemului sovietic și caracterul contrarevoluționar al lozincii Adunării Constituante, însemnătatea universală a bolșevismului și inevitabilitatea creării unei Internaționale a III-a combative.

*„Jizni Naționalnostei“ Nr. 8
din 9 Martie 1919.*

Semnat: I. Stalin.

REZERVELE IMPERIALISMULUI

Războiul dintre imperialism și socialism continuă. „Liberalismul“ național și „protecția“ acordată popoarelor „mici“, „pacifismul“ Antantel și „renunțarea“ la intervenție, cerința „desarmării“ și faptul că Antanta e „dispusă“ să înceapă tratative, „grija“ pentru „poporul rus“ și „dorința“ de a-l „ajuta“ prin toate „mijloacele posibile“ — toate acestea și multe altele de acelaș fel nu sunt decât un paravan menit să camufleze furnizarea intensă de tancuri și muniții dușmanilor socialismului, nu sunt altceva decât o obișnuită mașinațiune diplomatică ce urmărește să ascundă de ochii lumii „căutarea“ de noi forme de sugrumare a socialismului, noi forme de sugrumare a popoarelor „mici“, a coloniilor și semicoloniilor, forme care să fie „acceptabile“ pentru „opinia publică“.

Acum vreo patru luni, imperialismul aliat, după ce învinsese pe rivalii săi austro-germani, a pus în mod precis și categoric problema amestecului armat (intervenție !) în „treburile rusești“. Niciun fel de tratative cu Rusia „anarhică“ ! Planul imperialiștilor era să transfere o parte din trupele „devenite disponibile“ pe

teritoriul Rusiei, să le verse în unitățile de gardiști albi ale unora ca Scoropadschi și Crasnov, Denichin și Bicerahov, Colceac și Ceaicovschi și să strângă într'un „cerc de fier“ focarul revoluției, Rusia Sovietică. Dar valul revoluției a măturat planul acesta. Muncitorii din Europa, cuprinși de mișcarea revoluționară, au pornit o campanie înverșunată împotriva intervenției armate. „Trupele devenite disponibile“ s'au dovedit a fi cu totul improprii pentru o luptă armată împotriva revoluției. Mai mult, venind în contact cu muncitorii răsculați, au fost ele înseși „contaminate“ de bolșevism. Luarea de către trupele sovietice a orașelor Cherson și Nicolaev, unde trupele Antantei au refuzat să lupte împotriva muncitorilor, demonstrează cât se poate de elocvent acest lucru. Cât despre plănuitul „cerc de fier“, acesta nu numai că n'a fost „ucigător“, dar a căpătat și o serie de crăpături. Planul unei intervenții directe, fățișe s'a dovedit astfel a fi vădit „nerațional“. Așa se și explică, de fapt, ultimele declarații ale lui Lloyd George și Wilson cu privire la „admisibilitatea“ unor tratative cu bolșevicii și la „neintervenția“ în afacerile interne ale Rusiei, trimiterea în Rusia a Comisiei dela Berna ⁶⁵ și, în sfârșit, proiectata invitare (pentru a doua oară!) a tuturor guvernelor din Rusia, existente „în fapt“, la conferința „păcii“ ⁶⁶.

Însă renunțarea la intervenția fățișă n'a fost dictată numai de această împrejurare. Ea se mai explică și prin faptul că în cursul luptei s'a conturat o nouă combinație, o formă nouă, o formă camuflată de intervenție armată, ce-i drept, mai complexă decât cea fățișă, dar în schimb mai „comodă“ pentru „civilizata“ și „umana“ Antantă. Ne referim la alianța guvernelor

burgheze din România, Galiția, Polonia, Germania și Finlanda împotriva Rusiei Sovietice, alianță pe care imperialismul a înjghebat-o în pripă. E drept că până mai ieri aceste guverne căutau să se sugrume unul pe altul de dragul intereselor „naționale” și al „libertății” naționale. E drept că până mai ieri se striga la toate răspântiile despre un „război patriotic” între România și Galiția, Galiția și Polonia, Polonia și Germania. Dar ce înseamnă „patria” în comparație cu sacul cu bani al Antantei, care a ordonat încetarea „războiului intestin”? Antanta a ordonat să se constituie un front unic împotriva Rusiei Sovietice; puteau oare mercenarii imperialismului să nu se alinieze „în front”? Până și guvernul german, pe care Antanta l-a batjocorit și l-a călcat în picioare, până și acest guvern, pierzând orice urmă de simț al demnității, a implorat și a obținut să i se acorde dreptul de a participa la cruciada împotriva socialismului în interesul... aceleiași Antante! Nu e, oare, clar că Antanta are toate motivele să-și frece mâinile de bucurie, perorând despre „neintervenție” în treburile rusești și despre tratative „de pace” cu bolșevicii? Dece să se recurgă la intervenție fățișă, care este „primejdioasă” pentru imperialism și care, pe deasupra, reclamă sacrificii mari, dacă există posibilitatea de a organiza o intervenție „absolut neprimejdioasă”, camuflată îndărătul steagului național și făcută pe spinarea altora, pe spinarea popoarelor „mici”? Războiul dus de România și Galiția, de Polonia și Germania împotriva Rusiei? Acesta este doar un război care se duce pentru „existența națională”, pentru „paza hotarelor răsăritene”, împotriva „imperialismului” bolșevic, e un război dus „chiar” de Români și Galițieni,

Polonezi și Germani ; ce amestec are Antanta în toate acestea ? E drept că Antanta le dă bani și armament, dar acest lucru nu este decât o simplă operațiune financiară, consfințită de dreptul internațional al lumii „civilizate“. Nu e oare limpede că Antanta e nevinovată ca un porumbel și că este „împotriva“ intervenției ?...

Astfel, dela politica zăngănitului armelor, dela politica intervenției fățișe, imperialismul a fost nevoit să treacă la politica intervenției camuflate, la politica antrenării în lupta împotriva socialismului a națiunilor dependente mici și mari.

Politica intervenției fățișe a eșuat datorită creșterii mișcării revoluționare în Europa și simpatiei muncitorilor din toate țările pentru Rusia Sovietică. Ea, această politică, a fost exploatată din plin de socialismul revoluționar pentru a demasca imperialismul.

Fără îndoială că politica prin care se apelează la ultimele rezerve, la așa numitele popoare „mici“, politica antrenării acestora în războiul împotriva socialismului se va termina, până la urmă, cu un eșec identic. Și aceasta nu numai din cauză că revoluția în creștere din Apus macină, în ciuda oricăror piedici, temeliile imperialismului și nu numai din cauză că în sânul chiar al popoarelor „mici“ crește continuu mișcarea revoluționară, dar și din cauză că venirea în contact a „forțelor armate“ ale acestor popoare cu muncitorii revoluționari din Rusia le „va contamina“ în mod inevitabil cu bacilul bolșevismului. Socialismul va folosi toate posibilitățile pentru a deschide ochii muncitorilor și țăranilor acestor popoare asupra faptului că „grija patriotică“ a imperialismului izvorăște din intenții de jaf.

Rezultatul inevitabil al politicii imperialiste de intervenție camuflată va fi antrenarea popoarelor „mici” în sfera revoluției, lărgirea bazei socialismului.

„Izvestia” Nr. 58

din 16 Martie 1919.

Semnat: I. Stalin.

**DIN DISCURSUL REFERITOR
LA PROBLEMA MILITARĂ, ROSTIT
LA CONGRESUL AL VIII-LEA AL P. C. (b)
DIN RUSIA ⁶⁷
21 Martie 1919**

Toate problemele atinse aici se reduc la una singură, și anume : va avea Rusia o armată regulată și perfect disciplinată, sau nu ?

Acum o jumătate de an, după ce armata veche, țaristă, se destrămase, s'a format la noi o armată nouă; era o armată de voluntari, prost organizată, cu o conducere colectivă, o armată care nu se supunea întotdeauna ordinelor. Aceasta era perioada în care se anunța ofensiva Antantei. Armata era alcătuită în majoritatea ei, dacă nu chiar exclusiv, din muncitori. Deoarece în această armată de voluntari lipsea disciplina, deoarece ordinele nu erau întotdeauna executate, deoarece exista desorganizare în conducerea armatei, am suferit înfrângeri : am cedat inamicului Cazanul, iar dinspre Sud ataca cu succes Crasnov... Faptele dovedesc că armata de voluntari nu rezistă criticii și că nu vom putea apăra Republica noastră dacă nu vom crea o altă armată, o armată regulată, pătrunsă de spiritul disciplinei, având o secțiune politică bine organizată, o armată care la primul ordin să știe și să se poată ridica și să pornească împotriva dușmanului.

Trebue să spun că elementele nemuncitorești, care constituie majoritatea armatei noastre — țăranii —, nu vor lupta de bunăvoie pentru socialism. O serie întreagă de fapte o dovedesc. Un șir de rebeliuni care au izbucnit în spatele frontului și pe front, o serie întreagă de excese care au avut loc pe front arată că elementele neproletare, care constituie majoritatea armatei noastre, nu vor să lupte de bunăvoie pentru comunism. Rezultă deci că sarcina noastră este de a reeduca aceste elemente în spiritul unei discipline de fier, de a le face să urmeze proletariatul nu numai în spatele frontului, dar și pe front, de a le face să lupte pentru cauza noastră socialistă comună și de a duce la bun sfârșit în cursul războiului crearea unei adevărate armate regulate, singura în stare să apere țara.

Așa se pune problema.

...Sau vom crea o adevărată armată regulată muncitorească-țăărănească, perfect disciplinată, și vom apăra Republica, sau nu vom face acest lucru și atunci totul va fi pierdut.

...Proiectul prezentat de Smirnov nu este acceptabil, deoarece el nu ar face decât să sdruncine disciplina în armată, excluzând posibilitatea de a se crea o armată regulată.

Publicat pentru prima oară în cartea :

I. Stalin, Despre opoziție.

Articole și discursuri dintre 1921 și 1927.

M.—L., 1928.

CU PRIVIRE LA REORGANIZAREA CONTROLULUI DE STAT

*Raport făcut la ședința C.E.C. al Sovietelor
din Rusia la 9 Aprilie 1919*

(Dare de seamă apărută în ziare)

Tovarășul Stalin arată că singurul departament care n'a fost supus până în prezent epurării și reorganizării prin care au trecut toate celelalte instituții este Controlul de Stat. După părerea raportorului, pentru a se ajunge la un control real, efectiv, și nu pe hârtie, actualul aparat al Controlului de Stat trebuie să fie reorganizat, completându-l cu forțe noi, proaspete. Organele existente ale controlului muncitoresc trebuie unite într'un singur tot, iar toate elementele care se ocupă cu controlul trebuie integrate în Controlul de Stat general. Ideea fundamentală a reorganizării Controlului de Stat constă, așa dar, în democratizarea și apropierea lui de masele de muncitori și țărani.

Proiectul de decret ⁶⁸ propus de raportor este adoptat în unanimitate.

„Izvestia” Nr. 77
din 10 Aprilie 1919.

IN LEGĂTURĂ CU IMPUȘCAREA CELOR 26 TOVARĂȘI DIN BACU DE CĂTRE AGENȚII IMPERIALISMULUI ENGLEZ

Supunem atenției cititorilor două documente ⁶⁹ care ilustrează felul bestial în care imperialiștii englezi au executat, în toamna anului trecut, pe activiștii de răspundere ai Puterii Sovietice din Bacu. Sursa din care provin aceste documente este: ziarul socialist-revoluționar „Znamia Truda” ⁷⁰ din Bacu și ziarul „Edinaia Rossia” ⁷¹ tot din Bacu; cu alte cuvinte, chiar cercurile care până mai ieri chemau în ajutor pe Englezi, trădându-i pe bolșevici, iar astăzi, în urma întorsăturii pe care au luat-o evenimentele, sunt nevoite să-i demaște pe aliații lor de ieri.

Primul document vorbește despre împușcarea bară, de către căpitanul englez Tig-Jones, a celor 26 de activiști sovietici din Bacu (Șaumian, Djaparidze, Floletov, Malâghin și alții), fără judecată și anchetă, în noaptea de 20 Septembrie 1918, în drum dela Crasnovodsc spre Așhabad, unde au fost trimiși de Tig-Jones ca prizonieri de război. Tig-Jones și companionii lui socialiști-revoluționari și menșevici sperau că vor putea mușamaliza afacerea, intenționând să pună în circulație mărturii false cu privire la moartea „natu-

rală", în închisoare sau în spital, a bolșevicilor din Bacu. Se vede însă că acest plan a dat greș, deoarece au rămas martori care nu vor să tacă și care sunt gata să-i demaște până la capăt pe sălbaticii englezi. Acest document este semnat de socialistul-revoluționar Ceaichin.

Al doilea document redă convorbirea generalului englez Thomson cu Ceaichin, autorul primului document, la sfârșitul lunii Martie 1919. Generalul Thomson îi cere lui Ceaichin să-i dea numele martorilor care au asistat la executarea bestială a celor 26 bolșevici din Bacu de către căpitanul Tig-Jones. Ceaichin se declară dispus să prezinte documente și să dea numele martorilor, cu condiția ca să se institue o comisie de anchetă compusă din reprezentanți ai comandamentului englez, al populației din Bacu și ai bolșevicilor din Turchestan; el mai cere să se garanteze că martorii din Turchestan nu vor fi uciși de agenții englezi. Cum însă Thomson nu acceptă propunerea de a se institui o comisie de anchetă și nu garantează securitatea martorilor, convorbirea este întreruptă și Ceaichin pleacă. Documentul prezintă interes prin faptul că, confirmând indirect barbaria imperiaștilor englezi, constituie o mărturie strigătoare a impunității și a desmățului sălbatic la care s'au dedat agenții englezi, care se răfuesc cu „indigenii” din Bacu și din ținutul transcaspic la fel cum procedează cu Negrii din Africa centrală.

Iată cum s'au întâmplat lucrurile cu cei 26 bolșevici din Bacu. În August 1918, când trupele turcești ajunseseră chiar lângă Bacu, iar membrii socialiști-revoluționari și menșevici ai Sovietului din Bacu antrenaseră de partea lor majoritatea Sovietului și, cu toată opune-

rea bolșevicilor, au chemat în ajutor pe imperialiștii englezi, bolșevicii din Bacu, în frunte cu Șaumian și Djaparidze, rămânând în minoritate, și-au depus mandatul, curățind terenul pentru adversarii lor politici. Bolșevicii hotărîră să se evacueze la Petrovsc, cel mai apropiat dintre punctele unde era instaurată Puterea Sovietică; ei aveau asentimentul noului guvern format atunci la Bacu de Englezi, de socialiștii-revoluționari și de menșevici. Însă în drum spre Petrovsc, vaporul în care se aflau bolșevicii din Bacu și familiile lor a fost bombardat de vasele engleze care-l urmăreau și dus la Crasnovodsc. Această s'a întâmplat în August.

Guvernul sovietic din Rusia s'a adresat în câteva rânduri comandamentului englez, cerînd eliberarea tovarășilor din Bacu și a familiilor lor în schimbul unor prizonieri englezi; însă la toate aceste demersuri comandamentul englez n'a răspuns nimic. Încă din luna Octombrie au început să sosească știri dela persoane particulare și dela organizații cu privire la împușcarea tovarășilor din Bacu. La 5 Martie 1919 s'a primit la Astrahan o radiogramă din Tiflis care arăta că „Djaparidze și Șaumian nu se află la comandamentul englez și că, după informațiile culese în localitate, ei au fost uciși, ca urmare a acțiunii arbitrare a unui grup de muncitori, în luna Septembrie, lângă Chizâl-Arvat“. Pe cât se vede, aceasta a fost prima încercare oficială a asasinilor englezi de a arunca vina pentru bestialitățile lor asupra muncitorilor, care aveau o dragoste nețăr-murită pentru Șaumian și Djaparidze. Astăzi, după publicarea documentelor amintite mai sus, putem socoti dovedit faptul că tovarășii noștri din Bacu, care părăseau voluntar arena politică și plecau spre Petrovsc,

unde voiau să se evacueze, au fost într'adevăr împuşcaţi fără judecată şi anchetă de către canibalii Angliei „civilizate” şi „umane”.

În ţările „civilizate” se obișnuieşte a se vorbi despre teroarea şi grozăviile bolşevicilor, iar imperialiştii anglo-francezi sunt prezentaţi de obicei ca duşmani ai teroarei şi execuţiilor. Dar nu e oare clar că nicio dată Puterea Sovietică nu s'a purtat cu adversarii săi în mod atât de josnic şi mârşav ca „civilizaţii” şi „umani” englezi, că numai canibalii imperialiști, care sunt complect putrezi şi care au pierdut orice urmă de simţ moral, pot recurge la asasinate săvârşite din umbră şi la atacuri tâlhăreşti împotriva unor militanţi politici neînarmaţi din lagărul advers? Dacă mai sunt oameni care se îndoiesc de acest lucru, n'au decât să citească documentele pe care le dăm mai jos şi să spună lucrurilor pe nume.

Invitând pe Englezi la Bacu şi trădând pe bolşevici, menşevicii şi socialiştii-revoluţionari din Bacu îşi propuneau „să folosească” pe „oaspeţii” englezi ca o forţă, contând că stăpâni în ţară vor rămâne menşevicii şi socialiştii-revoluţionari, iar „oaspeţii” vor pleca de unde au venit. În realitate însă a fost exact pe dos: „oaspeţii” au devenit stăpâni absoluţi, iar socialiştii-revoluţionari şi menşevicii au devenit complici constanţi la asasinarea mârşavă şi odioasă a celor 26 comisari bolşevici; socialiştii-revoluţionari au fost nevoiţi să treacă în opoziţie, demascând cu prudenţă pe proaspeţii stăpâni, iar menşevicii s'au văzut nevoiţi să preconizeze, în ziarul lor „Iskra”⁷² din Bacu, constituirea unui bloc cu bolşevicii împotriva „oaspeţilor doriţi” de ieri.

Nu e oare clar că alianța socialiștilor-revoluționari și a menșevicilor cu agenții imperialismului este o „alianță” a robilor și lacheilor cu stăpânii lor? Dacă mai există oameni care se îndoiesc, n'au decât să citească „convorbirea”, pe care o redăm mai jos, dintre generalul Thomson și domnul Ceaichin și să spună cinstit dacă domnul Ceaichin arată ca un stăpân, iar generalul Thomson ca un „oaspete dorit”.

*„Izvestia” Nr. 85
din 23 Aprilie 1919.
Semnat: I. Stalin.*

TELEGRAMĂ ADRESATĂ REVIZORULUI EXTRAORDINAR AL CONTROLULUI DE STAT DIN ORAȘUL ȘCIGRÎ

La anchetarea cauzelor care au pricinuit izbucnirea desordinelor țărănești, în afară de cercetarea stării de spirit politice generale a masselor țărănești din județ, vă rog să dați atenție :

1) Politicii duse de Serviciul agrar și de Direcția sovhozurilor cu prilejul organizării gospodăriilor agricole sovietice : dacă n'au fost cazuri în care să se fi luat în mod abuziv pământurile din folosința țăranilor în vederea organizării gospodăriilor sovietice ; dacă nu cumva organizarea acestora a fost însoțită de alte măsuri de constrângere, care să se fi răsfrânt asupra situației materiale a gospodăriilor țărănești.

2) Politicii duse de Serviciul agrar cu prilejul organizării agriculturii colective: dacă nu cumva s'a recurs la metode de constrângere în organizarea comunelor și artelurilor agricole, a însămânțărilor făcute în comun etc.; dacă cu prilejul organizării agriculturii colective nu au fost nesocotite interesele vitale ale țăranimii locale.

3) Politicii Centralei zahărului în legătură cu naționalizarea terenurilor cultivate cu sfeclă de zahăr : dacă naționalizarea nu se efectuează în dauna intere-

selor fundamentale ale țărănimii ; dacă naționalizarea diferitelor loturi nu creează greutatea țăranilor în ce privește folosirea pământului ; dacă nu există alte acțiuni de natură să provoace indignarea țăranilor (bunăoară, dacă nu se atribue fabricilor de zahăr suprafețe care depășesc în mod vădit necesitățile lor reale ; dacă nu sunt naționalizate terenuri care nu au fost cultivate în trecut cu sfeclă de zahăr etc.).

4) Și următoarelor probleme : dacă desordinele țărănești nu sunt cumva provocate de lipsa de pământ din regiunea respectivă ; dacă au intrat în folosința țăranilor pământurile care au aparținut elementelor nemuncitoare și în ce condiții ; dacă în activitatea Serviciului agrar județean sau a unora din reprezentanții lui, sau în activitatea serviciilor agrare de plasă nu se constată măsuri care, fiind în contradicție cu dispozițiile centrului sau neraționale, ar putea provoca indignarea țărănimii ; deasemenea dacă nu se constată pasivitate sau abuzuri din partea autorităților.

Confirmați primirea telegramei și comunicați telegrafic Controlului de Stat măsurile luate.

Comisarul Poporului pentru Controlul de Stat,

I. Stalin

7 Mai 1919.

Publicat pentru prima oară în :

„I. Stalin, Opere”, vol. 4.

*Editura de Stat pentru literatură
politică, Moscova 1947.*

RAPORT TRIMIS DIN PETROGRAD PRIN FIR DIRECT LUI V. I. LENIN⁷³

Fără îndoială că actualmente transportul trupelor este mai bine organizat decât acum trei luni, dar pentru mine nu este mai puțin clar că nici Comandantul suprem și nici șeful statului său major nu știu ce unități se trimit la Petrograd. Iată de ce se întâmplă surprize de felul acesta : se anunță că se trimit regimente aparținând brigăzii a 2-a sau brigăzii de cavalerie din Cazan și sosesc unități aproape lipsite de efectiv. În orice caz, Petrogradul a primit deocamdată în total șase sute de elevi ai școlii militare într'adevăr apți de luptă.

Dar, firește, principalul nu este cantitatea, ci calitatea unităților. Avem nevoie în total de trei regimente de infanterie care să fie, bine înțeles, apte de luptă și de cel puțin un regiment de cavalerie pentru a alunga toată banda dincolo de Narva. Dacă mi-ați fi putut îndeplini la timp această mică rugămintă, i-am fi alungat pe Estonieni încă de ieri.

De altfel nu este cazul să ne alarmăm, dat fiind că situația pe front este acum stabilă, linia frontului s'a întărit, iar în unele locuri ai noștri au și început să înainteze.

Am inspectat astăzi fortificațiile noastre dinspre partea Carellei și am constatat că, în linii generale, situația este acceptabilă. Finlandezii păstrează o tăcere îndărătnică și pare foarte ciudat faptul că nu profită de ocazie. Tovarăși finlandezi inițiați ne încredințează că această ciudățenie se explică prin faptul că situația internă din Finlanda devine tot mai nesigură.

Mi-a fost prezentată astăzi propunerea Comandantului suprem de a reduce flota din cauza crizei de combustibil. În legătură cu aceasta am avut o consfătuire cu toți activiștii noștri din marină și am ajuns la convingerea că propunerea Comandantului suprem este complet greșită. Motivele : în primul rând, dacă unitățile mari vor fi transformate în simple poduri plutitoare, ele vor pierde posibilitatea de a pune tunurile în funcțiune, cu alte cuvinte tunurile pur și simplu nu vor putea deschide focul, deoarece între mișcarea vasului și funcționarea tunului există o legătură directă ; în al doilea rând, nu este adevărat că nu dispunem de obuze de calibru mare — zilele acestea au fost „descoperite” douăsprezece șlepuri încărcate cu obuze ; în al treilea rând, criza de combustibil e pe sfârșite, dat fiind că am reușit să depozităm 420.000 puduri de cărbuni, fără să mai socotim mazutul, în afară de faptul că primim zilnic un tren cu cărbuni ; în al patrulea rând, m'am convins că flota noastră devine o adevărată flotă cu marinari disciplinați, gata să apere din răputeri Petrogradul.

Nu vreau să arăt aici numărul unităților de luptă gata formate, dar cred că e de datoria mea să spun că prin forțele navale existente am putea să apărăm cu cinste Petrogradul de orice fel de atacuri venite de pe mare.

Având în vedere toate acestea, atât eu cât și tovarășii din Petrograd insistăm ca propunerea Comandantului suprem să fie respinsă.

Cred apoi că este absolut necesar ca timp de trei-patru săptămâni să ni se expedieze zilnic câte două trenuri cu cărbuni. După cum ne asigură oamenii noștri din marină, în felul acesta vom avea deplina posibilitate de a pune flota noastră — vasele și submari-nele — definitiv pe picioare.

Stalin

Scris la 25 Mai 1919.

*Publicat pentru prima oară în
culegerea: Documente referitoare
la apărarea eroică a Petrogra-
dului în 1919.
M., 1941.*

TELEGRAMĂ CĂTRE V. I. LENIN

După Crasnaia Gorca a fost lichidat și Serala Loșad⁷⁴. Tunurile instalate aici sunt în perfectă stare. Se procedează la o rapidă verificare a tuturor forturilor și fortărețelor.

Specialiștii navali susțin că luarea fortului Crasnaia Gorca dinspre mare răstoarnă toată știința navală. Nu-mi rămâne decât să deplâng această așa zisă știință. Rapida luare a fortului Gorca se explică prin amestecul meu foarte drastic, și în genere al civililor, în treburile operative, amestec care a mers până la a anula ordinele date pe mare și pe uscat și a impune ordinele mele.

Socotesc de datoria mea să declar că și de aci înainte voi proceda la fel, cu toată venerația ce o am pentru știință.

Stalin

16 Iunie 1919.

*Publicată pentru prima oară
în ziarul „Pravda” Nr. 301
din 21 Decembrie 1929.*

RAPORT TRIMIS DIN PETROGRAD PRIN FIR DIRECT LUI V. I. LENIN

Socotesc necesar să vă atrag atenția asupra următoarelor probleme:

Prima. Colceac este inamicul cel mai serios, deoarece dispune de suficient spațiu pentru a se retrage, de suficient material uman pentru armată și de un spate de front bogat în grâu. În comparație cu Colceac, generalul Rodzianco este o muscă, deoarece n'are grâu în spatele frontului, n'are spațiu pentru retragere și nici suficient material uman. Mobilizarea a douăzeci de contingente pe care Rodzianco este nevoit s'o efectueze în cele două-trei județe ale sale din cauza lipsei de material uman, îi va pecetlui soarta, deoarece țăranii nu vor suporta o asemenea mobilizare și-l vor părăsi în mod inevitabil pe Rodzianco. În consecință, nu trebuie luat în niciun caz de pe frontul de Est un număr prea mare de trupe pentru frontul dela Petrograd, pentru că acest lucru ne-ar putea sili să oprim ofensiva pe frontul de Est. Pentru a-l împinge pe Rodzianco la granița estonă (n'avem pentru ce să mergem mai departe), este de ajuns o singură divizie, iar luarea unei divizii de pe frontul de Est nu implică oprirea ofensivei pe acest front. Rog să acordați acestui lucru o deosebită atenție.

A doua. În regiunea Kronstadt a fost descoperit un vast complot. Sunt implicați comandanții bateriilor tuturor forturilor din întreaga zonă fortificată a Kronstadtului. Complotiștii urmăreau să pună mâna pe fortăreață, să-și supună flota, să deschidă focul în spatele trupelor noastre și să-i netezească lui Rodzianco drumul spre Petrograd. Avem în mână documente care dovedesc aceasta.

Acum îmi explic impertinența cu care Rodzianco a pornit împotriva Petrogradului, deși dispunea de forțe relativ slabe. Se explică și obrăznicia Finlandezilor și dezertările în masă ale ofițerilor noștri activi. Se explică și faptul straniu că în momentul când Crasnaia Gorca a trădat, vasele engleze au dispărut : se vede că Englezii au socotit că n'ar fi „oportun“ un amestec direct (intervenție!), preferând să apară după ce fortăreața și flota vor fi trecut în mâinile albilor, pentru „a ajuta poporul rus“ să creeze o „orânduire democratică“.

Se vede că întregul plan al lui Rodzianco și Iudenici (către care converg toate firele acestui complot finanțat de Anglia prin intermediul legațiilor italiană, elvețiană și daneză) se baza pe reușita complotului, pe care sper că l-am înăbușit în fașă (toți cei implicați au fost arestați, ancheta continuă).

Aș ruga să nu se arate niciun fel de îngăduință membrilor arestați ai ambasadelor, să li se aplice un regim sever până la terminarea anchetei, care dă la iveală o sumedenie de alte fire ale complotului.

Amănunte vă voi da peste trei-patru zile, când am de gând să vin la Moscova pentru o zi, dacă nu aveți nimic împotriva.

Vă trimit harta. N'am putut să v'o trimit până acum din simplul motiv că am fost tot timpul plecat pentru treburile militare, aflându-mă mai mult pe front.

Stalin

18 Iunie 1919,
orele 3 dimineața.

*Publicat pentru prima oară
în ziarul „Pravda” Nr. 53
din 23 Februarie 1941.*

DESPRE FRONTUL PETROGRAD

*Convorbire cu un corespondent al ziarului
„Pravda“*

Tovarășul Stalin, care s'a înapoiat zilele acestea de pe frontul Petrograd, a împărtășit corespondentului nostru impresiile sale asupra stuației de pe front.

1. CĂILE DE ACCES SPRE PETROGRAD

Căile de acces spre Petrograd sunt punctele dela care, pornind, inamicul poate, în caz de succes, să încercuiască Petrogradul, să-l izoleze de restul Rusiei și, în cele din urmă, să-l ocupe. Acestea sunt: a) sectorul Petrozavodsc, direcția Zvanca, obiectivul—învăluirea Petrogradului dinspre Est; b) sectorul Oloneț, direcția Lodeinoe Pole, obiectivul — pătrunderea în spatele trupelor noastre din Petrozavodsc; c) sectorul carelian, direcția nemijlocită Petrograd, obiectivul — ocuparea Petrogradului dinspre Nord; d) sectorul Narva, direcția Gacina și Crasnoe Selo, obiectivul — ocuparea Petrogradului dinspre Sud-Vest, sau, în tot cazul, luarea liniei Gacina-Tosno și învăluirea Petrogradului dinspre Sud; e) sectorul Pscov, direcția Dno-Bologoe, obiectivul — izolarea Petrogradului de Moscova; f) în sfârșit,

golful Finic și lacul Ladoga, oferind inamicului posibilitatea unei debarcări la Vest și la Est de Petrograd.

2. FORȚELE INAMICULUI

În aceste sectoare forțele inamicului sunt felurite și de valoare inegală. În sectorul Petrozavodsc operează Sârbi, Polonezi, Englezi, Canadieni și un grup de ofițeri ruși — gardiști albi. Toți aceștia sunt finanțați de așa zisii aliați. În sectorul Oloneț operează Finlandezi albi, angajați cu contract pe termen de două-trei luni de către guvernul finlandez. Finlandezii albi sunt comandați de ofițeri germani, rămași după ocupația germană. În sectorul carelian se află așa zisele unități finlandeze regulate. În sectorul Narva sunt unități rusești, recrutate dintre prizonierii ruși, și unități ingermanlandeze*, recrutate din populația locală. Aceste unități sunt comandate de generalul-maior Rodzianco. În sectorul Pscov se află tot unități rusești, alcătuite din prizonieri de război și localnici, comandate de Balahovici. În golful Finic operează torpiloare (5—12) și submarine (2—8), care, după informațiile culese, aparțin Englezilor și Finlandezilor.

Toate informațiile obținute dovedesc că inamicul nu dispune de forțe prea mari pe frontul Petrograd. Sectorul Narva, cel mai activ dintre toate sectoarele inamicului, duce tot atâta lipsă de „material uman” combatant, ca și celelalte sectoare mai puțin active, deși nu mai puțin importante.

Astfel se și explică faptul că, deși „Times”⁷⁵ striga

* Ingermanlandezi — Finlandezi din regiunea Petrogradului.
— Nota Red.

pe un ton triumfător încă de acum două luni că „peste două-trei zile“ Petrogradul va cădea, inamicul nu numai că nu și-a atins obiectivul general — încercuirea Petrogradului — dar n'a reușit în acest interval de timp să atingă, în diferitele sectoare, niciunul dintre obiectivele parțiale, în sensul ocupării vreunui punct hotărîtor.

Se vede că faimoasa „armată de Nord-Vest“, în frunte cu generalul Iudenici care se află în Finlanda, armată în care bătrânul vulpoi Gucicov își pune mari speranțe, precum se vede din raportul său către Denichin, nu a fost încă înjghebată.

3. CALCULELE INAMICULUI

După toate datele, inamicul conta nu numai, sau, mai bine zis, nu atât pe propriile sale forțe, cât pe forța partizanilor săi — gardiștii albi din spatele trupelor noastre, din Petrograd și de pe front. În primul rând sunt așa numitele ambasade dela Petrograd ale statelor burgheze (franceză, elvețiană, greacă, italiană, olandeză, daneză, română etc.) care se ocupă cu finanțarea gardiștilor albi și cu spionajul în favoarea lui Iudenici și a burgheziei anglo-franco-fino-estoniene. Acești domni au svârlit bani în dreapta și în stînga, corupând tot ce putea fi corupt în spatiele armatei noastre. Apoi e partea coruptă a ofițerimii ruse, care a uitat Rusia, care a pierdut sentimentul onoarei și e gata să treacă de partea dușmanilor Rusiei muncitorilor și țăranilor. Și, în sfârșit, oamenii de altă dată, burghezi și moșieri, pe care proletariatul din Petrograd i-a lovit și care, după cum s'a văzut mai târziu,

au adunat arme, așteptând momentul prielnic pentru a lovi pe la spate armatele noastre. Pornind ofensiva asupra Petrogradului, inamicul a contat tocmai pe aceste forțe. Calculul inamicului era acesta: să ocupe Crasnaia Gorca, această cheie a Kronstadtului, slăbind astfel zona fortificată; să provoace o rebeliune în forturi și să bombardeze cu artileria Petrogradul, pentru ca, îmbinând într'un moment de panică generală o ofensivă generală pe front cu o rebeliune la Petrograd, să încercuiască și să ocupe focarul revoluției proletare.

4. SITUAȚIA PE FRONT

Dar calculele inamicului au dat greș. Crasnaia Gorca, pe care inamicul a ocupat-o timp de 24 ore grație trădării săvârșite dinăuntru de socialiștii-revoluționari de stânga, a fost repede redată Rusiei Sovietice ca urmare a puternicei lovituri date dinspre mare și uscat de marinarii din Baltica. Mâna de fier a Consiliului militar revoluționar al flotei baltice a readus repede la ordine efectivul punctelor fortificate ale Kronstadtului, care șovăise o clipă din cauza trădării socialiștilor-revoluționari de dreapta, a menșevicilor defensiști și a părții corupte a ofițerimii. Membrii așa ziselor ambasade și spionii acestora au fost arestați și transportați în locuri mai liniștite; la unele din aceste ambasade au fost descoperite mitraliere, arme (la ambasada României s'a găsit chiar și un tun), comutatoare secrete etc. Cartierele burgheze din Petrograd au fost supuse unei perchiziții generale; s'au găsit 4.000 de puști și câteva sute de bombe.

În ceea ce privește ofensiva generală a inamicului, nu numai că n'a fost încununată de succes, după cum trâmbița „Times“, dar nici n'a apucat să înceapă. La Oloneț, Finlandezii albi, care se străduiau să ocupe Lodeinoe Pole, au fost înfrânți și alungați în Finlanda. Grupul inamic dela Petrozavodsc, care se afla la câțiva kilometri de acesta, se retrage acum în grabă în urma atacului deslănțuit de unitățile noastre, care au pătruns în spatele lui. Grupul inamic dela Pscov a pierdut inițiativa, stă pe loc, ba chiar în unele locuri s'a și retras. Cât despre grupul inamic dela Narva, care era cel mai activ dintre toate, nu numai că n'a izbutit să atingă obiectivul fixat, dar, dimpotrivă, se retrage fără încetare în urma atacurilor unităților noastre, destrămându-se și dispărând treptat sub loviturile pe care i le dă Armata Roșie pe drumurile ce duc la Iamburg. Strigătele de triumf ale Antantei au fost, așa dar, premature. Speranțele lui Gucicov și Iudenici nu s'au împlinit. Despre sectorul carelian, care continuă să rămână pasiv, nu se poate spune deocamdată nimic, dat fiind că după eșecul suferit la uzina Vidlița ⁷⁶ guvernul finlandez a coborât simțitor tonul, încetând să mai debiteze înjurături triviale la adresa guvernului rus, iar așa zisele incidente de pe frontul carelian aproape că au încetat.

Dacă acesta e calmul dinaintea furtunei sau nu, o știe numai guvernul finlandez. În orice caz pot să afirm că Petrogradul este gata să facă față oricărei surprize.

5. FLOTA

Trebue să spun câteva cuvinte și despre flotă. Nu putem să nu salutăm faptul că flota baltică, socotită

pierdută, reînvie în toată puterea cuvântului. Și aceasta o recunosc nu numai cei ce ne sunt prietenii, dar și adversarii. Tot atât de îmbucurător este și faptul că racila de care suferă o parte a ofițerimii ruse — și anume venalitatea — a atins cel mai puțin pe ofițerii de marină: s'au găsit totuși oameni care, spre cinstea lor, pun demnitatea și independența Rusiei mai presus de aurul englez. Și mai îmbucurător este faptul că marinarii din Baltica s'au afirmat din nou, reînviind prin faptele lor de arme cele mai frumoase tradiții ale flotei revoluționare ruse. Dacă n'ar fi existat aceste împrejurări, Petrogradul nu ar fi fost apărat împotriva celor mai primejdioase surprize ce puteau veni dinspre mare. Faptul care învederează cel mai bine reînvierea flotei noastre, este lupta inegală ce s'a dat în Iunie între două torpiloare ale noastre și patru torpiloare și trei submarine ale inamicului, luptă din care torpiloarele noastre, datorită spiritului de abnegație, de care au dat dovadă marinarii, și conducerii pricepute a comandantului acestei unități, au ieșit învingătoare, scufundând un submarin inamic.

6. CONCLUZII

Rodzianco este comparat de multe ori cu Colceac sub raportul primejdiei pe care o prezintă pentru Rusia Sovietică, Rodzianco fiind considerat tot atât de periculos ca și Colceac. Această comparație este greșită. Colceac este într'adevăr periculos, deoarece el dispune și de spațiu pentru a se retrage, și de material uman pentru reîmprospătarea unităților armatei, și de grâu pentru hrana armatei. Nenorocirea lui Rodzianco

și Iudenici este că nu au nici spațiu suficient, nici material uman și nici grâu. Firește că Finlanda și Estonia oferă într-o oarecare măsură o bază pentru formarea de unități de gardiști albi din prizonierii de război ruși. Dar, în primul rând, prizonierii de război nu constituie un material îndestulător și pe deplin sigur pentru formarea unităților de gardiști albi. În al doilea rând, dată fiind frământarea revoluționară care crește tot mai mult în Finlanda și Estonia, situația de acolo nu prezintă condiții favorabile formării de unități de gardiști albi. În al treilea rând, teritoriul ocupat de Rodzianco și Balahovici (în total cam vreo două județe) se micșorează treptat și sistematic, iar falmoasa „armată de Nord-Vest“, presupunând că se va naște vreodată, nu va mai avea în scurtă vreme unde să se desfășoare și să manevreze. Căci trebuie să recunoaștem că deocamdată, cel puțin, nici Finlanda și nici Estonia nu pun la dispoziția lui Rodzianco-Balahovici-Iudenici „propriul lor teritoriu“. Armata „de Nord-Vest“ este o armată căreia îi lipsește spatele frontului. Este de prisos să mai spunem că o astfel de „armată“ nu poate dăinui multă vreme, aceasta, bine înțeles, dacă în desfășurarea evenimentelor nu va interveni o nouă și serioasă împrejurare cu caracter internațional favorabilă inamicului, fapt pe care, după toate datele de care dispunem, inamicul nu are niciun temei să conteze.

Armata Roșie trebuie să învingă lângă Petrograd.

SCRISOARE CĂTRE V. I. LENIN ASUPRA SITUAȚIEI DE PE FRONTUL DE VEST⁷⁷

Tovarășului Lenin

Pe frontul de Vest situația devine tot mai amenințătoare.

Vechile unități, obosite, decimate ale armatei a XVI-a, împotriva căreia exercită presiune Polonezii — inamicul cel mai activ de pe frontul de Vest —, nu numai că nu pot rezista atacului, că nu sunt în stare să se apere, dar și-au pierdut și capacitatea de a acoperi bateriile ce se retrag, acestea căzând, firește, în mâinile inamicului. Mă tem că armata a XVI-a, dată fiind starea în care se află unitățile ei, își poate pierde, în cursul retragerii spre Berezina, tunurile și convoaiele. Mai există și primejdia ca în majoritatea regimentelor cadrele obosite și complet destrămate să fie în curând incapabile de a asimila trupele de completare, care pe deasupra — trebuie s'o spunem — sosesc cu o întârziere înspăimântătoare.

Inamicul atacă în direcția Berezina pe două linii principale: pe linia spre Borisov și pe linia Sluț-Bobruisc. Și atacă cu succes: a și înaintat cu vreo

treizeci de verste în direcția Borisov, iar la Sud, luând Sluțc, a pus mâna pe minunata și unica șosea din acea regiune, cheia localității Bobruisc.

Dacă va cădea Borisov — și în cazul acesta probabil că divizia 17, complet sleită, a armatei a XVI-a, se va retrage — armata a XV-a va fi expusă unui atac, iar Poloțc și Dvinsc vor fi direct amenințate. În caz că va cădea Bobruisc și va fi atacată Reșița (inamicul urmărește direct acest obiectiv), întregul grup al armatei a XVI-a dela Pripiati, adică divizia 8, se va prăbuși automat; Gomelul va fi expus unui atac direct, iar flancul armatei a XII-a va rămâne descoperit.

Intr'un cuvânt, dacă vom permite inamicului să distrugă armata a XVI-a — ceeace a și început să facă — atunci vom pune într'o situație critică armatele a XV-a și a XII-a și vom fi nevoiți în acest caz să refacem nu numai armata a XVI-a, ci întregul front, ceeace ne va costa mult mai mult.

Este evident că ne aflăm cam în aceeași situație în care se afla anul trecut frontul de Est, când Vațetis și Costiaev au permis lui Colceac să distrugă mai întâi armata a III-a, apoi a II-a, apoi a V-a, compromițând astfel fără vreo trebuință situația întregului front pentru o jumătate de an.

Această perspectivă are toate șansele de a deveni realitate pe frontul de Vest.

Am mai scris că frontul de Vest este fărâmițat, că acest front nu va putea fi refăcut dacă nu vom avea rezerve gata pregătite și că este de ajuns ca inamicul să dea o singură lovitură serioasă într'unul din punctele importante, pentru ca întregul front să înceapă să se clatine, mai bine zis, să fie sdruncinat.

Din păcate, aceste temeri ale mele au și început să se dovedească îndreptățite.

Și nu trebuie să scăpăm din vedere că inamicul, care a creat la Vest un comandament unic, n'a pus încă în acțiune corpurile de armată rusești, care au și fost formate sau sunt aproape formate la Riga, Varșovia și Chișinău.

Acum trei săptămâni am crezut că o singură divizie va fi suficientă pentru a desvolta ofensiva și pentru a ocupa punctele Molodecino-Baranovici. Astăzi poate că o singură divizie nu va ajunge pentru a ne menține pe linia Borisov-Bobruisc-Mozâr.

Despre o ofensivă reușită nici vorbă nu poate fi, deoarece astăzi (11 August) ne-ar trebui cel puțin două-trei divizii în acest scop.

Acum hotărâți d-v.: ne veți pulea da o divizie, fie chiar brigadă cu brigadă, sau veți lăsa ca inamicul să distrugă armata a XVI-a, care și așa este distrămată. Hotărâți însă fără întârziere, căci fiecare oră este prețioasă.

Al. d-v., *I. Stalin*

P. S. Această scrisoare a fost citită și aprobată de toți membrii Consiliului militar revoluționar al frontului de Vest, inclusiv comandantul frontului de Vest. Un memoriu analog va fi înaintat zilele acestea Consiliului militar revoluționar al Republicii.

I. St.

Smolensc,

11 August 1919.

Publicat pentru prima oară în :

„I. Stalin, Opere”, vol. 4,

Editura de Stat pentru literatură politică, Moscova 1947.

SCRISOARE CĂTRE V. I. LENIN DE PE FRONTUL DE SUD⁷⁸

Tov. Lenin !

Acum două luni Comandamentul suprem nu avea în principiu nimic împotriva ca atacul principal să fie dat dela Vest spre Est, prin Bazinul Donețului. Dacă totuși n'a întreprins acest atac, e pentrucă invoca „moștenirea” căpătată în urma retragerii, în vară, a armatelor din Sud, adică gruparea de trupe care se alcătulise în mod spontan în regiunea actualului front de Sud-Est, a cărei reorganizare (a grupării) ar fi comportat o mare pierdere de vreme, ceea ce ar fi fost în avantajul lui Denichin. Numai pentru acest motiv n'am ridicat obiecțiuni împotriva direcției atacului, așa cum fusese stabilită în mod oficial. Astăzi, însă, situația și gruparea de forțe în chestiune sunt radical schimbate: armata a VIII-a (care era forța principală pe frontul de Sud) s'a deplasat în regiunea frontului de Sud și vizează direct Bazinul Donețului; corpul de cavalerie al lui Budionâi (cealaltă forță principală) a înaintat și el în regiunea frontului de Sud; s'a adăugat o forță nouă — divizia letonă — care, peste o lună după ce se va fi refăcut, va deveni din nou o forță amenințătoare pentru Denichin.

Vedeți, deci, că vechea grupare („moștenirea”) nu mai există. Ce determină atunci Comandamentul suprem (Cartierul general) să susțină vechiul plan? Este evident că la mijloc nu este decât îndărătnicie sau, dacă vreți, fracționism, cel mai obtuz și cel mai periculos fracționism pentru Republică, pe care-l cultivă la Comandamentul suprem năstrușnicul „strateg” Gusev. Zilele acestea Sorin a primit din partea Comandamentului suprem directiva de a porni ofensiva dinspre Țarițan înspre Novorosiisc prin stepele Donului pentru a urma o linie pe care, poate, aviatorii noștri o pot parcurge lesne, dar pe care infanteria și artileria noastră n’o vor putea deloc străbate. Este de prisos să mai dovedim că această (proiectată) ofensivă absurdă, într’un mediu care ne este ostil, cu drumuri absolut impracticabile, riscă să sufere un eșec total. Nu este greu de înțeles că această ofensivă asupra stanițelor* căzăcești — așa cum s’a văzut de curând în practică — nu poate duce decât la unirea Cazacilor în jurul lui Denichin, împotriva noastră, spre a-și apăra stanițele, nu poate decât să-l facă pe Denichin să apară ca un salvator al regiunii Donului, nu poate decât să ducă la crearea unei armate de Cazaci pentru Denichin, cu alte cuvinte nu poate decât să întărească poziția acestuia.

Tocmai deaceea trebuie chiar de pe acum, fără o clipă de întârziere, să înlocuim vechiul plan — infirmat de experiență — cu un plan care să prevadă ca atacul principal să fie deslănțuit dinspre regiunea Voronej, pe linia Harcov—Bazinul Donețului înspre Rostov. În primul rând, vom avea aici un mediu care nu ne este

* Staniță — sat în regiunile căzăcești. — Nota Red.

ostil, ci, dimpotrivă, ne simpatizează, ceea ce va înlesni înaintarea noastră. În al doilea rând, punem mâna pe o rețea de cale ferată de foarte mare importanță (a Donețului) și pe linia Voronej-Rostov, principală arteră de aprovizionare a armatei lui Denichin (ne mai având această linie, armata căzăcească pierde posibilitatea de a se aproviziona la iarnă, deoarece Donul, pe care se face aprovizionarea armatei dela Don, va îngheța, iar linia ferată a Donețului de Est, Lihaia-Tarițan, va fi tăiată). În al treilea rând, prin această înaintare noi scindăm armata lui Denichin în două armate, din care, pe cea de voluntari o lăsăm pradă lui Mahno, iar armatele căzăcești le punem în situația de a putea fi atacate din spate. În al patrulea rând, căpătăm posibilitatea de a crea disensiuni între Cazaci și Denichin, care (Denichin), în cazul unei înaintări reușite din partea noastră, va căuta să transfere unitățile căzăcești înspre Vest, lucru la care majoritatea Cazacilor nu vor consimți, dacă bine înțeles vom pune până atunci în fața Cazacilor problema păcii, a tratativelor de pace etc. În al cincilea rând, noi obținem cărbuni, iar Denichin rămâne fără cărbuni.

Acest plan trebuie adoptat fără întârziere, deoarece planul Comandamentului suprem de transferare și repartizare a regimentelor amenință să anihileze ultimele noastre succese de pe frontul de Sud. Nu mai spun că ultima hotărîre a C.C. și a Guvernului — „Totul pentru frontul de Sud” — este ignorată și de fapt anulată de Cartierul general.

Intr'un cuvânt: vechiul plan, pe care viața l-a și infirmat, nu trebuie în niciun caz actualizat; aceasta

ar constitui un pericol pentru Republică și ar ușura cu siguranță situația lui Denichin. Acest plan trebuie înlocuit cu un altul. Nu numai că împrejurările și condițiile ne permit acum să-l înlocuim, dar ne impun să facem aceasta. Atunci și repartizarea regimentelor se va face într'alt fel.

Fără aceasta, munca mea pe frontul de Sud nu mai are niciun sens, devine criminală și inutilă, ceea-ce-mi dă dreptul sau, mai curând, mă obligă să mă duc unde m'or duce ochii, fie și la dracu, numai să nu rămân pe frontul de Sud.

Al d-v., *Stalin*

Serpuhov,
15 Octombrie 1919.

*Publicată pentru prima oară
în ziarul „Pravda” Nr. 301
din 21 Decembrie 1929.*

TELEGRAMĂ CĂTRE V. I. LENIN

În luptele dela Voronej, corpurile de cavalerie ale lui Șcuro și Mamontov, principalul sprijin al contra-revoluției, corpuri create în urma unor îndelungate eforturi depuse de Antantă și de Denichin, au fost zdrobite de corpul de cavalerie al tov. Budionâi. Eroicii ostași roșii au luat Voronejul. Au fost capturate o mulțime de trofee; inventarierea acestora continuă. Până acum s'a putut constata că am pus mâna pe toate trenurile blindate purtând diferite numiri ale inamicului, inclusiv trenul blindat general Șcuro. Urmărirea inamicului înfrânt continuă. Aureola invincibilității creată în jurul numelui generalilor Mamontov și Șcuro a fost spulberată de vitejia eroilor roșii din corpul de cavalerie al tovarășului Budionâi.

Consiliul militar revoluționar al
frontului de Sud, *Stalin*

25 Octombrie 1919.

„Petrogradska Pravda” Nr. 244
din 26 Octombrie 1919.

DISCURS ROSTIT LA DESCHIDEREA CELUI DE AL II-LEA CONGRES DIN RUSIA AL ORGANIZAȚIILOR COMUNISTE ALE POPOARELOR ORIENTALE

22 Noembrie 1919

Tovarăși !

Am fost însărcinat, în numele C.C. al Partidului Comunist, să deschid congresul al II-lea al reprezentanților organizațiilor comuniste musulmane din Orient ⁷⁹.

Dela primul congres a trecut un an. În acest răstimp, în istoria socialismului s'au produs două evenimente importante. Primul eveniment îl constituie revoluționarea Europei occidentale și a Americii și crearea de partide comuniste acolo, în Occident; al doilea eveniment îl constituie deșteptarea popoarelor din Orient, creșterea mișcării revoluționare în Orient, printre popoarele orientale asuprite. Acolo, în Occident, proletarii amenință să nimicească avantgarda puterilor imperia-
liste și să ia puterea în mână. Dincoace, proletarii amenință să distrugă spatele frontului imperialist — Orientul — care este o sursă de bogății, întrucât Orientul constituie temelia pe care imperialismul își clădește bogățiile, este sursa de unde-și trage puteri și unde vrea să se retragă în cazul unei înfrângeri în Europa occidentală.

Acum un an, în Occident, imperialismul mondial amenința să strângă Rusia Sovietică într'un cerc. Astăzi se vede el însuși încercuit, deoarece primește lovituri și din flanc și din spate. Acum un an, delegații la primul congres musulman al popoarelor din Orient, plecând pe la locurile lor, au jurat că vor face tot ce le va sta în putință pentru a trezi din somn popoarele Orientului, pentru a arunca o punte între revoluția din Occident și popoarele asuprite din Orient. Astăzi, trecând în revistă această activitate revoluționară, putem constata cu satisfacție că ea n'a fost zadarnică și că s'a durat acea punte care trebuie folosită împotriva celor care sugrumă libertatea tuturor popoarelor asuprite.

Și, în sfârșit, dacă armatele noastre, dacă armatele noastre roșii au înaintat atât de impetuos spre Orient, firește, tovarăși delegați, că activitatea voastră n'a contat cel mai puțin. Dacă drumul spre Orient este astăzi deschis, revoluția datorează acest fapt și muncii enorme depuse în ultimul timp de tovarășii noștri delegați.

Repeziciunea desfășurării evenimentelor constatate de noi în Orient poate fi explicată numai prin coeziunea organizațiilor comuniste musulmane ale popoarelor din Orient, în primul rând prin coeziunea organizațiilor Tătarilor, Bașchirilor, Chirghizilor și popoarelor din Turchestan.

Nu mă îndoiesc, tovarăși, că acest congres, al II-lea congres, care a dat din punct de vedere cantitativ și calitativ mai multe roade decât primul, va ști să continue activitatea începută: în direcția trezirii popoarelor din Orient, a consolidării punții dintre

Occident și Orient, activitate pentru eliberarea maselor muncitoare de sub jugul secular al imperialismului.

Să sperăm că stindardul înălțat de primul congres, stindardul eliberării maselor muncitoare din Orient, stindardul zdrobirii imperialismului, va fi purtat cu cinste până la capăt de către activiștii organizațiilor comuniste musulmane. (Aplauze.)

*„Izvestia Naționalnostei” Nr. 46
din 7 Decembrie 1919.*

SALUTUL TRIMIS PETROGRADULUI DE FRONTUL DE SUD

Consiliul militar revoluționar al frontului de Sud își exprimă recunoștința tovarășească pentru salutul trimis și pentru steagurile roșii promise de d-v. regimentelor de pe frontul de Sud.

Consiliul militar revoluționar al frontului de Sud nu va uita că Petrogradul a fost primul care a sărit în ajutor frontului de Sud, trimițându-i mii de muncitori înaintați, oțeliți în lupte, care au insuflat diviziilor noastre credința în victorie și care au transformat cu desăvârșire frontul nostru.

Frontul de Sud își datorează ultimele succese, în primul rând, acestor muncitori, fii vrednici ai Petrogradului roșu.

Vă rugăm să credeți, tovarăși, că armatele frontului de Sud vor îndreptăți așteptările proletariatului rus și vor duce cu cinste până la victoria finală steagurile ce le sunt dăruite.

Am și eliberat Chievul și Cupianscul și nu este departe momentul când steagurile roșii se vor înălța deasupra Rostovului și Novocercascului.

Salut muncitorilor din Petrograd, salut glorioșilor
marinari ai Flotei Baltice !

Stalin

*„Petrogradskaja Pravda” Nr. 289
din 18 Decembrie 1916.*

CU PRIVIRE LA SITUAȚIA MILITARĂ DIN SUD

I

PLANURILE NEIZBUTITE ALE ANTANTEI

În primăvara anului 1919 a fost pusă la cale o campanie combinată a lui Colceac-Denichin-Iudenici împotriva Rusiei Sovietice. Atacul principal trebuia să-l dea Colceac, cu care Denichin spera să facă joncțiune la Saratov pentru a porni împreună dinspre Răsărit ofensiva asupra Moscovei. Iudenici urma să dea un atac ajutător asupra Petrogradului.

Scopul campaniei a fost formulat în raportul făcut de Gucicov lui Denichin: „A sugruma bolșevismul printr'o singură lovitură, răpindu-i centrele vitale cele mai importante: Moscova și Petrogradul“.

Planul campaniei a fost trasat într'o scrisoare trimisă de Denichin lui Colceac, scrisoare care a fost interceptată de noi odată cu căderea în mâinile noastre a statului-major al lui Grișin-Almazov în primăvara anului 1919. „Principalul este să nu ne oprim la Volga“ — îi scria Denichin lui Colceac — „ci să lovim mai departe în inima bolșevismului, Moscova. Sper să vă întâlnesc la Saratov... Polonezii vor face ceea ce au de făcut, iar în ceea ce-l privește pe Iudenici, el este gata și nu va întârzia să atace Petrogradul...“.

Astfel scria Denichin în primăvară, când ofensiva lui Colceac asupra Volgii era în toi.

Dar acest plan n'a izbutit. Colceac a fost svârlit dincolo de Ural. Denichin a fost oprit pe linia: râul Seim-Lischi-Balașov. Iudenici a fost împins dincolo de Iamburg.

Rusia Sovietică a rămas intactă și nevătămată.

Însă canibalii Antantei nu s'au descurajat. În toamna anului 1919 a fost conceput un nou plan pentru o campanie de nimicire. Colceac a fost, firește, scos din socoteală. Centrul de greutate a fost deplasat dela Est la Sud, de unde Denichin trebuia să pornească atacul principal. Ca și în primăvară, Iudenici urma să dea un atac ajutător, pornind un nou marș asupra Petrogradului. În discursul rostit a doua zi după luarea Oriolului, generalul Mai-Maevschi, fostul comandant al armatei de voluntari, a declarat că urmează să fie la Moscova împreună cu trupele sale „nu mai târziu de sfârșitul lui Decembrie, pe la Crăciunul anului 1919“.

Încrederea în sine a oamenilor lui Denichin a mers până acolo, încât capitaliștii din Bazinul Donețului au anunțat încă în Octombrie că vor da un premiu de un milion (în monete ale Țarului Nicolae) acelui regiment al armatei de voluntari care va intra primul în Moscova...

Dar soarta a vrut ca și acest plan să dea greș. Trupele lui Denichin au fost svârlite dincolo de Poltava-Cupiansc-Certcovo. Iudenici a fost zdrobit și svârlit dincolo de Narva. Cât despre armata lui Colceac, după înfrângerea suferită la Novo-Nicolaevsc, n'a mai rămas din ea decât o amintire.

Și de data această Rusia a rămas intactă și nevătămată.

Eșecul contrarevoluției a fost de astădată atât de neașteptat și de fulgerător, încât învingătorii Germaniei imperialiste, bătrânii lupi ai Antantei, au fost nevoiți să declare public: „Bolșevismul nu poate fi învins prin forța armelor“. Iar buimăceala fachirilor imperialismului a mers până acolo, încât, ne mai fiind în stare să descopere adevăratele cauze ale înfrângerii suferite de contrarevoluție, au început să compare Rusia ba cu niște „nisipuri mișcătoare“ în care „cel mai bun comandant de oști“ trebuie să eșueze în mod inevitabil, ba cu „un pustiu imens“ unde „cele mai bune armate“ vor avea parte de o moarte sigură.

II

CAUZELE ÎNFRÂNGERII CONTRAREVOLUȚIEI

Care sunt cauzele înfrângerii contrarevoluției și, în primul rând, a lui Denichin?

A) Șubrezenia spatelui frontului armatelor contrarevoluționare. Nicio armată din lume nu poate învinge dacă n'are un spate de front solid, iar spatele frontului lui Denichin (ca și al lui Colceac) este cât se poate de șubred. Șubrezenia spatelui frontului armatelor contrarevoluționare se explică prin caracterul social al guvernului Denichin-Colceac, care a creat aceste armate. Denichin și Colceac aduc cu ei nu numai jugul moșierului și al capitalistului, ci și jugul capitalului anglo-francez. Victoria lui Denichin și Colceac înseamnă pentru Rusia pierderea independenței, înseamnă ca ea să devină o vacă de muls pentru capitaliștii an-

glo-irancezi. În acest sens, guvernul lui Denichin și Colceac este guvernul cel mai antipopular, cel mai antinațional. În acest sens, Guvernul Sovietic este unicul guvern popular și unicul guvern național, în cel mai bun înțeles al acestui cuvânt, deoarece el aduce nu numai eliberarea oamenilor muncii din robia capitalului, dar și eliberarea întregii Rusii de sub jugul imperialismului mondial, transformarea Rusiei dintr'o colonie într'o țară liberă și independentă.

Nu este, oare, clar că guvernul lui Denichin și Colceac și armatele sale nu se pot bucura nici de stimă, nici de sprijinul păturilor largi ale populației ruse?

Nu e, oare, clar că în armatele lui Denichin și Colceac nu poate exista acea dorință fierbinte de a învinge, acea însuflețire fără de care, în genere, o victorie nu este posibilă?

Spatele frontului lui Denichin și Colceac pârâe, săpând temeliile frontului, deoarece guvernul lui Denichin și Colceac este un guvern de robire a poporului rus, un guvern în care păturile largi ale populației n'au nici cea mai mică încredere.

Spatele frontului armatelor sovietice se întărește, dând frontului roșu vlagă, deoarece Guvernul Sovietic este guvernul eliberării poporului rus, un guvern care se bucură de cea mai mare încredere a păturilor largi ale populației.

B) Situația la periferie a contrarevoluției. Încă la începutul Revoluției din Octombrie s'a conturat o anumită delimitare geografică între revoluție și contrarevoluție. În cursul perioadei de dezvoltare a războiului civil s'au precizat definitiv regiunile revoluției și cele ale contrarevoluției. Rusia interioară, cu centrele

ei industriale și cultural-politice — Moscova și Petrogradul — cu o populație omogenă din punct de vedere național, în cea mai mare parte rusă, a devenit baza revoluției. Iar regiunile periferice ale Rusiei, mai ales cele de Sud și Est, în care nu sunt centre industriale și cultural-politice importante și care au o populație extrem de variată din punct de vedere național, alcătuită, pe de o parte, din coloniști cazaci privilegiați, iar pe de altă parte din Tătari, Bașchiri, Chirghizi (la Est), Ucrainieni, Ceceni, Inguși și alte popoare musulmane, care nu se bucură de drepturi depline, — au devenit baza contrarevoluției.

Nu e greu de înțeles că această repartizare geografică a forțelor în luptă din Rusia este într-un tot firească. Într'adevăr, cine să fie baza Guvernului Sovietic, dacă nu proletariatul din Moscova și Petrograd? Și care ar putea fi sprijinul contrarevoluției lui Denichin și Colceac, dacă nu vechiul instrument al imperialismului rus, căzăcimea, care se bucură de privilegii și formează o castă militară, care exploatează de multă vreme popoarele neruse dela periferie?

Nu este oare clar că nu era posibilă nicio altă „repartizare geografică“?

Însă această împrejurare a avut (și continuă să aibă) drept rezultat o serie întreagă de minusuri fatale și inevitabile pentru contrarevoluție și tot atâtea plusuri inevitabile pentru revoluție.

Succesul unor armate care operează într-o perioadă de crâncen război civil cere imperios unitatea, coeziunea mediului viu omenesc, cu ale cărui elemente sunt alimentate aceste armate și din care își trag vlagă, această unitate putând fi națională (mai ales la

începutul războiului civil) sau de clasă (mai ales într'un război civil de mari proporții). Fără o asemenea unitate nu sunt posibile succese militare durabile. Or, regiunile periferice ale Rusiei (cele de Est și cele de Sud) nu prezintă și nu pot prezenta pentru armatele lui Denichin și Colceac nici din punct de vedere național și nici din punct de vedere de clasă, măcar acel minim de unitate a mediului viu fără care (cum am spus înainte) nu este posibilă o victorie serioasă.

Și, într'adevăr, ce unitate națională poate exista între aspirațiile naționale ale Tătarilor, Bașchirilor și Chirghizilor (la Est), ale Calmucilor, Cecenilor, Ingușilor și Ucrainenilor (la Sud), pe de o parte, și conducerea absolutistă neaoș-rusească a lui Colceac și Denichin, pe de altă parte?

Sau încă : ce unitate de clasă poate exista între căzăcimea privilegiată din Ural, Orenburg, regiunea Donului și Cuban, pe de o parte, și tot restul populației dela periferie, inclusiv Rușii „venetici“, asupriți și exploatați dintotdeauna de Cazacii din vecinătate ?

Nu este, oare, clar că armate alcătuite din elemente atât de eterogene se vor destrăma în mod inevitabil la prima lovitură serioasă ce le-o vor da armatele sovietice și că fiecare lovitură de acest fel va spori în mod inevitabil atracția elementelor necăzăcești din regiunile periferice ale Rusiei pentru Guvernul Sovietic, care este categoric contra tendințelor de dominație și este gata să satisfacă aspirațiile naționale ale sus arătatelor elemente necăzăcești ?

Spre deosebire de regiunile periferice, Rusia interioară prezintă cu totul alt tablou. În primul rând,

din punct de vedere național ea este unită și sudată, deoarece populația ei este compusă, în proporție de nouă zecimi, din Velicoruși. În al doilea rând, realizarea unității de clasă a mediului viu, cu ale cărui elemente sunt alimentate frontul și spatele armatelor sovietice, este înlesnită de prezența în acest mediu a proletariatului din Petrograd și Moscova, care se bucură de popularitate în rândurile țărănimii și o unește strâns în jurul Guvernului Sovietic.

Așa se și explică, între altele, uimitor de strânsa legătură ce există între front și spatele frontului Rusiei Sovietice, lucru cu care nu s'a putut lăuda nicio dată guvernul lui Colceac și Denichin; este suficient ca Guvernul Sovietic să lanseze o chemare de a se veni în ajutorul frontului, pentru ca Rusia să dea, cât ai clipi, o întreagă avalanșă de noi regimente.

Aici trebuie căutat izvorul surprinzătoarei forțe și al extraordinarei elasticități de care dă de obicei dovadă Rusia Sovietică în momentele critice.

Tot aici trebuie căutată explicația aceluia fenomen inexplicabil pentru șamanii civilizați ai Antantei, și anume că, „mergând până la anumite hotare (până la hotarele Rusiei interioare!), armatele contrarevoluționare ajung în mod inevitabil la o catastrofă...”.

Dar în afară de cauzele adânci ale înfrângerii contrarevoluției, și, în primul rând, ale înfrângerii lui Denichin, despre care am vorbit mai sus, mai sunt și alte cauze imediate (ne referim mai ales la frontul de Sud).

Iată-le :

1) Imbunătățirea situației în ce privește rezervele și efectivele de complectare pe frontul sovietic de Sud.

2) Îmbunătățirea aprovizionării.

3) Afluența pe front a muncitorilor comuniști din Petrograd, Moscova, Tver, Ivanovo-Voznesensc care au intrat în regimentele noastre dela Sud, transformându-le radical.

4) Reorganizarea aparatului administrativ, pe care incursiunile lui Mamontov îl desorganizase cu totul.

5) Folosirea cu pricepere de către comandamentul frontului de Sud a sistemului atacurilor de flanc în cursul ofensivei.

6) Caracterul metodic al ofensivei însăși.

III

SITUAȚIA ACTUALĂ DE PE FRONTUL DE SUD

Dintre toate unitățile lui Denichin, forța cea mai serioasă trebuie socotită armata de voluntari (infanteria), ca fiind cea mai calificată și având un mare număr de ofițeri de carieră în regimente, și corpurile de călăreți ale lui Șcuro și Mamontov (cavaleria). Armata de voluntari avea misiunea să ocupe Moscova, iar cavaleria lui Șcuro și Mamontov avea misiunea să provoace spărturi și să desorganizeze spațele armatelor noastre dela Sud.

Infanteria noastră a obținut primele succese hotărâtoare în luptele ce s'au dat la Oriol, în sectorul Crom-Dmitrovsc. În acest sector, infanteria noastră a zdrobit corpul întâi (cel mai bun) al armatei de voluntari, corpul de armată al generalului Cutiopov, care cuprindea diviziile lui Cornilov, Drozdovschî, Marcov și Alexeev.

Cavaleria noastră a obținut primele succese hotărâtoare în luptele ce s'au dat la Voronej, în regiunea cursurilor de apă Icoreț, Usman, Voronej și Don. În această regiune grupul de cavalerie al tovarășului Budionâi s'a întâlnit pentru prima oară față'n față cu corpurile de armată combinate ale lui Șcuro și Mamontov și, ciocnindu-se cu ele, le-a pus pe fugă.

Succesele noastre dela Oriol și Voronej au fost baza întregii înaintări ulterioare a armatelor noastre spre Sud. Succesele obținute la Chiev, Harcov, Cuiansc și Lischi nu sunt decât consecința și dezvoltarea succeselor importante obținute la Oriol și Voronej. Astăzi armata de voluntari se retrage în desordine din fața unităților noastre, pierzând legătura și conducerea, pierzând nu mai puțin de jumătate din vechiul efectiv — morți, răniți și prizonieri. Se poate afirma cu toată certitudinea că, dacă această armată nu va fi retrasă în spatele frontului și serios refăcută, ea va pierde curând orice capacitate de luptă.

Cât despre grupul de cavalerie al lui Șcuro și Mamontov, deși a fost întărit cu două corpuri noi de armată din Cuban (corpurile de armată ale generalilor Ulagai și Naumenco) și cu divizia mixtă de ulani a generalului Cesnocov, el nu poate totuși prezenta o primejdie serioasă pentru cavaleria noastră. Dovadă sunt luptele recente dela Lisiceansc, unde grupul întărit al lui Șcuro și Mamontov a fost zdrobit de cavaleria noastră, lăsând pe câmpul de luptă șaptesprezece tunuri, optzeci de mitraliere și peste o mie de morți.

Deșigur nu se poate spune că armatele lui Denichin au fost deja înfrânte. Descompunerea armatelor

lui Denichin nu a atins încă gradul de descompunere al armatelor lui Colceac. Denichin mai este capabil de unele manevre de ordin tactic, poate chiar și strategic. Deasemenea nu trebuie să uităm că în zece săptămâni n'am reușit să-i luăm lui Denichin decât circa 150 de tunuri, 600 de mitraliere, 14 trenuri blindate, 150 de locomotive, 10.000 de vagoane și 16.000 de prizonieri. Un lucru este însă sigur: armatele lui Denichin calcă pe urmele armatelor lui Colceac, descompunându-se în ritm vertiginos, în timp ce armatele noastre se întăresc pe zi ce trece din punct de vedere calitativ și cantitativ.

Aceasta este cheazășia înfrângerii definitive a lui Denichin.

Serpuhov,

26 Decembrie 1919.

„Pravda” Nr. 293

din 28 Decembrie 1919.

Semnat: I. Stalin.

P. S.⁸⁰ Acest articol a fost scris înainte ca armatele noastre să fi străpuns frontul lui Denichin la Taganrog. Astfel se și explică tonul prudent al articolului. Astăzi însă, după ce frontul lui Denichin a fost străpuns, după ce diviziile de voluntari au fost izolate de armatele lui Denichin dela Don și din Caucaz, și când după două zile de lupte sub zidurile Taganrogului (1—2 Ianuarie) armatele noastre i-au luat inamicului peste două sute de tunuri, șapte trenuri blindate, patru tancuri și nenumărate alte trofee, când armatele noastre, după ce au eliberat Taganrogul, ase-

diază focarele contrarevoluției: Novocercasc și Rostov, putem afirma cu toată certitudinea că înfrângerea armatelor lui Denichin se apropie văzând cu ochii.

Încă o lovitură și victoria deplină va fi asigurată.

Cursc,

7 Ianuarie 1920.

Revista „Revoluționarii Front” Nr. 1

din 15 Februarie 1920.

Semnat: I. Stalin.

ORDIN DE ZI CĂTRE ARMATA MUNCII DIN UCRAINA

7 Martie 1920

În baza directivei Comandantului Suprem al tuturor forțelor armate ale R. S. F. S. R. cu Nr. 1247/op/123/ș și a ordinului Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud-Vest cu Nr. 271, divizia 42 este inclusă cu începere dela 7 Martie în armata muncii din Ucraina ⁸¹.

Viteaza divizie 42, care a luptat eroic cot la cot cu celelalte divizii ale frontului împotriva dușmanilor Rusiei și care împreună cu ele a zdrobit armata de voluntari a lui Denichin, trebuie astăzi să lase armele pentru a porni la luptă împotriva ruinei economice și a asigura țării cărbunele necesar.

Comandanți din divizia 42! În luptele ce le-ați purtat împotriva lui Denichin ați știut să-i duceți pe ostașii roșii din victorie în victorie; dovediți că în lupta împotriva crizei de cărbuni sunteți capabili să repurtați victorii tot atât de mari.

Comisari din divizia 42! Pe câmpul de bătaie ați știut să mențineți în rândurile ostașilor roșii o ordine și o disciplină exemplară; dovediți că în lupta pentru cărbune sunteți capabili să păstrați neîntinat steagul sfânt al disciplinei în muncă.

Ostași roșii din divizia 42! Ați știut să luptați cinstit și cu abnegație împotriva dușmanilor Rusiei muncitorilor și țăranilor; dovediți că sunteți capabili să munciți tot atât de cinstit și cu tot atâta abnegație, transportând cărbunii la gări, încărcându-i în vagoane și însoțind transporturile de cărbuni până la locul de destinație.

Nu uitați că pentru Rusia cărbunele este tot atât de important ca și victoria asupra lui Denichin.

În Ural regimentele armatei a III-a s'au și evidențiat la tălerea și transportarea lemnelor de foc. Regimentele armatei de rezervă de pe Volga s'au acoperit de glorie lucrând la repararea locomotivelor și vagoanelor. Divizia 42 trebuie să arate că nu va rămâne în urma celorlalte, asigurând țării cărbunele, pe care-l va transporta, încărca și însoți până la locul de destinație.

Iată ce așteaptă dela voi Rusia muncitorilor și țăranilor.

Președintele Consiliului
armatei muncii din Ucraina,

I. Stalin

*Publicat pentru prima oară
în 1940 în Nr. 3 al revistei
„Proletarskaia Revoluția”.*

CUVÂNTĂRI ROSTITE LA CONFERINȚA A IV-A A P. C. (b) AL UCRAINEI ⁸²

17 — 23 Martie 1920

1. CUVÂNTARE ROSTITĂ LA DESCHIDEREA CONFERINȚEI

17 Martie

Tovarăși! Până acum, voi, comuniștii de pe front și din spatele frontului din Ucraina, aveți o singură sarcină importantă: a opri ofensiva Polonezilor, a zdrobi pe Petliura și a alunga pe Denichin. Această sarcină, după cum o recunosc acum nu numai prietenii, dar și dușmanii noștri, se îndeplinește cu succes.

Acum, după ce Ucraina a fost eliberată de sub jugul celui mai crunt dușman al revoluției — armata lui Denichin —, în fața voastră stă o altă sarcină tot atât de importantă și de complexă, și anume: refacerea economiei distruse a Ucrainei. Fără îndoială că voi, care ați scos-o la capăt cu Denichin, veți scoate-o la capăt și cu ruina, veți depune toate eforturile, toată acea energie prin care comuniștii se deosebesc de celelalte partide, pentru a atenua ruina și a veni în ajutorul tovarășilor dela Nord.

Sunt indicii că la Nord această sarcină începe a fi îndeplinită. Comunicatele armatelor muncii arată că reparația locomotivelor și a vagoanelor se face pe o scară tot mai largă, că procurarea combustibilului se face tot mai intens și în proporții tot mai mari. Indu-

stria Uralului deasemenea crește și înaintează. Nu mă îndoiesc că, urmând exemplul tovarășilor dela Nord, veți reuși să obțineți rezultate asemănătoare.

Este neîndoielnic că comuniștii vor îndeplini cu succes această sarcină, deoarece în partidul nostru există coeziune, unitate, devotament pentru cauză și, ceeace încununează tot, deviza: „Să murim, dar să ducem până la capăt ceeace am început”. Numai datorită disciplinei și coeziunii sale, partidul reușește să trimită mii de activiști în toate raioanele, în toate regiunile. Disciplina și coeziunea ne-au dat posibilitatea să repurtăm victoria asupra imperialismului și tot ele ne îndreptățesc să sperăm că vom repurta victoria și asupra celuilalt dușman — ruina.

2. RAPORT ASUPRA POLITICII ECONOMICE

19 Martie

Voi prezenta un raport asupra sarcinilor imediate în domeniul construcției economice.

Acum un an, când Federația noastră era strâns încercuită de armatele subvenționate de imperialiștii internaționali, Consiliul Apărării a lansat lozinca: „Totul pentru front”. Aceasta înseamnă că întreaga noastră muncă constructivă avea ca obiect aprovizionarea, întărirea frontului. Experiența de un an a dovedit că a avut dreptate Consiliul Apărării, întrucât în acest interval dușmanii noștri de moarte au fost respinși: Iudenici, Colceac și Denichin sunt, în linii generale, înfrânți. În felul acesta lozinca „Totul pentru front”, tradusă în fapt, a dat rezultate pozitive.

Acum vreo două luni Consiliul Apărării a lansat o altă lozincă: „Totul pentru economia națională”. Aceasta înseamnă că trebuie să reorganizăm întreaga noastră muncă constructivă pe baze noi, pe baze economice și să concentrăm toate forțele vii în domeniul economiei. Totuși aceasta nu înseamnă că nu mai avem sarcini de ordin militar. Cele două tentative ale Antantei de a doborî Rusia Federativă Sovietică: prima tentativă, dinspre Răsărit, cu ajutorul lui Colceac, iar a doua, dinspre Sud, cu ajutorul lui Denichin, — au eșuat. Se vede că acum se proiectează o nouă lovitură, dinspre Apus. Antanta nu este atât de proastă încât să nu folosească forțele șleahței poloneze, fie chiar numai pentru a împiedica Federația noastră de a duce noua muncă constructivă. În afară de aceasta, încă nu știm ce perspective imediate se deschid în legătură cu lovitură de stat din Germania ⁸³. După cum se vede, Apusul ne rezervă unele complicații noi, dar perfect clare. Deaceea nu putem spune că, îndreptând toată activitatea noastră în direcția refacerii economiei naționale, renunțăm prin aceasta la sarcinile militare. Lozinca principală trebuie însă să rămână întotdeauna lozincă principală.

Ce a determinat deci această nouă lozincă lansată de Consiliul Apărării și de Comitetul Central al partidului nostru? Ea a fost determinată, tovarăși, de faptul că privind în jurul nostru, după zdrobirea dușmanului dinafară, ni s'a înfățișat tabloul unei economii naționale complet distruse.

Care sunt problemele care se pun în fața noastră în legătură cu sarcina refacerii economiei naționale distruse de război?

Problema principală în legătură cu refacerea economiei naționale este problema combustibilului. Toate războaiele imperialiste au fost duse pentru combustibil. Toate stratagemele Antantei urmăreau să ne răpească combustibilul.

Există trei feluri de combustibil: cărbune, petrol și lemn.

Să începem cu problema cărbunelui.

În 1916, adică înainte de revoluție, extrăgeam lunar nu mai puțin de 140—150 milioane puduri de cărbune, din care exportam în alte regiuni nu mai puțin de 120 milioane puduri. Astăzi nu extragem mai mult de 18 milioane puduri de cărbune și antracit, din care exportăm nu mai mult de 4—5 milioane puduri. Tabloul e clar.

Al doilea fel de combustibil este petrolul. Principala regiune petroliferă este regiunea Bacu. În total, Bacu a dat în 1916 circa 500 de milioane puduri petrol. Groznâi aproximativ 100 de milioane, Uralul (Emba) circa 15 milioane. După cum se știe, Bacu, principala sursă de petrol, nu se află în mâna noastră. Despre Groznâi nici nu face să vorbim. Nu știu în ce stare îl vom recăpăta. Groznâi este o importantă sursă de combustibil, având foarte bogate zăcămintele de petrol. Anul trecut s'au extras acolo circa două sute de milioane de puduri de petrol. Dar nu știu în ce stare îl vom recăpăta. Se știe numai că albi au pricinuit acolo distrugerile foarte mari.

Al treilea fel de combustibil este lemnul. Dacă echivalăm lemnul cu cărbunele, vedem că în trecut căpătam în total circa 500 milioane de puduri anual. În prezent, după datele furnizate de Centrala lemnului,

lui, nu realizăm mai mult de 50% din cifra de mai sus.

Situația noastră în ceea ce privește combustibilul este, după cum vedeți, critică.

A doua problemă o constituie metalurgia. Putem considera că aproape unica sursă de minereu, fontă și produse finite la noi a fost și rămâne Bazinul Donețului — Crivoi-Rog. În 1916 se producea nu mai puțin de 16 milioane puduri de fontă lunar. În regiunea Donbas funcționau în acea vreme nu mai puțin de 65 furnale. Din cele 65, astăzi nu funcționează niciunul. În 1916 uzinele noastre metalurgice furnizau circa 14 milioane puduri semifabricate lunar, pe când în prezent nu mai mult de 5% din această cifră. În 1916 obțineam circa 12 milioane puduri de produse fabricate lunar. Astăzi, 2—3% din această cifră. Lucrurile stau foarte prost și în metalurgie.

A treia problemă o constituie grânele. Pentru a reface industria, trebuie hrăniți muncitorii. Lipsa de grâne este principalul neajuns și principala cauză a faptului că industria noastră e paralizată. Înainte de război noi strângeam pe teritoriul Federației circa 5 miliarde puduri de grâne. Din acestea exportam peste cinci sute de milioane în străinătate. Restul mergea pe-de-a'ntregul pentru consumul intern. Până și în 1914, când a început războiul și când granițele erau închise, am reușit să exportăm în zece luni circa trei sute de milioane puduri de grâne. După aceea exportul a scăzut la treizeci de milioane puduri.

Toate acestea dovedesc că la noi există și trebuie să existe prisosuri. Este evident că dacă ne vom întreba: există posibilitatea obiectivă de a procura

grâne și de a crea rezervele de grâne fără de care nu este cu puțință să punem pe picioare industria, vom putea răspunde că această posibilitate există indiscutabil. Obiectiv, avem toată posibilitatea de a crea acele rezerve de trei sute de milioane puduri de grâne pe care le reclamă tovarășii noștri. Ceeace se cere pentru aceasta este să creăm un aparat elastic, să ținem seama de starea de spirit a țărănimii, să ne înarmăm cu răbdare și pricepere și să mobilizăm pentru această muncă elementele necesare, care, lucrând ca buni gospodari, să știe să prefacă vorba în faptă. În această privință aș putea să mă refer la experiența noastră din Ucraina. S'a stabilit de curând că din recolta trecută s'au acumulat în Ucraina nu mai puțin de 600 milioane puduri de grâne. Cu un oarecare efort, aceste șase sute de milioane de puduri ar putea fi colectate. Însă organele noastre de aprovizionare au hotărât să declare obligatorie predarea numai a 160 milioane de puduri, urmând ca până în Martie să se colecteze circa 40 milioane puduri. Totuși nu s'a reușit să se colecteze această cantitate. Din cauza proastei funcționări a organelor noastre, din cauză că oamenii lui Mahno literalmente vânează pe cei ce lucrează în domeniul aprovizionării și că în unele regiuni au loc răscoale chlaburești, n'am reușit să colectăm decât vreo două milioane de puduri, în loc de 40 milioane.

Problema următoare este aceea a zahărului. În 1916 se produceau la noi circa 115 milioane puduri de zahăr. Era nevoie de o sută de milioane puduri. Astăzi însă nu avem decât vreo trei milioane puduri.

Astfel se prezintă astăzi situația economiei noastre naționale, distrusă de război.

Este firesc ca o asemenea situație a economiei Federației să ne impună lansarea lozincii: „Totul pentru economia națională“.

Ce înseamnă această lozincă? Înseamnă că întreaga noastră activitate de agitație și întreaga noastră muncă de construcție trebuie să fie reorganizată pe o bază nouă, pe bază economică. Acum trebuie să ne formăm cadre proprii de ofițeri și subofițeri în economie, recrutați din rândurile muncitorilor, care vor învăța poporul să lupte împotriva ruinei și să construiască o economie nouă. Construirea economiei noi nu se poate face decât în cursul luptei împotriva ruinei, și pentru aceasta trebuie să ne formăm proprii noștri ofițeri ai muncii. Dacă anul trecut organizam întreceri între unitățile militare, acum va trebui să facem acelaș lucru cu cei ce muncesc în întreprinderi, în uzine și fabrici, la căile ferate și în mine. Este evident că va trebui să antrenăm în această mișcare nu numai pe muncitori, dar și pe țărani și ceilalți oameni ai muncii.

În afară de aceasta, se cuvine să subliniem că trebuie să se acorde organelor economice locale, mai ales celor raionale și regionale, mai multe drepturi, mai multă independență decât până acum în opera de refacere a industriei. Până acum era obiceiul ca activitatea să fie dirijată de „centrale“, și numai de „centrale“; acum va trebui să acordăm o deosebită atenție organelor locale, dându-le, în sfârșit, posibilitatea de a-și valorifica inițiativa, fără de care este greu să organizezi economia.

În sfârșit, trebuie să sprijinim organizațiile pe care Consiliul Apărării le-a trecut dela activitatea militară la activitatea pentru dezvoltarea economiei. Mă refer

la Consiliile armatelor muncii. Experiența ne-a arătat că nu este întotdeauna rațional să treci în mod mecanic unități întregi ale armatei la munca economică. Va trebui să realizăm o anumită îmbinare a muncii unităților de rezervă cu aceea a oamenilor muncii din spatele frontului.

În ceea ce privește armata muncii din Ucraina, trebuie să remarc faptul că, din diverse motive, ea a început să lucreze abia de curând. Prima sarcină era de a lămurii situația existentă, iar apoi de a pune problema necesității de a se lua măsuri practice. Ceea ce am reușit să lămurim oferă un tablou prea puțin atrăgător. Într-o situație deosebit de grea se află transportul feroviar. E de remarcat că pe cele patru linii ale Ucrainei — linia Sud-Vest, linia Sud, linia Donețului și linia Ecaterininsc — se află un număr destul de mare de locomotive, însă 70% din ele sunt defecte. Astfel că în loc de 45 perechi de trenuri, câte circulau zilnic pe linia Harcov—Moscova, în prezent nu circulă decât 4—5 perechi, iar în cel mai bun caz 8 perechi de trenuri.

Primind toate aceste informații cu privire la situația din Ucraina, Consiliul armatelor muncii a luat o serie de măsuri practice, dintre care voi menționa următoarele :

În primul rând, se va militariza munca în industria cărbunelui, mobilizând pentru muncă și populația dela sate, care să fie folosită pentru transportul și căratul cărbunelui ;

În al doilea rând, vor fi atrase în industrie noi elemente din rândurile muncitorilor, deoarece știm că din cei 250.000 muncitori care au lucrat înainte de re-

voluție n'au rămas decât 80.000. Însă, pentru a atrage în muncă aceste elemente noi, trebuie să punem la punct aprovizionarea, în care scop vom lua o serie de măsuri ;

În al treilea rând, se va crea o Direcțiune centrală a industriei cărbunelui, pe lângă care se va înființa o direcțiune sanitară, un serviciu al comunicațiilor, un serviciu al aprovizionării, un tribunal militar și o secțiune politică.

Toate acestea sunt necesare pentru a pune pe picioare industria și transportul din Ucraina; pentru ca să se trimită oameni și alimente, precum și îndrumători politici în mod sistematic și să se asigure asistența medicală; pentru ca ariviștilor și dezertorilor dela muncă să le piară pofta de a fugi din Bazinul Donețului și pentru a introduce în industrie și în transport disciplina în muncă. De azi înainte, de comun acord cu C.C. al P.C. din Rusia și cu C.C. din Ucraina, președintele comitetului gubernial al partidului comunist din Bazinul Donețului este numit și șef al Secțiunii politice din industria cărbunelui. Întreaga muncă în legătură cu repartizarea activiștilor de partid și cu trimiterea acestor activiști dintr'o regiune într'alta, potrivit cerințelor industriei cărbunelui, trece în competența Secțiunii politice.

Acestea sunt, în linii generale, măsurile care trebuie puse în aplicare pentru a porni la refacerea economiei naționale distruse de război a Federației și pentru a o duce înainte spre o dezvoltare maximă.

Încheindu-mi raportul, supun atenției d-v. tezele C.C. al P.C. din Rusia cu privire la construcția economică ⁸⁴.

3. CUVÂNT DE INCHEIERE LA RAPORTUL ASUPRA POLITICII ECONOMICE

20 Martie

Constatăm că niciunul dintre delegați nu a încercat să opună tezelor C.C. vreo altă rezoluție. Rezoluția Conferinței dela Harcov nu este decât o complectare a rezoluțiilor Congresului al VII-lea al Sovietelor ⁸⁵ și ea nu se ocupă de o serie întreagă de probleme, atinse în tezele C.C. în legătură cu sarcinile imediate în domeniul construcției economice.

Am mai spus că sarcina principală este astăzi refacerea industriei cărbunelui. Din acest motiv, Consiliul armatei muncii din Ucraina acordă toată atenția organizării unei direcțiuni a industriei cărbunelui, care să fie capabilă să normalizeze aprovizionarea și să introducă disciplina în industria cărbunelui.

După cum știți, în întreaga Federație industria noastră trece în prezent prin aceeași perioadă de lipsă de ordine și disciplină, prin aceeași perioadă de partizanism * prin care a trecut Armata Roșie acum un an și jumătate. În acea epocă centrul de partid a lansat un apel prin care cerea restabilirea, introducerea disciplinei și transformarea unităților de partizani în unități de armată regulată. Acelaș lucru trebuie să-l facem astăzi cu industria ruinată. Această industrie ruinată trebuie organizată și pusă la punct, căci altfel nu vom putea scăpa de ruină.

Un tovarăș a spus aici că muncitorii nu se tem de militarizare, întrucât cei mai buni dintre muncitori

* Muncă fără plan, nesistematică, dela caz la caz. — Nota Red.

s'au săturat de lipsa de ordine. E perfect adevărat. Muncitorii s'au săturat de proastă gospodărire și vor primi bucuroși o conducere capabilă să facă ordine și să introducă disciplina muncii în industrie.

4. CUVÂNTARE ROSTITĂ LA INCHIDEREA CONFERINȚEI

23 Martie

În cuvântul său de încheiere, tovarășul Stalin face bilanțul lucrărilor Conferinței naționale a Ucrainei. El comentează rezoluțiile adoptate în legătură cu diferitele probleme, oprindu-se asupra rezoluțiilor adoptate cu privire la munca ce trebuie desfășurată la țară și cu privire la construcția economică. Ultima problemă va fi rezolvată definitiv la Congresul al IX-lea al P.C. din Rusia ⁸⁶.

— După mine, problema muncii la țară — această problemă atât de importantă a politicii noastre — a fost rezolvată just. Eu cred că aici, în Ucraina, trecem acum prin același stadiu de dezvoltare a satului prin care a trecut Rusia acum un an, un an și jumătate, când aveau loc răscoale în regiunea Volgii și în multe alte locuri din centrul Rusiei. Această perioadă va trece și la voi în domeniul trecutului, la fel cum s'a întâmplat și în Rusia.

În munca pe care trebuie s'o ducem la țară trebuie să ne sprijinim pe țăranul sărac. Țăranul mijlocăș va trece de partea noastră numai atunci când se va convinge de tăria Puterii Sovietice. Numai atunci vor trece țăranii mijlocași de partea noastră.

Pornind dela această idee, putem afirma că rezoluția pe care ați adoptat-o este, indiscutabil, justă.

O altă problemă importantă pe care a rezolvat-o Conferința este problema alăturării borotbiștilor⁸⁷ la partidul nostru. Borotbiștii constituie un partid care își trăgea puterea dela sate. Acum, după ce borotbiștii s'au unit cu partidul nostru, vom putea înfăptui pe deplin alianța dintre proletariat și sărăcimea satelor. Știți și d-v. că această alianță constituie baza puterii și tăriei Republicii noastre Federative.

Ingăduiți-mi să vă felicit pentru rodnică activitate a Conferinței.

Consider Conferința încheiată. (A p l a u z e.)

*Se publică după însemnările secretariatului
statului-major al Armatei muncii din Ucraina
și după darea de seamă apărută în Nr. 62, 64,
65 și 66 ale ziarului „Comunist” din Harcov
din 18, 21, 23 și 24 Martie 1920.*

LENIN CA ORGANIZATOR ȘI CONDUCĂTOR AL P. C. DIN RUSIA

Există două grupuri de marxiști. Amândouă activează sub steagul marxismului și se cred „cu adevărat” marxiste. Și cu toate acestea ele sunt departe de a fi identice. Mai mult: între ele există o adevărată prăpastie, căci metodele lor de lucru sunt diametral opuse.

Primul grup se mărginește de regulă să recunoască formal marxismul, să-l proclame în mod solemn. Pentru că nu știe sau nu vrea să pătrundă esența marxismului, pentru că nu știe sau nu vrea să-l aplice în viață, acest grup face din tezele vii și revoluționare ale marxismului niște formule moarte, care nu spun nimic. În activitatea sa, el nu se bazează pe experiență, pe învățămintele trase din munca practică, ci pe citate din Marx. El își trage îndrumările și directivele nu din analiza realității vii, ci din analogii și paralele istorice. Nepotrivirea dintre vorbă și faptă — iată boala cea mai gravă de care suferă acest grup. De aci desiluziile lui, veșnica-i nemulțumire față de soartă, care-l păcălește la tot pasul și îl lasă „cu buzele umflate”. Numele acestui grup este menșevism (în Rusia), oportunism (în Europa). La Congresul dela Londra ⁸⁸, tovarășul Tyszka (Jogiches)

a caracterizat acest grup într'un chip destul de fericit, spunând despre el că nu stă, ci zace pe platforma marxismului.

Al doilea grup, dimpotrivă, mută centrul de greutate al problemei dela recunoașterea formală a marxismului la aplicarea lui în viață, la înfăptuirea lui. Preocuparea principală a acestui grup este de a determina, după împrejurări, căile și mijloacele de realizare a marxismului, de a schimba aceste căi și mijloace atunci când împrejurările se schimbă. Acest grup își trage îndrumările și directivele din studiul condițiilor înconjurătoare și nu din analogii și paralele istorice. În activitatea lui, acest grup nu se bizuește pe citate și pe maxime, ci pe experiența practică, verificându-și fiecare pas în lumina experienței, învățând din propriile greșeli și învățând pe alții să construiască o viață nouă. Așa se explică, la drept vorbind, faptul că în activitatea acestui grup vorba nu se desparte de faptă și învățătura lui Marx își păstrează pe deplin forța sa revoluționară vie. Cuvintele lui Marx, după care marxistii nu se pot opri la explicarea lumii, ci trebuie să meargă mai departe, pentru a o schimba ⁸⁹, se potrivesc de minune acestui grup. Numele acestui grup este bolșevism, comunism.

Organizatorul și conducătorul acestui grup este V. I. Lenin.

I

LENIN CA ORGANIZATOR AL PARTIDULUI COMUNIST DIN RUSIA

În Rusia, partidul proletariatului s'a format în condițiuni speciale, deosebite de cele care au existat în

Occident în momentul când s'au organizat acolo partidele muncitorești. În Occident, în Franța și în Germania, partidul muncitoresc s'a născut din sindicate, în condițiunile existenței legale a sindicatelor și partidelor, în condițiunile de după revoluția burgheză, când exista parlamentul burghez și când burghezia, ajunsă la putere, se găsea față'n față cu proletariatul. În Rusia, dimpotrivă, partidul proletariatului s'a format sub regimul celui mai sălbatic absolutism, în perioada de așteptare a revoluției burghezo-democratice, când, pe de o parte, organizațiile de partid erau invadate de elemente „marxiste legale“ burgheze, dornice să folosească clasa muncitoare pentru revoluția burgheză, iar pe de altă parte jandarmii țarului smulgeau din rândurile partidului pe cei mai buni activiști ai acestuia, în timp ce creșterea mișcării revoluționare spontane făcea necesară existența unui nucleu combativ revoluționar perseverent, bine încheșat, îndeajuns de conspirativ și în stare să îndrumeze mișcarea spre dobândirea absolutismului.

Sarcina era de a despărți oile de capre, de a ne separa de elementele străine, de a forma în toată țara cadre de revoluționari cu experiență, de a le da un program clar și o tactică fermă, în sfârșit, de a uni aceste cadre într'o unică organizație de luptă, într'o organizație de revoluționari de profesie, îndeajuns de conspirativă pentru a putea rezista prigoanei jandarmeriei și, în același timp, îndeajuns de legată de masse pentru a le putea duce la luptă la momentul oportun.

Menșevicii, adică aceia care „zac“ pe platforma marxismului, rezolvau problema foarte simplu: deoarece în Occident partidul muncitoresc s'a născut din

sindicate fără de partid, care luptă pentru îmbunătățirea situației economice a clasei muncitoare, trebuie, pe cât e posibil, să se facă același lucru și în Rusia. Adică să ne mărginim deocamdată la o „luptă economică a muncitorilor împotriva patronilor și guvernului” în diferitele localități, fără a crea o organizație de luptă pe întreaga Rusie; și apoi... apoi, dacă între timp sindicatele nu vor fi apărut, să se convoace un congres muncitoresc fără de partid, care să fie proclamat partid.

Că acest „plan” „marxist” al menșevicilor, utopic în condițiunile din Rusia, presupune totuși o largă muncă de agitație, în scopul de a diminua ideea de partid și de a distruge cadrele de partid, de a lăsa proletariatul fără un partid al său și de a arunca clasa muncitoare în ghiarele liberalilor, — acest lucru nici nu-l bănuiau pe atunci menșevicii, ba poate chiar și mulți dintre bolșevici.

Unul din cele mai mari merite ale lui Lenin față de proletariatul rus și de partidul său este că a desvăluit tot pericolul pe care-l prezenta „planul” organizatoric al menșevicilor încă în momentul când acest „plan” abia fusese conceput, când înșiși autorii acestui „plan” nu vedeau clar contururile lui, și, desvăluindu-l, a pornit un atac violent împotriva desmățului organizatoric al menșevicilor, concentrând toată atenția practicienilor asupra acestei probleme. Căci era în joc în-săși existența partidului, era o chestiune de viață și de moarte pentru partid.

A crea un ziar politic pentru întreaga Rusie, care să fie centrul de unire a forțelor partidului, a organiza cadre locale hotărâte, care să constituie „formațiuni regulate” ale partidului, a strânge laolaltă toate aceste

cadre cu ajutorul ziarului și a le închea într'un partid de luptă pe întreaga Rusie, într'un partid precis conturat, cu un program clar, cu o tactică fermă și cu o voință unitară — iată planul pe care Lenin l-a dezvoltat în celebrele sale lucrări: „Ce-i de făcut?“⁹⁰ și „Un pas înainte, doi pași înapoi“⁹¹. Meritul acestui plan constă în aceea că el corespundea pe deplin realității ruse și sintetiza cu măiestrie experiența organizatorică a celor mai buni practicieni. Majoritatea practicienilor ruși l-au urmat în mod hotărât pe Lenin în lupta pentru triumful acestui plan, fiind gata să meargă chiar până la o sciziune. Prin victoria acestui plan s'au pus bazele unui partid comunist încheat și călit, fără seamăn în lume.

Tovarășii noștri (nu numai menșevicii!) l-au acuzat de multe ori pe Lenin că ar înclina prea mult spre polemică și sciziune, că ar fi prea intransigent în lupta împotriva împăciuitorilor etc. Fără îndoială că așa au stat lucrurile într-o vreme. Dar nu e greu de înțeles că partidul nostru nu s'ar fi putut vindeca de slăbiciunea sa internă, de lipsa de închezare, că n'ar fi putut dobândi puterea și tăria care îl caracterizează, dacă n'ar fi alungat din sânul său elementele neproletare, oportuniste. În epoca dominației burgheziei, partidul proletariatului poate să crească și să se întărească numai în măsura în care luptă împotriva elementelor oportuniste, antirevoluționare și antipartinice din sânul său și din sânul clasei muncitoare. Lassalle avea dreptate când spunea: „Curățindu-se, partidul se întărește“⁹².

Acuzatorii aduceau, de obicei, drept exemplu partidul german, în care „unitatea“ era pe atunci în floare. Dar, în primul rând, nu orice fel de unitate este un

indiciu de forță; în al doilea rând, ajunge să aruncăm astăzi o privire la fostul partid german, care s'a desfășurat în trei partide⁹³, pentru a înțelege cât de falsă și de fictivă a fost „unitatea” dintre Scheidemann și Noske, Liebknecht și Luxemburg. Și cine știe dacă n'ar fi fost mai bine pentru proletariatul german dacă elementele revoluționare din partidul german s'ar fi despărțit la timp de elementele antirevoluționare din acest partid... Da, Lenin a avut de o mie de ori dreptate să conducă partidul pe calea luptei neîmpăcate împotriva elementelor antipartinice și antirevoluționare. Căci numai datorită acestei politici pe tărâm organizatoric a putut partidul nostru să realizeze în sânul lui acea unitate internă și acea coeziune uluitoare care i-au permis să treacă fără nicio pierdere prin criza din Iulie în timpul lui Cherenschi, să poată duce pe umerii săi insurecția din Octombrie, să treacă fără nicio sguduire prin criza legată de încheierea păcii dela Brest-Litovsc, să organizeze victoria asupra Antantei și, în sfârșit, să dobândească acea uluitoare suplețe care-i dă posibilitatea să-și regrupeze în orice moment rândurile și să-și concentreze sutele de mii de membri pentru îndeplinirea oricărei sarcini, oricât de însemnată ar fi ea, fără a provoca desorientare în rândurile sale.

II

LENIN, CONDUCĂTORUL PARTIDULUI COMUNIST DIN RUSIA

Dar buna organizare a Partidului Comunist din Rusia nu constituie decât o parte a chestiunii. Partidul n'ar fi putut să crească și să se întărească atât

de repede dacă conținutul politic al muncii sale, programul și tactica sa nu ar fi corespuns realității ruse, dacă lozincile sale nu ar fi înflăcărat masele de muncitori și nu ar fi împins înainte mișcarea revoluționară. Să trecem acum la acest aspect al chestiunii.

Revoluția burghezo-democratică rusă (din 1905) s'a desfășurat în condițiuni deosebite de acelea care existau în Occident pe vremea revoluțiilor, de exemplu, din Franța și Germania. În Occident revoluțiile s'au produs în perioada manufacturii, într'o perioadă în care lupta de clasă nu era dezvoltată, când proletariatul era slab și puțin numeros și nu avea un partid propriu în stare să-i formuleze revendicările, iar burghezia era deajuns de revoluționară pentru a inspira încredere muncitorimii și țăranimii și a le putea duce la lupta împotriva aristocrației. În Rusia, dimpotrivă, revoluția (din 1905) a izbucnit în perioada mașinismului, a luptei de clasă dezvoltate, după ce proletariatul rus, relativ numeros și strâns laolaltă de către capitalism, dusesse deja o serie de lupte împotriva burgheziei, își formase un partid propriu, mai încheșat decât partidul burgheziei, și-și formulase revendicările sale de clasă, în timp ce burghezia, care trăia din comenzile guvernului, era destul de speriată de spiritul revoluționar al proletariatului pentru a căuta o alianță cu guvernul și cu moșierii împotriva muncitorilor și a țăranilor. Faptul că revoluția rusă a izbucnit în urma înfrângerilor militare suferite pe câmpurile de luptă din Manciuria, n'a făcut decât să accelereze mersul evenimentelor, fără să schimbe însă, în fond, cu nimic starea de lucruri.

Situația impunea ca proletariatul să se pună în fruntea revoluției, să unească în jurul său țăranimea

revoluționară și să pornească o luptă hotărâtă împotriva țarismului și, în același timp, împotriva burgheziei, cu scopul de a democratiza complet țara și de a-și asigura propriile interese de clasă.

Dar menșevicii, adică aceia care „zac” pe platforma marxistă, au rezolvat problema în felul lor: întrucât revoluția rusă e o revoluție burgheză, iar revoluțiile burgheze sunt conduse de reprezentanții burgheziei (vezi „istoria” revoluției franceze și a celei germane), proletariatul nu poate avea hegemonia în revoluția rusă, ci trebuie să lase conducerea ei pe seama burgheziei ruse (a aceleiași burghezii care trădează revoluția); țărănimea deasemenea trebuie lăsată sub tutela burgheziei; în ce privește proletariatul, el trebuie să rămână în situația de opoziție de extremă stângă.

Aceste refrene triviale, demne de niște liberali mediocri, erau prezentate de menșevici drept ultimul cuvânt al marxismului „autentic” !...

Unul din cele mai mari merite ale lui Lenin față de revoluția rusă este de a fi desvăluit până la fund desertăciunea paralelelor istorice ale menșevicilor și tot pericolul „schemei” menșevice „a revoluției”, care lăsa cauza muncitorească la cheremul burgheziei. Dictatura revoluționar-democratică a proletariatului și a țărănimii, în locul dictaturii burgheze; boicotarea Dumei lui Bulâghîn⁹⁴ și insurecția armată, în loc de participare și muncă efectivă în Dumă; ideea unui „bloc de stângă”, după ce Duma ajunsese totuși să se întrunească, și folosirea tribunei Dumei în vederea luptei înafara ei, în locul admiterii unui guvern cadet și a „menajării” reacționare a Dumei; lupta împotriva partidului cadetilor ca forță contrarevoluționară, în locul unui bloc cu

acest partid — iată planul tactic pe care l-a dezvoltat Lenin în celebrele sale broșuri: „Două tactici ale social-democrației în revoluția democratică”⁹⁵ și „Victoria cadeților și sarcinile partidului muncitoresc”⁹⁶.

Meritul acestui plan consta în aceea că, formulând direct și hotărît revendicările de clasă ale proletariatului în epoca revoluției burghezo-democratice din Rusia, înlesnea trecerea la revoluția socialistă și purta în sine germenul Ideii dictaturii proletariatului. În lupta pentru acest plan tactic, majoritatea practicienilor ruși l-au urmat pe Lenin cu hotărîre și în mod definitiv. Victoria acestui plan a pus fundamentul tacticii revoluționare, mulțumită căreia partidul nostru sdruncină astăzi din temelii imperialismul mondial.

Desfășurarea ulterioară a evenimentelor: cei patru ani de război imperialist și sdruncinarea întregii economii naționale; revoluția din Februarie și faimoasa dualitate a puterii; Guvernul Provizoriu, focar al contra-revoluției burgheze, și Sovietul de deputați din Petersburg, formă embrionară a dictaturii proletare; Revoluția din Octombrie și dizolvarea Constituanței; desființarea parlamentarismului burghez și proclamarea Republicii Sovietelor; transformarea războiului imperialist în război civil și intervenția imperialismului mondial, în înțelegere cu „marxiștii” în vorbe, împotriva revoluției proletare; în sfârșit, situația jalnică a menșevicilor, care se cramponaseră de Constituantă și fuseseră aruncați peste bord de către proletariat, fiind împinși de valurile revoluției spre țărmul capitalismului, — toate acestea n’au făcut decât să confirme justetea principiilor tacticii revoluționare formulate de Lenin în „Două tactici”. Un partid care dispunea de o astfel de

moștenire putea conduce cu curaj corabia înainte, fără a se teme de stâncile submarine.

În epoca noastră de revoluție proletară, când fiecare lozincă a partidului, fiecare frază a conducătorului este verificată în practică, proletariatul prezintă conducătorilor săi cerințe speciale. Istoria cunoaște conducători ai proletariatului, conducători în vremuri furtunoase, conducători-practicieni, plini de abnegație și de curaj, dar slabi teoreticieni. Masele nu uită așa de repede numele acestor conducători. Astfel sunt, de exemplu, Lassalle în Germania, Blanqui în Franța. Dar mișcarea, în întregul ei, nu poate să trăiască numai din amintiri: ei îi trebuie un țel precis (programul) și o linie hotărâtă (tactica).

Mai există și un alt gen de conducători, conducători din timpuri de pace, tari în teorie, dar slabi în organizare și muncă practică. Astfel de conducători sunt populari numai în pătura de sus a proletariatului și numai până la un timp; de îndată ce începe o epocă revoluționară, când se cer dela conducători lozinci revoluționare practice, teoreticienii părăsesc scena, făcând loc oamenilor noi. Astfel de conducători sunt, de exemplu, Plehanov în Rusia, Kautsky în Germania.

Pentru a te menține la postul de conducător al revoluției proletare și al partidului proletariatului, trebuie să întrunești în persoana ta forța teoretică și experiența practică și organizatorică a mișcării proletare. P. Axelrod, pe vremea când era marxist, a scris despre Lenin că „îmbina în persoana sa în mod fericit experiența unui bun practician cu pregătire teoretică și cu un larg orizont politic“ (vezi prefața lui P. Axelrod la

broșura lui Lenin: „Sarcinile social-democraților ruși“⁹⁷). Nu este greu de ghicit ce-ar spune astăzi despre Lenin d-l Axelrod, ideologul capitalismului „civilizat“. Pentru noi însă, care-l cunoaștem pe Lenin în-deaproape și care putem privi lucrurile cu obiectivitate, este neîndoios că Lenin și-a păstrat în totul această veche calitate. Aceasta este, între altele, explicația faptului că Lenin, și nu altul, este astăzi conducătorul celui mai puternic și mai călit partid proletar din lume.

„Pravda“ Nr. 86

din 23 Aprilie 1920.

Semnat: I. Stalin

**DISCURS ROSTIT LA ȘEDINȚA
COMITETULUI DIN MOSCOVA AL P.C.(b)
DIN RUSIA CU PRILEJUL CELEI DE A
50-A ANIVERSĂRI A NAȘTERII LUI
V. I. LENIN**

23 Aprilie 1920

După discursurile care s'au rostit și amintirile care s'au depănat nu-mi rămân multe de spus. Aș vrea numai să scot în evidență o trăsătură despre care n'a vorbit încă nimeni, și anume modestia tovarășului Lenin și curajul cu care știe să-și recunoască greșelile.

Imi amintesc cum Lenin, acest gigant, a recunoscut în două rânduri că n'a avut dreptate.

Primul episod e în legătură cu hotărîrea privitoare la boicotarea Dumei lui Witte, hotărîre care a fost luată la Conferința generală a bolșevicilor ⁹⁸, care s'a ținut în Decembrie 1905 la Tammerfors, în Finlanda. Se puneă atunci problema boicotării Dumei lui Witte. Oamenii din anturajul tovarășului Lenin — cei șapte, cărora noi, delegații din provincie, le dădeam diferite epitete — ne încredințau că Ilici este împotriva boicotului, că el este pentru participarea la alegerile pentru Dumă. După cum s'a putut vedea mai târziu, așa a și fost în realitate. Incepură debaterile; delegații din provincie, din Petrograd, Moscova, Siberia și Caucaz, care erau pentru boicotarea

Dumel, porniră atacul, și mare ne-a fost mirarea când, după discursurile noastre, Lenin a luat cuvântul și a declarat că fusese pentru participarea la alegeri, dar că acum își dă seama că a greșit și că deci aderă la opinia delegaților din provincie. Am rămas ulmiți. Această declarație avu efectul unui șoc electric. L-am ovaționat.

Încă un episod de acest fel. În Septembrie 1917, pe timpul lui Cherenschi, în momentul când fusese convocată Conferința Democratică și când menșevicii și socialiștii-revoluționari creau o nouă instituție, preparlamentul, care urma să pregătească trecerea dela Soviete la Constituantă, în acest moment la noi, la Petrograd, C.C. luase hotărîrea de a nu dizolva Conferința Democratică și de a merge înainte pe drumul consolidării Sovietelor, de a convoca Congresul Sovietelor, de a începe insurecția și de a proclama Congresul Sovietelor organ al puterii de stat. Illici, care se afla atunci în ilegalitate, înafara Petrogradului, nu era de acord cu C.C., scriindu-ne că trebuie de îndată dizolvată și arestată pleava aceasta (Conferința Democratică).

Noi socoteam că lucrurile nu stau chiar atât de simplu, deoarece știam că jumătate sau, cel puțin, o treime din Conferința Democratică este alcătuită din delegați ai frontului și că prin dizolvare și arestări noi n'am putea decât să stricăm treaba și să înrăutățim relațiile cu frontul. Socoteam că noi, practicienii, vedem mai bine toate hârtoapele, gropile și hopurile din drumul nostru. Dar Illici este un om mare, el nu se teme nici de hârtoapele, nici de gropile și nici de hopurile din drumul său, el nu se teme de primejdii și spune:

„Mergi înainte, drept la țintă“. Dar noi, practicienii, socoteam că pe atunci nu era în avantajul nostru să procedăm în felul acesta, că trebuiau ocolite aceste piedici pentru a lua apoi taurul de coarne. Și cu toate insistențele lui Ilci, noi nu i-am dat ascultare și am pășit mai departe pe drumul consolidării Sovietelor, ducând lucrurile până la Congresul Sovietelor din 25 Octombrie, până la insurecția victorioasă. Atunci Ilci se afla deja la Petrograd. Privindu-ne cu un zâmbet hâtru, a spus: „Da, se pare că voi ați avut dreptate“.

Și de data aceasta am rămas uimiți.

Tovarășul Lenin nu se temea să-și recunoască greșelile.

Modestia și curajul acesta ne captivau îndeosebi.
(A p l a u z e.)

Publicată pentru prima oară în culegerea :

A 50-a aniversare a nașterii lui

Vladimir Ilci Ulianov-Lenin, M., 1920.

NOUA CAMPANIE A ANTANTEI IMPOTRIVA RUSIEI

Fără îndoială că, în fond, campania Poloniei pa-
nilor împotriva Rusiei muncitorilor și țăranilor este
o campanie a Antantei. Și aceasta nu numai pentru că
Liga Națiunilor, care este condusă de Antantă și a
cărei membră este Polonia, a aprobat, probabil, cam-
pania Poloniei împotriva Rusiei, ci, înainte de toate,
pentru că, fără sprijinul Antantei, Polonia n'ar fi pu-
tut organiza agresiunea împotriva Rusiei, că Franța,
în primul rând, și apoi Anglia și America sprijină
în tot chipul ofensiva Poloniei: cu arme, echipa-
ment, bani și instructori. Divergențele existente în sâ-
nul Antantei în legătură cu problema poloneză nu
schimbă situația, deoarece ele privesc numai forma
sprijinului dat Poloniei, și nu sprijinul ca atare. Nu
schimbă situația nici corespondența diplomatică din-
tre Curzon și tovarășul Cicerin⁹⁹, nici articolele em-
fatice din presa engleză împotriva intervenției, deoa-
rece toată zarva aceasta nu urmărește decât un sin-
gur scop: să arunce praf în ochii oamenilor politici
naivi și să camufleze îndărătul frazeologiei despre
pacea cu Rusia întreprinderea tenebroasă care este
intervenția armată organizată de Antantă.

I

SITUAȚIA GENERALĂ

Campania actuală a Antantei este a treia la număr.

Prima campanie a fost întreprinsă în primăvara anului 1919. A fost o campanie combinată, deoarece presupunea un atac dat în comun de Colceac, Denichin, Polonia, Iudenici și detașamentele mixte anglo-ruse din Turchestan și Arhanghelsc, centrul de greutate al campaniei fiind în sectorul lui Colceac.

În această perioadă, Antanta, care pe atunci era strâns unită, stătea pe punctul de vedere al unei intervenții fățișe: faptul că mișcarea muncitorească din Apus era slabă, că dușmanii Rusiei Sovietice erau numeroși și convingerea fermă pe care o aveau căpeteniile Antantei că vor învinge Rusia le-au permis acestora să practice politica nerușinată a intervenției fățișe.

În această perioadă, Rusia trecea printr'un moment critic: izolată de regiunile producătoare de grâne (Siberia, Ucraina, Caucazul de Nord) și de combustibil (Bazinul Donețului, Groznâi, Bacu), ea a fost nevoită să lupte pe șase fronturi. Antanta știa acest lucru și aștepta victoria. „Times” o anunța cu surle și trâmbițe.

Cu toate acestea, Rusia a izbutit să facă față cu succes acestei crize, și dușmanul cel mai puternic, Colceac, a fost scos din luptă. Spatele frontului Rusiei și, implicit, armata Rusiei se dovediseră a fi mai rezistente și mai elastice decât cele ale dușmanilor ei.

A doua campanie a Antantei a fost întreprinsă în toamna anului 1919. Și aceasta a fost o campanie combinată, întrucât presupunea un atac dat în comun de Denichin, Polonia și Iudenici (Colceac nu mai conta). De data aceasta centrul de greutate se afla la Sud, în sectorul lui Denichin.

În această perioadă, Antanta începe pentru prima oară să fie frământată de divergențe interne, începe pentru prima oară să-și modereze tonul impertinent, încearcă să se pronunțe împotriva intervenției fățișe, proclamă admisibilitatea unor tratative cu Rusia și începe să-și retragă trupele sale dela Nord: creșterea mișcării revoluționare în Apus și înfrângerea lui Colceac au făcut desigur ca politica de până atunci a intervenției fățișe să nu fie lipsită de primejdii pentru Antantă. Antanta nu mai îndrăznește să vorbească deschis de intervenția fățișă.

În această perioadă, cu toată victoria repurtată asupra lui Colceac și cu toate că una din regiunile bogate în grâu (Siberia) fusese recucerită, Rusia trece din nou prin momente critice, deoarece Denichin, dușmanul principal, se află la porțile Tulei, principala sursă de aprovizionare a armatei noastre cu cartușe, puști și mitraliere. Cu toate acestea, Rusia iese iarăși nevătămată din criză. Cauza este aceeași: rezistența și elasticitatea mai mare a spatelui frontului nostru și prin urmare și a armatei noastre.

A treia campanie a Antantei începe într-o situație cu totul nouă. În primul rând, spre deosebire de campaniile precedente, aceasta nu mai poate fi considerată o campanie combinată, deoarece nu numai că vechii aliați ai Antantei (Colceac, Denichin și Iudenici) au

căzut, dar nici cei noi (dacă există) nu au aderat încă, în afară doar de ridicolul Petliura cu ridicolele „sale” „armate”. Deocamdată Polonia luptă singură împotriva Rusiei, fără a avea aliați serioși în luptă.

Apoi faimoasa blocadă a fost spartă nu numai din punct de vedere moral și practic, dar și formal. Antanta a fost nevoită să admită necesitatea unor relații diplomatice cu Rusia și să tolereze reprezentanții oficiali ai acesteia în Apus. Mișcarea revoluționară de masă din statele Europei, care-și însușește lozincile Internaționalei a III-a, și noile succese ale armatelor sovietice în Răsărit, măresc desbinarea în sânul Antantei, ridică prestigiul Rusiei în țările neutre și limitrofe și fac ca politica de izolare a Rusiei dusă de Antantă să devină o utopie. Estonia, aliată „înnăscută” a Poloniei, este neutralizată. Letonia și Lituania, ieri aliatele de luptă ale Poloniei, duc astăzi tratative de pace cu Rusia. Acelaș lucru se poate spune și despre Finlanda.

Și, în sfârșit, în momentul celei de a treia campanii a Antantei, situația internă a Rusiei trebuie socotită radical schimbată în bine. Rusia nu numai că și-a deschis drum spre regiunile cu grâne și combustibil (Siberia, Ucraina, Caucazul de Nord, Bazinul Donețului, Groznâi, Bacu), dar a redus și numărul fronturilor ei dela șase la două, obținând astfel posibilitatea de a-și concentra armatele în Apus.

La cele spuse trebuie să mai adăugăm un fapt de foarte mare importanță: Polonia este partea agresoare, care a respins propunerile de pace ale Rusiei, pe când Rusia este partea care se apără, ceea ce con-

stitue pentru Rusia un plus de o imensă și neprețuită valoare morală.

Toate aceste împrejurări creează o nouă situație, noi șanse de izbândă pentru Rusia, șanse care nu au existat în perioadele precedente ale primei și celei de a doua campanii ale Antantei împotriva Rusiei.

Astfel se și explică în special tonul melancolic și sceptic cu care presa imperialistă din Apus apreciază succesele armatelor poloneze.

II

SPATELE FRONTULUI. REGIUNEA ATACULUI

Nicio armată din lume nu poate birui (vorbim, firește, de o izbândă temeinică și de lungă durată) dacă nu are un spate stabil al frontului. Pentru front lucrul de căpetenie este spatele frontului, pentrucă acesta și numai acesta furnizează frontului nu numai tot ce are nevoie în materie de aprovizionare, dar și oamenii-ostași, starea de spirit și ideile. Un spate al frontului instabil, și cu atât mai mult unul vrăjmaș, transformă neapărat armata cea mai bună, cea mai unită, într'o masă informă și instabilă. Slăbiciunea lui Colceac și Denichin se explică prin aceea că nu au avut un spate „propriu” al frontului și că ei, care erau animați de tendințe de dominație neaoș-rusești, au fost nevoiți să creeze, să alimenteze și să completeze frontul în mare parte cu elemente neruse, ostile acestor tendințe, au fost nevoiți să opereze în regiuni absolut străine armatelor lor. Era firesc ca niște armate, cărora le lipsea unitatea organică națională și, cu atât mai mult, unitatea de clasă și care erau înconjurare

de o atmosferă ostilă, să se prăbușească la prima lovitură puternică primită din partea armatelor sovietice.

În această privință, spatele frontului armatelor poloneze se deosebește în mare măsură de spatele frontului lui Colceac și Denichin, și această deosebire este în favoarea Poloniei. Spre deosebire de spatele frontului lui Colceac și Denichin, spatele armatelor poloneze este omogen și unit din punct de vedere național. De aici provine unitatea și tăria sa. Starea de spirit care predomină aci — „sentimentul patriotic” — este transmisă frontului polonez prin nenumărate fapte, creând în unități fermitate și unitate națională. De aici provine fermitatea armatelor poloneze. Firește că spatele frontului polonez nu este omogen (și nici nu poate fi omogen!) din punct de vedere de clasă, însă conflictele de clasă n’au ajuns încă atât de ascuțite, încât să anihileze sentimentul unității naționale și să contamineze cu contradicții frontul, eterogen din punct de vedere de clasă. Dacă armatele poloneze ar opera chiar pe teritoriul Poloniei, fără îndoielă că ar fi greu să lupte împotriva lor.

Dar Polonia nu vrea să se limiteze la propriul său teritoriu; ea își trimite armatele mai departe, supunând Lituania și Bielorusia, năvălind în adâncul Rusiei și al Ucrainei. Această împrejurare schimbă radical situația în defavoarea fermității armatelor poloneze.

Lăsând în urmă frontierele Poloniei și afundându-se în ținuturile învecinate cu aceasta, armatele poloneze se depărtează de spatele frontului lor național, slăbesc legătura cu el și ajung într’un mediu național care le este străin și în cea mai mare parte

ostil. Mai rău încă. Această ostilitate este accentuată de faptul că imensa majoritate a populației din ținuturile învecinate cu Polonia (Bielorusia, Lituania, Rusia, Ucraina) este locuită de țărani de altă naționalitate decât cea poloneză și care au suferit asupra moșierilor polonezi, de faptul că acești țărani privesc ofensiva armatelor poloneze ca un război dus pentru dominația panilor polonezi, ca un război dus împotriva țăranilor nepolonezi asuprași. Așa se și explică faptul că lozinca armatelor sovietice „Jos panii polonezi!” are un răsunet atât de puternic la majoritatea populației din ținuturile mai sus arătate, că țăranii din aceste ținuturi întâmpină armatele sovietice ca eliberatoare de sub jugul moșieresc și că în așteptarea armatelor sovietice ei se răscoală la prima ocazie, lovind din spate armatele poloneze. Și tot așa se explică moralul extrem de ridicat al armatelor sovietice, constatat de toți activiștii noștri militari și politici.

Nu se poate ca toate acestea să nu creeze în sânul armatelor poloneze o atmosferă de neîncredere și de nesiguranță, să nu le sdruncine moralul, credința în justetea cauzei lor, credința în izbândă, nu se poate ca toate acestea să nu transforme coeziunea națională a armatelor poloneze dintr'un factor pozitiv într'un factor negativ.

Și cu cât vor înainta mai mult (dacă în general vor înainta), cu atât aceste laturi negative ale campaniei poloneze se vor vădi mai mult.

Poate Polonia să desfășoare, în aceste condițiuni, o ofensivă puternică, viguroasă, promițătoare de succese durabile?

Nu se vor pomeni oare armatele poloneze, în aceste condițiuni, într'o situație analoagă aceleia în care au ajuns în 1918, în Ucraina, armatele germane care s'au văzut rupte de spatele frontului lor?

Abordăm acum problema sectorului de atac. În război, în general, și în războiul civil, în special, succesul, victoria decisivă, depind deseori de alegerea reușită a regiunii în care vei da atacul, de alegerea reușită a regiunii de unde intenționezi să dai inamicului lovitura principală și s'o desvolți mai departe. Una din marile greșeli ale lui Denichin este că a ales pentru atacul principal zona Bazinul Donețului — Harcov — Voronej — Cursc, cu alte cuvinte o regiune care din capul locului nu prezenta siguranță pentru Denichin, care-i era ostilă și în care el nu putea să-și creeze nici un spate de front sigur, nici o situație prielnică pentru înaintarea trupelor sale. Succesele armatelor sovietice pe frontul lui Denichin se explică, între altele, și prin faptul că comandamentul sovietic a deplasat la timp atacul său principal din regiunea Tarițan (regiune neprielnică) în regiunea Bazinul Donețului (regiune extrem de prielnică), în care populația a întâmpinat armatele sovietice cu entuziasm și de unde era cel mai ușor să străpungem frontul lui Denichin, să-l tăiem în două și să înaintăm mai departe până la Rostov.

Acest moment, pe care adeseori îl scapă din vedere vechii militari, are de multe ori o însemnătate hotărâtoare în războiul civil.

Trebue să notăm că în această privință, în privința sectorului atacului principal, lucrurile stau pentru Polonia cum nu se poate mai prost. Căci, pentru

motivele arătate mai sus, niciunul din ținuturile vecine Poloniei nu poate fi considerat favorabil armatelor poloneze, nici ca regiune de atac, nici în ce privește posibilitatea desvoltării acestui atac: în orice direcție ar înainta, armatele poloneze vor întâmpina pretutindeni rezistența țăranului ucrainian, rus și belorus, care așteaptă din partea armatelor sovietice eliberarea de sub jugul moșierilor polonezi.

Și, dimpotrivă, situația armatelor sovietice este, din acest punct de vedere, în totul favorabilă: toate ținuturile sunt pentru ele, ca să zicem așa, „potrivite“, deoarece armatele sovietice, înaintând, nu consolidează, ci răstoarnă puterea panilor polonezi, eliberând țăranii din robie.

III

PERSPECTIVE

Deocamdată Polonia luptă singură împotriva Rusiei. Dar ar fi o naivitate să credem că ea va rămâne singură. Nu ne referim numai la sprijinul multilateral pe care, fără îndoială, Antanta îl acordă Poloniei, dar și la aliații de luptă ai Poloniei, pe care în parte i-a și găsit Antanta (de pildă, rămășițele armatelor lui Denichin), iar în parte vor fi, după toate probabilitățile, găsite, spre gloria „civilizației“ europene. Nu este întâmplător faptul că ofensiva poloneză a început în timpul conferinței dela San-Remo¹⁰⁰, la care nu au fost admiși reprezentanții Rusiei. Nu este întâmplător nici faptul că România a cocoloșit chestiunea tratativelor de pace cu Rusia... Și este foarte posibil

ca ofensiva poloneză, care la prima vedere pare o aventură, să implice în realitate un plan de campanie combinată, larg conceput, care să fie realizat încetul cu încetul.

Și totuși trebuie să spunem că dacă Antanta, organizând o a treia campanie împotriva Rusiei, și-a închipuit c'o va învinge, ea și-a greșit socotelile, deoarece în 1920 șansele de a învinge Rusia sunt mult mai mici decât în 1919.

Am vorbit mai sus despre șansele de izbândă ale Rusiei, despre faptul că aceste șanse cresc și vor continua să crească, dar acest lucru nu înseamnă, firește, că avem deja izbânda în buzunar. Șansele de izbândă menționate mai sus pot avea o însemnătate reală numai în următoarele condițiuni egale, adică numai dacă ne vom încorda acum puterile ca și înainte, în timpul ofensivei lui Denichin; dacă armatele noastre vor fi aprovizionate și complectate punctual și regulat; dacă agitatorii noștri își vor duce cu întregă energie activitatea de lămurire a ostașilor roșii și a populației înconjurătoare; dacă spatele frontului nostru va fi curățit de neghină și va fi întărit din toate puterile și cu toate mijloacele.

Numai în aceste condițiuni putem socoti că victoria este asigurată.

*„Pravda” Nr. 111 și 112
din 25 și 26 Mai 1920.*

Semnat: I. Stalin.

DESPRE SITUAȚIA DE PE FRONTUL DE SUD-VEST

*Convorbire cu un colaborator al Agenției
telegrafice ucrainiene*

Sunt trei zile de când tovarășul I. V. Stalin, membru al Consiliului militar revoluționar al Republicii, s'a înapoiat la Harcov.

Tovarășul Stalin a fost pe front timp de aproape trei săptămâni; în prezența sa a fost începută și desfășurată treptat operațiunea ofensivă a trupelor roșii, deslănțuită prin vestita străpungere a frontului polonez de către cavaleria roșie.

În convorbirea pe care a avut-o cu un colaborator al Agenției telegrafice ucrainiene, tovarășul Stalin a comunicat următoarele:

STRĂPUNGerea FRONTULUI

— Vorbind despre operațiunea pornită la începutul lunii Iunie de Armata de cavalerie a tovarășului Budionâi pe frontul polonez, mulți compară această străpungere a frontului inamic cu raidul făcut anul trecut de cavaleria lui Mamontov.

Această analogie este însă complet greșită.

Operațiunea lui Mamontov a avut un caracter episodic, a avut, ca să spunem așa, caracterul unei acțiuni de partizani, care nu era legată de operațiunile generale de ofensivă ale armatei lui Denichin.

Străpungerea efectuată de Armata de cavalerie este, în schimb, o verigă în lanțul general al operațiunilor de ofensivă ale Armatei Roșii.

Raidul cavaleriei noastre a început în ziua de cinci Iunie. În dimineața aceea, cavaleria roșie, strânsă în grupare de șoc, a izbit armata a doua poloneză, a străpuns frontul inamic, a străbătut regiunea Berdicev și, în dimineața zilei de șapte Iunie, a ocupat Jitomirul.

Presa a vorbit amănunțit despre ocuparea Jitomirului și despre trofee luate, așa că nu voi mai vorbi despre aceasta; voi scoate numai în evidență unele elemente caracteristice. Consiliul militar revoluționar al Armatei de cavalerie a raportat statului-major al frontului : „Armata poloneză privește cavaleria noastră cu un total dispreț. Socotim de datoria noastră să dovedim Polonezilor că trebuie să respecte cavaleria noastră“. După străpungerea frontului, tov. Budionâi ne-a scris : „Panii au învățat să respecte cavaleria noastră; ei fug, lăsându-ne drumul liber și căzând unii peste alții“.

REZULTATELE STRĂPUNGERII FRONTULUI

Rezultatele străpungerii frontului sunt următoarele :

Armata a doua poloneză, pe care a înfrânt-o Armata noastră de cavalerie, a fost scoasă din luptă ; ea a avut pierderi de o mie de prizonieri și de vreo opt mii de morți.

Cifra din urmă a fost verificată de mine după câteva surse și este aproape de adevăr, cu atât mai mult cu cât, la început, Polonezii refuzând categoric

să se predea, cavaleria noastră a fost nevoită să-și croiască literalmente drum prin rândurile lor.

Acesta este primul rezultat.

Al doilea rezultat: armata a treia poloneză (sectorul Chiev) a fost izolată de spatele frontului său, fiind astfel în primejdie de a fi încercuită. Din această cauză a început retragerea generală a acestei armate în direcția Chiev-Corosten.

Al treilea rezultat: armata a șasea poloneză (sectorul Cameneț-Podolsc), pierzându-și sprijinul în flancul stâng, a început retragerea generală, de teamă să nu fie împinsă spre Nistru.

Al patrulea rezultat: din momentul străpungerii am început o ofensivă generală și impetuoasă pe tot frontul.

SOARTA ARMATEI A TREIA POLONEZE

Dat fiind că soarta armatei a treia poloneze nu este clară încă pentru toată lumea, mă voi ocupa de această chestiune, în mod mai amănunțit.

Armata a treia poloneză, ruptă de baza sa și pierzându-și legăturile, s'a văzut în primejdia de a fi capturată în întregime. Din această cauză a început să dea foc convoaielor, să arunce în aer depozitele și să deterioreze tunurile.

După primele încercări nereușite de a se retrage în ordine, a fost nevoită s'o ia la fugă (fugă generală).

O treime din această armată (în total, armata a treia poloneză număra vreo douăzeci de mii de ostași) a fost capturată sau nimicită. O altă treime, dacă nu și mai mult, a lăsat în părăsire armele și

s'a refugiat prin mlaștini, prin păduri, — s'a împrăștiat. Numai ultima treime, și chiar mai puțin, a reușit să ajungă până la ai săi prin Corosten. Este cert că, dacă Polonezii nu i-ar fi dat la timp ajutor, trimițând unități proaspete prin Șepetovca—Sarna, și această parte a armatei a treia poloneze ar fi fost capturată sau s'ar fi împrăștiat prin păduri.

În orice caz trebuie să considerăm că armata a treia poloneză nu mai există, iar acele rămășițe care au ajuns până la ai săi necesită o refacere serioasă.

Pentru a arăta proporțiile dezastrului armatei a treia poloneze, trebuie să spun că pe tot parcursul șoselei care duce înspre Jitomir sunt îngrămădite convoaie și automobile de toate felurile, pe jumătate arse, numărul automobilelor ridicându-se, după raportul șefului comunicațiilor, la patru mii. Am capturat 70 de tunuri, cel puțin 250 de mitraliere, un număr imens de puști și de cartușe, care încă n'au fost inventariate.

Acestea sunt trofeele noastre.

SITUAȚIA PE FRONT

Situația actuală pe front se prezintă în felul următor : armata a șasea poloneză se retrage, armata a doua se retrage pentru refacere, a treia nu mai există de fapt și este înlocuită cu unități poloneze noi, care au fost luate de pe frontul de Vest sau din interiorul țării.

Armata Roșie atacă pe tot frontul, trecând dincolo de linia : Ovruci—Corosten—Jitomir—Berdicev—Cazatin—Calinovca—Vinița—Jmerinca.

CONCLUZII

Ar fi însă o greșală să se creadă că am și isprăvit cu Polonezii pe frontul nostru.

Căci noi nu luptăm numai cu Polonezii, ci cu întreaga Antantă, care mobilizează toate forțele tenebroase ale Germaniei, Austriei, Ungariei și României și care aprovizionează pe Polonezi cu tot ce le trebuie.

În afară de aceasta nu trebuie să uităm că Polonezii dispun de rezerve, care au și fost aduse la Novograd—Volâns, și fără îndoială că efectul operațiunilor acestor rezerve se va face simțit în zilele apropiate.

Deasemenea nu trebuie să uităm că în armata poloneză nu s'a produs încă o descompunere în masă. Fără îndoială că vor mai fi lupte, și chiar lupte crâncene.

Deaceia socotesc că este deplasată lăudăroșenia unor tovarăși și că mulțumirea de sine de care dau dovadă este dăunătoare cauzei: unii dintre ei nu se mulțumesc cu succesele obținute pe front și cer „un marș asupra Varșoviei“, iar alții, fără a se mulțumi numai cu apărarea Republicii noastre de agresiunea dușmană, declară orgolios că ei nu pot încheia pacea decât într'o „Varșovie sovietică roșie“.

Nu mă voi apuca să dovedesc că această lăudăroșenie și mulțumire de sine nu corespunde deloc nici politicii duse de Guvernul Sovietic, nici situației forțelor inamicului pe front.

Trebuie să declar în modul cel mai categoric că fără o încordare a tuturor forțelor în spatele frontului și pe front nu vom putea fi învingători, nu-i vom putea birui pe dușmanii din Apus.

Acest adevăr este confirmat îndeosebi de ofensiva armatelor lui Vranghel, care a apărut ca „din senin” și ia proporții amenințătoare.

FRONTUL DIN CRIMEEA

Nu mai încapă îndoială că ofensiva lui Vranghel este dictată de Antantă în scopul de a ușura Polonezilor situația grea în care se află. Numai niște oameni politici naivi pot crede că corespondența lui Curzov cu tov. Cicerin ar avea alt scop decât să disimuleze îndărătul frazeologiei despre pace pregătirile lui Vranghel și ale Antantei pentru o ofensivă pornită din Crimeea.

Vranghel nu-și terminase încă pregătirile, și din această cauză (numai din această cauză!) „inimósul” Curzon a rugat Rusia Sovietică să cruțe unitățile lui Vranghel, lăsându-le viața.

Este evident că Antanta conta ca, în momentul când Armata Roșie va pune pe fugă pe Polonezi și va începe să înainteze, Vranghel să pătrundă în spatele armatelor noastre, zădărniciind toate planurile Rusiei Sovietice.

Fără îndoială că ofensiva începută de Vranghel a ușurat în mare măsură situația Polonezilor, dar se poate spune că nu avem motive să credem că Vranghel va reuși să răzbată în spatele armatelor noastre dela Vest.

În orice caz, viitorul apropiat ne va dovedi forța și importanța ofensivei lui Vranghel.

*„Comunist” (Harcov) Nr. 140
din 24 Iunie 1920.*

TELEGRAMĂ CĂTRE V. I. LENIN

Generalul Revișin, luat prizonier de noi la 10 Iunie pe frontul din Crimeea, a declarat în prezența mea că: a) armatele lui Vranghel primesc echipament, tunuri, puști, tancuri și săbii, în primul rând, dela Englezi, apoi dela Francezi; b) Vranghel este ajutat de pe mare de vase mari engleze și de vase mici franceze; c) Vranghel primește combustibilul (lichid) din Batum (înseamnă că Bacu nu trebuie să livreze combustibil Tiflis-ului care îl poate vinde Batum-ului); d) generalul Erdely, care a fost internat de Georgia și urma să ne fie predat, ajunsese în luna Mai în Crimeea (rezultă că Georgia umblă cu șiretlicuri și ne înșeală).

Declarațiile generalului Revișin referitoare la ajutorul pe care Anglia și Franța îl dau lui Vranghel se stenografiază și vă vor fi trimise sub semnătura lui ca material pentru Cicerin.

Stalin

25 Iunie 1920.

*Publicată pentru prima oară
în ziarul „Pravda” Nr. 313
din 14 Noembrie 1935.*

DESPRE SITUAȚIA DE PE FRONTUL POLONEZ

Convorbire cu un colaborator al ziarului „Pravda“

În convorbirea pe care a avut-o cu un colaborator al ziarului nostru, tovarășul Stalin, care s'a înapoiat de curând din regiunea frontului de Sud-Vest, a declarat următoarele :

I. MAI — Iunie

Ultimele două luni, Mai și Iunie, prezintă două momente cu totul diferite ale situației de pe front.

Luna Mai este o lună de succese excepționale pentru armatele poloneze. Pe flancul lor drept, Polonezii înaintează cu succes, depășind linia Chiev—Jmerinca și amenințând Odesa. Pe flancul stâng, lichidează cu succes operațiunile de ofensivă ale armatelor noastre în direcția Molodecino—Minsc. La centru, întărindu-se la Mozâr și ocupând Recița, armatele poloneze amenință Gomel.

Iunie, dimpotrivă, este o lună de lichidare rapidă și energică a succeselor din Mai ale armatelor poloneze. Înaintarea Polonezilor în Ucraina a fost lichidată, deoarece Polonezii nu numai că au fost alungați din Chiev, dar au fost svârliți dincolo de linia Rovno—Proscurov—Moghiliov. Înaintarea Polonezilor în direc-

ția Gomel a fost deasemenea lichidată, deoarece armatele poloneze au fost alungate dincolo de Mozâr. În ceea ce privește flancul stâng al Polonezilor, care, după aprecierile presei poloneze, era cel mai rezistent, trebuie să spunem că atacul vigoeros al armatelor noastre în direcția Molodecino, care s'a produs în ultimele zile în acest sector, înlătură orice îndoială asupra faptului că Polonezii vor face cale întoarsă și în această regiune.

Luna Iulie marchează pe front o cotitură hotărâtă în favoarea Rusiei, dând în mod vădit superioritate armatelor sovietice.

2. STRĂPUNGAREA FRONTULUI LA JITOMIR

Fără îndoială că străpungerea frontului în regiunea Jitomir de către cavaleria noastră a avut un rol decisiv în cotitura care s'a produs pe front.

Multă lume compară această străpungere cu străpungerea și raidul efectuate de Mamontov, găsindu-le identice. Această comparație este însă greșită. Străpungerea efectuată de Mamontov a avut un caracter episodic, nefiind direct legată cu operațiunile de ofensivă ale lui Denichin. Străpungerea efectuată de tov. Budionai este, dimpotrivă, o verigă necesară în lanțul neîntrerupt al operațiunilor noastre de ofensivă și care n'a urmărit numai să distrugă spatele frontului inamic, dar și să aducă în mod direct la îndeplinire o anumită misiune strategică.

Operațiunea propriu zisă de străpungere a frontului a început în zorii zilei de 5 Iunie. În acea zi, unitățile noastre de cavalerie, strânse în grupare de șoc

și adunând convoaiele în centrul grupării, au străpuns poziția inamicului în sectorul Popelnia—Cazatin, au străbătut regiunea Berdicev și, la 7 iunie, au ocupat Jitomirul. Dat fiind că Polonezii opuneau o rezistență înverșunată, cavaleria noastră a fost nevoită să-și croiască literalmente drum printre ei, din care cauză, după datele comunicate de Consiliul militar revoluționar al Armatei de cavalerie, Polonezii au lăsat pe câmpul de luptă nu mai puțin de opt mii de ostași răniți și uciși de gloanțe sau de sabie.

3. REZULTATELE STRĂPUNGERII FRONTULUI

Până la străpungerea efectuată la Jitomir, Polonezii, spre deosebire de Denichin, acoperind punctele cele mai importante ale frontului cu un șir de tranșee și baraje de sârmă ghimpată, combinau cu succes războiul de manevră cu războiul de tranșee. În felul acesta ei au îngreunat într-o măsură însemnată înaintarea noastră. Străpungerea dela Jitomir a răsturnat socoteile Polonezilor, reducând la minimum valoarea războiului combinat.

Acesta este primul rezultat pozitiv al străpungerii frontului.

Apoi străpungerea a făcut ca spatele frontului, comunicațiile și legăturile inamicului să fie direct amenințate. Din această cauză:

a) armata a treia poloneză (sectorul Chievului), temându-se să nu fie încercuită, a început o retragere precipitată, care s'a transformat apoi în fugă generală;

b) armata a doua poloneză (sectorul Berdicev), care a primit lovitura principală a Armatei de cavalerie, a început să se retragă în grabă;

c) armata a șasea poloneză (sectorul Jmerinca), care și-a pierdut sprijinul la flancul stâng, a început să se retragă în ordine spre Vest;

d) armatele noastre au pornit o ofensivă impetuoasă pe tot frontul.

Acesta este al doilea rezultat pozitiv al străpungerii dela Jltomir.

Și, în sfârșit, străpungerea le-a cam tăiat Polonezilor din îngâmfare, le-a sdruncinat încrederea în propriile forțe, le-a slăbit moralul. Până la străpungere, unitățile poloneze aveau față de trupele noastre, mai ales față de cavaleria noastră, un total dispreț; se băteau cu înverșunare și nu se predau. Numai după străpungere au început Polonezii să se predea în grupuri întregi și să dezerteze în masă. A fost primul semn de slăbire a moralului unităților poloneze. Tov. Budionâi scrie Consiliului militar revoluționar al frontului: „Panii au învățat să respecte cavaleria noastră“.

4. PERICOLUL DINSPRE SUD

Succesele noastre pe fronturile împotriva Polonezilor sunt certe. Cert este și faptul că aceste succese vor crește. Dar ar fi să cădem într'o nedemnă lăudăroșenie dacă ne-am închipui că am isprăvit definitiv cu Polonezii și că nu ne mai rămâne decât să executăm „un marș asupra Varșoviei“.

Această lăudăroșenie, care slăbește energia oamenilor noștri și duce la o mulțumire de sine dăunătoare cauzei, este deplasată nu numai pentru considerentul că Polonia dispune de rezerve, pe care este cert că le va arunca pe front, pentru considerentul că Po-

lonia nu este singură și că are în spate Antanta, care-i dă un sprijin total împotriva Rusiei, dar, în primul rând, și pentru considerentul că în spatele armatelor noastre și-a făcut apariția un nou aliat al Poloniei — Vranghel —, care amenință să torpileze din spate rezultatele victoriilor noastre asupra Polonezilor.

Nu trebuie să ne consolăm cu nădejdea că Vranghel nu va cădea de acord cu Polonezii; el a și căzut de acord cu ei și operează în concordanță cu aceștia.

Iată ce scrie „Velicaia Rossia” a lui Șulghin — ziar care apare la Sevastopol și este inspiratorul oamenilor lui Vranghel — într'unul din numerele sale din lunie:

„Fără îndoială că, prin ofensiva noastră, noi sprijinim pe Polonezi, deoarece o parte din forțele bolșevice care fuseseră destinate frontului polonez sunt trimise împotriva noastră. Tot atât de sigur este și faptul că, prin operațiunile lor, Polonezii ne dau un sprijin esențial. Nu trebuie să manifestăm nici simpatie, nici antipatie față de Polonezi; trebuie să ne conducem numai după calculul politic rece. Astăzi ne convine alianța cu Polonezii împotriva dușmanului comun, iar mâine... mâine vom vedea.”

Este evident că frontul lui Vranghel este o prelungire a frontului polonez, cu singura diferență că Vranghel operează în spatele armatelor noastre care luptă împotriva Polonezilor, adică în punctul cel mai primejdios pentru noi.

Deaceea este ridicol să vorbim despre „un marș asupra Varșoviei” și în general despre trăinicia succesorilor noastre, atâta timp cât pericolul pe care-l prezintă Vranghel nu este înlăturat. Or, Vranghel se întărește și nu văd ca noi să întreprindem ceva deosebit și serios împotriva primejdiei crescânde dinspre Sud.

5. NU UITAȚI DE VRANGHEL

În urma operațiunilor noastre de ofensivă împotriva Polonezilor, linia frontului nostru ia înfățișarea unui arc cu concavitatea înspre Apus și cu capetele îndreptate înainte; capătul dela Sud se află în sectorul Rovno, iar cel dela Nord în sectorul Molodecino. Aceasta înseamnă că armatele poloneze sunt învăluite, că se află, deci, într'o situație din cele mai primejdioase.

Fără îndoială că Antanta ține seamă de această împrejurare: ea caută cu tot dinadinsul să antreneze România în războiul împotriva Rusiei, ea caută cu înfrigurare noi aliați pentru Polonia, îl sprijină pe toate căile pe Vranghel și în general se străduiește să salveze pe Polonezi. Și se prea poate ca Antanta să reușească a găsi Poloniei noi aliați.

Nu avem niciun motiv să ne îndoim că Rusia va găsi în ea forța necesară pentru a respinge și pe noii inamici. Trebuie totuși să ținem minte un lucru: atâta timp cât Vranghel e intact, atâta timp cât Vranghel are posibilitatea să amenințe spatele fronturilor noastre, lucrurile vor merge cât se poate de prost pe aceste fronturi, iar succesele obținute de noi pe frontul împotriva Poloniei nu vor fi trainice. Numai după ce vom termina cu Vranghel vom putea socoti asigurată victoria noastră asupra panilor polonezi. Deaceia partidul trebuie să înscrie pe stindardul său o nouă lozincă: „Nu uitați de Vranghel!“, „Moarte lui Vranghel!“.

„Pravda“ Nr. 151

din 11 Iulie 1920.

CUM SUNT PRIMITE TRUPELE ROȘII

Comunicare făcută ziarului „Crasnoarmeeț” 101

Tovarășul Stalin, membru al Consiliului militar revoluționar al Republicii, ne declară că nu poate să nu menționeze atitudinea cu totul excepțională pe care populația locală o are față de Armata Roșie de pe frontul polonez.

— N'am văzut o asemenea atitudine nici în Răsărit și nici în Sud — spune tovarășul Stalin.

Cu toate că, în comparație cu regiunea Volgii și cu Sudul, masele țărănești din regiunile apusene sunt sărace, țăranii au împărțit ultimul lor bun cu ostașii roșii.

Prestația „cărăușiei”, muncă extrem de grea, a fost executată fără murmur.

Ostașilor roșii li s'a dat tot sprijinul, tot ajutorul și mare a fost mâhnirea populației când am fost nevoiți, pe la sfârșitul lunii Mai, să începem retragerea.

Populația din zona frontului a suportat tot greul ocupației poloneze și deaceia și-a dat perfect de bine seama ce însemna pentru ea invazia panilor polonezi.

Pe frontul nostru, munca sanitară a unui întreg grup de armate este făcută de țăranii și țărance, care

arată o grijă și o atenție deosebită pentru ostașii noștri roșii răniți.

În ceea ce privește starea de spirit a țăranilor bieloruși de partea cealaltă a zonei frontului, după câte suntem informați, acolo răscoalele se țin lanț, acționează detașamente de partizani care distrug serviciile din spatele frontului inamic, incendiind depozitele și exterminându-i pe moșieri.

Se poate spune fără ezitare că se repetă istoria întâmplată cu Colceac în Siberia.

Peste tot, la apropierea unităților noastre, spatele frontului inamic începe să fie torpilat dinăuntru.

Asistăm în prezent la o adevărată revoluție a țăranilor din Bielorussia împotriva moșierilor polonezi.

*„Crasnoarmeeț” Nr. 337
din 15 Iulie 1920.*

CĂTRE TOATE ORGANIZAȚIILE DE PARTID

*Proiect de scrisoare al C. C. al P. C. (b)
din Rusia* ¹⁰²

După informațiile culese de noi, în jurul lui Vranghel s'a adunat un grup de generali cu experiență, bandiți înveterați, care nu se dau înlături dela nimic.

Soldații lui Vranghel, grupați în unități perfect organizate, luptă cu înverșunare și, decât să se predea, preferă să se sinucidă.

Din punct de vedere tehnic, trupele lui Vranghel sunt mai bine înzestrate decât ale noastre, deoarece până în ziua de azi continuă a fi aduse din Apus tancuri, automobile blindate, avioane, cartușe și echipament, cu toate declarațiile Angliei că s'ar fi oprit aceste transporturi.

Slăbiciunea trupelor noastre care luptă împotriva lui Vranghel constă în faptul că, întâi, numără în rândurile lor prizonieri de război, foști denichiniști, care adeseori trec de partea inamicului, și, al doilea, că nu primesc dela centru comuniști voluntari sau mobilizați, nici în grupuri și nici individual.

Aceste trupe trebuie neapărat epurate de foștii prizonieri de război și complectate în mod regulat cu loturi mari de comuniști voluntari sau mobilizați, pentru

a produce în ele un reviriment și a le da posibilitatea să învingă pe acest dușman de moarte.

Crimeea trebuie înapoiată Rusiei cu orice preț, pentru că altminteri Ucraina și Caucazul vor fi întotdeauna amenințate de dușmanii Rusiei Sovietice.

C.C. vă cere să intensificați munca de agitație de masă în spiritul prezentei circulări și să organizați de urgență trimiterea regulată a comuniștilor pe frontul din Crimeea, chiar dacă aceasta ar fi în detrimentul celorlalte fronturi.

Scrisă în Iulie 1920.

Publicată pentru prima oară în 1945

în Culegeri din Lenin, vol. XXXV.

DESPRE CREAREA REZERVEI DE LUPĂ ALE REPUBLICII

1. RAPORT CĂTRE BIROUL POLITIC AL C. C. AL P. C. (b) DIN RUSIA

Comportarea Franței și Americii, care sprijină fățiș pe Polonezi și pe Vranghel, precum și comportarea Angliei, care sancționează în mod tacit acest sprijin, pe de o parte ; succesele Polonezilor, întărirea probabilă a lui Vranghel cu forțe noi, concentrarea în regiunea Dorohoiului a armatei române de Est, pe de altă parte, — pun Republica într'o situație destul de grea pe plan internațional și militar. Trebuie să avem grijă de pe acum să asigurăm Republicii forțe proaspete de infanteriști (circa 100.000), de cavaleriști (circa 30.000) și echipamentul necesar.

Ultimele succese ale Polonezilor au dat la iveală lipsa cea mai importantă de care suferă armatele noastre — lipsa unor serioase rezerve de luptă ; trebuie deci să punem în fruntea programului imediat de întărire a puterii militare a Republicii crearea unor rezerve puternice care să poată fi aruncate pe front în orice moment.

Pe baza celor spuse mai sus, propun să se adopte următorul program de creare a rezervelor de luptă ale Republicii :

1. Continuând în mod normal complectarea diviziilor apte de luptă care se află în linia de foc, să se înceapă de urgență transferarea în spatele frontului a diviziilor (de infanterie) descomplectate total sau în mare parte și care nu mai sunt apte de luptă.

2. Presupunând că diviziile de infanterie care urmează a fi scoase din luptă sunt în număr de 12—15, ele să fie concentrate în regiuni (neapărat bogate în grâne) de unde să poată fi aruncate fără prea mare întârziere pe frontul lui Vranghel, pe frontul polonez sau românesc, după împrejurări (o treime din diviziile scoase din luptă ar putea fi concentrate, de pildă, în regiunea Olviopol, o altă treime în regiunea Conotop—Bahmaci, iar restul în regiunea Ilovaiscaia—Volvovaha).

3. Aceste divizii să fie complectate și înzestrate în așa fel, încât fiecare divizie să numere până la 7—8.000 infanteriști și să fie complet gata de luptă până la 1 Ianuarie 1921.

4. Să se procedeze de urgență la complectarea unităților noastre active de cavalerie, pentru ca, în lunile ce vin (până în Ianuarie), Armata 1-a de cavalerie să primească 10.000 de cavaleriști, Armata a 2-a de cavalerie 8.000, iar corpul de armată al lui Gai 6.000.

5. Să se procedeze de urgență la formarea a cinci brigăzi de cavalerie, fiecare având câte 1.500 de cavaleriști (o brigadă să fie formată din Cazaci din regiunea Terec, a doua din Gorți din Caucaz, o a treia din Cazaci din Ural, a patra din Cazaci din Orenburg, iar a cincea din Cazaci siberieni). Forma-

rea acestor brigăzi trebuie să fie terminată în termen de două luni.

6. Să se ia toate măsurile în vederea organizării și dezvoltării industriei de automobile, acordându-se o atenție deosebită reparării și fabricării de mașini „Osten” și „Fiat”.

7. Să se desvolte prin toate mijloacele producția de care blindate, avându-se în vedere, mai ales, blindarea automobilelor.

8. Să se desvolte prin toate mijloacele industria de avioane.

9. Programul de înzestrare să fie lărgit potrivit cu punctele arătate mai sus.

I. Stalin

25 August 1920.

Moscova. Kremlin.

2. DECLARAȚIE FĂCUTĂ BIROULUI POLITIC AL C. C. AL P. C. (b) DIN RUSIA

Răspunsul lui Troțchi cu privire la rezerve este un răspuns formal. În telegrama precedentă a lui Troțchi, la care se referă în răspunsul său, nu se vede nici măcar o aluzie la un plan de creare a unor rezerve, la necesitatea unui astfel de plan: când trebuie scoase din luptă diviziile și în care regiuni; în ce interval de timp trebuie terminată complectarea diviziilor, instrucția trupelor de complectare, sudarea lor — toate aceste probleme (care sunt departe de a fi probleme de amănunt!) au fost ocolite.

În campania de vară a avut un rol important (negativ) faptul că rezervele erau departe de fronturi.

(Ural, Siberia, Caucazul de Nord): rezervele nu soseau la timp, ci cu mari întârzieri, și de cele mai multe ori nu ajungeau la destinație. Deaceea trebuie să se stabilească din timp regiunile de concentrare a rezervelor, acesta fiind un factor de cea mai mare importanță.

Un rol tot atât de important (și tot negativ) a avut faptul că aceste trupe de complectare nu erau instruite: trupele acestea foarte slab pregătite și nesudate, care puteau fi folosite în cadrul unei ofensive generale, dar care nu rezistau, de regulă, la un atac serios al inamicului, cedau aproape tot materialul de război și se predau inamicului cu zecile de mil. Deaceea stabilirea din timp a duratei instrucției și a complectării este deasemenea un factor de cea mai mare importanță.

Un rol și mai important (tot negativ) a avut faptul că rezervele noastre erau accidentale și alcătuite în grabă: din cauză că nu dispuneam de unități de rezervă speciale, ele erau deseori formate la întâmplare și în mare grabă din fel de fel de frânturi de unități, chiar și din trupele V. O. H. R.¹⁰³, ceea ce ducea la slăbirea capacității de luptă a armatelor noastre.

Pe scurt: trebuie începută (imediat!) o muncă sistematică pentru a asigura Republicii rezerve serioase; altfel riscăm să ne trezim („ca din senin”) în fața unei noi catastrofe militare „neașteptate”.

Aprovizionarea nu este „lucrul cel mai important”, cum greșit își închipue Troțki. Istoria războiului civil ne arată că am reușit, cu toată sărăcia noastră, să facem totuși față aprovizionării; și, cu toate acestea,

jumătate din numărul total de „cămăși” și de „cisme” care erau date soldaților ajungea la țărani. Dece? Pentru că soldatul le dădea (și va continua să le dea!) țăranului pe lapte, unt, carne, cu alte cuvinte le dădea în schimbul a tot ceea ce noi nu suntem în stare să-i dăm. Am făcut față aprovizionării și în această campanie (de vară) și totuși am suferit un eșec (nimeni, pare-se, nu s'a decis încă să facă responsabili pe oamenii noștri dela aprovizionare pentru insuccesele noastre pe frontul polonez...). Este evident că există factori mai importanți decât aprovizionarea (vezi mai sus).

Trebue să renunțăm odată pentru totdeauna la „doctrina” dăunătoare după care departamentelor civile le incumbă aprovizionarea armatelor, iar tot restul — statului-major al operațiunilor de luptă. Dacă C.C. nu vrea să se trezească în fața unei noi catastrofe, trebue să cunoască și să controleze întreaga activitate a organelor departamentului militar, inclusiv aceea de pregătire a rezervelor de luptă și a operațiunilor militare.

Iată de ce insist ca :

1) departamentul militar să nu se achite cu fraza despre „cămașa soldățească”, ci să elaboreze (să pornească de îndată la elaborare) un plan concret de formare a rezervelor de luptă ale Republicii;

2) C.C. să examineze acest plan (prin intermediul Consiliului Apărării);

3) C.C. să intensifice controlul asupra statului-major al operațiunilor de luptă, introducând sistemul unor rapoarte periodice făcute de Comandantul Suprem sau de șeful statului-major al operațiunilor de

luptă către Consiliul Apărării sau către o comisie specială constituită din membri ai Consiliului Apărării.

I. Stalin

30 August 1920.

Publicat pentru prima oară în :
„I. Stalin, Opere” vol. 4,
Editura de Stat pentru literatură
politică, Moscova 1947.

POLITICA PUTERII SOVIETICE IN PROBLEMA NAȚIONALĂ DIN RUSIA

Cei trei ani de revoluție și de război civil în Rusia au arătat că victoria revoluției și eliberarea Rusiei din ghiarele imperialismului nu sunt posibile dacă Rusia centrală și regiunile sale periferice nu se sprijină reciproc. Rusia centrală, acest focar al revoluției mondiale, nu se poate menține multă vreme fără ajutorul regiunilor periferice bogate în materii prime, combustibil și produse alimentare. La rândul lor, regiunile periferice ale Rusiei sunt sortite a cădea în mod inevitabil în robia imperialismului, dacă nu vor avea ajutorul politic, militar și organizatoric al Rusiei centrale, care este mai dezvoltată. Dacă este justă teza după care Occidentul proletar, mai dezvoltat, nu poate să doboare burghezia mondială fără sprijinul Orientului țărănesc, mai puțin dezvoltat, dar bogat în materii prime și combustibil, tot atât de justă este și o altă teză după care Rusia centrală, mai dezvoltată, nu poate duce până la capăt revoluția fără sprijinul regiunilor periferice ale Rusiei, mai puțin dezvoltate, dar bogate în resursele necesare.

Fără îndoială că Antanta a avut în vedere această împrejurare chiar din primele zile ale existenței Guvernului Sovietic, când ea (Antanta) înfăptuia un plan de încercuire economică a Rusiei centrale, rupând de ea regiunile periferice cele mai importante. Ulterior, planul de încercuire economică a Rusiei rămâne baza invariabilă a tuturor campaniilor întreprinse de Antantă împotriva Rusiei, din 1918 până în 1920, inclusiv actualele mașinațiuni în Ucraina, Azerbaidjan și Turchestan.

Cu atât mai necesară devine asigurarea unei alianțe trainice între centru și regiunile periferice ale Rusiei.

De aci rezultă necesitatea de a stabili anumite raporturi, anumite legături între centru și regiunile periferice ale Rusiei, care să asigure o alianță strânsă, de nesdruncinat între ele.

Care trebuie să fie, deci, aceste raporturi și ce formă trebuie să îmbrace?

Cu alte cuvinte: în ce constă politica Puterii Sovietice în problema națională din Rusia?

Revendicarea despărțirii regiunilor periferice de Rusia, ca formă a raporturilor dintre centru și regiunile periferice, trebuie exclusă nu numai pentru că este în contradicție cu însăși ideea stabilirii unei alianțe între centru și regiunile periferice, dar mai ales pentru că este absolut contrară intereselor masselor populare atât dela centru cât și din regiunile periferice. În afară de faptul că despărțirea regiunilor periferice ar sdruncina forța revoluționară a Rusiei centrale, care stimulează mișcarea de eliberare din Occident și Orient, înseși aceste regiuni, despărțindu-se, ar cădea

inevitabil în robia imperialismului internațional. Este deajuns să aruncăm o privire asupra Georgiei, Armeniei, Poloniei, Finlandei etc., care s'au despărțit de Rusia, păstrându-și doar o aparență de independență și transformându-se de fapt în vasali totali ai Antantei; este deajuns, în sfârșit, să ne amintim cele întâmplate de curând cu Ucraina și Azerbaidjan — cea dintâi prădată de capitalul german, iar cea de a doua de Antantă — pentru a ne da seama de întreg caracterul contrarevoluționar al revendicării despărțirii regiunilor periferice în actualele condițiuni internaționale. În acest moment, când între Rusia proletară și Antanta imperialistă s'a încins o luptă pe viață și pe moarte, pentru regiunile periferice nu există decât două căi:

sau alături de Rusia, ceeace înseamnă eliberarea maselor muncitoare din regiunile periferice de sub jugul imperialist ;

sau alături de Antantă, ceeace înseamnă în mod inevitabil jugul imperialist.

O a treia cale nu există.

Așa zisa independență a Georgiei, Armeniei, Poloniei, Finlandei etc., așa zise independente, nu este decât o aparență înșelătoare care ascunde dependența totală a acestor — să ne fie cu iertăciune — state, față de un grup imperialist sau altul.

Desigur că regiunile periferice ale Rusiei, națiunile și neamurile care le locuiesc, ca și orice alte națiuni, au dreptul inalienabil de a se despărți de Rusia, și dacă vreuna din ele ar hotărî în majoritatea sa să se despartă de Rusia, cum a fost cazul cu Finlanda în 1917, atunci probabil că Rusia ar trebui să ia act

de acest lucru și să sancționeze despărțirea. Dar aici nu este vorba de drepturile națiunilor, care sunt indiscutabile, ci de interesele masselor populare atât dela centru cât și din regiunile periferice, e vorba de caracterul agitației, care (caracter) este determinat de aceste interese și pe care (agitația) partidul nostru este dator s'o desfășoare, dacă el (partidul) nu vrea să se dezică de sine însuși, dacă vrea să influențeze într'o anumită direcție voința masselor muncitoare ale diferitelor naționalități. Iar interesele masselor populare ne arată că revendicarea despărțirii regiunilor periferice în stadiul actual al revoluției este o revendicare profund contrarevoluționară.

Tot astfel trebuie să excludem și așa numita autonomie cultural-națională ca formă de alianță între centru și regiunile periferice ale Rusiei. Experiența Austro-Ungariei (patria autonomiei cultural-naționale) a demonstrat în ultimii zece ani cât de efemeră și neviabilă este autonomia cultural-națională ca formă de alianță între masele muncitoare ale diferitelor naționalități dintr'un stat multinațional. Cazul lui Springer și Bauer, acești autori ai autonomiei cultural-naționale care stau astăzi în fața cloburilor ingeniosului lor program național, este o mărturie vie a celor afirmate mai sus. Și, în sfârșit, crainicul autonomiei cultural-naționale în Rusia, Bundul, faimosul Bund, de pe vremuri, a fost de curând nevoit să recunoască oficial inutilitatea autonomiei cultural-naționale, declarând deschis că:

„Revendicarea autonomiei național-culturale, formulată în cadrul orânduirii capitaliste, nu mai are sens în condițiunile revoluției socialiste“ (vezi „Conferința a XII-a a Bundului“, pag. 21, 1920).

Singura formă rațională de alianță între centru și regiunile periferice rămâne autonomia regională a regiunilor periferice care se deosebesc prin felul lor de trai și prin componența lor națională, autonomie care trebuie să lege periferiile Rusiei cu centrul prin firele legăturii federative. Este vorba, prin urmare, de autonomia sovietică, pe care Puterea Sovietică a proclamat-o din primele zile ale existenței sale și care se înfăptuește astăzi în regiunile periferice sub forma de comune administrative și republici sovietice autonome.

Autonomia sovietică nu este ceva încremenit, ceva dat odată pentru totdeauna; ea îngăduie cele mai variate forme și trepte de dezvoltare. Dela o autonomie strâmtă, administrativă (Germanii dela Volga, Ciuvașii, Carelii), ea trece la o autonomie politică mai largă (Bașchirii, Tătarii dela Volga, Chirghizii), dela o largă autonomie politică ea trece la o formă și mai largă (Ucraina, Turchestan) și, în sfârșit, dela tipul de autonomie ucrainiană ea trece la forma superioară de autonomie, la relații bazate pe acorduri (Azerbaidjan). Această elasticitate a autonomiei sovietice este unul din meritele ei principale, deoarece aceasta (elasticitatea) îngăduie să fie cuprinse toate regiunile periferice atât de variate ale Rusiei, care se află pe cele mai diferite trepte de dezvoltare culturală și economică. În Rusia cei trei ani de politică sovietică în problema națională au arătat că, înfăptuind autonomia sovietică în diferitele ei forme, Puterea Sovietică e pe calea cea dreaptă, deoarece numai mulțumită acestei politici și-a putut croi drum spre cele mai pierdute colțuri dela periferia Rusiei, a putut să ridice la viața

politică masele cele mai înapoiate și mai deosebite din punct de vedere național, precum și să lege aceste mase cu centrul prin firele cele mai variate — problemă pe care niciun alt guvern din lume nu numai că nu a rezolvat-o, dar nici măcar nu și-a pus-o (s'a temut să și-o pună!). Reîmpărțirea administrativă a Rusiei pe baza autonomiei sovietice nu s'a terminat încă; locuitorii din Caucazul de Nord, Calmucii, Cereștii, Votiacii, Buriții și alții așteaptă încă rezolvarea acestei probleme. Dar oricare ar fi înfățișarea hărții administrative a viitoarei Rusii și oricare ar fi greșelile comise în acest domeniu — și unele greșeli au fost într'adevăr comise — trebuie să recunoaștem că, procedând la reîmpărțirea administrativă pe baza autonomiei regionale, Rusia a făcut un mare pas înainte pe drumul unirii regiunilor periferice în jurul centrului proletar, pe drumul apropierei Puterii de marile mase populare din aceste regiuni.

Însă proclamarea cutărei sau cutărei forme de autonomie sovietică, decretele și deciziile corespunzătoare și chiar și crearea de guverne în regiunile periferice sub formă de consilii regionale de comisari ai poporului în republicile autonome sunt încă departe de a fi suficiente pentru consolidarea alianței dintre regiunile periferice și centru. Pentru a consolida această alianță trebuie, în primul rând, să lichidăm sentimentul de înstrăinare și tendința de închistare ce există în regiunile periferice, starea patriarhală și starea de înapoieră, neîncrederea față de centru, care mai dăinuiesc în regiunile periferice, ca moștenire a politicii bestiale a țarismului. Țarismul a cultivat intenționat în aceste regiuni asuprirea pa-

triarhalo-feudală pentru a ține masele în robie și ignoranță. Țarismul a populat în mod intenționat cele mai bune regiuni dela periferie cu coloniști pentru a împinge masele naționale băștinașe în regiuni mai proaste și a întezi disensiunile naționale. Țarismul prigonea, iar uneori pur și simplu desființa școlile, teatrele și instituțiile culturale locale pentru a ține masele în întuneric. Țarismul sugruma orice inițiativă a celor mai bune elemente ale populației băștinașe și, în sfârșit, innăbușea orice fel de activitate a masselor populare din regiunile periferice. Țarismul a stârnit astfel în sânul naționalităților băștinașe o mare neîncredere — neîncredere care mergea uneori până la o atitudine de vrăjmășie — față de tot ce e rusesc. Pentru a consolida alianța dintre Rusia centrală și regiunile periferice, trebuie să se pună capăt acestei neîncrederi, trebuie creată o atmosferă de înțelegere reciprocă și de încredere frățească. Dar pentru a pune capăt neîncrederii trebuie, în primul rând, să ajutăm masele populare din aceste regiuni să se elibereze de rămășițele asupririi patriarhalo-feudale, trebuie să desființăm — să desființăm în fapt și nu numai în vorbe — absolut toate privilegiile coloniștilor, dând masselor populare posibilitatea să cunoască binefacerile materiale ale revoluției.

Pe scurt : trebuie să dovedim masselor că Rusia centrală proletară apără interesele lor, și numai ale lor, și trebuie să dovedim acest lucru nu numai prin luarea de măsuri represive împotriva colonizatorilor și naționaliștilor burghezi, măsuri pe care deseori masele nu le înțeleg deloc, ci, în primul rând, printr-o consecventă și chibzuită politică economică.

Toată lumea cunoaște revendicarea liberalilor de a se introduce învățământul obligatoriu. Comuniștii din regiunile periferice nu pot fi mai de dreapta decât liberalii, căci dacă vor să scoată poporul din întuneric, dacă vor să creeze o apropiere sufletească între centru și regiunile periferice ale Rusiei, ei trebuie să introducă acolo învățământul obligatoriu. Dar pentru aceasta trebuie încurajată școala națională locală, teatrul național, instituțiile culturale naționale, trebuie ridicat nivelul cultural al masselor populare din aceste regiuni, căci e de prisos să mai dovedim că ignoranța și întunericul sunt dușmanul cel mai primejdios al Puterii Sovietice. Nu știm cât de favorabil se desfășoară în general activitatea noastră în această direcție, dar suntem informați că Comisariatul poporului pentru învățământ dintr-o importantă regiune periferică nu întrebuințează pentru școala locală decât 10% din creditele de care dispune. Dacă e adevărat, atunci trebuie să recunoaștem că în acest domeniu, din păcate, nu ne-am îndepărtat prea mult de „vechiul regim“.

Puterea Sovietică nu poate fi privită ca o putere ruptă de popor; dimpotrivă, ea este în felul ei unica putere care provine din masele populare rusești și care le este dragă și apropiată. Astfel se explică extraordinara forță și elasticitate de care dă de obicei dovadă Puterea Sovietică în momentele critice.

Puterea Sovietică trebuie să devină tot atât de dragă și apropiată și masselor populare din regiunile periferice ale Rusiei. Dar, pentru aceasta, trebuie mai întâi să o înțeleagă. Trebuie, deci, ca toate organele sovietice din regiunile periferice — aparatul justiției,

administrația, organele economice, organele puterii propriu zise (precum și organele de partid) — să fie alcătuite, pe cât posibil, din localnici, care să cunoască felul de trai, moravurile, obiceiurile și limba populației locale. Din aceste instituții trebuie să facă parte elementele cele mai bune din sânul masselor populare locale. Masele muncitoare locale trebuie să participe la toate domeniile de conducere a țării, inclusiv armata, pentru ca să vadă că Puterea Sovietică și organele ei sunt opera propriilor lor eforturi, întru chiparea aspirațiilor lor. Numai astfel se poate stabili o legătură sufletească de nesdruncinat între mase și puterea de stat, numai astfel putem face ca Puterea Sovietică să fie înțeleasă de masele muncitoare din regiunile periferice și să le fie apropiată.

Unii tovarăși consideră republicile autonome din Rusia și autonomia sovietică în genere ca un rău trecător, deși necesar, care din cauza unor anumite împrejurări nu putea fi evitat, dar care trebuie combătut pentru a fi cu timpul înlăturat. Este de prisos să mai dovedim că această concepție este fundamental greșită și că, în orice caz, nu are nimic comun cu politica dusă de Puterea Sovietică în problema națională. Autonomia sovietică nu poate fi privită ca ceva abstract și artificial și, cu atât mai mult, nu poate fi privită ca o simplă și deșartă promisiune. Autonomia sovietică este cea mai reală și cea mai concretă formă de unire a regiunilor periferice cu Rusia centrală. Nimeni nu va tăgădui că Ucraina, Azerbaidjanul, Turchestanul, Chirghizia, Bașchiria, Tătaria și alte regiuni periferice, în măsura în care năzuesc la propășirea culturală și materială a masselor popu-

lare, nu se pot lipsi de o școală în limba maternă, de instanțe judecătorești, de organe administrative și organe ale puterii alcătuite mai ales din localnici. Mai mult, o sovietizare reală a acestor regiuni, transformarea lor în țări sovietice strâns legate cu Rusia centrală într'un singur tot statal, nu sunt posibile dacă nu se va crea o vastă rețea de școli locale, dacă nu se vor crea instanțe judecătorești, organe administrative și organe ale puterii de stat etc. care să fie alcătuite din oameni care cunosc felul de trăi și limba populației. Dar a face ca școala, justiția, administrația și organele puterii să folosească limba maternă, înseamnă tocmai a realiza autonomia sovietică, aceasta nefiind altceva decât suma tuturor acestor instituții, îmbrăcând diferite forme: ucrainiană, turchestană, chirghiză etc.

Cum este cu puțință, după toate acestea, să se afirme cu seriozitate că autonomia sovietică este efemeră, că trebuie combătută etc. ?

Una din două :

sau limbile ucrainiană, azerbaidjană, chirghiză, uzbekă, bașchiră etc. reprezintă ceva cu adevărat real, în consecință este absolut necesar ca în aceste regiuni să fie încurajată școala în limba maternă, ca aparatul justiției, administrația și organele puterii să fie alcătuite din localnici, — și în acest caz autonomia sovietică trebuie să fie aplicată în aceste regiuni fără nicio rezervă, până la capăt ;

sau limbile ucrainiană, azerbaidjană etc. sunt doar o simplă născocire, în consecință școlile și celelalte instituții în limba maternă nu sunt necesare, — și în cazul acesta autonomia sovietică trebuie să fie dată la o parte ca un balast.

A căuta o a treia cale înseamnă a nu cunoaște problema sau a face dovadă de o regretabilă nechibzuință.

Una din piedicile serioase care stau în calea înfăptuirii autonomiei sovietice este marea lipsă în regiunile periferice a elementelor intelectuale de proveniență locală, lipsa de instructori în absolut toate domeniile muncii sovietice și de partid. Acest neajuns nu poate să nu frâneze atât activitatea culturală cât și cea revoluționar-constructivă în regiunile periferice. Dar tocmai deaceia n'ar fi chibzuit, ba ar fi chiar dăunător cauzei, să îndepărtăm de noi grupurile, și așa puțin numeroase, de intelectuali băștinași care se prea poate că ar vrea să slujească masele populare, dar care nu sunt în stare să facă aceasta, poate, din cauză că, nefiind comuniști, se consideră înconjurați de o atmosferă de neîncredere și se tem de eventuale măsuri represive. Față de aceste grupuri poate fi folosită cu succes o politică de încadrare în aparatul sovietic, politica de a li se încredința posturi în industrie, agricultură, aprovizionare etc. în vederea sovietizării lor treptate. Căci cine ar putea susține că aceste grupuri de intelectuali sunt mai puțin sigure decât, bunăoară, specialiștii militari contrarevoluționari, care, cu tot caracterul lor contrarevoluționar, au fost totuși utilizați și apoi sovietizați, încredințându-li-se posturi importante.

Dar utilizarea grupurilor naționale de intelectuali este departe de a fi suficientă pentru a ne da numărul de instructori de care avem nevoie. Trebuie să mai creăm în regiunile periferice o întinsă rețea de cursuri și școli pentru toate ramurile administrative spre a forma cadre de instructori dintre localnici. Căci este clar

că, dacă nu vom dispune de asemenea cadre, va fi extrem de greu să înființăm școli în limba maternă, să creăm un aparat judecătoresc, organe administrative și alte instituții care să folosească limba regiunii respective.

O altă piedică tot atât de serioasă în calea înfăptuirii autonomiei sovietice este graba de care dau dovadă unii tovarăși în munca de sovietizare a regiunilor periferice și care de multe ori ia caracterul unei grosolane lipse de tact. Când în regiuni care au rămas în urma Rusiei centrale cu o întreagă perioadă istorică, în regiuni în care modul de viață medieval nu a fost complet lichidat, acești tovarăși se hotărăsc să depună „eforturi eroice” pentru a instaura „comunismul pur”, putem afirma cu certitudine că o asemenea șarjă de cavalerie, un asemenea „comunism” nu poate duce la nimic bun. Am dori să amintim acestor tovarăși cunoscutul punct din programul nostru, după care:

„P.C. din Rusia stă pe punctul de vedere istoric de clasă care ține seamă de treapta dezvoltării istorice pe care se află o națiune anumită: pe drumul dela evul mediu la democrația burgheză sau pe cel dela democrația burgheză la democrația sovietică sau proletară etc.”.

Și mai departe :

„În orice caz, proletariatului națiunilor care au fost națiuni asuprite i se cere o prudență și o atenție deosebită față de rămășițele sentimentelor naționale ale masselor muncitoare ale națiunilor asuprite sau care nu se bucură de drepturi depline” (vezi „Programul P.C. din Rusia”).

Cu alte cuvinte, dacă, de pildă, în Azerbaidjan, măsura restrângerii spațiului locativ, aplicată în mod direct, îndepărtează de noi masele azerbaidjane, care

consideră locuința, căminul ca ceva inviolabil și sfânt, este clar că în locul acestui mod direct de restrângere a spațiului locativ trebuie să folosim unul indirect, ocolit, pentru a atinge același țel. Sau încă: dacă, bunăoară, masele din Daghestan, la care prejudecățile religioase sunt profund înrădăcinate, îi urmează pe comuniști „pe baza șariatului” *, este limpede că în această țară prejudecățile religioase nu trebuie combătute în mod direct, ci într'un mod indirect, mai prudent etc. etc.

Pe scurt: dela șarjele de cavalerie în vederea „comunizării imediate” a maselor populare înapoiate trebuie să trecem la o politică precaută și chibzuită de atragere treptată a acestor mase pe făgașul comun al dezvoltării sovietice.

Acestea sunt, în linii generale, condițiunile practice în care se poate realiza autonomia sovietică, condițiuni a căror îndeplinire va asigura o apropiere spirituală și o alianță revoluționară trainică între centru și regiunile periferice ale Rusiei.

Rusia Sovietică face o experiență necunoscută încă în lume, experiență de organizare a colaborării unui șir întreg de națiuni și neamuri în cadrul unui stat proletar unitar, pe bază de încredere reciprocă, de acord frățesc liber consimțit. Cei trei ani de revoluție au arătat că această experiență are toți sorții de izbândă. Însă ea, această experiență, poate fi încununată de succes deplin numai dacă politica noastră practică în problema națională va fi aplicată pe teren astfel încât să nu vină în contradicție cu cerințele autonomiei so-

* Drept religios și civil la musulmani, având ca izvor Coranul și tradiția. — Nota Red.

vietice proclamate, în formele și pe treptele ei variate, dacă fiecare măsură practică luată de noi pe teren va ajuta masele populare din regiunile periferice să beneficieze de cultura proletară superioară, spirituală și materială, în forme care să corespundă felului de trai și specificului național al acestor mase.

Aceasta e cheazășia consolidării alianței revoluționare dintre Rusia centrală și regiunile periferice ale Rusiei, în fața căreia se va alege praf și pulbere din toate mașinațiunile Antantei.

*„Pravda” Nr. 226
din 10 Octombrie 1920.
Semnat: I. Stalin.*

DISCURS ROSTIT LA DESCHIDERE PRIMEI CONFERINȚE PE ÎNTREAGA RUSIE A CADRELOR DE RĂSPUNDERE DIN INSPECȚIA MUNCITOREASCĂ- ȚĂRĂNEASCĂ

15 Octombrie 1920

Vă rog să considerați deschisă prima conferință pe întreaga Rusie a activiștilor din Inspecția muncitorească-țărănească.

Tovarăși ! Înainte de a trece la lucrările practice ale conferinței, dați-mi voie să vă arăt părerea Comisariatului Poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească în problema dacă e necesară inspecția într'un stat muncitoresc-țărănesc și, în caz că este necesară, care sunt sarcinile ei principale.

Rusia este singura țară în care muncitorii și țăranii au luat puterea în mână. Premiza pentru luarea puterii a constituit-o revoluția cea mai profundă din lume, după care a urmat lichidarea vechiului aparat al puterii de stat și a început să fie creat unul nou. În trecut, muncitorii lucrau de obicei pentru stăpâni, iar aceștia conduceau țara. Astfel se și explică faptul că, până la revoluție, clasele dominante dețineau întreaga experiență a conducerii țării. Însă după Revoluția din Octombrie au venit la putere muncitorii și țăranii, care până atunci n'au cărmuit niciodată, care nu știau altceva decât să muncească pentru alții și

care nu posedau suficientă experiență pentru a conduce țara.

Aceasta a fost prima împrejurare care a dus la lipsurile de care suferă astăzi aparatul conducerii de stat al Țării Sovietelor.

Apoi, în cursul lichidării vechiului aparat de conducere a statului, birocratismul a fost înfrânt, dar birocrații au rămas. Imprumutând o aparență de funcționari sovietici, ei au pătruns în aparatul nostru de stat și, profitând de insuficienta experiență a muncitorilor și țăranilor, care abia veniseră la putere, au început să se dedea la vechile lor manopere pentru jefuirea averii statului, să introducă vechile moravuri burgheze.

Aceasta este a doua împrejurare care stă la baza lipsurilor de care suferă aparatul nostru de stat.

Și, în sfârșit, noua putere a moștenit dela cea veche un aparat economic complet desorganizat, care a fost și mai mult desorganizat de războiul civil impus Rusiei de Antantă. Aceasta a fost deasemenea una din cauzele care au provocat lipsuri și neajunsuri în mecanismul de stat.

Aceștia sunt, tovarăși, factorii principali care au dat naștere neajunsurilor de care suferă aparatul nostru de stat.

Este clar că atâta timp cât există acești factori, atâta timp cât vor dăinui lipsurile aparatului nostru de stat, inspecția ne este necesară.

Desigur, clasa muncitoare se străduiește să dobândească experiență în domeniul conducerii țării; cu toate acestea, reprezentanții noii clase care a luat puterea nu au încă suficientă experiență.

Desigur, birocrații care s'au camuflat și au pătruns în aparatul nostru sunt ținuți din scurt, dar nu li s'a pus încă frâu îndeajuns.

Desigur că ruina în care ne sbatem se atenuază grație activității febrile depuse de organele noastre de stat; este însă un fapt că ea mai dăinue.

Și tocmai deaceea atâta timp cât există acești factori, atâta timp cât există aceste lipsuri, este nevoie de un aparat special de stat care să studieze aceste lipsuri, care să le înlăture și care să ajute organele noastre de stat să meargă înainte pe drumul perfecționării.

Care sunt, deci, sarcinile principale ale inspecției ?

Acestea sunt două:

Prima este ca activiștii care lucrează în cadrul inspecției, în urma executării operațiunilor de control sau chiar în cursul lor, să ajute pe tovarășii noștri din organele de stat, atât dela centru cât și din provincie, să stabilească forme cât mai raționale de evidență a bunurilor statului, să-i ajute să stabilească forme raționale de contabilizare, să-i ajute să pună la punct aparatul de aprovizionare, aparatul din timp de pace și din timp de război, să pună la punct aparatul economic.

Aceasta este prima sarcină principală.

A doua sarcină principală a Inspecției muncitorești-țărănești este aceea de a pregăti, în cursul activității sale, instructori recrutați din rândurile muncitorilor și țăranilor, care să știe să mânuiască întregul aparat de stat. Tovarăși, de fapt nu conduc țara acei care în regimul burghez aleg delegați în par-

lament, iar în regimul sovietic aleg delegați pentru congresele Sovietelor. Nu. În realitate conduc țara acei care stăpânesc în fapt aparatul executiv al statului, care conduc acest aparat. Dacă clasa muncitoare vrea într'adevăr să stăpânească aparatul de stat pentru a guverna țara, ea trebuie să aibă agenți cu experiență nu numai la centru, nu numai acolo unde se discută și se soluționează problemele, ci și acolo unde soluțiile sunt traduse în fapt. Numai atunci se poate spune că clasa muncitoare conduce într'adevăr statul. Pentru a putea ajunge la aceasta, trebuie să dispunem de suficiente cadre de instructori pentru guvernarea țării. Sarcina principală a Inspecției muncitorești-țărănești este de a forma, de a pregăti aceste cadre, atrăgând în această muncă păturile largi ale muncitorilor și țăranilor. Inspecția muncitorească-țărănească trebuie să fie o școală pentru asemenea cadre provenite din rândurile muncitorilor și țăranilor.

Aceasta este a doua sarcină a Inspecției muncitorești-țărănești.

De aici decurg și metodele de lucru pe care trebuie să le folosească Inspecția muncitorească-țărănească. Pe timpuri, în perioada prerevoluționară, controlul era ceva care se situa înafara instituțiilor statului; era o forță exterioară care, controlând instituțiile, căuta să-i prindă pe cei vinovați, pe infractori, mărginindu-se numai la atât. Aceasta este o metodă, așa zice, polițistă, o metodă de prindere a infractorilor, o metodă de a face descoperiri senzaționale de care să vorbească toată presa. Această metodă trebuie eliminată. Aceasta nu poate fi metoda Inspecției muncitorești-țărănești. Inspecția noastră nu trebuie să pri-

vească instituțiile pe care le controlează ca pe niște instituții străine de ea, ci ca pe ale ei proprii, care-i sunt scumpe, care trebuie îndrumate, care trebuie perfecționate. Principalul este nu să-i descoperi pe infractori, ci, în primul rând, să studiezi instituțiile controlate, să le studiezi cu atenție, cu seriozitate, să studiezi defectele și calitățile lor și să contribui la perfecționarea continuă a acestor instituții. Ar fi cum nu se poate mai rău, mai regretabil, ca inspecția să se lase antrenată de metode polițiste și să înceapă să șicaneze instituțiile pe care le controlează, să înceapă să se lege de toate fleacurile, fără să intre în miezul lucrurilor și lăsând la o parte neajunsurile esențiale.

Metodele de lucru ale Inspecției muncitorești-țărănești trebuie să ducă la descoperirea neajunsurilor esențiale. Știu că această cale a Inspecției muncitorești-țărănești este foarte anevoioasă, că adeseori provoacă nemulțumirea unora dintre cei ce lucrează la instituțiile controlate; știu că deseori elementele cele mai cinstite din Inspecția muncitorească-țărănească sunt urâte de unii funcționari care au pierdut simțul măsurii, precum și de unii comuniști care-și pleacă urechea la glasul acestor funcționari. Însă Inspecția muncitorească-țărănească nu trebuie să se teamă de acest lucru. Principiul ei călăuzitor trebuie să fie: să nu cruțe pe nimeni, orice situație ar ocupa, să cruțe numai cauza, interesele cauzei.

Este o sarcină foarte grea, foarte delicată, care cere din partea activiștilor o mare tărie de caracter și o cinste exemplară, ireproșabilă. Spre marea mea părere de rău trebuie să spun că cu prilejul unor inspecții făcute la unele instituții, aici la noi la Moscova,

agenții de control nu s'au arătat la înălțimea menirii lor. Trebuie să declar că față de asemenea agenți comisariatul va fi necruțător. Comisariatul va cere să li se aplice pedeapsa cea mai severă, pentru că ei întinzează onoarea funcționarilor din Inspecția muncitorească-țăărănească. Dacă Inspecției muncitorești-țăărănești îi revine înalta misiune de a îndrepta neajunsurile instituțiilor noastre, de a ajuta pe cei ce lucrează în aceste instituții să progreseze, să se perfecționeze, dacă Inspecția muncitorească-țăărănească are datoria să nu cruțe pe nimeni, cu alte cuvinte să cruțe numai interesele cauzei, este evident că înșiși activiștii din Inspecția muncitorească-țăărănească trebuie să fie de o cinste ireproșabilă, să fie necruțători atunci când sunt convinși că au dreptate. Acest lucru li se cere în mod imperios, pentru a avea nu numai dreptul formal, dar și cel moral de a controla pe alții, de a învăța pe alții.

*„Izvestia Raboce-Crestianscol Inspeții”
Nr. 9-10, Noembrie-Decembrie 1920.*

DIN PARTEA AUTORULUI

*Prefață la culegerea de articole referitoare
la problema națională, publicată în 1920*

Broșura de față cuprinde numai trei din articolele referitoare la problema națională. Alegerea acestor articole făcută de editură a fost probabil determinată de faptul că aceste trei articole oglindesc trei perioade mai importante din viața partidului nostru în legătură cu soluționarea problemei naționale, broșura, în ansamblul ei, urmând, se vede, să ne înfățișeze un tablou mai mult sau mai puțin complet al politicii duse de partidul nostru în problema națională.

Primul articol („Marxismul și problema națională“, vezi revista „Prosveșcenie“, 1913) ¹⁰⁴ oglindește perioada discuțiilor principiale asupra problemei naționale care au avut loc în rândurile social-democrației din Rusia în epoca reacțiunii țaristo-moșlerești, cu un an și jumătate înainte de izbucnirea războiului imperialist, în epoca de apropiere a revoluției burghezo-democratice în Rusia. Erau atunci în luptă două teorii asupra națiunii și, corespunzător acestor teorii, două programe naționale: cel austriac, care era susținut de Bund și de menșevici, și cel rusesc, bolșevic. Cititorul va găsi în articol caracterizarea am-

belor curente. Evenimentele ulterioare, în special războiul imperialist și descompunerea Austro-Ungariei în diferite state naționale, au dovedit în mod concludent de partea cui era dreptatea. Astăzi, când se poate vedea ce s'a ales din programul național al lui Springer și Bauer, nu cred să se mai poată îndoi cineva de faptul că istoria a condamnat „școala austriacă”. Până și Bundul a fost nevoit să admită că „revendicarea autonomiei național-culturale (adică a programului național austriac. — I. St.), formulată în cadrul orânduirii capitaliste, nu mai are sens în condițiunile revoluției socialiste” (vezi „Conferința a XII-a a Bundului”, 1920). Bundul nici nu bănuiește că prin aceasta el a recunoscut (a recunoscut fără să vrea) inconsistența principială a bazelor teoretice ale programului național austriac, inconsistența principială a teoriei austriace asupra națiunii.

Al doilea articol („Revoluția din Octombrie și problema națională”, vezi „Jizni Naționalnostei”, 1918) ¹⁰⁶ oglindește perioada de după Revoluția din Octombrie, când Puterea Sovietică, după ce a învins contrarevoluția în Rusia centrală, s'a lovit de guvernele burghezo-naționaliste din regiunile periferice, guverne care erau niște adevărate focare ale contrarevoluției; când Antanta, alarmată de influența crescândă pe care Puterea Sovietică o exercita asupra coloniilor ei (ale Antantei), a început să sprijine fățiș guvernele burghezo-naționaliste cu scopul de a sugruma Rusia Sovietică; când în cursul luptei victorioase împotriva guvernelor burghezo-naționaliste s'a pus pentru noi problema practică a formelor concrete pe care trebuie să le ia autonomia sovietică regională,

problema organizării de republici sovietice autonome în regiunile periferice ale Rusiei, a extinderii influenței Rusiei Sovietice în țările asuprite din Orient prin intermediul regiunilor periferice din Răsăritul Rusiei și a creării unui front unic revoluționar al Occidentului și Orientului împotriva imperialismului mondial. Articolul relevă legătura indisolubilă dintre problema națională și problema puterii și privește politica națională ca o parte din problema generală a popoarelor asuprite și a coloniilor, adică punctul de vedere pe care-l combăteau de obicei „școala austriacă”, menșevicii, reformiștii, Internaționala a II-a, și care a fost apoi confirmat de întregul mers al evenimentelor.

Al treilea articol („Politica Puterii Sovietice în problema națională din Rusia”, vezi „Jizni Național-nostei”, Octombrie 1920)¹⁰⁶ se referă la perioada actuală de împărțire administrativă — încă neterminată — a Rusiei pe baza autonomiei sovietice regionale, la perioada de organizare în regiunile periferice ale Rusiei a unor comune administrative și republici sovietice autonome ca părți componente ale R.S.F.S.R. Centrul de greutate al acestui articol îl constituie problema aplicării efective a autonomiei sovietice, adică problema asigurării unei alianțe revoluționare între centru și regiunile periferice, cheazășie împotriva acțiunilor intervenționiste ale imperialismului.

Ar putea să pară straniu că articolul respinge hotărât revendicarea despărțirii regiunilor periferice de Rusia, ca fiind o măsură contrarevoluționară. În fond însă nu e nimic straniu în aceasta. Noi suntem pentru separarea Indiei, Arabiei, Egiptului, Marocului și a altor colonii de Antantă, pentru că în acest caz sepa-

rarea înseamnă eliberarea acestor țări asuprite de sub jugul imperialist, slăbirea pozițiilor imperialismului și întărirea pozițiilor revoluției. Suntem împotriva separării regiunilor periferice de Rusia, pentru că în acest caz separarea înseamnă robie imperialistă, pentru aceste regiuni, slăbirea forței revoluționare a Rusiei și întărirea pozițiilor imperialismului. Și tocmai de aceea Antanta, luptând împotriva separării Indiei, Egiptului, Arabiei și altor colonii, luptă în același timp pentru despărțirea regiunilor periferice de Rusia. Iar comuniștii, luptând pentru separarea coloniilor de Antanță, nu pot să nu lupte în același timp împotriva separării regiunilor periferice de Rusia. Este evident că problema despărțirii trebuie rezolvată potrivit cu împrejurările internaționale concrete, potrivit cu interesele revoluției.

Din primul articol s'ar fi putut scoate unele pasaje care nu prezintă decât un interes istoric, însă din cauza caracterului polemic al articolului a trebuit să fie publicat în întregime și fără schimbări. Celelalte două articole se publică deasemenea fără nicio schimbare.

Octombrie, 1920.

*I. Sta!in, Culegere de articole,
Editura de Stat, Tula, 1920.*

DESPRE SITUAȚIA POLITICĂ A REPUBLICII

*Raport prezentat la 27 Octombrie 1920
la conferința regională a organizațiilor
comuniste din regiunea Donului și din Caucaz,
ținută în orașul Vladicavcaz*

Tovarăși! Până la Revoluția din Octombrie exista în unele cercuri ale socialiștilor din Europa occidentală convingerea că revoluția socialistă poate să se producă și să izbândească în primul rând în țările capitaliste dezvoltate; unii erau de părere că aceasta se va întâmpla în Anglia, alții că se va întâmpla în Belgia etc. Aproape toți însă afirmău că revoluția socialistă nu poate să înceapă în țările capitaliste înapoiate, unde proletariatul este puțin numeros și slab organizat, ca, de exemplu, în Rusia. Revoluția din Octombrie a desmințit această părere, deoarece revoluția socialistă a început tocmai într-o țară înapoiată din punct de vedere capitalist, adică în Rusia.

Apoi, unii dintre participanții la Revoluția din Octombrie erau convinși că revoluția socialistă nu poate avea sorți de izbândă în Rusia și că izbânda nu poate fi trainică decât în caz că imediat după revoluția din Rusia va avea loc o explozie revoluționară și în Apus, mai profundă și mai serioasă, care va sprijini și va da avânt revoluției din Rusia. Ei socoteau că această explozie se va produce neapărat. Și acea-

stă părere a fost desmințită de evenimente, întrucât sunt trei ani de când Rusia socialistă, deși n'a avut un sprijin revoluționar direct din partea proletariatului din Apus și deși este înconjurată de state vrăjmașe, continuă să existe și să se desvolte cu succes.

S'a văzut deci că revoluția socialistă nu numai că poate să înceapă într-o țară capitalistă înapoiată, dar poate și să izbândească și să pășească înainte, constituind un exemplu pentru țările capitaliste dezvoltate.

Așa dar, problema situației actuale a Rusiei, care figurează pe ordinea de zi a conferinței, ia următorul aspect: Rusia, care este lăsată mai mult sau mai puțin să se descurce singură și care apare ca o oază socialistă înconjurată de state capitaliste, poate oare să se mențină și de acum încolo, sdrobindu-și și nimicindu-și dușmanii cum a făcut până azi?

Pentru a putea rezolva această problemă, trebuie în primul rând să vedem care sunt condițiunile care asigură și pot asigura și de acum încolo existența și succesele Rusiei Sovietice. Aceste condițiuni sunt de două feluri: constante, care nu depind de noi, și variabile, care depind de oameni.

Printre condițiunile din prima categorie este, în primul rând, împrejurarea că Rusia este o țară imensă, uriașă, al cărei teritoriu îți oferă posibilitatea de a rezista vreme îndelungată, de a te retrage în adâncul țării în caz de insucces, pentru a-ți reface forțele și a trece din nou la ofensivă. Dacă Rusia ar fi fost o țară mică, cum e Ungaria, în care un atac viguros al inamicului poate decide repede soarta țării, în care e greu să manevrezi și nu ai unde să te retragi, dacă

Rusia ar fi fost o asemenea țară mică, e îndoielnic că s'ar fi putut menține atât de mult ca țară socialistă.

Apoi, mai există o a doua condițiune, tot constantă, care favorizează dezvoltarea Rusiei socialiste. Este vorba de faptul că Rusia este una din puținele țări din lume care posedă din abundență toate felurile de combustibil, materii prime și produse alimentare, adică o țară care nu depinde de străinătate în ceea ce privește combustibilul, alimentele etc., o țară care se poate lipsi în această privință de ajutorul străinătății. Fără îndoială că dacă Rusia ar fi trebuit să importe grâul și combustibilul din străinătate, cum este, de pildă, cazul Italiei, ea s'ar fi găsit într'o situație critică chiar a doua zi după revoluție, deoarece ar fi fost deajuns să fie supusă unei blocade, pentru a rămâne fără pâine și fără combustibil. Or, blocada întreprinsă de Antantă împotriva Rusiei a lovit nu numai în interesele Rusiei, dar chiar și în acelea ale Antantei, deoarece aceasta a pierdut materiile prime din Rusia.

: Dar în afară de condițiunile constante mai există și condițiuni variabile, care sunt tot atât de necesare existenței și dezvoltării Rusiei Sovietice ca și cele constante. Care sunt aceste condițiuni? Ele sunt acelea care asigură rezervele Rusiei. Or, în războiul crâncen care se dă între Rusia și Antantă, război care durează de trei ani și care mai poate dura încă trei, într'un asemenea război problema rezervelor de luptă este hotărîtoare.

Care sunt rezervele Antantei?

Care sunt rezervele noastre?

Rezervele Antantei sunt formate, în primul rând, din trupele lui Vranghel și din tinerele armate ale ti-

nerelor state burgheze, care n'au fost încă contaminate de „otrava contradicțiilor de clasă” (Polonia, România, Armenia, Georgia etc.). În această privință, punctul slab al Antantei este că ea nu dispune de o armată contrarevoluționară proprie. Dată fiind mișcarea revoluționară din Apus, ea nu este în stare să trimită împotriva Rusiei armatele sale, adică armatele engleze, franceze etc., din care cauză este silită să folosească armate străine, pe care le finanțează, dar de care nu poate dispune întru totul așa cum ar vrea, ca de propriile sale armate. Faptul că aceste armate operează după directivele Antantei nu exclude fricțiunile care există și vor exista între Antantă și interesele naționale ale țărilor de ale căror armate se folosește Antanta. Pacea cu Polonia, încheiată în pofida sugestiilor Antantei, confirmă odată mai mult existența unor asemenea fricțiuni. Iar această împrejurare nu poate să nu sape forța lăuntrică a rezervelor de luptă ale Antantei.

Rezervele Antantei constau, în al doilea rând, în forțele contrarevoluționare care operează în spatele armatelor noastre, organizând fel de fel de acțiuni de partizani etc.

Și, în sfârșit, mai există rezerve ale Antantei care operează în țările coloniale și semicoloniale subjugate de Antantă în scopul de a înnăbuși mișcarea revoluționară care ia naștere în aceste țări.

Nu mai vorbim de rezervele de care Antanta dispune chiar în Europa, de feluriții scorpioni, printre care și Internaționala a II-a, care tind să înnăbușe revoluția socialistă în Apus.

Rezervele Rusiei sunt, în primul rând, Armata

Roșie, armată alcătuită din muncitori și țărani. Armata Roșie se deosebește de armatele mercenare în solda Antantei prin faptul că ea luptă pentru libertatea și independența propriei sale țări, prin faptul că interesele ei sunt identice cu interesele țării pentru care-și varsă sângele și cu interesele guvernului după ale cărui directive luptă. În aceasta constă inepuizabila forță lăuntrică a principalelor rezerve ale Rusiei Sovietice.

Rezervele Rusiei constau, în al doilea rând, în mișcările revoluționare din Apus, care, pe măsură ce se dezvoltă, se transformă în revoluție socialistă. Fără îndoială că, dacă n'ar fi existat această mișcare revoluționară în Apus, Antanta ar fi avut armate contra-revoluționare proprii și s'ar fi hotărât să riște o intervenție militară directă în treburile Rusiei.

Și, în sfârșit, rezervele Rusiei mai constau în mișcarea de nemulțumire crescândă din Orient și din coloniile și semicoloniile Antantei, care, transformându-se într-o mișcare revoluționară fățișă pentru eliberarea țărilor din Orient de sub jugul imperialist, amenință să lase Antanta fără surse de materii prime și combustibil. Nu trebuie să uităm că pentru imperialism coloniile sunt călcâiul lui Achile și că loviturile date în acest punct pun Antanta într-o situație critică. Fără îndoială că mișcarea revoluționară din Orient creează în jurul Antantei o atmosferă de nesiguranță și de destrămare.

Acestea sunt rezervele noastre.

Care este evoluția istorică a acestor factori?

În 1918 Rusia Sovietică se limita la partea interioară a Rusiei, care era ruptă de sursele sale de materii prime, alimente și combustibil (Ucraina, Caucaz,

Siberia, Turchestan), era lipsită de o armată serioasă, ca și de sprijinul proletariatului din Europa occidentală. Pe atunci Antanta putea vorbi de o intervenție militară directă în treburile Rusiei, pe care a și întreprins-o. După doi ani, Rusia prezintă cu totul alt tablou. Siberia, Ucraina și Caucazul, precum și Turchestanul, sunt deja eliberate. Iudenici, Colceac și Denichin sunt înfrânți. O parte din tinerele state burgheze (Finlanda, Estonia, Letonia, Lituania și Polonia) sunt neutralizate. Rămășițele armatei lui Denichin (armata lui Vranghel) sunt pe punctul de a fi zdrobite. În țările din Occident, mișcarea revoluționară e în ascensiune, consolidând organul său de luptă — Internaționala a III-a — iar Antanta nu se mai încumetă nici să viseze o intervenție militară directă în treburile Rusiei. În Orient, mișcarea revoluționară împotriva Antantei crește, Turcia revoluționară reprezentând nucleul acestei mișcări, și își creează un organ de luptă: Comitetul de acțiune și propagandă¹⁰⁷.

Intr'un cuvânt: rezervele Antantei se topesc văzând cu ochii, în timp ce ale Rusiei Sovietice sporesc.

Este clar că astăzi, în 1920, o înfrângere a Rusiei este mai puțin probabilă, incomparabil mai puțin probabilă decât era acum doi ani. Este clar că dacă acum doi ani Rusia a rezistat atacului Antantei, cu atât mai mult va rezista astăzi, când rezervele Rusiei cresc în toate domeniile luptei.

Inseamnă oare aceasta că războiul împotriva Antantei se apropie de sfârșit, că putem să depunem armele, să demobilizăm armata și să începem munca pașnică?

Nu, nicidecum. Avem toate îndiciile că Antanta, care s'a împăcat, călcându-și pe inimă, cu semnarea pactului între noi și Polonezi, nu are de gând să depună armele. După toate aparențele, ea intenționează să mute teatrul operațiunilor militare la Sud, în Transcaucazia, și se prea poate ca Georgia, în virtutea obligațiilor sale de întreținută a Antantei, să nu-i refuze serviciile ei.

Se vede că nu e destul loc sub soare pentru Antantă și pentru Rusia; pentru ca pacea să se poată instaura pe pământ, una din ele trebuie să piară. Dacă problema se pune în felul acesta, dacă așa o pune Antanta — și ea o pune numai așa —, este limpede că Rusia nu poate depune armele. Dimpotrivă, trebuie să depunem toate eforturile pentru a mobiliza toate forțele țării în vederea respingerii unui nou atac. Întărirea și consolidarea Armatei Roșii, apărătoria libertății și independenței țării noastre; sprijinirea prin toate mijloacele a revoluției socialiste în Apus; sprijinirea din toate puterile, prin toate mijloacele, a țărilor din Orient care luptă împotriva Antantei pentru eliberarea lor — iată obligațiile noastre imediate pe care, dacă vrem să învingem, trebuie să le îndeplinim hotărât și cu toată energia.

Și vom învinge cu siguranță, dacă ne vom îndeplini în mod cinstit aceste obligații.

Incheindu-mi cuvântarea, aș vrea să amintesc una din condițiunile fără de care victoria revoluției în Apus ar fi extrem de îngreuiată. Mă refer la crearea unui fond de alimente pentru revoluția din Apus, întrucât statele occidentale (Germania, Italia etc.) se află într-o totală dependență față de America, furni-

zoarea de grâu a Europei. Victoria revoluției în aceste țări ar pune proletariatul, chiar a doua zi după revoluție, în fața unei crize alimentare, dacă America burgheză ar refuza să le furnizeze grâu, ceea ce este mai mult decât probabil. Rusia nu dispune de stocuri prea mari de provizii, dar ar putea aduna totuși o cantitate oarecare, și, date fiind perspectivele probabile și posibile în domeniul aprovizionării, ar trebui să punem chiar de pe acum problema creării unui fond de alimente în Rusia pentru tovarășii noștri din Apus. Unii tovarăși nu acordă atenția cuvenită acestei probleme, care, după cum vedeți, poate avea o însemnătate foarte mare pentru desfășurarea și desnodământul revoluției din Apus.

*„Comunist” (Vladicaveaz) Nr. 172
din 30 Octombrie 1920.*

TREI ANI DE DICTATURĂ PROLETARĂ

Raport făcut la şedinţa solemnă

a Sovietului din Bacu

6 Noembrie 1920

Tovarăşi! Înainte de a-mi începe raportul, aş vrea să vă transmit vouă, Sovietului de deputaţi ai muncitorilor din Bacu, salutul Comitetului Executiv Central al Sovietelor din Rusia, să transmit Comitetului Revoluţionar al Azerbaidjanului şi conducătorului său, tov. Narimanov, salutul Consiliului Comisarilor Poporului, iar în numele Consiliului militar revoluţionar al Republicii să transmit un călduros salut Armatei a XI-a Roşie, care a eliberat Azerbaidjanul şi-i apără libertatea cu pieptul său. (A p l a u z e.)

Fără îndoială că în cei trei ani de Putere Sovietică problema esenţială în viaţa Rusiei a fost problema situaţiei internaţionale a Rusiei. A fost un timp când Rusia Sovietică era ignorată, când nu se şinea seamă de ea şi nu era recunoscută. Aceasta a fost prima perioadă, care începe din ziua instaurării Puterii Sovietice în Rusia şi merge până la zdrobirea imperialismului german. În această perioadă, imperialiştii din Apus — ambele coalii, cea engleză şi cea germană — se în-

călerau și nu luau în seamă Rusia Sovietică, nu le ardea, ca să spunem așa, de aceasta.

Perioada a doua merge dela zdrobirea imperialismului german și începutul revoluției germane până la ofensiva în stil mare pe care Denichin a pornit-o împotriva Rusiei, ajungând până la porțile Tulei. Din punctul de vedere al situației internaționale a Rusiei, perioada aceasta se deosebește prin faptul că Antanta — coaliția anglo-franco-americană —, după ce a învins Germania, și-a îndreptat toate forțele disponibile asupra Rusiei Sovietice. Aceasta a fost perioada când eram amenințați de coaliția celor 14 state, coaliție care s'a dovedit ulterior a fi o ficțiune.

Perioada a treia este cea prin care trecem acum, când nu numai că suntem luați în seamă ca o putere socialistă, nu numai că suntem recunoscuți în fapt, dar suntem și temuți.

PRIMA PERIOADĂ

Acum trei ani, la 25 Octombrie (sau 7 Noembrie după stilul nou) 1917, un mic grup de bolșevici, militanți din Sovietul din Petrograd, s'au întrunit și au hotărît să împresoare palatul lui Cherenschi, să captureze armatele acestuia, care se descompuneau deja, și să predea puterea celui de al 2-lea Congres al Sovietului de deputați ai muncitorilor, țăranilor și soldaților, care se întrunise atunci.

În acel moment mulți ne priveau, în cazul cel mai bun, ca pe niște originali, iar în cazul cel mai rău ca „agenți ai imperialismului german“.

Din punctul de vedere al situației internaționale, această perioadă ar putea fi denumită perioada izolării totale a Rusiei Sovietice.

Nu numai statele burgheze care ne înconjurau aveau o atitudine ostilă față de Rusia, dar chiar și „tovarășii” noștri socialiști din Apus ne priveau cu neîncredere.

Dacă totuși Rusia Sovietică s'a menținut atunci ca stat, aceasta se datorește numai faptului că imperia-liștii din Apus erau ocupați, ducând o serioasă luptă între ei. În afară de aceasta, ei aveau o atitudine ironică față de experimentul bolșevicilor din Rusia: ei socoteau că bolșevicii vor dispărea dela sine.

Din punctul de vedere al situației interne, perioada aceasta poate fi caracterizată ca perioada de distrugere a lumii vechi în Rusia, ca perioada distrugerii întregului aparat al vechii puteri burgheze.

Teoretic, noi știam că proletariatul nu poate să ia pur și simplu vechea mașină de stat și s'o pună în funcțiune. Această teză teoretică a noastră, emisă de Marx, a fost în totul confirmată de fapte atunci când ne-am ciocnit cu perioada actelor de sabotaj săvârșite de funcționarii țariști, de funcționarii particulari și de o parte din vârfurile proletariatului, — perioadă de totală desorganizare a puterii de stat.

Primul și cel mai important aparat al statului burghez, vechea armată cu generalii ei, a fost aruncat la fier vechi. Acest lucru ne-a costat scump. Rezultatul acestei răsturnări a fost rămânerea, pentru un timp, fără nicio armată și semnarea păcii dela Brest. Dar nu aveam altă soluție, căci istoria nu ne arăta nicio altă cale de eliberare a proletariatului.

Apoi a fost distrus și aruncat la fier vechi un alt aparat, tot atât de important în mâinile burgheziei: aparatul funcționăresc, aparatul administrativ burghez.

În domeniul conducerii vieții economice a țării, faptul cel mai caracteristic îl constituie luarea băncilor — nervul esențial al vieții economice burgheze — din mâna burgheziei. Băncile au fost luate din mâna burgheziei, și aceasta a fost lăsată, ca să spunem așa, fără suflet. A urmat apoi distrugerea vechilor aparate ale vieții economice și exproprierea burgheziei: confiscarea fabricilor și a uzinelor și trecerea lor în mâna clasei muncitoare. În sfârșit, după aceasta a urmat distrugerea vechilor aparate de aprovizionare și încercarea de a se crea altele noi, capabile să colecteze grâul și să-l distribue populației. Și, ca încheiere lichidarea Constituanței. Iată, aproximativ, toate măsurile pe care Rusia Sovietică a fost nevoită să le aplice în perioada aceasta spre a distruge aparatul de stat burghez.

PERIOADA A DOUA

Perioada a doua începe din momentul în care coaliția anglo-franco-americană, după ce a zdrobit imperialismul german, a pornit să se răfuiască cu Rusia Sovietică.

Din punct de vedere internațional, această perioadă se caracterizează ca perioada războiului fățiș între forțele Antantei și forțele Rusiei Sovietice. Dacă în prima perioadă nu eram luați în seamă, ci eram luați în răs și în batjocură, în perioada aceasta toată

forțele întinericului, alarmate, s'au ridicat pentru a pune capăt așa numitei „anarhii” din Rusia, care amenința să descompună întreaga lume capitalistă.

Din punctul de vedere al raporturilor interne, perioada aceasta trebuie caracterizată ca perioada construcției, ca perioada în care distrugerea vechilor aparate ale statului burghez era, în esență, terminată și începea faza nouă a construcției; în această perioadă se refac fabricile și uzinele luate dela patroni, se organizează un control muncitoresc efectiv, proletariatul trecând apoi dela controlul fabricilor și uzinelor la conducerea propriu zisă a acestora; în locul aparatului de aprovizionare distrus se creează unul nou, în locul aparatului feroviar distrus se creează la centru și în provincie organe noi, în locul vechii armate se creează o armată nouă.

Trebue să recunoaștem că în această perioadă construcția, în general, șchiopăta, dat fiind că grosul energiei constructive — nouă zecimi din această energie — se cheltuia pentru crearea Armatei Roșii, deoarece lupta pe viață și pe moarte împotriva forțelor Antantei se dădea pentru însăși existența Rusiei Sovietice; iar existența ei în această perioadă putea fi apărută numai de forțele unei puternice Armate Roșii. Și trebuie să spunem că eforturile noastre n'au fost zadarnice, întrucât Armata Roșie, care a învins pe Iudenici și Colceac, și-a arătat chiar din această perioadă întreaga ei forță.

Din punctul de vedere al situației internaționale a Rusiei, această a doua perioadă poate fi denumită perioada lichidării treptate a singurătății, a izolării Ru-

siei. Incep să se ivească primii aliați ai Rusiei. Revoluția din Germania creează cadre unite de muncitori, cadre comuniste, punând bazele unui partid nou, partidul comunist, reprezentat de grupul lui Liebknecht.

În Franța, grupul Lorient, un grup mic, neobservat până atunci, devine un serios grup al mișcării comuniste. În Italia, curentul comunist, slab la început, cuprinde aproape întregul partid socialist italian, majoritatea lui.

În Orient, datorită succeselor Armatei Roșii, încep frământări, care, cum este cazul în Turcia, se transformă în război direct împotriva Antantei și aliaților ei.

În această perioadă statele burgheze nu mai sunt o masă unită, ostilă Rusiei, cum erau în prima perioadă, fără a mai vorbi despre divergențele care există în sânul Antantei însăși cu privire la recunoașterea Rusiei Sovietice, divergențe care cu timpul se accentuează. Incep să se ridice glasuri în favoarea tratativelor cu Rusia, a unui acord cu ea. Este cazul Estoniei, Letoniei, Finlandei.

În sfârșit, lozinca „Jos mâinile de pe Rusia“, care a ajuns populară printre muncitorii englezi și francezi, face imposibilă o intervenție armată directă a Antantei în treburile Rusiei. Antanta a fost nevoită să renunțe la ideea de a trimite soldați anglo-francezi împotriva Rusiei. Ea a fost silită să se mărginească a utiliza împotriva Rusiei armate străine, de care însă nu poate dispune cum ar vrea.

PERIOADA A TREIA

Perioada a treia este cea prin care trecem acum. O putem denumi perioadă de tranziție. Prima jumătate a acestei perioade se caracterizează prin aceea că Rusia, zdrobind pe Denichin, dușmanul principal, și ținând seama de faptul că războiul e pe sfârșite, și-a propus să organizeze pe baze noi, pe baza construcției economice, aparatul de stat care fusese adaptat nevoilor războiului. Dacă înainte se spunea: „totul pentru război“, „totul pentru Armata Roșie“, „totul pentru victoria asupra dușmanului dinafară“, acum a început să se spună: „totul pentru consolidarea vieții economice“. Totuși, această fază a perioadei a treia, care a început după înfrângerea și alungarea lui Denichin din Ucraina, a fost întreruptă de agresiunea Poloniei împotriva Rusiei. Prin aceasta, Antanta a căutat să împiedice consolidarea economică a Rusiei Sovietice și transformarea ei într'unul din cele mai puternice state din lume. Antanta se temea de acest lucru și a asmuțit Polonia împotriva Rusiei.

Toate ramurile aparatului de stat, care fuseseră adaptate pentru construcția economică, au trebuit să fie reorganizate într'un mod nou; armatele muncii, create în Ucraina, în Urali, la Don, au trebuit să fie din nou organizate pe bază militară pentru a strânge în jurul lor unitățile combatante și a le trimite împotriva Poloniei. Perioada aceasta se încheie cu neutralizarea Poloniei; alți dușmani înafară nu se arată deocamdată. Singurul dușman direct este Vranghel, a cărui armată, formată din rămășițele armatei lui Denichin, e pe cale de a fi zdrobită de tovarășul nostru Budionai.

Astăzi suntem îndreptățiți să credem că Rusia Sovietică va avea, cel puțin pentru o scurtă perioadă de timp, un răgaz serios care să-i permită să îndrepte întreaga energie a neobosiților săi activiști — care, s'ar putea spune, au scos ca din pământ într-o singură zi Armata Roșie — pe drumul construcției economice, să pună pe picioare uzinele, agricultura și organele de aprovizionare.

Din punctul de vedere al relațiilor externe, internaționale, perioada a treia se caracterizează nu numai prin aceea că Rusia nu mai este ignorată și că dușmanii au început să lupte împotriva ei, fiind adusă în scenă, prin toate mijloacele, chiar și coaliția fictivă a celor 14 state cu care Churchill amenința Rusia, dar și prin aceea că, fiind înfrânți în câteva rânduri, dușmanii au început să se teamă de Rusia, deoarece au simțit că Rusia devine o mare putere populară socialistă, care nu va lăsa să se dispună de ea.

Din punctul de vedere al relațiilor interne, această perioadă se caracterizează prin aceea că, după înfrângerea lui Vranghel, Rusia va avea mâinile libere și își va consacra toate forțele pentru construcția internă; se observă de pe acum că organele noastre economice sunt mult mai bine organizate și lucrează cu mult mai temeinic decât în perioada a doua. În vara anului 1918, muncitorii din Moscova căpătau odată la două zile câte 50 gr. de pâine amestecată cu turte oleaginoase. Această perioadă tristă și grea a fost depășită. Astăzi muncitorii din Moscova, ca și cei din Petrograd, capătă câte 600 gr. de pâine pe zi. Aceasta înseamnă că organele noastre de aprovizionare sunt bine organizate, și-au îmbunătățit munca și au învățat să colecteze grânele.

În ceea ce privește politica noastră față de dușmanii dinăuntru, ea trebuie să rămână și rămâne aceeași în toate aceste trei perioade, și anume: o politică de reprimare a tuturor dușmanilor proletariatului. Desigur că această politică nu poate fi considerată o politică de „libertate generală”; în epoca dictaturii proletariatului niciun fel de politică de libertate generală, adică niciun fel de libertate a cuvântului, a presei etc. nu pot exista la noi pentru burghezie. Politica noastră internă urmărește să ofere păturilor proletare dela orașe și sate maximum de libertate, pentru ca rămășițele clasei burgheze să nu aibă nici măcar un minimum de libertate.

Aceasta este esența politicii noastre, care se sprijină pe dictatura proletariatului.

PERSPECTIVE

Desigur că în acești trei ani munca noastră de construcție n'a fost atât de reușită cum am fi dorit, dar trebuie să ținem seamă de condițiunile de muncă grele, imposibile, de care nu putem scăpa, care nu pot fi contestate, dar pe care trebuie să le învingem.

În primul rând, am fost nevoiți să construim sub focul dușmanului. Inchipuiți-vă un zidar lucrând cu o mână, iar cu cealaltă apărând casa pe care o zidește.

În al doilea rând, noi nu construim o economie burgheză, în care fiecare, preocupat de propriile sale interese particulare, nu se îngrijește de stat în ansamblul lui și nu-și pune problema unei organizări sistematice a economiei în cadrul întregului stat. Nu, noi construim societatea socialistă. Aceasta înseamnă că

trebuia să se țină seamă de cerințele întregii societăți în ansamblul ei și că economia trebuia organizată sistematic, conștient, pe scara întregii Rusii. Fără îndolală că această sarcină este incomparabil mai complexă și mai grea.

Iată de ce munca noastră de construcție n'a putut da rezultate maxime.

Așa stând lucrurile, perspectivele noastre sunt clare : ne aflăm în pragul lichidării dușmanilor noștri din afară, în pragul trecerii întregului nostru aparat de stat de pe făgașul militar pe cel economic. În politica externă suntem pentru pace; nu suntem adepții războiului. Dar dacă războiul ne va fi impus — și sunt indicii că Antanta caută să deplaseze teatrul operațiunilor militare la Sud, în Transcaucazia —, dacă Antanta, pe care am bătut-o în câteva rânduri, ne va impune încă odată războiul, e dela sine înțeles că nu vom lăsa arma din mâini și nu vom demobiliza trupele noastre. Vom continua să depunem toate eforturile pentru ca Armata Roșie să fie puternică și gata de luptă, pentru ca ea să poată apăra cu tot atâta curaj și vitejie Rusia Sovietică împotriva dușmanilor cum a apărat-o și până acum.

Aruncând o privire asupra trecutului Puterii Sovietice, îmi amintesc involuntar de seara de 25 Octombrie 1917, acum trei ani, când noi, un mic grup de bolșevici în frunte cu tovarășul Lenin, dispunând de Sovietul din Petrograd (pe atunci era bolșevic) și de o neînsemnată Gardă Roșie, având doar un partid comunist mic, neînchegat încă pe deplin și care număra 200—250 mii oameni, îmi amintesc cum noi, acest mic grup, am înlăturat dela putere pe reprezentanții bur-

gheziei și am predat puterea celui de al 2-lea Congres al Sovietelor de deputați ai muncitorilor, țăranilor și soldaților.

De atunci au trecut trei ani.

Și iată că în acest interval, trecând prin foc și vijelii, Rusia a devenit o măreață putere socialistă a lumii.

Dacă atunci aveam numai Sovietul din Petrograd, astăzi, după trei ani, în jurul nostru sunt unite toate Sovietele din Rusia.

În locul Adunării Constituante pentru care se pregăteau adversarii noștri, avem astăzi Comitetul Executiv Central al Sovietelor din Rusia, care a crescut din Sovietul din Petrograd.

Dacă pe atunci aveam o mică gardă, alcătuită din muncitori din Petrograd care erau în măsură să reprime pe iuncherii răsculați din Petrograd, dar nu erau în măsură să lupte împotriva dușmanului dinafară, deoarece erau slabi, astăzi avem glorioasa Armată Roșie, cu multe milioane de ostași, care nimicește pe dușmanii Rusiei Sovietice, care a învins pe Colceac și Denichin și care, grație tov. Budlonâi, încercatul conducător al cavaleriei noastre, nimicește astăzi ultimele rămășițe ale armatei lui Vranghel.

Dacă pe atunci, cu trei ani în urmă, dispuneam de un partid comunist mic, neînchegat încă pe deplin și numărând în total vreo 200—250 mii membri, astăzi, după trei ani, după ce Rusia Sovietică a trecut prin foc și vijelii, avem un partid care numără 700.000 membri, un partid făurit din oțel, un partid al cărui membri pot fi în orice clipă regrupați și concentrați cu sutele de mii pentru orice muncă de partid, un partid care,

la un semn al Comitetului Central, poate să-și regrupeze rândurile — fără să se teamă că s'ar putea produce desorientare — și să pornească la luptă împotriva dușmanului.

Dacă acum trei ani existau în Apus numai mici grupuri care simpatizau cu noi — în Franța grupul lui Lorient, în Anglia al lui McLean, în Germania grupul lui Liebknecht, care a fost asasinat de slugile ticăloase ale capitalismului, — astăzi, după trei ani, avem în fața noastră o măreață organizație a mișcării revoluționare internaționale, Internaționala a III-a Comunistă, care a cucerit principalele partide din Europa: german, francez și italian. Avem astăzi nucleul principal al mișcării socialiste internaționale, Internaționala Comunistă, care a zdrobit Internaționala a II-a.

Și nu este întâmplător faptul că revoluția l-a izgonit din Germania pe domnul Kautsky, conducătorul Internaționalei a II-a, care a fost nevoit să caute refugiu în Tiflisul înapoiat, la social-duhanșicii * georgieni ¹⁰⁸.

Și, în sfârșit, dacă în urmă cu trei ani nu găseam în țările Orientului asupra decît indiferență față de revoluție, astăzi Orientul s'a pus în mișcare și există acum acolo un șir întreg de mișcări de eliberare îndreptate împotriva Antantei și a imperialismului. Avem un nucleu revoluționar care unește în juru-i toate celelalte colonii și semicolonii — guvernul lui Kemal, guvern burghezo-revoluționar, dar care luptă totuși cu arma în mână împotriva Antantei.

Dacă acum trei ani nu îndrăsneam nici măcar să visăm că Orientul se va pune în mișcare, astăzi avem

* Duhanșic — patron de cafenea în Caucaz. — Nota Red.

nu numai un nucleu revoluționar al Orientului — Turcia burghezo-revoluționară — ci și un organ socialist al Orientului : „Comitetul de acțiune și propagandă“.

Toate aceste fapte, care dovedesc cât de săraci eram acum trei ani din punct de vedere revoluționar și cât de bogați am devenit acum, ne îndreptățesc să afirmăm că Rusia Sovietică va trăi, se va desvolta și își va învinge dușmanii.

Fără îndoială că drumul nostru nu este ușor, dar tot atât de adevărat este că greutățile nu ne sperie. Parafrazând cunoscutele cuvinte ale lui Luther¹⁰⁹, Rusia ar putea spune :

„Mă aflu la hotarul dintre lumea veche, capitalistă, și lumea nouă, socialistă, și aici, la acest hotar, eu unesc strădaniile proletarilor din Apus cu cele ale țăranimii din Orient pentru a nimici lumea veche. Să-mi ajute zeul istoriei“.

*„Comunist“ (Bacu) Nr. 157 și 160
din 7 și 11 Noembrie 1920.*

CONGRESUL POPOARELOR DIN DAGHESTAN ¹¹⁰

13 Noembrie 1920

1. DECLARAȚIA REFERITOARE LA AUTONOMIA SOVIETICĂ A DAGHESTANULUI

Tovarăși ! Guvernul Sovietic al Republicii Federative Socialiste Ruse, ocupat până în timpul din urmă și în Sud și în Vest cu războiul împotriva dușmanilor dinafară, împotriva Poloniei și a lui Vranghel, nu a avut posibilitatea și nici timpul să-și consacre forțele rezolvării problemei care frământă poporul daghestan.

Acum, când armata lui Vranghel a fost zdrobită, când rămășițele-i jalnice fug în Crimeea, iar cu Polonia am încheiat pace, Guvernul Sovietic are posibilitatea să se ocupe de problema autonomiei poporului daghestan.

În trecut în Rusia puterea era în mâna țărilor, a moșierilor și fabricanților. În trecut Rusia era Rusia țărilor și a călăilor. Rusia trăia din asuprairea popoarelor care intrau în compoziția fostului imperiu rus. Guvernul Rusiei trăia sugând vlaga și puterea popoarelor pe care le asupra, inclusiv a poporului rus.

Era un timp când toate popoarele blestemau Rusia. Însă timpul acesta a apus, e înmormântat și nu mai poate reînvia niciodată.

Pe ruinele acestei Rusii țariste asupritoare s'a ridicat o nouă Rusie — Rusia muncitorilor și țăranilor.

Pentru popoarele care fac parte din Rusia a început o viață nouă. A început faza desrobirii acestor popoare, care au pățimit sub jugul țărilor și al bogătașilor, al moșierilor și al fabricanților.

Noua perioadă, care a început după Revoluția din Octombrie, când puterea a trecut în mâna muncitorilor și țăranilor și când a devenit o putere comunistă, n'a fost marcată numai de eliberarea popoarelor din Rusia. Ea a impus în acelaș timp sarcina eliberării tuturor popoarelor în general, inclusiv a popoarelor din Orient, care gem sub jugul imperialiștilor occidentali.

Rusia a devenit o pârghie a mișcării de eliberare, care a pus în mișcare nu numai popoarele din țara noastră, ci și pe cele din lumea întreagă.

Rusia Sovietică este făclia care luminează tuturor popoarelor din lume drumul eliberării de sub jugul asupritorilor.

Guvernul Rusiei, având acum, datorită victoriei repurtate asupra dușmanilor, posibilitatea de a se ocupa de problemele dezvoltării interne, găsește necesar să vă declare că Daghestanul trebuie să fie autonom, să se bucure de autonomie administrativă internă, menținând legături frățești cu popoarele din Rusia.

Daghestanul trebuie să se administreze potrivit particularităților sale, potrivit felului său de trai și obiceiurilor sale.

Am auzit că popoarele din Daghestan dau o mare importanță șariatului. Deasemenea am aflat că dușmanii Puterii Sovietice răspândesc șvonul că Puterea Sovietică interzice șariatul.

Sunt împuternicit să declar aici, în numele Guvernului Republicii Sovietice Federative Socialiste Ruse, că acest svon nu corespunde realității. Guvernul Rusiei acordă fiecărui popor dreptul deplin de a se conduce potrivit legilor și obiceiurilor sale.

Guvernul Sovietic privește șariatul ca un drept cutumiar, cum există și la alte popoare din Rusia, și având aceeași valabilitate ca și la acestea.

Dacă poporul daghestan dorește să-și păstreze legile și obiceiurile, ele trebuie păstrate.

Totodată însă țin să declar că autonomia Daghestanului nu înseamnă și nu poate să însemne separarea sa de Rusia Sovietică. Autonomie nu înseamnă independență. Rusia și Daghestanul trebuie să mențină legăturile dintre ele, căci numai în felul acesta va putea Daghestanul să-și păstreze libertatea. Acordând Daghestanului autonomia, Guvernul Sovietic își propune să promoveze, din rândul elementelor locale, oameni cinstiți, devotați, care-și iubesc poporul, și să le încredințeze toate organele de conducere ale Daghestanului, atât cele economice cât și cele administrative. Numai în felul acesta se poate realiza în Daghestan o apropiere între Puterea Sovietică și popor. Puterea Sovietică nu urmărește alt scop decât acela de a ridica Daghestanul la o treaptă culturală superioară, prin utilizarea elementelor băștinașe.

Puterea Sovietică știe că întunericul este cel mai mare dușman al poporului. În consecință, trebuie create mai multe școli și organe de conducere în limbile materne.

Puterea Sovietică speră ca pe această cale să scoată popoarele Daghestanului din mlaștina întunericului și a ignoranței în care le-a aruncat vechea Rusie.

Guvernul Sovietic consideră că în Daghestan trebuie stabilită o autonomie asemănătoare celeia de care se bucură Turchestanul și republicile Chirghiză și Tătară.

Puterea Sovietică vă propune vouă, reprezentanți ai popoarelor din Daghestan, să însărcinați Comitetul vostru revoluționar din Daghestan să aleagă reprezentanți care să plece la Moscova pentru ca împreună cu reprezentanții Puterii Sovietice supreme să elaboreze acolo planul autonomiei Daghestanului.

Ultimele evenimente petrecute în Sudul Daghestanului, unde trădătorul Goținschi a ridicat mâna împotriva libertății Daghestanului, executând astfel voința generalului Vranghel, al acelui Vranghel care în timpul lui Denichin a luptat împotriva răsculaților, distrugând aulele Gorților din Caucazul de Nord, — aceste evenimente sunt foarte semnificative.

Trebue să menționez faptul că, în luptele împotriva lui Goținschi, poporul daghestan, prin partizanii săi roșii, și-a apărut Puterea sa Sovietică, dovedindu-și astfel devotamentul pentru steagul roșu.

Dacă-l veți alunga pe Goținschi, dușmanul oamenilor muncii din Daghestan, veți dovedi că meritați încrederea pe care v'o acordă Puterea Sovietică supremă, dând Daghestanului autonomie.

Guvernul Sovietic este primul guvern care acordă de bunăvoie Daghestanului autonomie.

Sperăm că popoarele din Daghestan vor îndreptăți încrederea ce le-o acordă Guvernul Sovietic.

Trăiască alianța dintre popoarele Daghestanului și popoarele din Rusia !

Trăiască autonomia sovietică a Daghestanului !

2. CUVÂNT DE ÎNCHEIERE

Tovarăși ! Astăzi, când cel din urmă dușman al Puterii Sovietice a fost zdrobit, apare în toată claritatea însemnătatea politică a autonomiei pe care Guvernul Sovietic a acordat-o de bunăvoie Daghestanului.

Trebue să relevăm următoarea împrejurare : pe când guvernul țarist și în general toate guvernele burgheze din lume fac concesii poporului, acordându-i anumite reforme de obicei numai atunci când împrejurări grele le silesc la aceasta, Puterea Sovietică, dimpotrivă, la apogeul succeselor sale, acordă de bunăvoie Daghestanului autonomie.

Aceasta înseamnă că prin autonomia acordată Daghestanului, viața Republicii Daghestane va căpăta o temelie trainică, indestructibilă. Căci numai ceea ce e dat de bunăvoie este trainic.

În concluzie aş vrea să accentuez că marea încredere pe care v'a acordat-o Puterea Sovietică să fie îndreptățită de popoarele din Daghestan în luptele pe care le vom da în viitor împotriva dușmanilor noștri comuni.

Trăiască Daghestanul Sovietic Autonom !

*„Sovetschiî Daghestan” Nr. 76
din 17 Noembrie 1920.*

CONGRESUL POPOARELOR DIN REGIUNEA TERC ¹¹¹

17 Noembrie 1920

1. RAPORT ASUPRA AUTONOMIEI SOVIETICE A REGIUNII TERC

Tovarăși ! Congresul acesta a fost convocat pentru a proclama hotărîrea Guvernului Sovietic în ceea ce privește organizarea vieții popoarelor din regiunea Terc și raporturile lor cu Cazacii.

Prima problemă este aceea a atitudinii față de Cazaci.

Viața a arătat că conviețuirea Cazacilor și a Gorților în cadrul aceleiași unități administrative a dus la nesfârșite turburări.

Viața a arătat că pentru a evita excesele la care se dedau ambele părți și vărsările de sânge, e necesar ca masele de Cazaci să fie despărțite de cele ale Gorților.

Viața a arătat că este mai bine pentru ambele părți să se despartă.

Pentru aceste motive, guvernul a hotărît ca majoritatea Cazacilor să se constituie într'o gubernie aparte, iar majoritatea Gorților să se constituie într'o Republică Sovietică a Gorților, astfel încât hotarul dintre ele să fie râul Terc.

Puterea Sovietică a căutat ca interesele căzăcimii să nu fie nesocotite. Puterea Sovietică, tovarăși Ca-

zaci, nu s'a gândit să vă ia pământul. Ea a urmărit un singur lucru : să vă elibereze de sub jugul generalilor și bogătașilor țariști. Ea a dus această politică dela începutul revoluției.

Cazacii însă au avut o comportare mai mult decât suspectă. Au fost tot timpul bănuțori și n'au avut încredere în Puterea Sovietică ; s'au încârdoșat când cu Bicerahov, când cu Denichin sau cu Vranghel.

Iar în ultimul timp, când pacea cu Polonia nu era încă încheiată, iar Vranghel ataca Bazinul Donețului, în acest moment o parte a căzăcimii din regiunea Terec s'a răsculat în chip mișelesc — altfel nu se poate spune — în spatele frontului armatelor noastre.

Mă refer la recenta rebeliune de pe linia Sunjensc, care avea drept scop să taie Bacu de Moscova.

Această tentativă a Cazacilor a reușit pentru moment.

Spre rușinea Cazacilor, în acel moment Gorții s'au dovedit a fi mai demni cetățeni ai Rusiei.

Puterea Sovietică a răbdât multă vreme, dar orice răbdare are o limită. Și dat fiind că unele grupuri de Cazaci au avut o comportare perfidă, am fost nevoiți să luăm măsuri severe împotriva lor, am fost nevoiți să evacuăm satele care s'au făcut vinovate și să le populăm cu Ceceni.

Gorții au înțeles această măsură în sensul că acum pot face ce vor Cazacilor din regiunea Terec, fără teamă de a fi pedepsiți, că îi pot prăda, că le pot lua vitele, că le pot necinști femeile.

Declar că Gorții greșesc profund dacă înțeleg lucrurile în felul acesta. Gorții trebuie să știe că Puterea Sovietică apără la fel pe toți cetățenii Rusiei, fără deo-

se bire de naționalitate, indiferent dacă sunt Cazaci sau Gorți. Gorții trebuie să ia aminte că, dacă nu vor înceta cu excesele, Puterea Sovietică îi va pedepsi cu toată severitatea, proprie puterii revoluționare.

De azi înainte soarta Cazacilor, atât a celor care se constituie într-o gubernie aparte, cât și a celor care rămân în cuprinsul Republicii Autonome a Gorților, va depinde în totul de propria lor purtare. Trebuie să spun că în cazul când Cazacii nu vor renunța la acțiunile mișlești împotriva Rusiei muncitorești-țărănești, guvernul se va vedea din nou nevoit să recurgă la represalii.

Dacă însă de azi înainte Cazacii se vor purta ca cetățeni cinstiți ai Rusiei, declar aici, în fața întregului congres, că niciun fir de păr de pe capul vreunui Cazac nu va fi atins.

A doua problemă este aceea a atitudinii față de Gorții din regiunea Terek.

Tovarăși Gorți! Vechea perioadă din istoria Rusiei, când țarii și generalii țariști călcau în picioare drepturile voastre și vă răpeau libertățile, această perioadă de asuprire și robie a dispărut pe veci. Acum, când în Rusia puterea a trecut în mâna muncitorilor și țăranilor, în această țară nu mai trebuie să existe asupriți.

Acordându-vă autonomie, Rusia vă înapolază libertățile pe care vi le-au răpit țarii vampiri și generalii țariști asupritori. Aceasta înseamnă că viața voastră internă trebuie să fie clădită pe baza felului vostru de trai, pe baza moravurilor și obiceiurilor voastre, aceasta, desigur, în cadrul Constituției generale a Rusiei.

Flecare popor — Cecenii, Ingușii, Oseții, Cabardinii, Balcarii, Caraceaii, precum și Cazacii rămași pe

teritoriul autonom al Gorților — trebuie să aibă un Soviet național al său, care să conducă treburile lui potrivit felului său de trai și particularităților sale. Nu mai vorbesc de necazaci, care au fost și rămân fii credincioși ai Rusiei Sovietice și cărora Puterea Sovietică le va lua întotdeauna apărarea.

Dacă se va dovedi că șariatul este necesar, el va fi păstrat. Puterea Sovietică nu intenționează să declare război șariatului.

Dacă se va dovedi că organele Comisiei Extraordinare și ale Secțiunii speciale nu știu să se adapteze felului de trai și particularităților populației, este clar că și în acest domeniu trebuie introduse schimbările necesare.

În fruntea Sovietelor naționale trebuie să fie Consiliul Comisarilor Poporului al Republicii Gorților; acesta va fi ales de Congresul Sovietelor acestei republici și va fi în directă legătură cu Moscova.

Înseamnă oare aceasta că Gorții vor fi despărțiți de Rusia, că Rusia îi părăsește și că Armata Roșie va fi retrasă în Rusia, după cum întreabă Gorții cu îngrijorare? Nu, nicidecum. Rusia înțelege că dacă micile popoare din regiunea Terec vor fi lăsate singure, ele nu-și vor putea apăra libertatea împotriva jefuitorilor internaționali și a agenților lor — moșierii gorți, care au fugit în Georgia, unde uneltesc împotriva Gorților muncitori. Autonomia nu înseamnă separare, ci alianță între popoarele Gorților, care se guvernează singure, și popoarele din Rusia. Această alianță este baza autonomiei sovietice a Gorților.

Tovarăși! În trecut, de regulă, guvernele consimțeau la unele reforme și făceau unele concesiuni în favoarea popoarelor numai în clipe de grea cumpănă,

când aceste guverne erau slăbite și aveau nevoile de simpatia popoarelor lor. În felul acesta procedau întotdeauna guvernele țariste și în general guvernele burgheze. Spre deosebire de ele, Guvernul Sovietic procedează cu totul altfel. Guvernul Sovietic nu vă acordă autonomia într'un moment de grea cumpănă, ci într'un moment de succese răsunătoare pe câmpurile de luptă, în momentul triumfului deplin asupra celui din urmă reazim al imperialismului în Crimeea.

Viața arată că ceeace guvernele acordă în momente critice nu este trainic și nici sigur, pentru că poate fi retras de îndată ce momentul critic a trecut. Reformele și libertățile pot fi trainice numai în cazul când sunt acordate nu sub presiunea unei necesități temporare, de moment, ci atunci când sunt acordate în deplină conștiință a utilității lor de către un guvern în deplinătatea puterii și vigoarei sale. Și tocmai în astfel de condițiuni vă înapoiază libertățile Guvernul Sovietic.

Procedând astfel, tovarăși Gorți, Puterea Sovietică arată că are deplină încredere în voi, că are încredere în capacitatea voastră de a vă guverna singuri.

Să sperăm că veți ști să vă arătați demni de încrederea pe care v'o acordă Rusia muncitorească-țăărănească.

Trăiască alianța dintre popoarele regiunii Terek și popoarele din Rusia !

2. CUVÂNT DE ÎNCHEIERE

Tovarăși ! Am primit câteva întrebări scrise cu privire la problema autonomiei, la care trebuie să răspund.

Prima întrebare se referă la hotarele Republicii Sovietice a Gorților. În linii mari, hotarele republicii vor fi următoarele : la Nord râul Terec, iar în celelalte direcții hotarele teritoriilor locuite de popoarele din regiunea Terec : Ceceni, Inguși, Cabardini, Oseți, Balcari, Caraceai, inclusiv satele locuite de Cazaci și necazaci de-a-lungul râului Terec. Acesta va constitui teritoriul Republicii Autonome a Gorților. În amănunt, hotarele vor fi trasate de o comisie alcătuită din reprezentanții Republicii Gorților și ai guberniilor vecine.

A doua întrebare : care va fi capitala Republicii Autonome a Gorților și dacă orașele Groznâi și Vladicavcaz vor face parte din republică ? Desigur că vor face parte. În ceea ce privește capitala republicii poate fi ales oricare oraș. Eu personal cred că trebuie să fie Vladicavcaz, deoarece este un centru legat de toate naționalitățile din regiunea Terec.

A treia întrebare privește limitele propriu zise ale autonomiei. Mi se pune întrebarea : ce tip de autonomie i se acordă Republicii Gorților ?

Există felurite autonomii : administrativă, ca aceea pe care o au Carelii, Ceremisii, Ciuvașii și Germanii dela Volga ; politică, ca aceea pe care o au Bașchirii, Chirghizii și Tătarii dela Volga. Autonomia Republicii Gorților este o autonomie politică și, firește, sovietică. Este o autonomie de tipul aceleia de care se bucură Bașchiria, Chirghizia și Tătaria. Aceasta înseamnă că în fruntea Republicii Sovietice a Gorților va sta un Comitet Executiv Central al Sovietelor, ales de Congresul Sovietelor. Comitetul Executiv Central va constitui un Consiliu al Comisarilor Poporului, care va fi

în directă legătură cu Moscova. Republica va fi finanțată din bugetul general al Republicii Federative. Comisariatele poporului pentru treburile economice și militare vor fi în directă legătură cu comisariatele corespunzătoare dela centru. Celelalte comisariate: al justiției, al agriculturii, al afacerilor interne, al învățământului etc., vor fi subordonate C.E.C. al Sovietelor din Republica Sovietică a Gorților, care va fi în legătură cu C.E.C. al Sovietelor din întreaga Rusie. Comerțul exterior și afacerile externe vor fi de competența exclusivă a puterii centrale.

Urmează apoi o întrebare referitoare la termenul în care se va înfăptui autonomia. Pentru a putea elabora reguli amănunțite sau, exprimându-ne în limbaj științific, „constituția” republicii, trebuie ales câte un reprezentant din partea fiecărei naționalități, acești reprezentanți urmând să elaboreze împreună cu reprezentanții guvernului dela Moscova constituția Republicii Autonome a Gorților.

Ar fi nimerit, deci, ca la acest congres să se aleagă câte un reprezentant din partea Cecenilor, Ingușilor, Oseților, Cabardinilor, Balcarilor, Caraceailor și a satelor care intră în cuprinsul Republicii Autonome a Gorților, în total șapte reprezentanți.

Sunt întrebat cum se vor face alegerile pentru Sovietele naționale. Alegerile trebuie făcute în spiritul constituției, cu alte cuvinte dreptul de vot în alegerile pentru Soviete se acordă numai oamenilor muncii. Sovietele trebuie să fie soviete ale oamenilor muncii.

La noi, în Rusia, suntem de părere că cine nu muncește, să nu mănânce. Voi trebuie să spuneți că

cine nu muncește, nu votează. Aceasta este baza autonomiei sovietice, în aceasta constă deosebirea dintre autonomia burgheză și cea sovietică.

Întrebarea următoare se referă la armată.

Fără îndoială că trebuie să fie o singură armată, deoarece cu mica sa armată Republica Gorților nu și-ar putea apăra libertatea, n'ar putea opune nimic armatelor subvenționate de Antantă.

Înceind acest discurs, aș voi să insist asupra lucrului celui mai de preț pe care vi-l poate da vouă, Gorților, autonomia.

Răul principal care le-a amărît Gorților toată viața este starea lor de înapoiere, ignoranța lor. Numai stărpirea acestui rău, numai luminarea masselor pe scară întinsă, poate împiedica dispariția Gorților, le poate da posibilitatea de a beneficia de o cultură superioară. Iată dece, în Republica lor autonomă, Gorții trebuie să înceapă, în primul rând, prin a crea școli și instituții de cultură.

Rostul propriu zis al autonomiei este de a-l face pe Gorți să participe la guvernarea țării lor. Aveți prea puțini localnici în stare să-și conducă poporul. Iată dece în instituțiile Comitetului Aprovizionării, ale Comisiei Extraordinare, ale Secțiunii speciale și în instituțiile economice lucrează Ruși, care nu cunosc nici felul vostru de trai, nici limba voastră. Trebuie ca oamenii voștri să lucreze în toate domeniile de conducere a țării. Autonomia despre care se vorbește aici trebuie să fie înțeleasă în sensul ca în toate organele de conducere să lucreze oamenii voștri, care vă cunosc limba și felul de trai.

Acesta este sensul autonomiei.

Autonomia trebuie să vă învețe să stați pe picioarele voastre, — acesta este țelul autonomiei.

Rezultatele autonomiei nu se vor arăta imediat: nu se pot forma într'o singură zi dintre băștinași elemente cu experiență în conducerea țării. Dar nu vor trece decât doi-trei ani și veți participa din plin la conducerea țării voastre, ridicând din mediul vostru învățători, cadre în domeniul economiei, al aprovizionării, ingineri hotarnici, militari, magistrați și, în general, activiști de partid și sovietici. Și atunci veți vedea că ați învățat să vă conduceți.

Trăiască autonomia Gorților, care vă va învăța să vă conduceți țara și vă va ajuta să deveniți tot atât de conștienți ca și muncitorii și țăranii din Rusia, care au învățat nu numai să-și conducă țara, dar și să învingă pe dușmanii lor de moarte!

*„Жизнь Националности” Nr. 39 și 40
din 8 și 15 Decembrie 1920.*

SITUAȚIA DIN CAUCAZ

Convorbire cu un colaborator al ziarului „Pravda”

Tovarășul Stalin, care s'a înapoiat din misiunea pe care a avut-o în Sud, a avut o convorbire cu un colaborator al nostru asupra situației din Caucaz, declarând următoarele:

— Marea importanță pe care o are Caucazul pentru revoluție este determinată nu numai de faptul că el constituie o sursă de materii prime, combustibil și produse alimentare, dar și de faptul că este situat între Europa și Asia, în special între Rusia și Turcia, fiind străbătut de importante drumuri economice și strategice (Batum—Bacu, Batum—Tabriz, Batum—Tabriz—Erzerum).

Toate acestea sunt luate în considerație de Antantă, care, stăpânind astăzi Constantinopolul, cheia Mării Negre, ar voi să păstreze drumul direct spre Orient prin Transcaucazia.

Problema care se pune este de a ști cine se va instala până la urmă în Caucaz, cine va folosi petrolul și drumurile foarte importante care duc până în inima Asiei: revoluția sau Antanta.

Eliberarea Azerbaidjanului a slăbit considerabil poziția Antantei în Caucaz. Lupta dintre Turcia și An-

tantă a dus la aceleași rezultate. Cu toate acestea, Antanta nu-și pierde curajul și-și țese mrejele în Caucaz.

Transformarea Tiflisului într'o bază a activității contrarevoluționare; formarea de guverne burgheze al Azerbaidjanului, al Daghestanului și al Gorților din regiunea Terec, bineînțeles cu banii Antantei și cu sprijinul Georgiei burgheze; cochetarea cu kemaliștii și preconizarea ideii unei federații a popoarelor din Caucaz sub protectoratul Turciei; criza de guvern din Persia, acest dute-vino al miniștrilor pus la cale de Antantă, și inundarea Persiei cu spahii — toate acestea și multe altele arată că bătrânii lupi ai Antantei stau de veghe. Fără îndoială că activitatea agenților Antantei în această direcție s'a intensificat considerabil, devenind foarte febrilă după înfrângerea lui Vranghel.

Care sunt șansele Antantei și care sunt șansele revoluției în Caucaz?

Fără îndoială că în Daghestan și în regiunea Terec, bunăoară, șansele Antantei au fost reduse la zero. Înfrângerea lui Vranghel și proclamarea autonomiei sovietice în Daghestan și în regiunea Terec, paralel cu intensă muncă de construire a organelor sovietice în aceste regiuni, au consolidat aci situația Guvernului Sovietic. Nu este întâmplător faptul că congresele naționale ale reprezentanților populației de milioane de suflete din regiunea Terec și din Daghestan au jurat solemn să lupte pentru Soviets, în alianță strânsă cu muncitorii și țăranii din Rusia.

Gorții au apreciat în mod just proclamarea autonomiei, care nu a fost acordată într'un moment de

grea cumpănă pentru Puterea Sovietică, ci într'un moment de succese răsunătoare ale armatelor sale, ca un semn al încrederii pe care Puterea Sovietică o are în Gorți. „Ceeace cârmuirea acordă popoarelor“ — mi-au spus Gorții într'o convorbire particulară — „într'un moment de grea cumpănă, sub presiunea necesității de moment, nu e ceva trainic. Trainice sunt numai reformele și libertățile care sunt date de sus în urma victoriei repurtate asupra dușmanilor, așa cum face acum Guvernul Sovietic.“

Tot atât de infime sunt șansele Antantei și în Azerbaidjan, care și-a dobândit independența și a încheiat o alianță liber consimțită cu popoarele din Rusia. Este de prisos să mai dovedim că labele hrăpărețe ale Antantei, care se întind spre Azerbaidjan și spre petrolul dela Bacu, vor trezi doar desgust la oamenii muncii din Azerbaidjan.

Șansele Antantei în Armenia și Georgia au scăzut deasemenea simțitor după înfrângerea lui Vranghel. Fără îndoială că Armenia dașnachistă a căzut victimă provocărilor Antantei, care a asmuțit-o împotriva Turciei, părăsind-o apoi în mod rușinos pentru a o lăsa pradă Turcilor. Este, cred, indiscutabil că Armeniei nu i-a mai rămas decât o singură posibilitate de salvare: alianța cu Rusia Sovietică. Fără îndoială că acest caz va fi o învățătură pentru toate popoarele ale căror guverne burgheze nu încetează să se ploconească în fața Antantei, și în primul rând pentru Georgia.

Situația economică și alimentară catastrofală în care se află Georgia este un fapt constatat chiar și de diriguitorii Georgiei de astăzi. Georgia, care s'a

lăsat prinsă în cursa Antantei și care din această cauză a pierdut atât petrolul din Bacu cât și grânele din Cuban; Georgia, care a devenit principala bază a operațiunilor imperialiste ale Angliei și Franței, din care cauză e în raporturi de ostilitate cu Rusia Sovietică — această Georgie își trăiește acum ultimele zile. Nu este întâmplător faptul că d-l Kautsky, conducătorul descompus al Internaționalei a II-a agonizante, pe care valul revoluției l-a asvârlit din Europa, și-a găsit adăpost în mucegăita Georgie, care s'a lăsat prinsă în mrejele Antantei, la faliții social-duhanșici georgieni. Nici nu ne mai îndoim de faptul că, în clipele grele, Antanta va părăsi Georgia, după cum a părăsit și Armenia.

Situația de cuceritori pe care Englezii o au în Persia, devine tot mai fățișă. Se știe că guvernul persan, a cărui componență se schimbă uluitor de des, nu este decât un paravan al atașatilor militari englezi. Se știe că așa zisa armată persană a încetat de a mai exista, deoarece în locul ei și-au făcut apariția spahiii Englezilor. Se știe că din această cauză au izbucnit la Teheran și Tabriz o serie întreagă de acțiuni împotriva Angliei. Este cert că această împrejurare nu e de natură să sporească șansele Antantei în Persia.

Și, în sfârșit, Turcia. Fără îndoială că perioada tratatului dela Sèvres ¹¹², care fusese îndreptat împotriva Turciei în general și împotriva kemaliștilor în special, se apropie de sfârșit. Lupta dusă de kemaliști împotriva Antantei și intensificarea stării de agitație din colonille Angliei, ca urmare a acestor lupte, pe de o parte, înfrângerea lui Vranghel și căderea lui

Venizelos în Grecia; pe de altă parte, au silit Antanta să-și tempereze în mare măsură politica față de kemaliști. Sdrobirea Armeniei de către kemaliști în condițiunile unei absolute „neutralități” a Antantei; svonurile despre o eventuală retrocedare a Traciei și Smirnei către Turcia; svonurile despre tratativele dintre kemaliști și sultan, care este agentul Antantei, și despre o eventuală curățire a Constantinopolului; în sfârșit, acalmia survenită pe frontul de Vest al Turciei — toate aceste simptome dovedesc că Antanta cochetează destul de serios cu kemaliștii și că aceștia, după cum se vede, au trecut pe o poziție întrucâtva mai de dreapta.

E greu de spus cum se va termina cochetarea Antantei și până unde vor merge kemaliștii în evoluția lor spre dreapta. Un lucru este însă cert, și anume că lupta pentru eliberarea coloniilor, pornită acum câțiva ani, se va întehi în ciuda oricăror piedici; că Rusia, stegarul recunoscut al acestei lupte, va sprijini din toate puterile și prin toate mijloacele pe partizanii acestei lupte; că această luptă va duce la obținerea victoriei împreună cu kemaliștii, dacă aceștia nu vor trăda cauza eliberării popoarelor asuprite, sau împotriva kemaliștilor, dacă aceștia vor trece în tabăra Antantei.

Aceasta ne-o arată revoluția care se înteheste în Apus și puterea crescândă a Rusiei Sovietice.

*„Pravda” Nr. 269
din 30 Noembrie 1920.*

TRĂIASCĂ ARMENIA SOVIETICĂ!

Mult încercata și chinuita Armenie, care prin grația Antantei și a dașnacilor a fost condamnată la foamete, ruină și pribegie, Armenia înșelată de toți „prietanii” săi, și-a găsit astăzi izbăvirea, declarându-se țară sovietică.

Nici asigurările mincinoase ale Angliei, „apărătoarea seculară” a intereselor armene; nici faimoasele patrusprezece puncte ale lui Wilson¹¹³; nici promisiunile răsunătoare ale Ligii Națiunilor cu al său „mandat” pentru administrarea Armeniei — n’au putut (și nu puteau!) să ferească populația Armeniei de masacre și de exterminare fizică. Numai ideea de Putere Sovietică a adus Armeniei pacea și posibilitatea unei reînnoiri naționale.

Iată câțiva din factorii care au dus la sovietizarea Armeniei. Politica funestă a dașnacilor, agenții Antantei, ducea țara la anarhie și mizerie. Războiul pe care dașnaccii îl porniseră împotriva Turciei făcuse ca situația grea în care se afla Armenia să se înrăutățească la culme. La sfârșitul lunii Noembrie, provinciile de Nord ale Armeniei, exasperate de foamete și

de regimul abuziv la care erau supuse, se răscoală, constituind un Comitet militar-revoluționar al Armeniei în frunte cu tov. Casian. La 30 Noembrie tov. Lenin primește o telegramă de salut din partea președintelui Comitetului revoluționar al Armeniei, prin care i se aduce la cunoștință nașterea Armeniei Sovietice și ocuparea orașului Delijan de către Comitetul revoluționar. La 1 Decembrie Azerbaidjanul Sovietic renunță de bunăvoie la provinciile în litigiu și declară că predă Armeniei Sovietice Zanghezur, Nahicevani și Nagornâi Carabah. La 1 Decembrie Comitetul revoluționar primește salutul Comandamentului turc. La 2 Decembrie tov. Ordjonichidze ne anunță că guvernul dașnac din Erevan a fost alungat și că trupele armenie se pun la dispoziția Comitetului revoluționar.

Astăzi, Erevanul capitala Armeniei, este în mâna Puterii Sovietice a Armeniei.

Dușmănia seculară dintre Armenia și musulmanii din jurul ei a fost înlăturată dintr'o singură lovitură prin stabilirea unor legături de solidaritate frățească între oamenii muncii din Armenia, Turcia și Azerbaidjan.

Să afle toți aceia care trebuie s'o știe că numai Puterea Sovietică a fost în stare să rezolve așa numita „problemă” armeană, cu care zadarnic și-au bătut capul bătrânii lupi ai diplomației imperialiste.

Trăiască Armenia Sovietică!

*„Pravda” Nr. 273
din 4 Decembrie 1920.
Semnat: I. Stalin.*

ADNOTĂRI

- 1 La 29 Septembrie 1917 a început debarcarea de trupe germane pe insulele Ōsel, Dago și alte insule din Marea Baltică la intrarea în golful Riga. — 2.
- 2 Rada centrală ucrainiană a fost creată în Aprilie 1917, la Chiev, de către blocul partidelor și grupărilor burgheze și mic-burgheze. După victoria Revoluției Socialiste din Octombrie, Rada a refuzat să recunoască Guvernul Sovietic, pornind pe calea luptei fățișe împotriva Puterii Sovietice, sprijinind pe Caledin și pe ceilalți generali gardiști albi în regiunea Donului. În Aprilie 1918 armatele germane de ocupație au înlocuit Rada, aducând la putere pe hatmanul Scoropadschi. — 6.
- 3 „Ultimatumul” Consiliului Comisarilor Poporului sau „Manifestul către poporul ucrainian cu cereri ultimative adresate Radei ucrainiene”, scris de V. I. Lenin, spunea: „...noi, Consiliul Comisarilor Poporului, recunoaștem Republica Populară Ucrainiană, dreptul ei de a se despărți complet de Rusia sau de a încheia un tratat cu Republica Rusă privind raporturile federative dintre cele două republici și alte raporturi de acest fel.
Noi, Consiliul Comisarilor Poporului, recunoaștem imediat, necondiționat și fără rezerve tot ceea ce privește drepturile naționale și independența națională a poporului ucrainian” (vezi V. I. Lenin, Opere, vol. XXII, pag. 121—123).
În „Răspunsul” Consiliului Comisarilor Poporului către statul-maior ucrainian din Petrograd (mai exact: statul-maior ucrainian al radei militare regionale din Petrograd), care a dus în numele Radei centrale tratativele cu Consiliul Comisarilor Poporului, se spunea: „Cât privește condițiunile puse

de Radă, acelea care au un caracter principal (dreptul la autodeterminare) nu au constituit și nu constituie obiect de litigiu sau de conflict, dat fiind că Consiliul Comisarilor Poporului recunoaște și aplică în totul aceste principii" (vezi „Izvestia” Nr. 245 din 7 Decembrie 1917). — 9.

- 4 Telegrama anunța că Comitetul Executiv Central al Sovietelor, ales în ziua de 13 Decembrie 1917 la Congresul general al Sovietelor de deputați ai muncitorilor și soldaților și al unei părți a Sovietelor de deputați ai țăranilor din Ucraina, a preluat întreaga putere în Ucraina (vezi „Izvestia” Nr. 252 din 15 Decembrie 1917). — 19.
- 5 Al treilea Congres general al Sovietelor de deputați ai muncitorilor, soldaților și țăranilor din Rusia s'a ținut la Petrograd între 10—18 Ianuarie 1918. La congres au fost prezenți 1.046 delegați. V. I. Lenin a prezentat raportul asupra activității Consiliului Comisarilor Poporului, iar I. M. Sverdlov a prezentat raportul asupra activității C. E. C. al Sovietelor de deputați ai muncitorilor, soldaților și țăranilor. I. V. Stalin a prezentat la acest congres raportul asupra problemei naționale. Congresul a adoptat o rezoluție prin care a aprobat politica dusă de C. E. C. și de Consiliul Comisarilor Poporului, precum și „Declarația drepturilor poporului muncitor și exploatat”, scrisă de V. I. Lenin în colaborare cu I. V. Stalin, a ratificat decretele Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la independența Finlandei și Armeniei și a adoptat rezoluția propusă de I. V. Stalin în legătură cu instituțiile federale ale Republicii Ruse. — 31.
- 6 Este vorba de al treilea universal (manifest), adoptat de Rada centrală ucrainiană la 7 Noembrie 1917. — 35.
- 7 Comisariatul Caucazului sau Transcaucaziei a fost înființat la Tiflis în Noembrie 1917 de către menșevici, socialiști-revoluționari, dașnaci și musavatiști; a ființat până în ziua de 26 Mai 1918. — 36.
- 8 Secretariatul Poporului al Republicii Sovietice Ucrainiene — cel dintâi guvern sovietic al Republicii Ucrainiene — a fost ales în Decembrie 1917 din sânul Comitetului Executiv Central al Sovietelor din Ucraina. În Aprilie 1918, când Ucraina a fost ocupată de trupele germane, Secretariatul Poporului a fost reorganizat, sarcina lui principală devenind conducerea luptei insurecționale a masselor populare împotriva cotropitorilor germani și a detașamentelor de haidamaci. — 40.

- 9 Tratatul de armistițiu între Rusia și puterile Cuadruplei Alianțe (Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria și Turcia) a fost încheiat la 2 Decembrie 1917 la Brest-Litovsc pe termen de 28 zile. Din cauza târăgănării tratativelor pentru încheierea tratatului de pace, armistițiul a fost prelungit. La 18 Februarie 1918 Germanii au trecut la ofensivă pe întreg frontul, călcând acoraul de armistițiu. — 40.
- 10 Este vorba de tratatul încheiat la 27 Ianuarie 1918 la Brest-Litovsc, în urma tratativelor secrete dintre reprezentanții Radei centrale ucrainiene și puterile Cuadruplei Alianțe. — 41.
- 11 „Bachinschii Rabocii” („Muncitorul din Bacu”) — organul organizației bolșevice din Bacu; a apărut în 1906, în Septembrie-Octombrie 1908 și din Aprilie 1917 până în August 1918. După victoria Puterii Sovietice în Azerbaidjan, ziarul a reapărut la 25 Iulie 1920, la început cu titlul „Azerbaidjanscaia Bednota” („Sărăcimea Azerbaidjanului”), iar apoi, cu începere dela 7 Noembrie 1920, cu vechiul titlu. În prezent, „Bachinschii Rabocii” este organul C. C. și al Comitetului din Bacu al P. C. (b) al Azerbaidjanului. — 56.
- 12 Războiul dintre statele de Sud și de Nord ale Americii a avut loc între anii 1861—1865, terminându-se cu victoria statelor de Nord. Unul din rezultatele războiului a fost lichidarea separatismului statelor de Sud și crearea unui stat centralizat. — 68.
- 13 Sonderbund — uniunea reacționară a șapte cantoane catolice din Elveția — a fost întemeiată în 1845. În 1847 a izbucnit lupta armată între Sonderbund și celelalte cantoane din Elveția care erau pentru centralizarea puterii în Elveția. Războiul s'a încheiat cu înfrângerea Sonderbund-ului și transformarea Elveției dintr'o uniune de state într'un stat federal unitar. — 69.
- 14 Comisia C. E. C. al Sovietelor din Rusia pentru elaborarea proiectului de Constituție a R. S. F. S. R. a fost înființată la 1 Aprilie 1918. Comisia era condusă de I. V. Stalin și I. M. Sverdlov. Pentru lucrările ei, comisia a luat ca bază „Declarația drepturilor poporului muncitor și exploatat” și rezoluția „Asupra instituțiilor federale ale Republicii Ruse”, rezoluție adoptată la Congresul al III-lea al Sovietelor în urma raportului făcut de I. V. Stalin. Proiectul lui I. V. Stalin „Principiile generale ale Constituției R.S.F.S.R.” a fost discutat și adoptat în ședința comisiei din 19 Aprilie 1918. — 82.

- 15 Congresul al V-lea al 'Sovietelor din ținutul Turchestanului s'a ținut între 20 Aprilie — 1 Mai 1918. Congresul a proclamat autonomia Republicii Federative Sovietice Turchestane și a ales un Comitet Executiv Central (Turțic) și un Consiliu de Comisari ai Poporului. — 83.
- 16 Conferința pentru convocarea congresului constitutiv al Republicii Sovietice Tătaro-Başchire s'a ținut la Moscova între 10—16 Mai 1918 sub președinția lui I. V. Stalin. Au participat reprezentanți ai Tătarilor, Bașchirilor, Ciuvașilor și Mariilor. Conferința a ales o comisie pentru convocarea congresului constitutiv al Sovietelor Tătaro-Başchiriei. Din cauza izbucnirii războiului civil, congresul nu s'a mai ținut. — 87.
- 17 „Nașe Vremia“ („Timpul Nostru“) — ziar de seară cu orientare socialist-revoluționară; a apărut la Moscova din Decembrie 1917 până în Iulie 1918. — 95.
- 18 Tratatивele de pace între reprezentanții dietei din Transcaucazia și reprezentanții Turciei au început la Batum la 11 Mai 1918. După ce la 26 Mai republica Transcaucaziei a încetat să mai existe, tratativele au fost duse la Batum de guvernul menșevic al Georgiei „independente“. La 4 Iunie 1918 a fost semnat tratatul de pace prin care Turcia căpăta Batum, județul Ahalțih și o parte din județul Ahalcalac. În afară de aceasta, Turcia a obținut dreptul de a-și transporta nestîngherită trupele pe căile ferate ale Georgiei. — 97.
- 19 Răscoala împotriva dietei contrarevoluționare din Transcaucazia a început în Abhazia în Martie 1918. Au fost dizolvate organele puterii de stat ale Comisariatului din Transcaucazia și s'a proclamat Puterea Sovietică. Menșevicii au trimis împotriva insurgenților importante forțe armate. Cu toată lupta eroică ce a durat până la 17 Mai 1918, trupele menșevice au reușit să frângă rezistența insurgenților. Au urmat represii sângeroase, care n'au cruțat nici populația pașnică. — 98.
- 20 Este vorba de conferința de pace a reprezentanților R.S.F.S.R. cu guvernul hătmănesc ucrainian, care și-a început lucrările la 23 Mai 1918 la Chiev. — 106.
- 21 La 29 Mai 1918 Consiliul Comisarilor Poporului a numit pe I. V. Stalin conducător general al aprovizionării în Sudul Rusiei. Mandatul tovarășului Stalin suna astfel:
„Comisarul Poporului Iosif Vlsarionovici Stalin, membru în Consiliul Comisarilor Poporului, este numit de Consiliul Comisarilor Poporului conducător general al aprovizionării în Sudul Rusiei, fiind investit cu puteri extraordinare. Consiliile

locale și regionale ale Comisarilor Poporului, Sovietele de deputați, Comitetele revoluționare, statele-majore și șefii detașamentelor, organele căilor ferate și șefii gărilor, organele flotei comerciale, fluviale și maritime, organele poștei și telegrafului, precum și cele de aprovizionare, toți comisarii și emisarii sunt datori să execute dispozițiile tov. Stalin.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin) — 119.

- 22 Colegiul celor cinci era organul de conducere tehnico-administrativă al Direcției căilor ferate Moscova-Chiev-Voronej etc. cu sediul la Voronej. — 120.
- 23 În noaptea spre 7 Iulie 1918 V. I. Lenin l-a informat prin fir direct pe I. V. Stalin despre rebeliunea provocată la Moscova de socialiștii-revoluționari „de stânga”. În scrisoarea lui V. I. Lenin, pe care I. V. Stalin a primit-o personal la Țarițan, se spunea: „Trebuie reprimăți fără milă, pretutindeni, acești aventurieri jalnici și isterici, care au devenit o unealtă în mâinile contrarevoluționarilor... Așa dar, fiți necruțători cu socialiștii-revoluționari de stânga și informați-ne mai des” („Pravda” Nr. 21 din 21 Ianuarie 1936). — 121.
- 24 Scrisoarea adresată la Bacu lui S. G. Șaumian, președintele Consiliului Comisarilor Poporului din Bacu, vezi „Documente din istoria războiului civil în U.R.S.S.”, vol. I., 1940, pag. 289. — 121.
- 25 Este vorba de ocuparea Murmanscului în 1918 de către trupele engleze. — 122.
- 26 Ciocprod-ul — Comitetul regional extraordinar de aprovizionare în Sudul Rusiei. — 128.
- 27 Primind scrisoarea lui I. V. Stalin, V. I. Lenin a tăiat cuvintele prin care îi era adresată lui personal, precum și semnătura, și a trimis textul scrisorii primite dela I. V. Stalin la Petrograd ca pe o directivă a sa. — 130.
- 28 „Soldat Revoluției” („Soldatul Revoluției”) — ziar al armatei care apărea pe frontul Țarițan; a fost fondat din inițiativa lui I. V. Stalin. Dela 7 August 1918 ziarul a apărut ca organ al Consiliului militar al circumscripției militare a Caucazului de Nord. Dela 26 Septembrie (începând cu Nr. 42) „Soldat Revoluției” a fost organul Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud, iar dela 29 Octombrie (începând cu Nr. 69) până la încetarea apariției a fost organul Consiliului militar revoluționar al armatei a X-a. — 135.

- 29 „Borba” („Lupta”) — organul Comitetului din Țarițan al P.M.S.D. (b) din Rusia; a apărut cu începere din Mai 1917. Dela sfârșitul anului 1917 „Borba” a devenit organul Sovietului de deputați ai muncitorilor, soldaților, țăranilor și Caza-cilor din Țarițan. Ziarul a apărut până în Martie 1933. — 135.
- 30 Riga a fost cedată Germanilor de generalul Cornilov la 21 August 1917. — 138.
- 31 Preparlamentul, sau Consiliul provizoriu al republicii — organ consultativ de pe lângă Guvernul Provizoriu burghez, ales din sânul Conferinței Democratice care s'a ținut la Petrograd între 14—22 Septembrie 1917. Crearea preparlamentului a fost o încercare a socialiștilor-revoluționari și a menșevicilor de a împiedica revoluția ce se apropia, de a abate țara de pe drumul revoluției sovietice pe drumul parlamentarismului burghez. — 138.
- 32 „Conferința apărării” a fost convocată la Petrograd, în ziua de 7 August 1917, de către C.E.C. al Sovietelor de deputați ai muncitorilor și soldaților, în care predominau menșevicii și socialiștii-revoluționari, cu scopul de a mobiliza forțele și mijloacele populației pentru continuarea războiului imperialist. — 146.
- 33 Congresul negru — conferință care s'a ținut la Moscova în zilele de 12—14 Octombrie 1917 sub președinția lui Rodzianco. La conferință au participat mari moșieri, industriași, reprezentanți ai clerului, generali și ofițeri. Conferința s'a ținut sub semnul unirii forțelor contrarevoluționare în vederea luptei împotriva bolșevismului și a revoluției ce se apropia. — 156.
- 34 „Rabocii Puti” („Calea Muncitorului”) — Organul Central al Partidului Bolșevic, care a apărut în locul ziarului „Pravda”, a fost suspendat de Guvernul Provizoriu în Iulie 1917. Ziarul a apărut cu începere dela 3 Septembrie până la 26 Octombrie 1917. Redactorul responsabil al ziarului „Rabocii Puti” a fost I. V. Stalin. — 157.
- 35 Torpari — țărani fără pământ în Finlanda; ei luau în arendă pământul dela moșieri în condiții de robie. — 166.
- 36 Este vorba de primul congres al musulmanilor-comuniști, care s'a ținut la Moscova în Noembrie 1918: Congresul a ales un Birou Central al organizațiilor musulmane ale P.C. (b) din Rusia. — 177.

- 37 Articolul „Ucraina se eliberează” a fost publicat, cu unele modificări, ca articol de fond și în Nr. 261 al ziarului „Pravda” din 1 Decembrie 1918, sub titlul „Ucraina care se eliberează”. — 178.
- 38 Guvernul muncitoresc-țăranesc provizoriu al Ucrainei s'a format între 20 și 30 Noembrie 1918. Cea dintâi reședință a Guvernului Sovietic ucrainian a fost în orașul Cursc, apoi la Sudja. Din guvern făceau parte C. E. Vorosilov, F. A. Sergheev (Artiom) și alții. La 29 Noembrie 1918 Guvernul Sovietic ucrainian a publicat un manifest prin care a proclamat răsturnarea hatmanului și instaurarea Puterii Sovietice în Ucraina. — 179.
- 39 Directoriul ucrainian — guvern naționalist contrarevoluționar în frunte cu Petliura și Vinnicenco, pe care naționaliștii ucrainieni îl formaseră la Chiev la sfârșitul anului 1918. În Februarie 1919 muncitorii și țăranii răsculați din Ucraina au lichidat directoriul. — 180.
- 40 Articolul „Lumina vine dela Răsărit” a fost publicat concomitent și în Nr. 273 din 15 Decembrie 1918 al ziarului „Pravda”, fără semnătură, ca articol de fond. — 181.
- 41 Comuna estoniană a muncii — Republica Sovietică Estonă — s'a constituit la 29 Noembrie 1918, după ce Armata Roșie a eliberat Narva de sub jugul ocupanților germani. La 7 Decembrie 1918 Consiliul Comisarilor Poporului a ratificat decretul, scris de I. V. Stalin, referitor la recunoașterea independenței Republicii Sovietice Estone. — 182.
- 42 În Letonia, Puterea Sovietică a fost proclamată la jumătatea lunii Decembrie 1918. Guvernul Sovietic Provizoriu al Letoniei a lansat la 17 Decembrie 1918 un manifest către poporul muncitor din Letonia prin care proclama trecerea puterii de stat în mâna Sovietelor. Manifestul spunea: „Noi știm că nu suntem singuri pe acest drum greu și în această luptă grea. Cu noi este R.S.F.S.R., cu care vom rămâne și de aci înainte strâns legați nu numai prin legături externe”. — 183.
- 43 Tariba lituaniană (consiliu național burghez) a fost creată în Septembrie 1917 sub controlul autorităților germane de ocupație. — 183.
- 44 Greva de trei zile dela Harcov a avut loc în primele zile ale lunii Decembrie 1918. Motivul grevei a fost arestarea Președintelui Sovietului din Harcov de către petliuriști. Au fost în grevă muncitori din toate întreprinderile, dela tramvai și dela

- uzina electrică. Autoritățile petliuriste au fost silite să elibereze pe cei arestați, greva încetând apoi, în urma hotărârilor luate de Soviet. — 184.
- 45 La 16 Decembrie 1918, la Vilno și în alte orașe ale Lituaniei au avut loc demonstrații și o grevă politică generală. Ele au fost organizate în urma apelului lansat de C.C. al Partidului Comunist al Lituaniei și Bielorusiei în semn de protest împotriva politicii duse de Tariba burgheză și de ocupații germani. La demonstrațiile din Vilno au participat aproape 20.000 de persoane — muncitori și sărăcimea orașului. Demonstrația s'a desfășurat sub lozincă „Toată puterea Sovietelor!”. Demonstrații mai cereau ca Germanii să înceteze de a scoate din Lituania bunurile feroviare și altele, precum și eliberarea deținuților politici. — 187.
- 46 Telegrama de salut trimisă Consiliului Comisarilor Poporului și Armatei Roșii au fost aprobate în ședința din 16 Decembrie 1918 a Sovietului din Vilno. Telegrama de salut trimisă Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. suna astfel: „Consiliul Comisarilor Poporului, având în frunte pe tovarășul Lenin, încercatul conducător al proletariatului mondial, este o stea călăuzitoare pentru clasa muncitoare din Lituania în lupta ce o dă pentru eliberarea ei deplină”.
Telegrama de salut trimisă Armatei Roșii conținea : „...Noi, muncitorii din Lituania, urmărim cu un entuziasm de nedescris vitejia eroică de care dați dovadă în lupta împotriva forțelor armate ale contrarevoluției. Salutăm, deasemenea, pe muncitorii și țăranii, fii ai Lituaniei, care au intrat în rândurile acestei armate și își jertfesc viața pentru eliberarea generală a clasei muncitoare și în special a fraților lor care gem sub jugul grelei ocupații...”. — 188.
- 47 Guvernul muncitoresc revoluționar provizoriu al Lituaniei s'a format în prima jumătate a lunii Decembrie 1918. În fruntea acestui guvern se afla bolșevicul V. S. Mițhevici-Capsucas. La 16 Decembrie 1918 Guvernul muncitoresc provizoriu a lansat un manifest prin care declara că „1. Intreaga putere trece în mâna Sovietelor de deputați ai muncitorilor și țăranilor fără pământ și cu pământ puțin. 2. De aci înainte puterea ocupaților germani este considerată desființată. 3. Tariba lituaniană a Kaiserului împreună cu consiliul ei de miniștri sunt considerate disolvate și puse înafara legii”. — 188.
- 48 Prin decretul din 22 Decembrie 1918, semnat de Lenin, Consiliul Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. a recunoscut independența Republicii Sovietice Lituaniene. Decizia din 23 Decembrie 1918, a Comitetului Executiv Central din Rusia, decizie

luată în urma raportului făcut de I. V. Stalin, suna astfel: „În fața Republicilor Sovietice Estone, Letone și Lituaniene, create prin lupta revoluționară a masselor proletare și țărănești, Comitetul Executiv Central confirmă din nou că pentru aceste țări nu decurg niciun fel de obligații din faptul că au făcut parte din vechiul imperiu țarist. Totodată Comitetul Executiv Central își exprimă convingerea fermă că numai acum, pe baza recunoașterii dreptului deplin la autodeterminare și a trecerii puterii în mâna clasei muncitoare, se creează o uniune liber consimțită și de nesdruncinat a oamenilor muncii de toate națiunile care locuiesc pe teritoriul fostului imperiu rus...”. — 188.

- 49 Dată fiind situația catastrofală ce s'a creat pe frontul de Est și mai ales în sectorul armatei a III-a, C.C. al P.C. (b) din Rusia a hotărât, la 30 Decembrie 1918, în urma propunerii făcute de V. I. Lenin, să trimită pe I. V. Stalin pe frontul de Est. La 1 Ianuarie 1919 s'a format o comisie a C.C. al partidului și a Consiliului Apărării, compusă din I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski, membri ai C.C., pentru a cerceta cauzele cedării orașului Perm și ale înfrângerilor suferite pe front, precum și pentru a lua măsuri în vederea restabilirii activității de partid și a activității organelor sovietice în sectorul armatelor a III-a și a II-a. La 3 Ianuarie 1919 I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski au plecat pe frontul de Est, unde au depus o muncă intensă pentru refacerea capacității de luptă a armatei a III-a și pentru consolidarea frontului și a spatelui frontului. În urma muncii depuse de comisie, pe frontul de Est s'a produs, la sfârșitul lui Ianuarie 1919, un reviriment. — 191.

- 50 La 13 Ianuarie 1919 I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski au expediat lui V. I. Lenin și C.C. al partidului „O sumară dare de seamă preliminară” cu privire la mersul cercetărilor asupra cauzelor catastrofei dela Perm. În darea de seamă erau arătate deasemenea măsurile indicate de comisie pentru restabilirea situației în sectorul armatei a III-a și pentru asigurarea trecerii armatei la ofensivă. La 14 Ianuarie V. I. Lenin a răspuns la această dare de seamă prin următoarea telegramă:

„Glazov sau în oricare loc s'ar afla,
lui Stalin, Dzerjinski

Primit și citit prima telegramă cifrată. Vă rog foarte mult pe amândoi să supravegheați personal la fața locului aplicarea măsurilor indicate, altfel succesul nu-i asigurat.

Lenin”. — 195.

- 51 Colegiul Central — organ local al Comisiei centrale de evaluare. — 196.

- 52 Este vorba de regimentele pe care Comandamentul Suprem trebuia să le trimită armatei a III-a în urma cererii lui I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski. Trimițând acest raport Consiliului Militar Revoluționar al Republicii, V. I. Lenin a scris pe el: „...După părerea mea, faptul că Vațetis a trimis 3 regimente la Narva este **c u l m e a n e r u ș i n ă r i i**. **A n u l a ț i o r d i n u l i i**” (vezi Culegeri din Lenin, vol. XXXIV, pag. 90). — 198.
- 53 Decretul C.E.C. al Sovietelor din Rusia cu privire la impozitul extraordinar forțetar, aplicat păturilor avute ale populației urbane și rurale, a fost publicat la 2 Noembrie 1918. Decretul prevedea ca sărăcimea să fie scutită de impozitul extraordinar, țărănimea mijlocasă să fie impusă moderat și toată greutatea impozitului să apese pe umerii chiaburilor. — 223.
- 54 „Izvestia V. T. I. C.” — cotidian; și-a început apariția la 28 Februarie 1917, sub titlul „Izvestia Sovietului de deputați ai muncitorilor și soldaților din Petrograd” („Izvestia V.T.I.C.”). După primul Congres general al Sovietelor, ziarul a devenit organul C.E.C. al Sovietelor de deputați ai muncitorilor și soldaților, iar cu începere dela 1 August 1917 a apărut sub titlul „Izvestia Comitetului Executiv Central și a Sovietului de deputați ai muncitorilor și soldaților din Petrograd”. Dela 27 Octombrie 1917, după cel de al II-lea Congres al Sovietelor din Rusia, ziarul devine organul oficial al Puterii Sovietice. Dela 12 Martie 1918 apare la Moscova sub titlul „Izvestia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputați ai țăranilor, muncitorilor, soldaților și Cazacilor din Rusia”. Dela 22 Iunie 1918 „Izvestia” este organul C.E.C. al Sovietelor din Rusia și al Sovietului din Moscova, iar mai târziu — organul C.E.C. al U.R.S.S. și al C.E.C. al Sovietelor din Rusia. — 226.
- 55 Primul congres al Sovietelor din Bielorusia s’a deschis la 2 Februarie 1919 la Minsc. La congres au participat 230 delegați. Congresul a proclamat Bielorusia Republică Socialistă Sovietică independentă, a votat Constituția R. S. S. Bielorusă și a ales un Comitet Executiv Central. La lucrările congresului a participat I. M. Sverdlov, președintele C.E.C. al Sovietelor din Rusia, care a citit decizia C.E.C. al Sovietelor din Rusia, prin care se recunoaște independența Republicii Socialiste Sovietice Bielorusie. — 239.
- 56 Primul congres al Sovietelor din Lituania s’a ținut în zilele de 18—20 Februarie 1919 la Vilno. La congres au participat 220 delegați. Congresul a luat în discuție darea de seamă a Guvernului muncitoresc-țăranesc provizoriu al Lituaniei, problema

unirii cu Bielorussia și alte probleme. Recunoscând necesitatea unirii Republicilor Sovietice Lituaniană și Bielorussiană, precum și necesitatea stabilirii legăturilor federative cu Republica Sovietică Rusă, congresul, în rezoluția adoptată asupra acestei chestiuni, a declarat următoarele: „Simțind puternic legătura sa indisolubilă cu toate republicile socialiste sovietice, congresul însărcinează Guvernul muncitoresc-țărănesc al Republicii Socialiste Sovietice Lituaniene și Bieloruse să înceapă imediat tratative cu guvernele muncitorești-țărănești ale R.S.F.S.R., Letoniei, Ucrainei și Estoniei pentru a se crea din toate aceste republici o singură Republică Socialistă Federativă Sovietică Rusă”. — 240.

- 57 Este vorba de conferința pe care Consiliul Antantei o proiectase pentru luna Februarie 1919, pe Insulele Principilor (Marea de Marmara), conferință la care urmau să fie invitați reprezentanți ai Guvernului Sovietic și ai guvernelor contrarevoluționare ale lui Colceac, Denichin etc. Se pretindea că țelul conferinței este restabilirea păcii în Rusia. Conferința nu s'a ținut. — 245.
- 58 Conferința dela Berna — conferință internațională a partidelor social-șovine și centriste, afiliate Internaționalei a II-a: s'a ținut în zilele de 3—10 Februarie 1919 la Berna (Elveția). — 246.
- 59 Din poezia „Crângul” de A. V. Colțov (vezi A. V. Colțov. Poezii. Opere complete, Leningrad 1939, pag. 90). — 246.
- 60 Comisia pentru redactarea proiectului de program al P.C. (b) din Rusia a fost aleasă la Congresul al VII-lea al partidului, la 8 Martie 1918, fiind formată din V. I. Lenin, I. V. Stalin și alții. Proiectul redactat de comisie a constituit baza programului adoptat la Congresul al VIII-lea al partidului.
Partea din proiect citată în articolul de față a intrat fără nicio modificare în programul partidului (vezi „Rezoluțiile și hotărârile adoptate la congresele, conferințele și ședințele plene ale C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S.”, partea I-a, ed. a 6-a, 1940, pag. 287). — 249.
- 61 Este vorba de Conferința Sovietelor de deputați ai muncitorilor și soldaților din Rusia care fusese convocată de Comitetul Executiv al Sovietului din Petrograd. Conferința s'a ținut la Petrograd în zilele de 29 Martie — 3 Aprilie 1917. — 252.
- 62 „Pravda” — cotidian muncitoresc bolșevic, fondat conform directivelor date de V. I. Lenin, din inițiativa lui I. V. Stalin; a

apărut la Petersburg dela 22 Aprilie 1912 până la 8 Iulie 1914. După revoluția din Februarie și-a reluat apariția (cu începere dela 5 Martie 1917) ca Organ Central al partidului bolșevic. La 15 Martie 1917 I. V. Stalin a fost cooptat în redacția „Pravdei”. La înapolierea sa în Rusia, în Aprilie 1917, V. I. Lenin a preluat conducerea „Pravdei”. Colaboratorii cei mai apropiați ai „Pravdei” au fost: V. M. Molotov, I. M. Sverdlov, M. S. Olminski, C. N. Samoilova și alții. Cu toate persecuțiile și prigoanele la care este supusă, „Pravda” desfășoară în această perioadă o activitate intensă pentru a strânge în jurul Partidului Bolșevic pe muncitori, pe soldații și țărani revoluționari, demascând burghezia imperialistă și pe acoliții ei — menșevicii și socialiștii-revoluționari, luptând pentru trecerea dela revoluția burghezo-democratică la revoluția socialistă. — 252.

63 Vezi Tezele din Aprilie ale lui V. I. Lenin — „Despre sarcinile proletariului în actuala revoluție”. (Opere, vol. XX, pag. 87—90 [vezi și V. I. Lenin: „Tezele din Aprilie”, ed. P.C.R. 1947, pag. 11—16. — Nota Red.]). — 252.

64 Conferința internațională a partidelor socialiste revoluționare s'a ținut la Moscova în zilele de 2—6 Martie 1919. La această conferință au participat 52 delegați, reprezentând cele mai importante țări din Europa și America. Din partea Partidului Comunist din Rusia au fost delegați V. I. Lenin, I. V. Stalin, V. V. Vorovschi și alții. Conferința s'a proclamat primul congres al Internaționalei Comuniste. Cea mai importantă problemă a ordinei de zi a fost raportul lui V. I. Lenin asupra democrației burgheze și dictaturii proletariului. Congresul a constituit Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste — organul executiv al Internaționalei a III-a Comuniste. — 255

65 Comisia dela Berna — comisie numită de Conferința dela Berna a social-șovinilor „pentru cercetarea situației sociale și politice din Rusia”. În această comisie fuseseră numiți Kautsky, Hilferding, Longuet și alții. La cererea de a se acorda comisiei permisiunea de intrare în țară, Guvernul Sovietic a declarat, la 19 Februarie 1919, că, deși nu consideră Conferința dela Berna nici ca fiind socialistă și nici ca reprezentând într-o măsură cât de mică clasa muncitoare, permite totuși intrarea comisiei în Rusia Sovietică. Vizita „eminenților revizori dela Berna”, cum a numit V. I. Lenin pe membrii comisiei, nu a avut loc. — 258.

66 Este vorba de știrile apărute în presa engleză la sfârșitul lunii Februarie 1919, potrivit cărora Consiliul Antantei intențio-

nează să reînnoiască invitația la conferința de pe Insulele Principilor. — 258.

- 67 Congresul al VIII-lea al P.C. (b) din Rusia s'a ținut la Moscova între 18 și 23 Martie 1919. Pe ordinea de zi a congresului erau următoarele chestiuni: 1) Raportul C.C.; 2) Programul P.C. (b) din Rusia; 3) Despre Internaționala Comunistă; 4) Situația militară și politica militară; 5) Munca la țară; 6) Probleme organizatorice; 7) Alegerea Comitetului Central. V. I. Lenin a prezentat raportul asupra activității C.C. și rapoartele asupra programului partidului și asupra muncii la țară.

Problema militară a fost discutată la congres în ședințe plene și în secțiunea militară. La congres s'a manifestat așa numita „opозиție militară“, care cuprindea pe foștii „comuniști de stânga“ și o serie de activiști care nu făcuseră parte din niciun fel de opозиție, dar care erau nemulțumiți de felul cum conducea Troțchi armata. Luptând împotriva denaturării politicii militare a partidului de către Troțchi, împotriva practicii lui antipartinice, „opозиția militară“ apăra totuși rămășițe ale partizanismului în armată, precum și alte păreri greșite într'un număr de probleme privind organizarea armatei. V. I. Lenin și I. V. Stalin au combătut „opозиția militară“. Congresul a respins o serie de propuneri făcute de „opозиția militară“ (proiectul lui Smirnov), condamnând în același timp poziția dăunătoare a lui Troțchi. Comisia militară aleasă de congres și compusă din tovarășii Stalin, Iaroslavschi și alții a redactat o rezoluție în problema militară, pe care congresul a adoptat-o în unanimitate.

În ceea ce privește Congresul al VIII-lea al P.C. (b) din Rusia și rezoluțiile congresului în problema militară și în alte probleme, vezi „Cursul scurt de istorie a P.C. (b) al U.R.S.S.“, pag. 222—225 (vezi și „Cursul scurt de istorie a Partidului Comunist (bolșevic) al Uniunii Sovietice“, ed. P.M.R. 1948, ediția a III-a, pag. 321—329. — Nota Red.). — 262.

- 68 Proiectul de decret cu privire la reorganizarea Controlului de Stat a fost pregătit de o comisie din care făceau parte I. V. Stalin, I. M. Sverdlov și alții. Proiectul a fost discutat la ședințele Consiliului Comisarilor Poporului din 8 Martie și 3 Aprilie 1919. Rapoartele asupra proiectului au fost prezentate de I. V. Stalin. V. I. Lenin a participat direct la pregătirea și redactarea definitivă a proiectului. — 264.

- 69 Două documente: primul intitulat „Executarea celor 26 comisari“ și al doilea intitulat „Intrevederea dintre generalul Thomson și domnul Ceaichin la 23 Martie 1919“ au fost publicate

ca anexă la articolul de față, apărut în „Izvestia” din 23 Aprilie 1919. — 265.

70 „Znamia Truda” („Steagul muncii”) — ziarul comitetului socialiștilor-revoluționari din Bacu; a apărut din Ianuarie 1918 până în Noembrie 1919. — 265.

71 „Edinaia Rossia” („Rusia Unică”) — ziar de orientare cadetă; a fost editat din Decembrie 1918 până în Iulie 1919 de așa numitul „Comitet național rus al orașului Bacu”. — 265.

72 „Iskra” — ziarul comitetului menșevic din Bacu; a apărut din Noembrie 1918 până în Aprilie 1920. — 268.

73 În luna Mai 1919, când Iudenici a pornit ofensiva și Petrogradul se afla în primejdie de a fi încercuit și ocupat de albi, I. V. Stalin a fost trimis pe frontul Petrograd în calitate de împuternicit extraordinar al Consiliului Apărării. În mandatul Consiliului Apărării din 17 Mai 1919 se arăta că I. V. Stalin este delegat în regiunea Petrogradului și în alte regiuni ale frontului de Vest „pentru a lua de urgență toate măsurile necesare în legătură cu situația creată pe frontul de Vest”. I. V. Stalin a sosit la Petrograd la 19 Mai 1919. — 272.

74 Crasnaia Gorca și Seraia Loșad — forturi lângă Petrograd. În ziua de 13 Iunie 1919, garnizoana acestor forturi, lăsându-se influențată de agitația contrarevoluționară a gardiștilor albi, care aveau legături cu socialiștii-revoluționari și cu menșevicii, s'a răsculat împotriva Puterii Sovietice. La 13 Iunie, din ordinul lui I. V. Stalin, vasele din flota Balticii au ieșit în larg în vederea unor operațiuni împotriva rebelilor. Concomitent a fost format la Oranienbaum un grup de trupe de coastă, al căror nucleu îl constituiau detașamentele de marinari. La 14 Iunie I. V. Stalin a sosit la Oranienbaum, unde a organizat o consfătuire la care au participat reprezentanții comandamentului naval și de uscat, comandanții și comisarii detașamentelor și unităților. La consfătuire a fost adoptat planul propus de I. V. Stalin, și anume de a se ocupa fortul Crasnaia Gorca printr'un atac pornit simultan dinspre mare și uscat. În ziua de 15 Iunie, sub conducerea directă a lui I. V. Stalin, care se afla în prima linie, grupul de coastă și celelalte unități au pornit ofensiva, fiind susținute de vasele flotei Baltice. Sdrobind pe rebeli pe căile de acces spre fortul Crasnaia Gorca, trupele sovietice au luat fortul în ziua de 16 Iunie, la orele 0 și 30 minute. Peste câteva ore a fost ocupat și fortul Seraia Loșad. — 275.

- 75 „Times” — ziar influent al marii burghezii engleze; apare la Londra din 1788; în perioada campaniei lui Iudenici, ziarul cerea să se dea ajutor acestuia. — 280.
- 76 Uzina Vidlița, care se afla pe malul răsăritean al lacului Ladoga, a fost baza principală a Finlandezilor albi care operau în sectorul Oloneț al frontului Petrograd. La 27 Iunie 1919 unitățile Armatei Roșii, susținute de vasele flotilei de pe lacul Onega și de flota Balticii, au cucerit Vidlița printr'un atac dat prin surprindere, nimicind statul-major al așa numitei „Armate voluntare din Oloneț” și capturând bogatele depozite de muniții, echipament și alimente. Finlandezii albi au fost alungați peste granița finlandeză. — 283.
- 77 La începutul lunii Iulie 1919, Polonezii albi au deslănțuit o ofensivă generală, amenințând dinspre Vest Republica Sovietică. Comitetul Central al partidului a încredințat lui I. V. Stalin conducerea directă a frontului de Vest. La 9 Iulie 1919, I. V. Stalin, fiind numit membru în Consiliul militar revoluționar al frontului de Vest, a sosit la statul-major al frontului, care se afla la Smolensc. — 286.
- 78 La 26 Septembrie 1919, C.C. al P.C. (b) din Rusia a hotărât să trimită pe I. V. Stalin pe frontul de Sud pentru a organiza zdrobirea lui Denichin. La 3 Octombrie I. V. Stalin a sosit la statul-major al frontului. Planul propus de I. V. Stalin pentru zdrobirea lui Denichin a fost acceptat de Comitetul Central al partidului. — 289.
- 79 Al II-lea Congres din Rusia al organizațiilor comuniste ale popoarelor orientale s'a ținut la Moscova între 22 Noembrie și 3 Decembrie 1919. La congres au participat vreo 80 delegați — reprezentând organizațiile comuniste musulmane din Turchestan, Azerbaidjan, Hiva, Buhara, Chirghizia, Tătaria, Ciuvașia, Bașchiria, Caucaz și diverse orașe (Perm, Viatca, Orenburg etc.). V. I. Lenin a prezentat raportul asupra situației politice. Congresul a ascultat raportul asupra activității Biroului Central al organizațiilor musulmane ale P.C. (b) din Rusia, a luat în discuție problema orientală și alte probleme, stabilind sarcinile activității de partid și sovietice în Orient. — 294.
- 80 Post-scriptum-ul la articolul intitulat „Cu privire la situația militară din Sud” a fost scris de I. V. Stalin cu prilejul publicării acestui articol în revista „Revoluționări Front” („Frontul revoluționar”), organul Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud-Vest și al Consiliului ucrainian al armatei muncii. — 302.

- 81 Armata muncii din Ucraina a fost creată în Februarie 1920. Ea a fost formată din unitățile militare puse la dispoziție de frontul de Sud-Vest în vederea folosirii lor în domeniul construcției economice și mai ales la lucrările pentru refacearea Donbasului. Pentru conducerea armatei muncii din Ucraina, Consiliul Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R., de comun acord cu Comitetul revoluționar ucrainian, a creat un Consiliu al armatei muncii, alcătuit din reprezentanți ai comisariatelor poporului pentru economie și ai Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud-Vest, sub președinția lui I. V. Stalin, împuternicit special și membru în Consiliul Apărării. — 310.
- 82 Conferința a IV-a generală a P.C. (b) al Ucrainei s'a ținut la Harcov între 17 și 23 Martie 1920. La această conferință au participat 278 delegați. Ordinea de zi a conferinței cuprindea următoarele chestiuni: 1) Raportul politic și organizatoric al C.C. al P.C. (b) al Ucrainei; 2) Relațiile dintre Republica Sovietică Ucrainiană și R.S.F.S.R.; 3) Atitudinea față de celelalte partide politice; 4) Politica economică; 5) Problema agrară și munca la țară; 6) Problema aprovizionării; 7) Alegerea C.C. al P.C. (b) al Ucrainei și a delegaților la congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia.
- I. V. Stalin a participat la conferință în calitate de reprezentant al C.C. al P.C. (b) din Rusia. La conferință, problema centrală a fost problema politicii economice. În cursul discuției ce s'a desfășurat în jurul acestei probleme au fost respinse cu hotărâre concepțiile grupării antipartinice „centralismul democratic” (Sapronov și alții), care era împotriva principiului conducerii unipersonale în întreprinderile industriale. În ceea ce privește munca la țară, conferința a luat importanța hotărâre de a crea în Ucraina uniuni ale țăranilor fără pământ și cu pământ puțin (comitete ale sărăcimii satelor). Conferința a ales pe I. V. Stalin ca delegat la Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia. — 312.
- 83 Este vorba de lovitura de stat contrarevoluționară (așa numitul putch al lui Kapp) din Berlin, pusă la cale de reacționarii germani la 13 Martie 1920. În urma grevei generale declanșate de muncitori, guvernul Kapp a fost alungat după câteva zile. — 314.
- 84 Este vorba de tezele C.C. al P.C. (b) din Rusia „Sarcinile imediate ale construcției economice”, elaborate în vederea celui de al IX-lea Congres al P.C. (b) din Rusia. Tezele au fost publicate în „Izvestia C.C. al P.C. (b) din Rusia” Nr. 14 din 12 Martie 1920. — 320.

85 Congresul al VII-lea al Sovietelor din Rusia s'a ținut la Moscova între 5 și 9 Decembrie 1919. Congresul a ascultat raportul lui V. I. Lenin asupra activității C.E.C. din Rusia și a Consiliului Comisarilor Poporului și a luat în discuție următoarele probleme: situația militară, organizarea aparatului sovietic, situația aprovizionării, a combustibilului etc. Hotărârile luate de congres în legătură cu problemele esențiale de pe ordinea de zi (rezoluțiile: „Despre organizarea aprovizionării în R.S.F.S.R.“, „Despre organizarea aparatului sovietic“, „Despre organizarea aprovizionării cu combustibil în R.S.F.S.R.“) au fost consacrate sarcinilor organizării economiei sovietice și a administrației sovietice.

Rezoluția Conferinței dela Harcov: este vorba de rezoluția cu privire la construcția economică, adoptată la raportul asupra politicii economice de către Conferința gubernială a P.C. (b) al Ucrainei, ținută la Harcov în ziua de 15 Martie 1920. — 321.

86 Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia s'a ținut la Moscova între 29 Martie și 5 Aprilie 1920. Congresul a luat în discuție următoarele probleme: 1) Darea de seamă a C.C.; 2) Sarcinile imediate ale construcției economice; 3) Mișcarea sindicală; 4) Sarcinile Internaționalei Comuniste; 5) Probleme organizatorice; 6) Atitudinea față de cooperație; 7) Trecerea la sistemul miliției; 8) Alegerea Comitetului Central. La congres V. I. Lenin a prezentat raportul politic al C.C. și a rostit discursuri asupra problemelor construcției economice și asupra cooperației.

Congresul a trasat sarcinile economice imediate ale țării în domeniul transporturilor și al industriei. Congresul a acordat o atenție deosebită problemei planului economic unic. În cadrul acestui plan, locul principal îl ocupa problema electricității economiei naționale. Congresul a respins cu hotărâre concepțiile grupării antipartinice „centralismul democratic“ (Sapronov, Osinschi etc.), care luase atitudine împotriva conducerii unipersonale în industrie. — 322.

87 Borotbiști — socialiști-revoluționari ucrainieni de stânga care s'au constituit, în Mai 1918, într'un partid independent. Și-au luat denumirea de borotbiști după numele organului central al partidului lor, ziarul „Borotba“. În Martie 1920, în urma creșterii influenței bolșevicilor în masele țărănești ale Ucrainei, borotbiștii au fost nevoiți să-și dissolve partidul și să se alăture Partidului Comunist (bolșevic) al Ucrainei. Conferința a IV-a a P.C. (b) al Ucrainei a hotărât să primească pe borotbiști în partid, toți noii admiși fiind supuși unei reînregistrări. În anii ce au urmat, mulți dintre borotbiști au dus o politică fățarnică și de înșelare a partidului și s'au pus în

- fruntea luptei antisovietice a elementelor naționaliste contra-revoluționare din Ucraina, fiind demascați ca dușmani în-veterați al poporului ucrainian. — 323.
- 88 Este vorba de Congresul al V-lea al P.M.S.D.R., care s'a ținut la Londra dela 30 Aprilie până la 19 Mai 1907. — 324.
- 89 Vezi K. Marx. Teze asupra lui Feuerbach. Opere alese în două volume, vol. I, 1941, pag. 382 (vezi și Karl Marx: „Teze asupra lui Feuerbach“, în Friedrich Engels: „Ludwig Feuerbach și sfârșitul filosofiei clasice germane“, ed. P.M.R. 1949, ediția a II-a, pag. 71. — Nota Red.). — 325.
- 90 Vezi V. I. Lenin. Opere, vol. IV, pag. 359—508 (vezi și V. I. Lenin, Opere alese în două volume, vol. I, partea întâia, ed. P.C.R. 1947, pag. 195—391. — Nota Red.). — 328.
- 91 Vezi V. I. Lenin. Opere, vol. VI, pag. 155—336 (vezi și V. I. Lenin, Opere alese în două volume, vol. I, partea întâia, ed. P.C.R. 1947, pag. 392—628. — Nota Red.). — 328.
- 92 Aceste cuvinte, dintr'o scrisoare adresată de Lassalle lui Marx la 24 Iunie 1852, au fost reproduse de V. I. Lenin în epigraful la lucrarea „Ce-i de făcut?“ (vezi Opere, vol. IV, pag. 359 [vezi și V. I. Lenin, Opere alese în două volume, vol. I, partea întâia, pag. 195. — Nota Red.]). — 328.
- 93 Este vorba de cele trei partide care s'au constituit 'după scizionarea vechiului partid social-democrat german: partidul social-democrat, partidul social-democrat independent și partidul comunist german. — 329.
- 94 Duma lui Bulăghin — instituție reprezentativă consultativă pe care guvernul țarist intenționa s'o convoace în 1905. Proiectul de lege pentru instituirea Dumei consultative de stat și legea pentru alegerile în Dumă au fost redactate de o comisie prezidată de ministrul afacerilor interne Bulăghin și publicate împreună cu manifestul țarului la 6 August 1905. Bolșevicii au proclamat boicot activ Dumei lui Bulăghin. „...Duma lui Bulăghin nu s'a întrunit niciodată. Vijelia revoluționară a măturat-o înainte de a se fi întrunit“ (V. I. Lenin. Opere, vol. XIX, pag. 352). — 331.
- 95 Vezi V. I. Lenin. Opere, vol. VIII, pag. 27—126 (vezi și V. I. Lenin, Opere alese în două volume, vol. I, partea a II-a, „Două tactici ale social-democrației în revoluția democratică“, ed. P.M.R. 1949, pag. 7—133. — Nota Red.). — 332.

- 96 Vezi V. I. Lenin. Opere, vol. IX, pag. 79—143. — 332.
- 97 Broșura „Sarcinile social-democraților ruși” a fost scrisă de Lenin în exil la sfârșitul anului 1897. Prima ediție a broșurii, cu o prefață de P. Axelrod, a fost publicată în anul 1898 la Geneva de către „Uniunea social-democraților ruși” (vezi V. I. Lenin. Opere, vol. II, pag. 167—190 [vezi și V. I. Lenin, Opere alese în două volume, vol. I, partea întâia, „Sarcinile social-democraților ruși”, ed. P.C.R. 1947, pag. 169—191. — Nota Red.]). — 334.
- 98 Conferința dela Tammerfors, prima conferință a bolșevicilor, s'a ținut între 12 și 17 Decembrie 1905. La această conferință s'au întâlnit pentru prima oară V. I. Lenin și I. V. Stalin. Până atunci ei întreținuseră legături prin corespondență sau prin intermediul unor tovarăși.
- Pe ordinea de zi a conferinței erau următoarele chestiuni: 1) Rapoarte din provincie; 2) Raportul asupra situației politice; 3) Raportul organizatoric al C.C.; 4) Despre unirea ambelor fracțiuni ale P.M.S.D.R.; 5) Despre reorganizarea partidului; 6) Problema agrară; 7) Despre Duma de stat.
- V. I. Lenin a prezentat rapoartele asupra situației politice și asupra problemei agrare; el a rostit deasemenea un discurs referitor la atitudinea față de Duma lui Witte. I. V. Stalin a făcut un raport asupra activității organizației transcaucaziene a bolșevicilor și a rostit un discurs în care a luat apărarea tacticii leniniste de boicotare activă a Dumei. Conferința a adoptat hotărârea de a reface unitatea partidului, care era de fapt scindat în două partide, și rezoluția asupra problemei agrare propusă de V. I. Lenin. I. V. Stalin a participat alături de V. I. Lenin la lucrările comisiei pentru redactarea rezoluției asupra atitudinii față de Dumă. În această rezoluție, conferința chema partidul și clasa muncitoare să boicoteze Duma, cerând tuturor organizațiilor de partid să folosească pe scară întinsă întrunirile electorale spre a lărgi organizarea revoluționară a proletariatului și spre a duce agitația în toate păturile poporului pentru insurecția armată. — 335.
- 99 Este vorba de corespondența diplomatică provocată de nota pe care ministrul englez al afacerilor externe, Curzon, a adresat-o la 11 Aprilie 1920 Comisarului Poporului pentru Afacerile externe al R.S.F.S.R. În această notă, Curzon a propus Guvernului Sovietic totala capitulare a lui Vranghel și a armatelor sale din Crimeea cu condiția ca Guvernul Sovietic să le acorde o amnistie. Cu privire la această corespondență, vezi și volumul de față pag. 353. — 338.

- 100 Conferința puterilor Antantei s'a ținut între 19 și 26 Aprilie 1920 la San-Remo (Italia). La conferință s'a luat în discuție problema respectării de către Germania a tratatului de pace dela Versailles, proiectul tratatului de pace cu Turcia, precum și alte probleme. — 346.
- 101 „Crasnoarmeeț“ („Ostașul Roșu“) — cotidian militar editat de Secțiunea Politică a Consiliului militar revoluționar al armatei a XVI-a de pe frontul de Vest; a apărut dela 20 Martie 1919 până la 15 Mai 1921. — 361.
- 102 Pe 'acest proiect de scrisoare V. I. Lenin a scris o rezoluție adresată secretarului C.C. al P.C. (b) din Rusia, în care spunea: „Sunt pentru trimiterea ei i m e d i a t ă ca fiind ceva indiscutabil“. Comitetul Central a trimis această scrisoare organizațiilor de partid în a doua jumătate a lunii Iulie 1920.— 363.
- 103 Trupele V.O.H.R. — trupe de pază internă a Republicii; în 1919—1920 asigurau paza orașelor, uzinelor, căilor ferate, depozitelor etc. în spatele frontului și în zonele de front. — 368.
- 104 Articolul „Marxismul și problema națională“ (vezi Opere, vol. 2, ed. P.M.R. 1949, pag. 305—386. — Nota Red.) a fost scris de I. V. Stalin pe la sfârșitul anului 1912 și începutul lui 1913 la Viena: prima oară a fost publicat sub semnătura K. Stalin, în Nr. 3—5 ale revistei „Prosveșcenie“ („Luminarea“) din 1913, sub titlul „Problema națională și social-democrația“.
- „Prosveșcenie“ — revistă lunară bolșevică; a apărut la Petersburg din Decembrie 1911 până în Iunie 1914, când a fost suspendată de guvernul țarist. În toamna anului 1917 a mai apărut încă un număr dublu. Revista era condusă de V. I. Lenin. În timpul cât a stat la Petersburg, I. V. Stalin a colaborat îndeaproape la această revistă. — 391.
- 105 Articolul „Revoluția din Octombrie și problema națională“ (vezi volumul de față pag. 159—171) a fost publicat în Nr. 1 din 9 Noembrie 1918 al ziarului „Jizni Naționalnostei“ („Viața Naționalităților“).
- Ziarul „Jizni Naționalnostei“ — organul Comisariatului Poporului pentru problemele naționalităților; a apărut săptămânal la Moscova dela 9 Noembrie 1918 până la 16 Februarie 1922. Cu începere dela 25 Februarie 1922 ziarul a fost reorganizat, devenind revistă și a apărut sub același titlu până în Ianuarie 1924. — 392.
- 106 Vezi volumul de față pag. 371—384. — 393.

- 107 Comitetul de acțiune și propagandă sau Consiliul pentru propagandă și acțiune al popoarelor din Orient a fost creat la primul congres al popoarelor din Orient, care s'a ținut la Bacu în Septembrie 1920. Comitetul avea sarcina de a organiza propaganda, de a sprijini și unifica mișcarea de eliberare din Orient. A ființat aproximativ un an. — 400.
- 108 La 14 Septembrie 1920 au sosit în Georgia, sub masca de „delegație socialistă”, leaderii Internaționalei a II-a (Vandervelde, MacDonald, Renaudel etc.). K. Kautsky, considerat drept unul din conducătorii „delegației”, a sosit la Tiflis în ziua de 30 Septembrie. Menșevicii au făcut „delegației” și lui Kautsky o primire solemnă. După două săptămâni „delegația” s'a înapoiat în Europa apuseană, iar Kautsky a rămas la Tiflis până în Decembrie 1920. — 414.
- 109 Cuvinte din discursul de apărare rostit de Luther în dieta dela Worms (1521), când biserica catolică i-a propus lui Luther să-și renege doctrina (vezi D. Martin Luthers Werke. Kritische Gesamtausgabe. Weimar 1897, vol. 7, pag. 838). — 415.
- 110 Congresul popoarelor din Daghestan s'a ținut la 13 Noembrie 1920 la Temir-Han-Șura. La congres au participat circa 300 delegați. După ce I. V. Stalin a proclamat autonomia Daghestanului, G. C. Ordjonichidze a rostit un discurs de salut. Congresul a adoptat o rezoluție în care a declarat că uniunea dintre popoarele din Daghestan și popoarele muncitoare din Rusia Sovietică este indestructibilă. — 416.
- 111 Congresul popoarelor din regiunea Terec s'a ținut în ziua de 17 Noembrie 1920 la Vladicavcaz. La congres au participat peste 500 delegați, iar la lucrările congresului au luat parte G. C. Ordjonichidze și S. M. Chirov. În rezoluția asupra raportului lui I. V. Stalin, congresul și-a exprimat credința că „autonomia va întări și mai mult legăturile frățesti care leagă masele muncitoare din regiunea Terec de Rusia Sovietică”. — 421.
- 112 Tratatul dela Sèvres — tratat de pace pe care Antanta l-a dictat Turciei, aliata Germaniei în primul război mondial; tratatul a fost semnat la 10 August 1920 la Sèvres (lângă Paris). Condițiunile înrobitoare ale acestui tratat, încheiat cu guvernul din Constantinopol, desființau în fapt independența Turciei. — 433.
- 113 Cele patrusprezece puncte ale lui Wilson — programul de pace propus de Wilson, președintele U.S.A., în Ianuarie 1918. Unul din puncte trata garantarea independenței și integrității atât a statelor mari cât și a celor mici. — 435.

CRONICĂ BIOGRAFICĂ

(*Octombrie 1917-1920*)

1917

- 25—26 Octombrie** V. I. Lenin și I. V. Stalin conduc lucrările celui de al II-lea Congres al Sovietelor de deputați ai muncitorilor și soldaților din Rusia.
- 26 Octombrie** La Congresul al II-lea al Sovietelor, I. V. Stalin este ales membru în C. E. C. al Sovietelor din Rusia și confirmat în funcția de Comisar al Poporului pentru problemele naționalităților.
- Noaptea spre 28 Octombrie** V. I. Lenin și I. V. Stalin vizitează statul-major al circumscripției militare Petrograd, unde împreună cu activiștii militari întocmesc planul operativ al înfrângerii armatelor lui Cherenschi și Crasnov.
- 28 Octombrie** V. I. Lenin și I. V. Stalin semnează decizia Consiliului Comisarilor Poporului prin care se interzice apariția ziarelor burgheze.
- 31 Octombrie** La ședința Comitetului militar-revoluționar, I. V. Stalin face o comunicare asupra situației de pe front.
- 2 Noembrie** V. I. Lenin și I. V. Stalin semnează „Declarația drepturilor popoarelor din Rusia“, redactată de I. V. Stalin.

- 3 Noembrie** I. V. Stalin ia cuvântul la conferința reprezentanților partidelor politice, ai muncitorilor dela uzina Putilov și ai Comitetului Executiv Central al Uniunii feroviarilor din Rusia (Vicjel).
- 6 Noembrie** I. V. Stalin rostește la ședința C. E. C. al Sovietelor din Rusia un discurs asupra creării unui „guvern general socialist“.
- 9 Noembrie** V. I. Lenin și I. V. Stalin semnează ordinul prin care generalul Duhonin este demis din funcția de comandant suprem.
- 14 Noembrie** I. V. Stalin ține o cuvântare la Congresul dela Helsingfors al Partidului muncitoresc social-democrat finlandez.
- 16 Noembrie** La ședința Consiliului Comisarilor Poporului, I. V. Stalin propune să se predea poporului ucrainian valorile istorice; este ales în comisia de redactare a decretului cu privire la tribunalele revoluționare.
- 19 Noembrie** La ședința Consiliului Comisarilor Poporului, I. V. Stalin face rapoartele: 1) cu privire la comerțul cu Finlanda și 2) cu privire la Ucraina și Radă.
- 20 Noembrie** I. V. Stalin supune Consiliului Comisarilor Poporului proiectul apelului Guvernului Sovietic „Către toți oamenii muncii musulmani din Rusia și Orient“; raportează Consiliului Comisarilor Poporului despre acțiunile contrarevoluționare ale comisiei pentru alegerile în Adunarea Constituantă.
- 22 Noembrie** I. V. Stalin ia cuvântul la ședința Comitetului militar-revoluționar în problema suspendării ziarelor contrarevoluționare.

- 27 Noembrie** I. V. Stalin ia cuvântul la şedinţa Consiliul Comisarilor Poporului în problema aplicării politicii Statului Socialist în domeniul finanţelor şi economic.
- Nu mai devreme de 27 Noembrie** V. I. Lenin şi I. V. Stalin întocmesc o schiţă a programului tratativelor de pace.
- 28 Noembrie** V. I. Lenin şi I. V. Stalin semnează „Decretul de arestare a conducătorilor războiului civil împotriva revoluţiei”, decret redactat de V. I. Lenin.
- 29 Noembrie** C.C. al partidului creează Biroul C.C., în care intră V. I. Lenin, I. V. Stalin şi I. M. Sverdlov.
- 1 Decembrie** I. V. Stalin discută cu preşedintele Comitetului Executiv al Sovietului Musulman din Rusia problema restituirii „Sfântului Coran al lui Osman” musulmanilor.
- 2 Decembrie** La şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului I. V. Stalin face rapoartele cu privire la Ucraina şi la organizarea congresului Sovietelor din Bielorusia.
- 5 Decembrie** În ziarul „Pravda” apare decretul referitor la crearea Consiliului superior al economiei naţionale (V.S.N.H.), decret semnat de V. I. Lenin, I. V. Stalin şi I. M. Sverdlov.
- I. V. Stalin încheie un acord cu reprezentanţii Comitetului regional bielorus cu privire la activitatea comună în scopul consolidării Puterii Sovietice în Bielorusia.
- 12 Decembrie** I. V. Stalin scrie articolul „Răspuns tovarăşilor ucrainieni din spatele frontului şi de pe front”.

-
- 14 Decembrie** La şedinţa C.E.C. al Sovietelor din Rusia, I. V. Stalin face raportul asupra relaţiilor cu Rada ucrainiană.
- 16 Decembrie** La şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, I. V. Stalin face raportul asupra situaţiei din Orenburg, din circumscripţia Ural, din Turchestan şi Caucaz.
- 18 Decembrie** V. I. Lenin şi I. V. Stalin semnează decretul referitor la independenţa de stat a Finlandei.
- La şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, I. V. Stalin face o comunicare cu privire la situaţia militară din circumscripţia Orenburg.
- 19 Decembrie** La şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, I. V. Stalin face raportul cu privire la Rada centrală ucrainiană.
- 21 Decembrie** V. I. Lenin şi I. V. Stalin participă la şedinţa Colegiului din Rusia pentru organizarea şi formarea Armatei Roşii.
- 22 Decembrie** La şedinţa C.E.C. al Sovietelor din Rusia, I. V. Stalin face raportul asupra independenţei Finlandei.
- 23 Decembrie** I. V. Stalin este numit preşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului pe timpul concediului lui V. I. Lenin.
- 24 Decembrie** I. V. Stalin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, la care face rapoartele asupra situaţiei din regiunea Donului, asupra congresului căzăcimii muncitoare şi asupra pregătirii ofensivei detaşamentelor revoluţionare împotriva Orenburgului.
- 27 Decembrie** În şedinţa prezidată de I. V. Stalin, Consiliul Comisarilor Poporului hotărăşte naţionalizarea

uzinelor Putilov și dă un decret de confiscare a uzinei de avioane Anatra din Simferopol și a altor uzine.

27 și 28 Decembrie I. V. Stalin se întreține cu delegații aripii stângi a adunării armatei căzăcești din regiunea Donului și cu un reprezentant al diviziei a 8-a de Cazaci.

31 Decembrie În Nr. 227 al ziarului „Pravda” apare articolul lui I. V. Stalin „Despre «Armenia turcească»”.

Decretul „Despre «Armenia turcească»”, redactat de I. V. Stalin, apare în acelaș număr al „Pravdei”, sub semnăturile lui V. I. Lenin și I. V. Stalin.

1918

8 Ianuarie La ședința Consiliului Comisarilor Poporului, I. V. Stalin este ales în comisia pentru luarea măsurilor în domeniul politicii de aprovizionare ce urmează a fi dusă de Puterea Sovietică.

10—18 Ianuarie I. V. Stalin participă la lucrările celui de al III-lea Congres general al Sovietelor din Rusia.

11 Ianuarie I. V. Stalin ia cuvântul la ședința Comitetului Central al partidului, susținând propunerile lui V. I. Lenin în problema păcii cu Germanii.

15 Ianuarie În ședința fracțiunii bolșevice dela Congresul al III-lea al Sovietelor, I. V. Stalin face raportul asupra Federației Republicilor Sovietice.

I. V. Stalin face raportul și rostește cuvântul de încheiere asupra problemei naționale în ședința Congresului al III-lea al Sovietelor. Congresul votează rezoluția propusă de I. V. Stalin asupra Instituțiilor federale ale Republicii Ruse.

- 24 Ianuarie** La şedinţa C.C. al partidului consacrată convocării Congresului al VII-lea al partidului, I. V. Stalin se pronunţă în favoarea revizuirii programului P.M.S.D. (b) din Rusia.
- Din însărcinarea C.C. al Partidului Bolşevic, I. V. Stalin conduce lucrările consfăturii fruntaşilor aripii revoluţionare a partidelor socialiste dintr'un număr de ţări din Europa şi America.
- 28 Ianuarie** V. I. Lenin şi I. V. Stalin trimit o telegramă delegaţiei sovietice de pace, care se afla la Brest-Litovsc, arătând că se impune încheierea imediată a păcii cu Germania.
- 21 (8) Februarie *** În legătură cu ofensiva trupelor germane, V. I. Lenin şi I. V. Stalin dau Comitetului oraşenesc şi comitetelor de sector din Petersburg ale Partidului Bolşevic directiva de a organiza rezistenţa împotriva coterpitorilor germani şi de a mobiliza pe burghezi pentru săpatul tranşeeilor sub controlul muncitorilor. I. V. Stalin trimite o directivă asemănătoare bolşevicilor din Chiev.
- 23 Februarie** La şedinţa Comitetului Central al partidului, I. V. Stalin susţine pe V. I. Lenin în lupta împotriva lui Troţchi şi a lui Buharin în problema păcii dela Brest-Litovsc.
- 24 Februarie** I. V. Stalin trimite o notă prin fir direct către Secretariatul Poporului al Republicii Sovietice Ucrainiene de a trimite o delegaţie la conferinţa de pace dela Brest-Litovsc, arătându-i totodată tactica pe care trebuie s'o urmeze în cursul tratativelor cu imperialiştii germani.

* Incepând cu 21 (8) Februarie 1918 datele din cronica biografică sunt notate după stilul nou.

- Nu mai devreme de 2 Martie** V. I. Lenin și I. V. Stalin vorbesc prin fir direct cu președintele Sovietului din Murmansk, cerându-i să ia măsuri diplomatice urgente pentru a împiedica ocuparea Murmanscului de către Anglia și Franța.
- 6—8 Martie** I. V. Stalin participă la lucrările Congresului al VII-lea al P. C. (b) din Rusia.
- 8 Martie** La Congresul al VII-lea al P. C. (b) din Rusia, I. V. Stalin este ales membru în Comitetul Central al partidului și membru în comisia de redactare a proiectului de program al partidului.
- Înainte de 10 Martie** I. V. Stalin este ales delegat la al IV-lea Congres general extraordinar al Sovietelor din Rusia din partea Sovietului din Petrograd.
- 10 Martie** I. V. Stalin pleacă împreună cu guvernul la Moscova.
- 14 Martie** În Nr. 47 al ziarului „Izvestia” apare articolul lui I. V. Stalin „Nodul ucrainian”.
În scrisoarea adresată lui G. C. Ordjonichidze, comisar extraordinar al Ucrainei, V. I. Lenin și I. V. Stalin cer crearea unui front unic de luptă al Crimeei și al Bazinului Donețului cu întreaga Rusie pentru a lupta împotriva invaziei cotropitorilor germani.
- 14—16 Martie** I. V. Stalin participă la lucrările celui de al IV-lea Congres general extraordinar al Sovietelor din Rusia.
- 16 Martie** Cel de al IV-lea Congres general extraordinar al Sovietelor din Rusia alege pe I. V. Stalin membru în C. E. C. al Sovietelor din Rusia.
- 19 Martie** În scrisoarea pe care o adresează lui S. Șaumian și A. Djaparidze, I. V. Stalin arată necesitatea de a întări Bacu-ul din punct de vedere militar.

- 26 și 27 Martie** In Nr. 55 și 56 ale ziarului „Pravda” apare articolul lui I. V. Stalin „Contrarevoluționarii din Transcaucazia sub masca socialismului”.
- În noaptea spre 31 Martie** I. V. Stalin vorbește prin fir direct cu președintele Sovietului din Tașchent despre situația internă din Turchestan.
- 1 Aprilie** Frațiunea bolșevică din C. E. C. al Sovietelor din Rusia alege pe I. V. Stalin membru în comisia pentru elaborarea proiectului primei Constituții a Republicii Sovietice Ruse.
- 2 Aprilie** La ședința Consiliului Comisarilor Poporului, I. V. Stalin propune, în legătură cu ofensiva Germanilor în direcția Harcovului, să se înceapă imediat tratative de pace cu Rada centrală ucrainiană.
- 3 și 4 Aprilie** In Nr. 62 și 63 ale ziarului „Pravda” se publică convorbirea lui I. V. Stalin cu un colaborator al ziarului „Pravda” în legătură cu organizarea Republicii Federative Ruse.
- 5 Aprilie** I. V. Stalin ia cuvântul la prima ședință a Comisiei C. E. C. din Rusia pentru elaborarea proiectului de Constituție a R. S. F. S. R.
- 9 Aprilie** Apelul adresat de I. V. Stalin Sovietelor din Cazan, Ufa, Orenburg, Turchestan și altor Soviete apare în Nr. 67 al ziarului „Pravda” sub titlul „O problemă la ordinea zilei”.
- 12 Aprilie** La ședința Comisiei C. E. C. al Sovietelor din Rusia pentru elaborarea proiectului de Constituție a R. S. F. S. R., I. V. Stalin face raportul asupra tipului de federație al Republicii Sovietice Ruse.
- 19 Aprilie** Proiectul lui I. V. Stalin „Principiile generale ale Constituției R. S. F. S. R.” este discutat

- și aprobat în ședința Comisiei C. E. C. al Sovietelor din Rusia pentru elaborarea proiectului de Constituție.
- 27 Aprilie** Consiliul Comisarilor Poporului numește pe I. V. Stalin împuternicit al R. S. F. S. R. pentru a duce tratative cu Rada centrală ucrainiană în vederea încheierii unui tratat de pace.
- 29 Aprilie** I. V. Stalin sosește împreună cu delegația la Cursc.
- Nu mai devreme de 2 Mai** I. V. Stalin pleacă dela Cursc la Moscova pentru a raporta Consiliului Comisarilor Poporului.
- 5 Mai** V. I. Lenin și I. V. Stalin trimit o radiogramă la Voronej, Rostov și Briansc, comunicând că s'a încheiat armistițiul pe frontul ucrainian.
- 10—16 Mai** I. V. Stalin conduce lucrările conferinței pentru convocarea congresului constitutiv al Sovietelor din Republica Sovietică Tătaro-Başchiră, rostind cuvântări la deschiderea și la închiderea conferinței.
- 23 Mai** În Nr. 100 al ziarului „Pravda” apare articolul lui I. V. Stalin „Situația din Caucaz”.
- 29 Mai** Consiliul Comisarilor Poporului numește pe I. V. Stalin conducător general al aprovizionării în Sudul Rusiei, investindu-l cu puteri extraordinare.
- 1 Iunie** În Nr. 108 al ziarului „Pravda” apare articolul lui I. V. Stalin „Despre regiunea Donului și Caucazul de Nord (Fapte și mașinațiuni)”.
- 4 Iunie** I. V. Stalin pleacă din Moscova la Țarițan.
- 6 Iunie** I. V. Stalin sosește la Țarițan.

- 7 Iunie** I. V. Stalin telegrafiază lui V. I. Lenin, informându-l asupra măsurilor luate pentru organizarea transporturilor, introducerea ordinii revoluționare la Țarițan și expedierea grâului la centru.
- 13 Iunie** În telegrama pe care o trimite lui V. I. Lenin, I. V. Stalin îl informează despre îmbunătățirea situației în domeniul transporturilor, despre planul de colectare a grâului și expedierea acestuia la Moscova.
- 25 Iunie** I. V. Stalin vine la Camâșin pentru a organiza activitatea transporturilor și a pune la punct expedierea produselor alimentare.
- 29 Iunie** I. V. Stalin comunică lui V. I. Lenin prin fir direct din Țarițan despre expedierea spre Nord a unor trenuri directe încărcate cu produse alimentare.
- 7 Iulie** Schimb de telegrame între V. I. Lenin și I. V. Stalin cu privire la rebeliunea socialiștilor-revoluționari „de stânga”.
În scrisoarea adresată lui V. I. Lenin, I. V. Stalin îl informează asupra situației militare din regiunea Țarițan și asupra Turchestanului.
- 8 Iulie** I. V. Stalin trimite lui S. Șaumian la Bacu o scrisoare în care vorbește despre problemele de politică internă și externă ale R.S.F.S.R. și ale Azerbaidjanului.
- 10 Iulie** În scrisoarea către V. I. Lenin, I. V. Stalin protestează împotriva dispozițiilor lui Troțchi, care duc la prăbușirea frontului Țarițan și la pierderea Caucazului de Nord.
- 15 Iulie** I. V. Stalin telegrafiază Comisariatului Po-

- porului al armatei asupra necesității de a se da de urgență ajutor Turchestanului Sovietic.
- 17 Iulie** I. V. Stalin telegrafiază lui V. I. Lenin rezultatele inspecției sale pe frontul Țarițan.
- 18 Iulie** I. V. Stalin informează prin fir direct pe V. I. Lenin că între 12 și 16 Iulie s'au trimis la Moscova cinci trenuri cu produse alimentare.
- 19 Iulie** Se constituie Consiliul militar al circumscripției militare a Caucazului de Nord, în frunte cu I. V. Stalin.
- 20 Iulie** I. V. Stalin trimite lui S. Șaumian o telegramă în numele C.E.C. al Sovietelor din Rusia și al Consiliului Comisarilor Poporului, cerând ca Sovietul din Bacu să ducă o politică externă independentă și să lupte cu hotărâre împotriva agenților capitalului străin
- 24 Iulie** I. V. Stalin are o convorbire prin fir direct cu V. I. Lenin în legătură cu situația aprovizionării cu alimente a Moscovei și Petrogradului.
- 4 August** În scrisoarea către V. I. Lenin, I. V. Stalin îl informează asupra situației militare și alimentare din Sud.
- 6 August** I. V. Stalin semnează ordinul Consiliului militar al circumscripției militare a Caucazului de Nord cu privire la reorganizarea tuturor organelor însărcinate cu aprovizionarea frontului.
- 8 August** I. V. Stalin și C. E. Vorosilov se află în gara Cotelnicovo; în legătură cu ofensiva bandelor lui Crasnov, ei ordonă comandantului sectorului sudic al frontului Țarițan să deplaseze trupe.

-
- 13 August** I. V. Stalin semnează ordinul Consiliului militar prin care se proclamă starea de asediu la Țarițan și în gubernie.
- 14 August** I. V. Stalin semnează ordinul Consiliului militar cu privire la mobilizarea burgheziei din Țarițan pentru săparea tranșelor.
- 17 August** I. V. Stalin telegrafiază la Moscova lui Parhomenco, anunțându-l că situația pe frontul Țarițan s'a ameliorat.
- 19 August** I. V. Stalin și C. E. Vorosilov se află la Sarepta, în legătură cu operațiunile militare pe front.
- 24 August** I. V. Stalin și C. E. Vorosilov semnează ordinul operativ de desfășurare a ofensivei pe frontul Țarițan.
- 26 August** I. V. Stalin și C. E. Vorosilov semnează ordinul prin care se dispune reorganizarea fabricii de tunuri din Țarițan, dat fiind că frontul are nevoie de automobile blindate.
- 31 August** I. V. Stalin și C. E. Vorosilov trimit lui I. M. Sverdlov, președintele C.E.C. al Sovietelor din Rusia, o telegramă în legătură cu atentatul mișelesc la viața lui V. I. Lenin.
- 6 Septembrie** I. V. Stalin informează telegrafic Consiliul Comisarilor Poporului despre ofensiva încununată de succes a trupelor sovietice din sectorul Țarițan.
- 8 Septembrie** I. V. Stalin informează telegrafic pe V. I. Lenin că la Țarițan a fost lichidată rebeliunea contrarevoluționară a regimentului „Gruzoles”, organizată de socialiștii-revoluționari.

- 10 Septembrie** La meetingul organizat la Țarițan, I. V. Stalin salută, în numele Consiliului Comisarilor Poporului și al Consiliului militar al circumscripției Caucazul de Nord, regimentele dela Țarițan care s'au distins în lupte, înmânându-le steaguri cu inscripția „Pentru vitejie în luptă”.
- 12 Septembrie** I. V. Stalin pleacă la Moscova pentru a raporta lui V. I. Lenin asupra unor chestiuni în legătură cu situația pe frontul de Sud.
- 15 Septembrie** V. I. Lenin, I. M. Sverdlov și I. V. Stalin țin o consfătuire cu privire la probleme legate de frontul Țarițan.
- 17 Septembrie** I. V. Stalin este numit președinte al Consiliului militar-revoluționar al frontului de Sud, constituit atunci.
- 19 Septembrie** I. V. Stalin se ocupă de componența și felul de funcționare al colectivului de conducere al Comisariatului Poporului pentru naționalități.
- V. I. Lenin și I. V. Stalin trimit o telegramă de salut trupelor revoluționare de pe frontul Țarițan.
- 21 Septembrie** Ziarul „Izvestia” publică convorbirea lui I. V. Stalin cu un colaborator al ziarului „Izvestia” cu privire la situația de pe frontul Țarițan.
- 22 Septembrie** I. V. Stalin se întoarce la Țarițan, venind dela Moscova.
- 28 Septembrie** I. V. Stalin conduce prima ședință a Consiliului militar-revoluționar al frontului de Sud, în care se discută chestiunea grupării unităților de pe front în patru armate.
- 3 Octombrie** I. V. Stalin și C. E. Vorosilov trimit lui V. I. Lenin o telegramă, cerând ca C.C. să exami-

- neze acțiunile lui Troțchi, care amenință să ducă frontul de Sud la prăbușire.
- 6 Octombrie** I. V. Stalin pleacă din nou la Moscova.
- 8 Octombrie** Printr'o decizie a Consiliului Comisarilor Poporului, I. V. Stalin este numit membru în Consiliul militar-revoluționar al Republicii.
- 11 Octombrie** I. V. Stalin se întoarce din Moscova la Țarițan.
- I. V. Stalin informează prin fir direct pe I. M. Sverdlov despre situația de pe frontul Țarițan.
- 16 Octombrie** În Nr. 58 al ziarului „Soldat Revoluții” apare „Scrisoare către sărăcimea dela Don”, semnată de I. V. Stalin și alți membri ai Consiliului militar.
- 18 Octombrie** I. V. Stalin telegrafiază lui V. I. Lenin că armatele lui Crasnov au fost zdrobite la Țarițan.
- 19 Octombrie** I. V. Stalin pleacă dela Țarițan la Moscova.
- 22 Octombrie** I. V. Stalin trimite o telegramă de salut regimentelor revoluționare care au zdrobit armatele de gardiști albi la Țarițan.
- La Congresul al II-lea al Partidului Comunist (bolșevic) al Ucrainei, I. V. Stalin este ales membru în C.C. al P.C. (b) al Ucrainei.
- 29 Octombrie** La ședința plenară a Sovietului din Moscova, I. V. Stalin face un raport cu privire la starea de lucruri de pe frontul de Sud.
- În Nr. 234 al ziarului „Pravda” apare articolul lui I. V. Stalin „Logica lucrurilor (Cu privire la «Tezele» C.C. al menșevicilor)”.

- 6 Noembrie** In Nr. 241 al ziarului „Pravda“ apare articolul lui I. V. Stalin „Revoluția din Octombrie (Zilele de 24 și 25 Octombrie 1917 la Petrograd)“.
- 6—9 Noembrie** I. V. Stalin participă la lucrările celui de al VI-lea Congres general extraordinar al Sovietelor din Rusia.
- 9 Noembrie** Al VI-lea Congres general extraordinar al Sovietelor din Rusia alege pe I. V. Stalin membru în C.E.C. al Sovietelor din Rusia.
- 11 Noembrie** I. V. Stalin salută în numele C.C. al P.C. (b) din Rusia primul congres al musulmanilor-comuniști, care se ține la Moscova.
- 13 Noembrie** La ședința Comitetului Executiv Central din Rusia, I. V. Stalin este ales membru în Prezidiul C.E.C. al Sovietelor din Rusia.
- 17 Noembrie** In Nr. 2 al ziarului „Jizni Naționalnostei“ apare articolul lui I. V. Stalin „Zidul despărțitor“.
- 24 Noembrie** In Nr. 3 al ziarului „Jizni Naționalnostei“ apare articolul lui I. V. Stalin „Nu uitați Orientul“.
- 30 Noembrie** I. V. Stalin este numit membru în Consiliul Apărării Muncitorești-Țărănești și vice-președinte al acestui Consiliu.
- 1 Decembrie** I. V. Stalin ia parte la discuțiile primei ședințe a Consiliului Apărării Muncitorești-Țărănești.
- Prin hotărârea Consiliului Apărării, se acordă lui V. I. Lenin și I. V. Stalin dreptul de a aproba deciziile comisiilor Consiliului Apărării.

- 3 Decembrie** I. V. Stalin conduce ședința comisiei Consiliului Apărării la care se discută problema îmbunătățirii transportului feroviar.
- 7 Decembrie** Consiliul Comisarilor Poporului aprobă proiectul de decret, redactat de I. V. Stalin, referitor la recunoașterea independenței Republicii Sovietice Estone.
- 11 Decembrie** I. V. Stalin face următoarele rapoarte la ședința Consiliului Apărării: asupra îmbunătățirii transportului feroviar, asupra agitației politice și a trimerii de comisari în diviziile ce se formează și asupra încartuirii unităților militare.
- 22 Decembrie** În Nr. 7 al ziarului „Jizni Naționalnostei” apare articolul lui I. V. Stalin „Lucrurile își urmează cursul”.
- 25 Decembrie** I. V. Stalin are o întrevedere cu colaboratorii Comisariatului național bielorus, discutând problema organizării de stat a Bielorusiei.
- I. V. Stalin dă directive prin fir direct lui Miasnicov la Smolensk în legătură cu organizarea R.S.S. Bielorusie și a P.C. (b) al Bielorusiei.
- 29 Decembrie** La ședința Consiliului Apărării, I. V. Stalin face o comunicare asupra situației aprovizionării din zona frontului.
- 30 Decembrie** La propunerea lui V. I. Lenin, C.C. al P.C. (b) din Rusia hotărăște să trimită pe I. V. Stalin pe frontul de Est.

1 9 1 9

- 1 Ianuarie** Comitetul Central al P.C. (b) din Rusia și Consiliul Apărării institue o comisie de par-

tid pentru anchetă, alcătuită din I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski, pentru a lămuri cauzele cedării orașului Perm și a lua măsuri în vederea restabilirii muncii de partid și sovietice în zona armatelor a III-a și a II-a de pe frontul de Est.

5 Ianuarie

I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski sosesc la Viatca.

În scrisoarea pe care I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski o adresează din Viatca lui V. I. Lenin, ei ridică problema trimerii de întăriri pentru armata a III-a.

În noaptea spre
7 Ianuarie

I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski pleacă la Glazov, la statul-major al armatei a III-a.

7 Ianuarie

I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski dau directivă Comitetului regional din Viatca al partidului să procedeze la mobilizarea comuniștilor pentru front.

13 Ianuarie

I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski trimit lui V. I. Lenin o sumară dare de seamă preliminară cu privire la mersul anchetei asupra cauzelor catastrofei dela Perm.

18 Ianuarie

I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski pleacă dela Glazov la Viatca.

19 Ianuarie

I. V. Stalin ia cuvântul la ședința comună a organizațiilor de partid și sovietice din Ural și Viatca, ședință convocată de o comisie a C.C. al partidului și a Consiliului Apărării, vorbind despre crearea unui comitet militar-revoluționar la Viatca.

I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski conduc lucrările unei consfătuiri a reprezentanților Co-

misariatului Poporului pentru căile de comunicație, ai secțiunii comunicațiilor militare ale armatei a III-a și ai altor organizații, în legătură cu problema descongestionării nodului de cale ferată Viatca.

I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski trimit lui V. I. Lenin un raport asupra măsurilor luate pentru întărirea frontului și spatelui frontului armatei a III-a.

- 20 Ianuarie** I. V. Stalin comunică lui V. I. Lenin că situația pe frontul de Est s'a îmbunătățit.
- 21 Ianuarie** I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski pleacă din Viatca la Glazov, la statul-major al armatei a III-a.
- 25 Ianuarie** I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski se întorc din Glazov la Viatca.
- 27 Ianuarie** I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski pleacă din Viatca la Moscova.
- 31 Ianuarie** I. V. Stalin și F. E. Dzerjinski, la înpolierea lor de pe frontul de Est, prezintă lui V. I. Lenin raportul Comisiei Comitetului Central al partidului și a Consiliului Apărării.
- 9 Februarie** În Nr. 30 al ziarului „Izvestia” apare articolul lui I. V. Stalin „Politica guvernului în problema națională”.
- 17 Februarie** La ședința Consiliului Apărării, I. V. Stalin face raportul asupra introducerii de trenuri directe pentru transportul grâului și al cărbunelui.
- 22 Februarie** În Nr. 41 al ziarului „Izvestia” apare articolul lui I. V. Stalin „Două lagăre”.

- 2 Martie** In Nr. 48 al ziarului „Pravda” apare articolul lui I. V. Stalin „Sarcinile noastre în Orient”.
- 2—6 Martie** I. V. Stalin participă la lucrările primului congres al Internaționalei Comuniste ca membru al delegației Partidului Comunist (bolșevic) din Rusia.
- 8 Martie** La ședința Consiliului Comisarilor Poporului, I. V. Stalin face raportul asupra proiectului de decret privitor la reorganizarea Controlului de Stat.
- 9 Martie** In Nr. 53 al ziarului „Pravda” și în Nr. 8 al ziarului „Jizni Naționalnoștei” apare articolul lui I. V. Stalin „În decurs de doi ani”.
- 16 Martie** In Nr. 58 al ziarului „Izvestia” apare articolul lui I. V. Stalin „Rezervele imperialismului”.
- 18—23 Martie** I. V. Stalin participă la lucrările celui de al VIII-lea Congres al P.C. (b) din Rusia.
- 19 Martie** La ședința Congresului al VIII-lea al P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin este ales membru în comisia pentru redactarea definitivă a programului partidului.
- 21 Martie** I. V. Stalin ia cuvântul la Congresul al VIII-lea al P.C. (b) din Rusia, vorbind despre problema militară.
- 22 Martie** La ședința Congresului al VIII-lea al P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin este ales membru în comisia pentru redactarea rezoluției asupra problemei militare.
- 23 Martie** La ședința Congresului al VIII-lea al P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin este ales membru în C.C. al P.C. (b) din Rusia.

- Ziarul „Izvestia” publică „Acordul încheiat între Puterea Sovietică centrală și guvernul bașchir cu privire la Bașchiria Autonomă Sovietică”, acord semnat de V. I. Lenin și I. V. Stalin.
- 25 Martie** La plenara C.C. al P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin este confirmat membru în Biroul Politic și Biroul Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia.
- 30 Martie** Prin decizia C.E.C. al Sovietelor din Rusia, I. V. Stalin este confirmat Comisar al Poporului pentru Controlul de Stat.
- 3 Aprilie** La ședința Consiliului Comisarilor Poporului, I. V. Stalin face raportul asupra proiectului de decret privitor la reorganizarea Controlului de Stat.
- 9 Aprilie** La ședința plenară a C.E.C. al Sovietelor din Rusia, I. V. Stalin face raportul asupra reorganizării Controlului de Stat.
- V. I. Lenin, I. V. Stalin și M. I. Calinin semnează decretul asupra Controlului de Stat, aprobat de C.E.C. al Sovietelor din Rusia.
- 13 Aprilie** I. V. Stalin participă la lucrările plenarei C.C. al P.C. (b) din Rusia.
- 21 Aprilie** Prin hotărîrea Consiliului Apărării, V. I. Lenin și I. V. Stalin sunt numiți membri în comisia pentru cercetarea modului în care este organizată evidența bunurilor militare în Comisia extraordinară pentru aprovizionarea Armatei Roșii.
- 23 Aprilie** În Nr. 85 al ziarului „Izvestia” apare articolul lui I. V. Stalin „În legătură cu împușcarea celor

- 26 de tovarăși din Bacu de către agenții imperialismului englez”.
- 30 Aprilie** I. V. Stalin semnează comunicatul „Către toți cetățenii Republicii Sovietice” asupra organizării Biroului central de reclamații și declarații de pe lângă Comisariatul Poporului pentru Controlul de Stat. Comunicatul apare în Nr. 97 al ziarului „Izvestia” din 8 Mai 1919.
- 4 Mai** I. V. Stalin participă la lucrările plenarei C.C. al P.C. (b) din Rusia.
- 5 Mai** La ședința Consiliului Apărării, I. V. Stalin face raportul asupra rezultatelor controlului făcut la instituțiile de Stat.
- 8 Mai** V. I. Lenin și I. V. Stalin trimit Consiliului Comisarilor Poporului din Ucraina directiva C.C. al P.C. (b) din Rusia de a se acorda un mai intens ajutor militar frontului de Sud, având în vedere că Bazinul Donețului este amenințat de Denichin.
- 17 Mai** Cu prilejul deslănțuirii ofensivei lui Iudenici și amenințării Petrogradului, C.C. al partidului și Consiliul Apărării trimit pe I. V. Stalin pe frontul Petrograd.
- 19 Mai** Sosind la Petrograd, I. V. Stalin ține o consfătuire cu Comandantul Suprem, cu comandantul frontului de Vest și cu comandantul armatei a VII-a cu privire la situația de pe front.
- I. V. Stalin informează prin fir direct pe V. I. Lenin despre situația de pe frontul Petrograd și despre măsurile luate pentru întărirea frontului.

- 20 Mai** I. V. Stalin pleacă din Petrograd la Starala Russa, la statul-major al frontului de Vest.
- 21 Mai** I. V. Stalin informează prin fir direct pe V. I. Lenin și Consiliul militar revoluționar al Republicii despre situația de pe frontul Gâtina.
- 22 Mai** I. V. Stalin pleacă de la Starala Russa în sectorul Gâtina, amenințat direct de atacul albilor.
- 25 Mai** La Kronstadt, I. V. Stalin se informează asupra stării flotei Balticii.
- I. V. Stalin inspectează fortificațiile sectorului carelian al frontului.
- 28 Mai** După ce a inspectat linia frontului, I. V. Stalin se întoarce la Petrograd.
- 30 Mai** I. V. Stalin ține o consfătuire cu Comandantul Suprem, cu reprezentanții Consiliului militar revoluționar al Republicii, cu comandamentul frontului de Vest, cu cel al armatei a VII-a și cu cel al flotei Balticii cu privire la apărarea căilor de acces spre Petrograd.
- Începutul lunii Iunie** I. V. Stalin adresează un apel trupelor care apără Petrogradul, îndemnându-le să lupte împotriva dezertorilor și a trădătorilor de pe front.
- 8—9 Iunie** I. V. Stalin se află în sectorul Narva al frontului.
- 10 Iunie** C.C. al P.C. (b) din Rusia însărcinează pe I. V. Stalin să realizeze centralizarea conducerii frontului de Vest.
- 13 Iunie** În legătură cu izbucnirea rebeliunii contrarevoluționare în forturile Crasnaia Gorca și Se-

raia Loşad, I. V. Stalin ordonă vaselor flotei Baltice să pornească în larg pentru a deschide focul asupra fortului Crasnaia Gorca şi dă directiva de a se forma la Oranienbaum un grup de trupe de coastă care să atace Crasnaia Gorca de pe uscat.

14 Iunie

I. V. Stalin soseşte la Oranienbaum şi ţine o consfătuire cu reprezentanţii comandamentului flotei şi ai trupelor de uscat, cu comandanţii şi comisarii unităţilor din grupul armatei de coastă cu privire la planul de atac împotriva fortului Crasnaia Gorca.

15 Iunie

I. V. Stalin pleacă dela Oranienbaum în zona operaţiunilor militare pentru a conduce operaţiunea de ocupare a fortului Crasnaia Gorca.

16 Iunie

I. V. Stalin comunică lui V. I. Lenin că unităţile Armatei Roşii au cucerit forturile Crasnaia Gorca şi Seraia Loşad.

I. V. Stalin soseşte la fortul Crasnaia Gorca şi participă la meetingul marinarilor flotei Balticii şi al unităţilor Armatei Roşii.

22 Iunie

I. V. Stalin comunică lui V. I. Lenin că pe frontul Petrograd unităţile Armatei Roşii au pornit ofensiva.

28 Iunie

I. V. Stalin trimite salutul său Diviziei I Infanterie şi marinarilor flotilei de pe lacul Onega şi ai flotei Balticii care au cucerit Vidliţa — baza militară a Finlandezilor albi la graniţa cu Finlanda.

3 Iulie

I. V. Stalin soseşte la Moscova.

3—4 Iulie

I. V. Stalin participă la lucrările plenarei C.C. al P.C. (b) din Rusia.

- 5 Iulie** I. V. Stalin este numit membru în Consiliul militar revoluționar al frontului de Vest.
- 8 Iulie** Ziarul „Pravda” publică convorbirea lui I. V. Stalin cu un corespondent al ziarului „Pravda” cu privire la situația de pe frontul Petrograd.
- 9 Iulie** I. V. Stalin sosește la Smolensk, la statul-major al frontului de Vest.
- 13 Iulie** I. V. Stalin ține la Minsk o consfătuire cu membrii guvernului Lituanian-Bielorus cu privire la disolvarea guvernului și a Consiliului Apărării din Minsk și la intrarea membrilor lor în organele frontului.
- 23 Iulie** I. V. Stalin semnează directiva Consiliului militar revoluționar al frontului de Vest către Comisariatul militar al circumscripției Petrograd și cel al circumscripției de Vest cu privire la organizarea unor dispozitive de apărare.
- 5 August** I. V. Stalin semnează ordinul Consiliului militar revoluționar al frontului de Vest cu privire la crearea zonei fortificate a Petrogradului.
- I. V. Stalin semnează directiva Consiliului militar revoluționar al frontului de Vest prin care se ordonă armatelor acestui front să zdrobească pe albi pe căile de acces spre Petrograd și să ocupe Pscov.
- 11 August** I. V. Stalin informează printr-o scrisoare pe V. I. Lenin despre situația de pe frontul de Vest.
- 13 August** I. V. Stalin cere prin fir direct informații lui G. C. Ordjonichidze asupra situației din zona operațiunilor armatei a XVI-a de pe frontul de Vest.

- 26 August** I. V. Stalin comunică lui V. I. Lenin că unitățile Armatei Roșii au luat Pscovul.
- August** I. V. Stalin conduce lucrările conferinței speciale a instructorilor politici de răspundere de pe frontul de Vest în vederea redactării „Instrucțiunilor pentru comisarii de regiment din unitățile de pe front”.
- 2 Septembrie** I. V. Stalin comunică lui V. I. Lenin că unitățile Armatei Roșii au deslănțuit o contraofensivă lângă Dvinsc.
- 10 Septembrie** I. V. Stalin pleacă dela Smolensc la Moscova.
- 15 Septembrie** I. V. Stalin se înapoiază la Smolensc.
- 25 Septembrie** I. V. Stalin pleacă dela Smolensc la Moscova.
- 26 Septembrie** I. V. Stalin participă la lucrările plenarei C.C. al P.C. (b) din Rusia. Plenara C.C. hotărăște să-l trimită pe I. V. Stalin pe frontul de Sud pentru a organiza zdrobirea lui Denichin.
- 27 Septembrie** I. V. Stalin este numit membru în Consiliul militar revoluționar al frontului de Sud.
- I. V. Stalin participă la ședința Consiliului militar revoluționar al Republicii. La propunerea lui I. V. Stalin se hotărăște crearea unei divizii mixte, alcătuite din regimente ale frontului de Vest, pentru a fi trimisă pe frontul de Sud, precum și crearea unei Direcțiuni a formațiunilor militare de pe frontul de Sud.
- 28 Septembrie** I. V. Stalin sosește la Smolensc.
- 30 Septembrie** I. V. Stalin pleacă dela Smolensc la Moscova.
- 2 Octombrie** I. V. Stalin participă la ședința Consiliului militar revoluționar al Republicii. La propunerea

- lui I. V. Stalin se hotărăște trimiterea de întâriri diviziei letone, care urmează a fi trimisă pe frontul de Sud.
- 3 Octombrie** I. V. Stalin sosește în satul Serghievscoc, la statul-major al frontului de Sud.
- 9 Octombrie** I. V. Stalin semnează directiva Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud cu privire la crearea unui grup de trupe de șoc pentru a opera împotriva armatei lui Denichin lângă Oriol.
- 11 Octombrie** I. V. Stalin pleacă din Serghievscoc la Serpuhov, cu prilejul mutării reședinței statului-major al frontului de Sud.
- 15 Octombrie** Într-o scrisoare către V. I. Lenin, I. V. Stalin propune un plan strategic care prevede desfășurarea unei ofensive împotriva lui Denichin din regiunea Voronej prin Harcov—Donbas spre Rostov.
- 17 Octombrie** I. V. Stalin semnează directiva prin care Consiliul militar revoluționar al frontului de Sud ordonă comandamentului armatei a XIV-a să ocupe orașul Oriol. La 20 Octombrie unitățile Armatei Roșii au luat Oriolul.
- 20 Octombrie** I. V. Stalin semnează directiva prin care Consiliul militar revoluționar al frontului de Sud ordonă armatelor de pe front să urmărească armatele lui Denichin în retragere, direcțiunea atacului principal fiind orașul Cursc.
- 25 Octombrie** I. V. Stalin comunică lui V. I. Lenin că corpul de cavalerie al lui Budionai a zdrobit corpurile de cavalerie ale lui Șcuro și Mamontov și că trupele roșii au luat Voronejul.

-
- 30 Octombrie** I. V. Stalin pleacă dela Serpuhov în zona operațiunilor militare de pe frontul de Sud.
- 3 Noembrie** I. V. Stalin se înapoiază la Serpuhov din inspecția făcută pe front.
- 4 Noembrie** I. V. Stalin pleacă la Moscova.
- 6 Noembrie** I. V. Stalin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia. La propunerea lui I. V. Stalin se ia hotărîrea de a se trimite întăriri pe frontul de Sud.
- 9 Noembrie** I. V. Stalin se înapoiază la Serpuhov, la statul-major al frontului de Sud.
- I. V. Stalin semnează directiva Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud prin care se ordonă deslănțuirea ofensivei pe întreaga linie a frontului și zdrobirea grupului dela Cursc al trupelor lui Denichin.
- 11 Noembrie** În urma propunerii lui I. V. Stalin, Consiliul militar revoluționar al frontului de Sud hotărăște crearea Armatei de cavalerie.
- Prima jumătate a lunii Noembrie** I. V. Stalin conduce lucrările de redactare a instrucțiunilor cu privire la înființarea unei inspecții care să se ocupe de organizarea Puterii Sovietice în localitățile eliberate de sub ocupație, și a instrucțiunilor către comitetele revoluționare din zona frontului de Sud.
- 16 Noembrie** I. V. Stalin pleacă la Moscova.
- 17 Noembrie** I. V. Stalin participă la ședința Consiliului militar revoluționar al Republicii la care se discută problema creării Armatei de cavalerie.
- 18 Noembrie** I. V. Stalin se înapoiază la Serpuhov, la statul-major al frontului de Sud.

- 19 Noembrie** I. V. Stalin semnează ordinul Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud prin care Corpul I de cavalerie este transformat în Armată de cavalerie.
- 21 Noembrie** I. V. Stalin participă la conferința preliminară a delegaților la al II-lea Congres general din Rusia al organizațiilor comuniste ale popoarelor orientale, care s'a ținut la Moscova, sub președinția lui V. I. Lenin.
- 22 Noembrie** I. V. Stalin rostește un discurs la deschiderea celui de al II-lea Congres general din Rusia al organizațiilor comuniste ale popoarelor orientale.
- 27 Noembrie** Prezidiul C.E.C. din Rusia decide decorarea lui I. V. Stalin cu ordinul Steagul Roșu pentru meritele sale în organizarea apărării Petrogradului și pentru munca plină de abnegație pe frontul de Sud.
- I. V. Stalin pleacă dela Serpuhov în zona operațiunilor militare de pe frontul de Sud.
- 29 Noembrie** I. V. Stalin sosește la Voronej.
- 5 Decembrie** I. V. Stalin sosește în gara Castornaia, de unde pleacă la Starai Oskol.
- 6 Decembrie** I. V. Stalin sosește în zona operațiunilor Armatei I-a de cavalerie (satul Velico-Mihailovca, în apropiere de Novai Oskol).
- La ședința comună a Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud și a Consiliului militar revoluționar al Armatei I-a de cavalerie, I. V. Stalin rostește un discurs arătând sarcinile Armatei I-a de cavalerie în realizarea planului de zdrobire a lui Denichin.

- 6—7 Decembrie** I. V. Stalin inspectează unitățile Armatei de cavalerie și se informează asupra mersului operațiunilor militare.
- 7 Decembrie** I. V. Stalin și S. M. Budionai inspectează câmpul de luptă de lângă Velico-Mihailovca.
- 8 Decembrie** I. V. Stalin sosește la Novai Oskol.
- 9 Decembrie** Al VII-lea congres al Sovietelor din Rusia îl alege pe I. V. Stalin membru în C.E.C. al Sovietelor din Rusia.
- 10 Decembrie** I. V. Stalin sosește la Voronej.
- 12 Decembrie** I. V. Stalin se înapoiază la Serpuhov, la statul-major al frontului de Sud, din inspecția făcută pe front.
- I. V. Stalin semnează directiva Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud prin care se ordonă armatelor frontului să ocupe Chievul și Donbasul.
- 13 Decembrie** I. V. Stalin pleacă din Serpuhov la Moscova.
- 17 Decembrie** I. V. Stalin se înapoiază dela Moscova la Serpuhov.
- 18 Decembrie** Ziarul „Petrogradscaia Pravda” publică salutul pe care I. V. Stalin îl adresează, în numele Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud, muncitorilor din Petrograd și în care le exprimă recunoștința pentru ajutorul dat frontului de Sud.
- 26 Decembrie** I. V. Stalin scrie articolul „Cu privire la situația militară din Sud”. Articolul apare în ziarul „Pravda” Nr. 293 din 28 Decembrie.
- 29 Decembrie** I. V. Stalin pleacă din Serpuhov la Moscova.

1920

- 3 Ianuarie** I. V. Stalin sosește la Oriol.
- I. V. Stalin semnează directiva Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud prin care se ordonă armatelor frontului să ocupe Rostovul.
- 5 Ianuarie** I. V. Stalin sosește la Cursc, la statul-major al frontului de Sud.
- 10 Ianuarie** I. V. Stalin îi comunică lui V. I. Lenin că unitățile de cavalerie ale lui Budionai au ocupat Rostovul.
- I. V. Stalin semnează ordinul de zi al Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud către armatele frontului prin care acestea sunt felicitate pentru înfrângerea armatelor lui Denichin și eliberarea Donbasului și a Rostovului.
- 11 Ianuarie** I. V. Stalin pleacă din Cursc în zona operațiilor armatei a XIV-a a frontului de Sud-Vest *.
- 13 Ianuarie** I. V. Stalin semnează directiva Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud-Vest prin care se ordonă armatelor frontului să urmărească armatele lui Denichin care se retrag spre porturile Mării Negre.
- 14 Ianuarie** I. V. Stalin se înapoiază la Cursc după inspecția făcută pe front.
- 15 Ianuarie** I. V. Stalin pleacă dela Cursc la Moscova.

* La 10 Ianuarie 1920 frontului de Sud i s'a schimbat denumirea în frontul de Sud-Vest.

- 20 Ianuarie** La şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, I. V. Stalin face o comunicare cu privire la „Regulamentul Consiliului armatei muncii din Ucraina”. Consiliul Comisarilor Poporului aprobă „Regulamentul” şi numeşte pe I. V. Stalin preşedinte al Consiliului armatei muncii din Ucraina.
- 2 Februarie** I. V. Stalin vine dela Moscova la Cursc, la statul-major al frontului de Sud-Vest.
- 7 Februarie** La şedinţa C.E.C. din Rusia, I. V. Stalin este ales în comisia care urmează să se ocupe de problema organizării federative a R.S.F.S.R., comisie de pe lângă Prezidiul C.E.C. din Rusia.
- 10 Februarie** I. V. Stalin soseşte la Harcov, unde se mută Consiliul militar revoluţionar şi statul-major al frontului de Sud-Vest.
- 12 Februarie** I. V. Stalin ţine o ~~constătuire~~ ^{constituire} preliminară cu membrii Consiliului armatei muncii din Ucraina.
- 13 Februarie** I. V. Stalin informează pe V. I. Lenin prin fir direct asupra măsurilor luate în vederea organizării armatei muncii din Ucraina.
- 16 Februarie** I. V. Stalin prezidează prima şedinţă a Consiliului armatei muncii din Ucraina, la care face raportul asupra constituirii Consiliului armatei muncii şi asupra sarcinilor lui.
- 20 Februarie** I. V. Stalin semnează deciziile Consiliului armatei muncii din Ucraina cu privire la militarizarea industriei cărbunelui din Bazinul Doneţului şi la aprovizionarea muncitorilor cu articole de primă necesitate.

- 7 Martie** În ordinul de zi către armata muncii din Ucraina, I. V. Stalin se adresează ostașilor, comandanților și comisarilor din divizia 42, care a fost încadrată în armata muncii din Ucraina, îndemnând-o să câștige victoria în lupta pentru cărbune.
- 9 Martie** I. V. Stalin prezidează consfătuirea membrilor Consiliului armatei muncii din Ucraina, a membrilor Consiliului Comisarilor Poporului al Ucrainei și ai altor organizații în problema aprovizionării.
- 15 Martie** I. V. Stalin convoacă și conduce ședința extraordinară a Consiliului armatei muncii din Ucraina în legătură cu propunerea lui V. I. Lenin de a se fixa hotarele guberniei Donețului.
- 17—23 Martie** I. V. Stalin conduce lucrările Conferinței a IV-a a P.C. (b) al Ucrainei, care se ține la Harcov.
- 17 Martie** I. V. Stalin rostește o cuvântare la deschiderea Conferinței a IV-a a P.C. (b) al Ucrainei.
- 19 Martie** I. V. Stalin face raportul asupra politicii economice la Conferința a IV-a a P.C. (b) al Ucrainei.
- 20 Martie** I. V. Stalin rostește cuvântul de încheiere la raportul asupra politicii economice la Conferința a IV-a a P.C. (b) al Ucrainei.
- 23 Martie** La conferința a IV-a a P.C. (b) al Ucrainei, I. V. Stalin este ales delegat la Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia.
- I. V. Stalin rostește o cuvântare la închiderea Conferinței a IV-a a P.C. (b) al Ucrainei.

- I. V. Stalin pleacă dela Harcov la Moscova.
- 29 Martie —
5 Aprilie I. V. Stalin participă la lucrările Congresului al IX-lea al P.C. (b) din Rusia.
- 1 Aprilie La şedinţa Congresului al IX-lea al P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin este ales în comisia de redactare a rezoluţiei în problema sindicatelor şi a organizării acestora.
- 4 Aprilie La Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin este ales membru în C.C. al P.C. (b) din Rusia.
- 5 Aprilie La şedinţa plenarei C.C. al P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin este confirmat membru în Biroul Politic şi în Biroul Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia.
- 16 Aprilie La şedinţa Consiliului Muncii şi Apărării, I. V. Stalin face o comunicare asupra situaţiei din industria cărbunelui din Bazinul Doneţului.
- 23 Aprilie În Nr. 86 al ziarului „Pravda“ apare articolul lui I. V. Stalin „Lenin ca organizator şi conducător al P.C. din Rusia“.
- I. V. Stalin rosteşte un discurs la şedinţa Comitetului din Moscova al P.C. (b) din Rusia închinată celei de a 50-a aniversări a naşterii lui V. I. Lenin.
- 29 Aprilie — 2 Mai V. I. Lenin şi I. V. Stalin participă la elaborarea tezelor C.C. al P.C. (b) din Rusia asupra organizării agitaţiei în legătură cu războiul cu Polonia.
- 4 Mai La şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, I. V. Stalin este numit preşedinte al comisiei

pentru constituirea Republicii Sovietice Autonome Tătare.

10 Mai

Printr'o hotărîre a Consiliului Muncii și Apărării, I. V. Stalin este numit președinte al comisiei pentru aprovizionarea cu efecte a armatelor de pe frontul de Vest.

14 Mai

La ședința Consiliului Muncii și Apărării, I. V. Stalin face un raport asupra aprovizionării cu efecte a armatelor de pe frontul de Vest.

Printr'o hotărîre a Consiliului Muncii și Apărării, I. V. Stalin este numit președinte al comisiei pentru aprovizionarea armatei cu cartușe, puști și mitraliere și pentru luarea măsurilor de intensificare a activității fabricilor de muniții și de armament.

17 Mai

I. V. Stalin prezidează ședința comisiei pentru aprovizionarea armatei cu cartușe, puști și mitraliere și pentru luarea măsurilor de intensificare a activității fabricilor de muniții și de armament.

20 Mai

Ziarul „Izvestia” publică „Instrucțiunile cu privire la ordinea de alegere și de participare a muncitorilor și țăranilor la Inspecția muncitorească-țăărănească”, semnate de I. V. Stalin, Comisarul Poporului pentru Inspecția muncitorească-țăărănească.

21 Mai

La ședința Consiliului Muncii și Apărării, I. V. Stalin face raportul asupra rezultatelor activității comisiei pentru aprovizionarea armatei cu cartușe, puști și mitraliere.

25 și 26 Mai

În Nr. 111 și 112 ale ziarului „Pravda” apare articolul lui I. V. Stalin „Noua campanie a Antantei împotriva Rusiei”.

- 26 Mai** Republica Sovietică fiind atacată de Polonia, C.C. al P.C. (b) din Rusia trimite pe I. V. Stalin pe frontul de Sud-Vest.
- 27 Mai** I. V. Stalin sosește la Harcov, la statul-major al frontului de Sud-Vest.
- 29 Mai** I. V. Stalin informează telegrafic pe V. I. Lenin asupra măsurilor luate pentru întărirea sectorului Crimeic al frontului de Sud-Vest.
- I. V. Stalin pleacă dela Harcov la Cremenciug.
- 31 Mai** I. V. Stalin informează pe V. I. Lenin asupra situației de pe frontul de Sud-Vest.
- I. V. Stalin semnează directiva Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud-Vest către comandamentul armatelor a XIII-a și a XIV-a cu privire la măsurile pentru apărarea Odesei.
- Inceputul lui Iunie** I. V. Stalin ține la Cremenciug o consfătuire cu comandanții Armatei I-a de cavalerie, unde vorbește despre situația de pe front și despre planul de operațiuni ale Armatei de cavalerie.
- 3 Iunie** I. V. Stalin semnează directiva Consiliului militar revoluționar al frontului de Sud-Vest prin care se ordonă comandantului Armatei I-a de cavalerie să procedeze la zdrobirea grupului de trupe poloneze dela Chiev.
- 12 Iunie** I. V. Stalin trimite lui V. I. Lenin o scrisoare care conține observațiuni la proiectul de teze ale lui V. I. Lenin în problema națională și colonială, teze pentru Congresul al II-lea al Internaționalei Comuniste.

- I. V. Stalin comunică lui V. I. Lenin că unitățile Armatei Roșii au luat Chievul.
- 20 Iunie** I. V. Stalin se înapoiază dela Cremenciug la Harcov.
- 24 Iunie** I. V. Stalin pleacă la Sinelnicovo (sectorul Crimeic al frontului de Sud-Vest).
- Ziarul „Comunist” din Harcov publică convorbirea lui I. V. Stalin cu un colaborator al Agenției telegrafice ucrainiene cu privire la situația de pe frontul de Sud-Vest.
- 3 Iulie** I. V. Stalin se înapoiază dela Sinelnicovo la Harcov.
- 7 Iulie** I. V. Stalin pleacă la Moscova.
- Până la 11 Iulie** I. V. Stalin ține o consfătuire cu Comandantul Suprem, cu Șeful statului-major operativ și cu vice-președintele Consiliului militar revoluționar al Republicii cu privire la trimiterea de întăriri în sectorul Crimeic al frontului de Sud-Vest.
- 11 Iulie** Ziarul „Pravda” publică convorbirea lui I. V. Stalin cu un colaborator al ziarului „Pravda” cu privire la situația de pe frontul polonez.
- 12 Iulie** I. V. Stalin se înapoiază dela Moscova la Harcov, la statul-major al frontului de Sud-Vest.
- 14 Iulie** I. V. Stalin pleacă la Volnovaha (sectorul Crimeic al frontului).
- 16 Iulie** I. V. Stalin vizitează Mariupolul, unde se informează asupra stării flotei Mării de Azov.

- Plenara C.C. al P.C. (b) din Rusia adoptă propunerile făcute de I. V. Stalin cu privire la organizarea înfrângerii lui Vranghel. V. I. Lenin aduce aceasta la cunoștința lui I. V. Stalin.
- Până la 19 Iulie** I. V. Stalin scrie proiectul de scrisoare al C.C. al P.C. (b) din Rusia către organizațiile de partid cu privire la mobilizarea comuniștilor pe frontul Crimeic. La propunerea lui V. I. Lenin, scrisoarea este trimisă organizațiilor de partid.
- 19 Iulie** I. V. Stalin sosește la Lozovaia, venind din Volnovaha.
- 20 Iulie** I. V. Stalin se înapoiază la Harcov, după o inspecție făcută pe front.
- 31 Iulie** I. V. Stalin pleacă la Lozovaia.
- 2 August** I. V. Stalin primește o comunicare din partea lui V. I. Lenin cu privire la hotărrea Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia de a constitui într'un front aparte frontul împotriva lui Vranghel. Biroul Politic însărcinează pe I. V. Stalin să formeze un Consiliu militar revoluționar al frontului și să-și concentreze toată atenția asupra acestui front.
- 7 August** I. V. Stalin comunică lui V. I. Lenin că unitățile Armatei Roșii au trecut Niprul, ocupând Alioșchi, Cahovca și alte localități pe malul stâng al Niprului.
- 9 August** I. V. Stalin sosește la Alexandrovsc; venind dela Lozovaia.
- 14 August** I. V. Stalin se înapoiază la Harcov, din inspecția făcută pe front.

- 17 August** I. V. Stalin pleacă la Moscova.
- 19 August** V. I. Lenin și I. V. Stalin trimit directive Comitetului Central al P.C. (b) al Ucrainei, Biroului C.C. din Caucaz și celui din Siberia ale P.C. (b) din Rusia, Comitetului din Petrograd al P.C. (b) din Rusia și Consiliului militar revoluționar al frontului de Vest cu privire la măsurile ce trebuiesc luate pentru a se veni în ajutorul frontului Crimeic.
- 25 August** I. V. Stalin face un raport către Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, propunând un program de creare a rezervelor de luptă ale Republicii.
- 22—25 Septembrie** I. V. Stalin participă la lucrările Conferinței a IX-a a P.C. (b) din Rusia.
- 22 Septembrie** I. V. Stalin ia parte la discuțiile asupra raportului de activitate a Comitetului Central la cea de a IX-a Conferință a P.C. (b) din Rusia.
- 10 Octombrie** În Nr. 226 al ziarului „Pravda” apare articolul lui I. V. Stalin „Politica Puterii Sovietice în problema națională din Rusia”.
- 15 Octombrie** I. V. Stalin rostește un discurs la deschiderea primei conferințe pe întreaga Rusie a cadrelor de răspundere din Inspekția muncitorească-țărănească.
- 16 Octombrie** Din însărcinarea C.C. al P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin pleacă în Caucazul de Nord și în Azerbaidjan.
- 18 Octombrie** I. V. Stalin sosește la Rostov pe Don și se informează asupra desfășurării muncii de partid.

- 21 Octombrie** I. V. Stalin sosește la Vladicavcaz.
- 26 Octombrie** I. V. Stalin informează Comitetul Central al P.C. (b) din Rusia și pe V. I. Lenin asupra situației din Caucaz.
- 27—29 Octombrie** I. V. Stalin conduce lucrările conferinței regionale a organizațiilor comuniste din regiunea Donului și din Caucaz, care se ține la Vladicavcaz.
- 27 Octombrie** La conferința regională a organizațiilor comuniste din regiunea Donului și din Caucaz, I. V. Stalin prezintă raportul „Despre situația politică a Republicii”.
- 30 Octombrie** I. V. Stalin pleacă dela Vladicavcaz la Bacu.
- 4 Noembrie** I. V. Stalin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) al Azerbaidjanului cu membrii Biroului caucazian al C.C. al P.C. (b) din Rusia, ședință care se ocupă de tratativele cu Georgia și de situația din Armenia.
- 6 Noembrie** La ședința solemnă a Sovietului din Bacu, I. V. Stalin prezintă raportul: „Trei ani de dictatură proletară”.
- 9 Noembrie** La ședința comună a C.C. al P.C. (b) din Azerbaidjan, a Biroului caucazian al C.C. al P.C. (b) din Rusia și a organizațiilor de partid și sovietice din Bacu, I. V. Stalin face un raport asupra sarcinilor muncii de partid și ale muncii organelor sovietice în Azerbaidjan.
- 12 Noembrie** I. V. Stalin sosește la Temir-Han-Șura.
- 13 Noembrie** La ședința activului de partid, I. V. Stalin face un raport asupra sarcinilor organelor de

partid și sovietice în legătură cu proclamarea autonomiei Daghestanului.

La congresul popoarelor din Daghestan I. V. Stalin face o declarație referitoare la autonomia sovietică a Daghestanului.

- 16 Noembrie** I. V. Stalin sosește la Vladicavcaz.
- 17 Noembrie** La congresul popoarelor din regiunea Terec, I. V. Stalin face un raport „Asupra autonomiei sovietice a regiunii Terec”.
- I. V. Stalin primește un grup de delegați la congresul popoarelor din regiunea Terec — membri ai fracțiunii Cazacilor-țărani.
- 20 Noembrie** I. V. Stalin pleacă din Vladicavcaz la Moscova.
- 30 Noembrie** Ziarul „Pravda” publică convorbirea lui I. V. Stalin cu un colaborator al ziarului „Pravda” asupra situației din Caucaz.
- 4 Decembrie** În Nr. 273 al ziarului „Pravda” apare articolul lui I. V. Stalin „Trăiască Armenia Sovietică”.
- 22—29 Decembrie** I. V. Stalin participă la lucrările celui de al VIII-lea Congres al Sovietelor din Rusia.
- 29 Decembrie** Congresul al VIII-lea al Sovietelor din Rusia alege pe I. V. Stalin membru în C.E.C. al Sovietelor din Rusia.
- 31 Decembrie** La ședința Comitetului Executiv Central din Rusia, I. V. Stalin este ales membru în Prezi-diul C.E.C. al Sovietelor din Rusia.

CUPRINSUL

<i>Prefață</i>	Pag. v

1917

OUVĂNTARE ȚINUTĂ LA CONGRESUL DELA HELSINGFORS AL PARTIDULUI MUNCITORESCO SOCIAL-DEMOCRAT FINLANDEZ. <i>14 Noembrie 1917</i>	1
RĂSPUNS TOVARĂȘILOR UCRAINIENI DIN SPATELE FRONTULUI ȘI DE PE FRONT	6
DESPRE RADA UCRAINIANĂ. <i>Discurs ținut în ședința C. E. C. al Sovietelor din Rusia la 14 Decembrie 1917</i>	16
CE ESTE RADA UCRAINIANĂ?	20
DESPRE INDEPENDENȚA FINLANDEI. <i>Raport prezentat în ședința C. E. C. al Sovietelor din Rusia la 22 Decembrie 1917 (Dare de seamă apărută în presă)</i>	23
DESPRE „ARMENIA TURCEASOĂ”	26

1918

DISCOURS BOSTIT LA ȘEDINȚA COMITETULUI CENTRAL AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA PĂCII OU NEMȚII. <i>11 Ianuarie 1918 (Extras din procesul-verbal)</i>	28
DESPRE RADA BURGHEZĂ DELA OHIEV	29
DISCOURSURI BOSTITE LA AL III-LEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DE DEPUTAȚI AI MUNCITORILOR, SOLDATILOR ȘI ȚĂRANILOR DIN RUSIA. <i>10—18 Ianuarie 1918</i>	31
1. Raport asupra problemei naționale. <i>15 Ianuarie (Dare de seamă apărută în presă)</i>	31
2. Proiect de rezoluție asupra instituțiilor federale ale Republicii Ruse	33
3. Cuvânt de încheiere la raportul asupra problemei naționale. <i>15 Ianuarie (Dare de seamă apărută în presă)</i>	34

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI DIN PETERSBURG AL P.M.S.D. (b) DIN RUSIA. 21 Februarie 1918	39
TELEGRAMĂ CĂTRE SECRETARIATUL POPORULUI AL REPUBLICII SOVIETICE UCRAINIENE. 21 Februarie 1918	40
NOTĂ PRIN FIR DIRECT CĂTRE SECRETARIATUL POPORULUI AL REPUBLICII SOVIETICE UCRAINIENE. 24 Februarie 1918	42
NODUL UCRAINIAN	46
DESPRE REPUBLICA SOVIETICĂ TĂTARO-BAȘCHIRĂ	50
CONTRAREVOLUTIONARII DIN TRANSCAUCAZIA SUB MASCA SO- CIALISMULUI	52
ORGANIZAREA REPUBLICII FEDERATIVE RUSE. <i>Convorbire cu un colaborator al ziarului „Pravda”</i>	68
Federațiile burghezo-democratice	68
Prin ce se deosebește de ele Federația Rusă în curs de constituire.	69
Principiile de organizare a Federației Ruse	70
Componenta Republicii Federative Ruse	71
Drepturile regiunilor în curs de federalizare. Dreptu- rile minorităților naționale.	72
Structura puterii centrale	72
Organul executiv al puterii	73
Rolul tranzitoriu al federalismului	74
Procesul organizării politice a Federației Ruse. Federalismul din Rusia — treaptă de tranziție către unitarismul socialist.	74
O PROBLEMĂ LA ORDINEA ZILEI	76
PRINCIPIILE GENERALE ALE CONSTITUȚIEI REPUBLICII SOVIE- TICE FEDERATIVE SOCIALISTE RUSE. <i>Proiect adoptat de Comisia C. E. C. al Sovietelor din Rusia pentru elabora- rea Constituției Republicii Sovietice</i>	81
TELEGRAMĂ TRIMISĂ CELUI DE AL V-lea CONGRES AL SOVIE- TELOR DIN ȚINUTUL TURCHESTANULUI. 22 Aprilie 1918	83
TRATATIVELE DE PAOE CU UCRAINA. <i>Convorbire cu un colabo- rator al ziarului „Izvestia”</i>	84
Încheierea armistițiului.	84
Continuarea tratativelor	84
Influența loviturii de stat din Ucraina	85
Cauzele loviturii de stat	86
CUVÂNTĂRI ȚINUTE LA CONFERINȚA PENTRU CONVOOCAREA CONGRESULUI CONSTITUTIV AL REPUBLICII SOVIETICE TĂ- TARO-BAȘCHIRE. 10—16 Mai 1918	87
1. Cuvântare ținută la deschiderea conferinței. 10 Mai	87
2. Cuvântare ținută la închiderea conferinței. 16 Mai	93
O NOUĂ MINOIUNĂ	95
SITUAȚIA DIN CAUCAZ	97
I. Transcaucazia.	97
II. Caucazul de Nord	100

OU PRIVIRE LA SITUAȚIA DIN CAUCAZ: <i>Din partea Comisariatului Poporului pentru problemele naționalităților . .</i>	103
DESPRE REGIUNEA DONULUI ȘI CAUCAZUL DE NORD (<i>Fapte și mașinațiuni</i>)	106
TELEGRAMĂ CĂTRE V. I. LENIN. 7 Iunie 1918	119
SORISOARE CĂTRE V. I. LENIN. 7 Iulie 1918	121
SORISOARE CĂTRE V. I. LENIN. 10 Iulie 1918	123
SORISOARE CĂTRE V. I. LENIN. 4 August 1918.	125
SORISOARE CĂTRE V. I. LENIN. 31 August 1918	130
TELEGRAMĂ CĂTRE SVERDLOV, PRESEDINTELE C.E.O. AL SOVIETELOR DIN RUSIA. 31 August 1918	131
TELEGRAMĂ CĂTRE CONSILIUL COMISARILOR POPORULUI. 6 Septembrie 1918	132
TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMANDANTULUI FRONTULUI, VOROSILOV, LA TARIȚAN. 19 Septembrie 1918	133
PE FRONTUL DE SUD. Convorbire cu un colaborator al ziarului „Izvestia”	134
LOGICA LUCRURILOR (<i>Cu privire la „Texela” C. C. al menșevicilor</i>)	137
I. Despre Revoluția din Octombrie	137
II. Despre dictatura proletariatului	140
III. Confuzie mic-burgheză	143
IV. Și pe urmă?	145
DISCURS ROSTIT LA ȘEDINȚA PLENARĂ A SOVIETULUI DE DEPUTAȚI AI MUNCITORILOR, SOLDATILOR ȘI ȚĂRANILOR DIN MOSCOVA CU PRIVIRE LA STAREA DE LUCRURI DE PE FRONTUL DE SUD. 29 Octombrie 1918 (<i>Dare de seamă apărută în presă</i>)	149
OU PRIVIRE LA SUDUL RUSIEI. Convorbire cu corespondentul ziarului „Pravda”	151
Importanța frontului de Sud	151
Țarițan — centrul loviturii	152
În ce constă forța armatei noastre?	153
REVOLUȚIA DIN OCTOMBRIE (<i>Zilele de 24 și 25 Octombrie 1917 la Petrograd</i>)	156
REVOLUȚIA DIN OCTOMBRIE ȘI PROBLEMA NAȚIONALĂ	159
I. Revoluția din Februarie și problema națională	159
II. Revoluția din Octombrie și problema națională	162
III. Însemnătatea mondială a Revoluției din Octombrie	167
ZIDUL DESPĂRȚITOR	172
NU UITAȚI ORIENTUL	175
UCRAINA SE ELIBEREAZĂ	178
LUMINA VINE DELA RĂSĂRIT	181
LUCRURILE ÎȘI URMEAZĂ CURSUL	187

1919

SORISOARE CĂTRE V. I. LENIN DE PE FRONTUL DE EST. <i>5 Ianuarie 1919</i>	191
RAPORT CĂTRE V. I. LENIN. <i>19 Ianuarie 1919</i>	195
DISCOURS ROSTIT LA ȘEDINȚA COMUNĂ A ORGANIZAȚIILOR DE PARTID ȘI SOVIETICE DIN VIATOVA. <i>19 Ianuarie 1919 (După procesul-verbal)</i>	201
DAREA DE SEAMĂ A COMISIEI C. O. AL PARTIDULUI ȘI A CONSILIU- LUI APĂRĂRII CĂTRE TOVARĂȘUL LENIN OU PRIVIRE LA CAUZELE CĂDERII ORAȘULUI PERM IN DECEMBRIE 1918 .	203
Tabloul general al catastrofei.	203
Armata a III-a și rezervele	211
Concluzii	216
Modul de conducere a armatei și directivele centrului Concluzii	217 220
Insuficiența asigurare a spatelui frontului și activi- tatea instituțiilor de partid și a celor sovietice . . .	222
Concluzii	225
Organele de aprovizionare și de evacuare	226
Concluzii	230
Pierderile totale de materiale și oameni.	231
Măsurile luate pentru consolidarea frontului . . .	232
POLITICA GUVERNULUI IN PROBLEMA NAȚIONALĂ	236
CĂTRE SOVIETELE DE DEPUTAȚI ȘI ORGANIZAȚIILE DE PARTID DIN TURKHESTAN. <i>12 Februarie 1919</i>	241
DOUA LAGĂRE.	243
SĂRACINILE NOASTRE IN ORIENT	248
IN DECOURS DE DOI ANI	252
Februarie-Martie 1917	252
Februarie-Martie 1918	253
Februarie-Martie 1919	255
Bilanș	256
REZERVELE IMPERIALISMULUI	257
DIN DISCOURSUL REFERITOR LA PROBLEMA MILITARĂ, ROSTIT LA CONGRESUL AL VIII-lea AL P. O. (b) DIN RUSIA. <i>21 Mar- tie 1919</i>	262
OU PRIVIRE LA REORGANIZAREA CONTROLULUI DE STAT. <i>Raport ȋdcut la ședința C. E. C. al Sovietelor din Rusia la 9 Aprilie 1919 (Dare de seamă apărută în ziare)</i> . . .	264
IN LEGĂTURĂ CU IMPUȘOAREA OELOR 26 TOVARĂȘI DIN BAOU DE CĂTRE AGENȚII IMPERIALISMULUI ENGLEZ	265
TELEGRAMĂ ADRESATĂ REVIZORULUI EXTRAORDINAR AL CON- TROLULUI DE STAT DIN ORAȘUL SOIGRI. <i>7 Mai 1919</i> . .	270
RAPORT TRIMIS DIN PETROGRAD PRIN FIR DIRECT LUI V. I. LENIN. <i>25 Mai 1919</i>	272
TELEGRAMĂ CĂTRE V. I. LENIN. <i>16 Iunie 1919</i>	275

RAPORT TRIMIS DIN PETROGRAD PRIN FIR DIRECT LUI	
V. I. LENIN. 18 Iunie 1919	276
DESPRE FRONTUL PETROGRAD. Convorbire cu un corespondent al ziarului „Pravda”	279
1. Căile de acces spre Petrograd	279
2. Forțele inamicului	280
3. Calculele inamicului	281
4. Situația pe front	282
5. Flota	283
6. Concluzii	284
SORISOARE OÂTRE V. I. LENIN ASUPRA SITUAȚIEI DE PE FRONTUL DE VEST. 11 August 1919	286
SORISOARE OÂTRE V. I. LENIN DE PE FRONTUL DE SUD. 15 Octombrie 1919	289
TELEGRAMĂ OÂTRE V. I. LENIN. 25 Octombrie 1919	293
DISCOURS ROSTIT LA DESCHIDEREA CELUI DE AL II-lea CONGRES DIN RUSIA AL ORGANIZAȚIILOR COMUNISTE ALE POPOARELOR ORIENTALE. 22 Noembrie 1919	294
SALUTUL TRIMIS PETROGRADULUI DE FRONTUL DE SUD	297
CU PRIVIRE LA SITUAȚIA MILITARĂ DIN SUD. 26 Decembrie 1919	299
I. Planurile neizbutite ale Antantei	299
II. Cauzele înfrângerii contrarevoluției	301
III. Situația actuală de pe frontul de Sud	306

1920

ORDIN DE ZI OÂTRE ARMATA MUNCII DIN UCRAINA. 7 Martie 1920	310
CUVÂNTĂRI ROSTITE LA CONFERINȚA A IV-lea A P. O. (b) AL UCRAINEI. 17-23 Martie 1920	312
1. Cuvântare rostită la deschiderea Conferinței. 17 Martie	312
2. Raport asupra politicii economice. 19 Martie	313
3. Cuvânt de încheiere la raportul asupra politicii economice. 20 Martie	321
4. Cuvântare rostită la închiderea Conferinței. 23 Martie	322
LENIN CA ORGANIZATOR ȘI CONDUCĂTOR AL P. O. DIN RUSIA	324
I. Lenin ca organizator al Partidului Comunist din Rusia	325
II. Lenin, conducătorul Partidului Comunist din Rusia	329
DISCOURS ROSTIT LA ȘEDINȚA COMITETULUI DIN MOSCOVA AL P. O. (b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA CELE DE A 50-A ANIVERSĂRI A NĂȘTERII LUI V. I. LENIN. 23 Aprilie 1920	335

NOUA CAMPAIE A ANTANTEI ÎMPOTRIVA RUSIEI	338
I. Situația generală	339
II. Spatele frontului. Regiunea atacului	342
III. Perspective.	346
DESPRE SITUAȚIA DE PE FRONTUL DE SUD-VEST. <i>Convorbire cu un colaborator al Agenției telegrafice ucrainiene</i>	348
Străpungerea frontului	348
Rezultatele străpungerii frontului	349
Soarta armatei a treia poloneze	350
Situația pe front	351
Concluzii	352
Frontul din Crimeea	353
TELEGRAMĂ CĂTRE V. I. LENIN. 25 Iunie 1920	354
DESPRE SITUAȚIA DE PE FRONTUL POLONEZ. <i>Convorbire cu un colaborator al ziarului „Pravda”</i>	355
1. Mai — Iunie	355
2. Străpungerea frontului la Jitomir	356
3. Rezultatele străpungerii frontului	357
4. Pericolul dinspre Sud	358
5. Nu uitați de Vranghel	360
CUM SUNT PRIMITE TRUPELE ROȘII. <i>Comunicare făcută ziarului „Crasnoarmeet”</i>	361
CĂTRE TOATE ORGANIZAȚIILE DE PARTID. <i>Proiect de scrisoare al C. C. al P. C. (b) din Rusia</i>	363
DESPRE CREAREA REZERVELOR DE LUPTĂ ALE REPUBLICII.	365
1. Raport către Biroul Politic al C. C. al P. C. (b) din Rusia. 25 August 1920	365
2. Declarație făcută Biroului Politic al C. C. al P. C. (b) din Rusia. 30 August 1920	367
POLITICA PUTERII SOVIETICE ÎN PROBLEMA NAȚIONALĂ DIN RUSIA	371
DISCURS ROSTIT LA DESCHIDEREA PRIMEI CONFERINȚE PE ÎNTREAGA RUSIE A CADRELOR DE RĂSPUNDERE DIN INSPECTIA MUNCITOREASOĂ-TĂRÂNEASOĂ. 15 Octombrie 1920	385
DIN PARTEA AUTORULUI. <i>Prefață la culegerea de articole referitoare la problema națională, publicată în 1920</i>	391
DESPRE SITUAȚIA POLITICĂ A REPUBLICII. <i>Raport prezentat la 27 Octombrie 1920 la conferința regională a organizațiilor comuniste din regiunea Donului și din Caucaz, ținută în orașul Vladicavcaz</i>	395
TREI ANI DE DICTATURĂ PROLETARĂ. <i>Raport făcut la ședința solemnă a Sovietului din Bacu, 6 Noembrie 1920</i>	403
Prima perioadă	404
Perioada a doua	406
Perioada a treia	409
Perspective	411

CONGRESUL POPOARELOR DIN DAGHESTAN. 13 Noembrie 1920	416
1. Declarația referitoare la autonomia sovietică a Daghestanului	416
2. Cuvânt de încheiere	420
CONGRESUL POPOARELOR DIN REGIUNEA TEREK. 17 Noembrie 1920.	421
1. Raport asupra autonomiei sovietice a regiunii Terec	421
2. Cuvânt de încheiere	425
SITUAȚIA DIN OAUQAZ. Convorbire cu un colaborator al zia- rului „Pravda”	430
TRĂIASCĂ ARMENIA SOVIETICĂ !	435
Adnotări	437
Cronică biografică (Octombrie 1917—1920)	458

A-1

